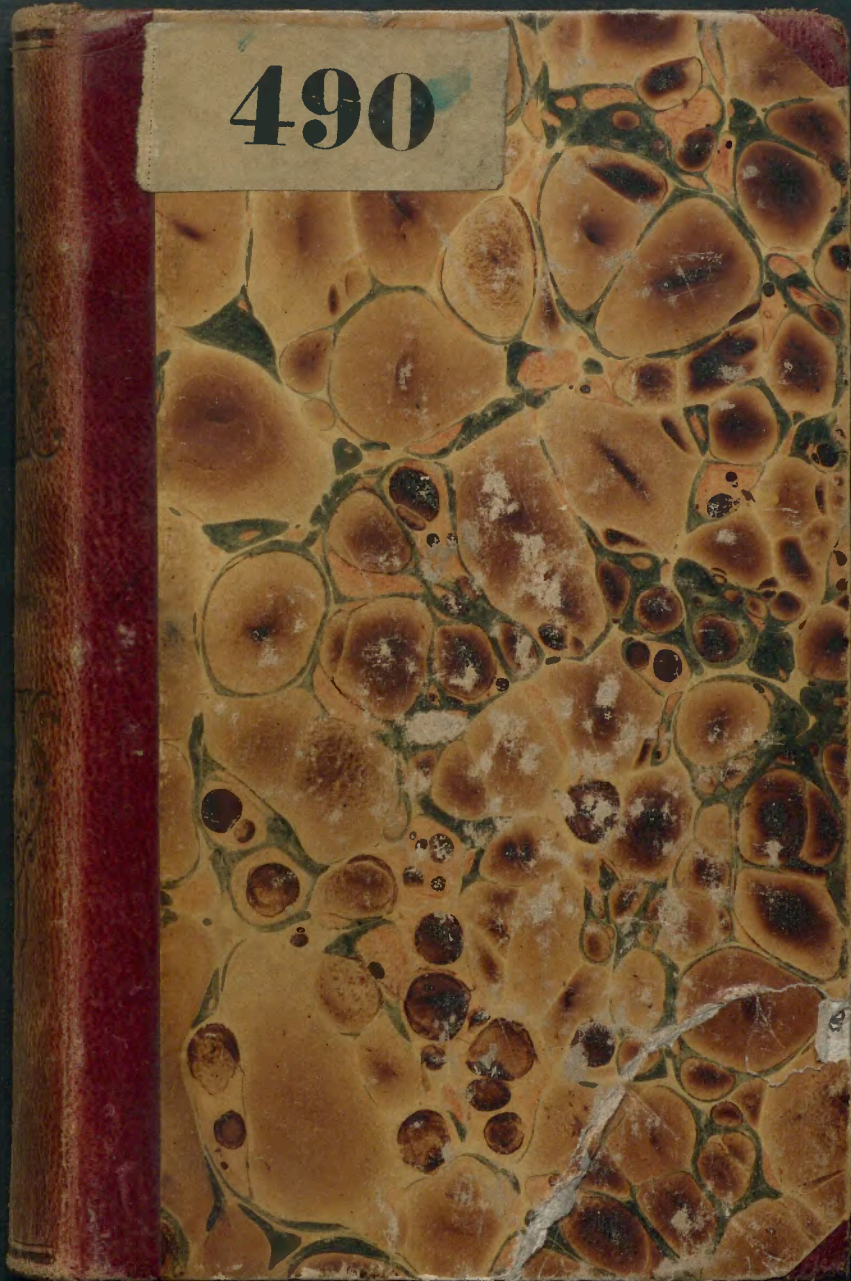

490

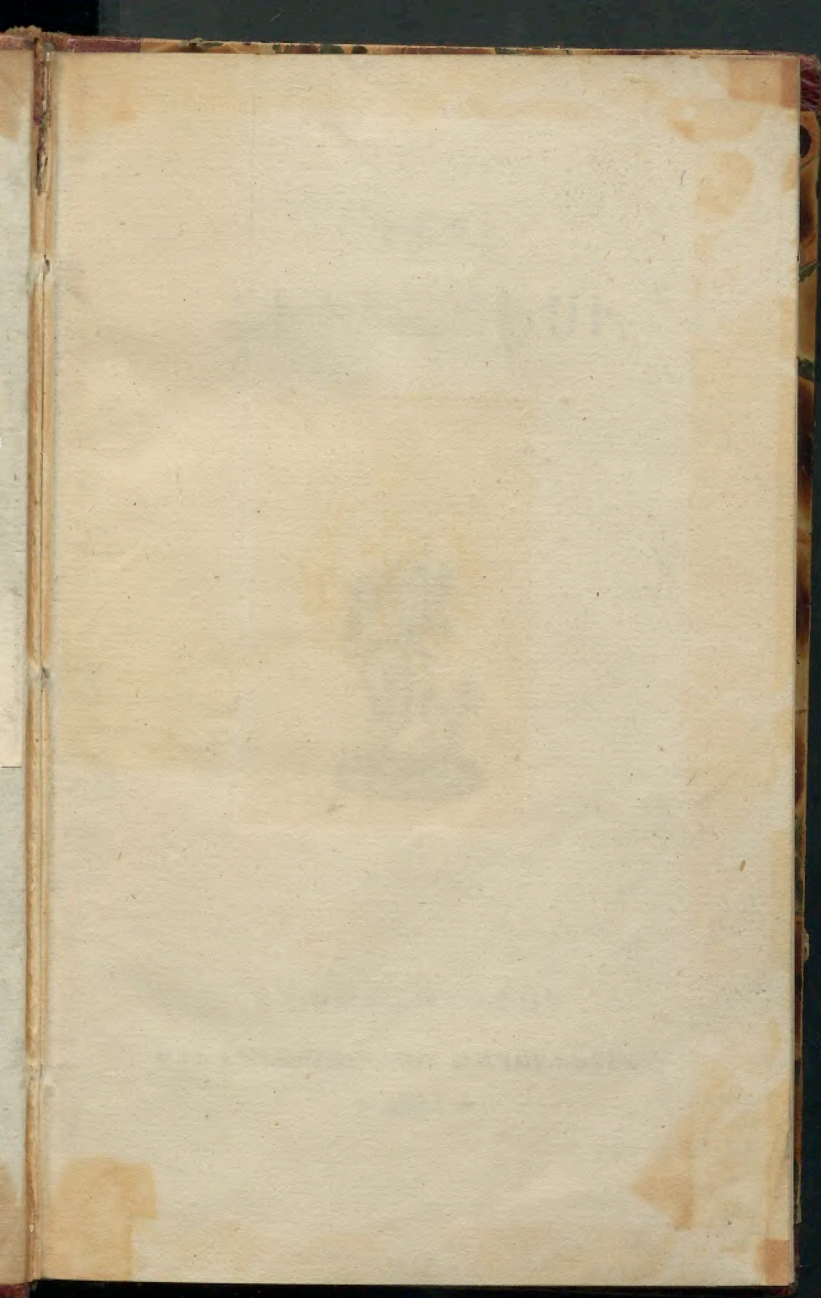

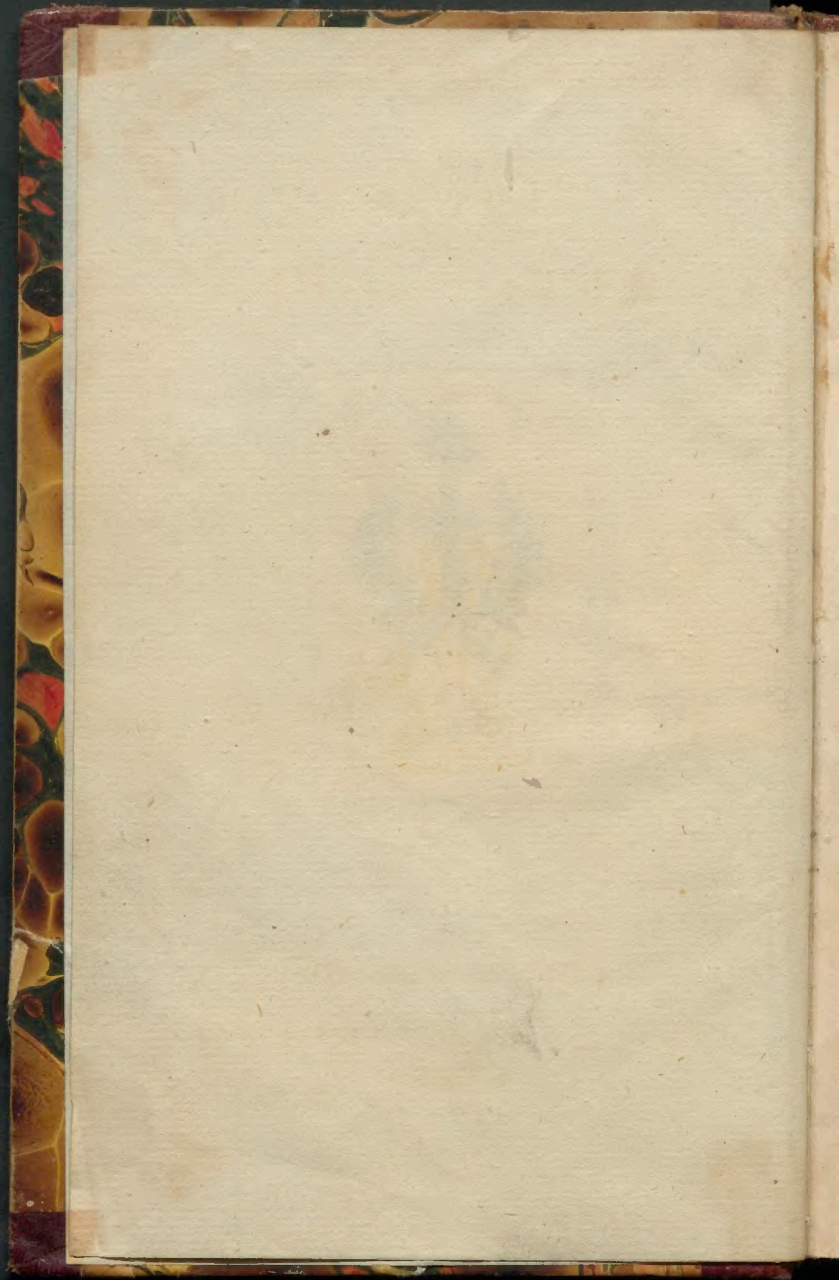
ms. 490.

864

~~10.304~~

ԱԳԱՊԻ
ՀԻՔԵԱՅԷՍԻ

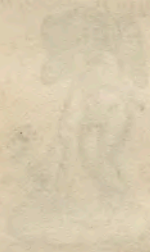
ԳՕՍԹԱՆԹԱՆԻՅԷ

ՄԻՒՀԷՆՏԻՍ ՕՂԼՈՒ ԹԱՊԻԱՆԷՍԻՆՏԷ

— 1851 —

THE
LIBRARY

OF THE
MUSEUM

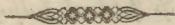

OF THE
MUSEUM

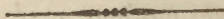
OF THE
MUSEUM

— 1851 —

ՖԼՍՐԴ, ՊԻՐԻՆՃԻ

ՉԱՐՀԸ ԱՎՏԵԹԻ

ԹԱՐԻԽԻ Իսէվիէնին պին սէքիզ
Եիւզ գըրգ ալթը սէնէսի, քեանուհի
էվիէլին խիթամընա տողըու, պիր աթ-
շամ իւզէրի, հէման հէր քէս մէշղու-
լիէթինտէն կէնտի խանէսինէ տէօնմէ
վագըթլէրինտէ, իշէնի քէօքրիւնիւն
Քարա քէօյ թարաֆընա, Եիրմի պէշ
Եաշընտա վար Եօք պիր տէլի քանլը կէլ-
աի իսէ, սէյիսի տալի հէնուղ հայ-
վանը ալմըշ Պէյ օղլուտէն կէլմիշիտի :
(Ա) վագըթ մէրսում տէլի քանլը ա-
ճէպ աթ իլէ չըքօրղընը ախէրի կէօ-
րիւյօրմու ֆիքրի իլէ Եթրաֆընա կէօզ
կէզտիրտիքտէն սօնղրա, հայվանա պի-
նիպ Պէյ օղլունտա Թէքքէնին Եօնիւ-
նէ կէլտի իսէ արգասընա տէօնիւպ
պագալըքտէ սէյիսի զալիպա թապիա-

Թընը պիլոթիսինտէն տէր ագապ հայ-
վանըն սաղարասրնէ էլինի քօտու :

Պու վասֆ իթոթիսիմիզ տէլի քան-
լը , ինճէ քաշլը , քարա պլսլքլը , սու-
րաթը էսմէր վէ պիրազ ուզունճա ,
անլը էնսիզ , գարա վէ ուֆաք կէօզ-
լիւ , իրի պուրունլու , շիշէք պօզուք
պիր ատէմ իտի , սէթրինին իւզէրին-
տէն բալթօ — սաքօ կիսիսիմիշ , բանթա-
լօն էքէյի քըսա , շէջլէ քի սուքիէէր
օլմայրպ վէ հայվանըն իւզէրինտէ պի-
րազ տահա թօքլանմըշ օլտու զունտան
վէ ուզուն ճիզվէլէրի օլմաուրլը իշուն
էքէյիճէ տիզլիք կէօրիւնիւր : Նլտէ
մէրթէպանի էլճէքլէր , սօլ էլինտէ
տիզկին , սաղ էլինտէ պիր քէհրիպար
թէսպիհ , թանըտըղը ատէմլէրին պա-
ղըսընը , եանի մէրթէպէսի կէնտին-
տէն տշաղը օլանլէրի , իթիպարընա
խէլալ կէլլէսին միւլհազասը իլէ կէօր-
մէղլիքտէն կէլէրէք , վէ պաղըլէրինէ
զարուրի սէլամ վիրէրէք , վէ քիմինէ
տաիսի վիրոթի սէլամը հիմայէթ ասու
իտէրէք Տէօրու եօլ աղղընը պիրազ
կէչոթիքտէն սօնղրա հայվանտէն էնիպ
պիր մօտիսթա տիւքքեանընա կիրտի :
Թէզկեահ պաշընտա տուրան մօ-

տիսթայտ սէլամ վերիւ վէ խաթըրնը
սիւալ իթտիքտէն սօնդրա ,

— Ինչի ասթլատ քօրտէլա պուլու-
նմըմն — տէյու սօրտու :

— Իվվէթ նէ՞ րէնկ իսթէրսինիզ —
տիյէրէք մօտիսթա էֆրէնճ թէլաֆ-
ֆիւղիւ իլէ ճէվապ վէրտի իսէ տէ ,
մէրտում տէլի քանլու սիւալինէ քար-
շըլք վերմէտէն վազ կէլիպ ,

— Դալիպա պէնտէնիզի թանըմա-
յօրտունուզ , լաքին պիր քաչ տէֆա
պուրայտ կէլտիմ — տէտի :

— Խայրը թանըմամ , հէրնէ իսէ ,
քօրտէլա նէ՞ րէնկ օլաճաք — տէյու
մօտիսթա թէքրարէն սիւալ էթտի :

— Իճաիպ , պէնտէնիզի թանըմա-
լլարնըզ էֆէնտիմ , չունքի պուրանըն
պաշըճա միւշթէրիլէրին պիրիսինի
կէնտիմի պէլէմիշ իտիմ , ֆազաթ
քուլունուզու խաթըրնըզտան իս-
րաճ իթմէնիզէ , տէրէճէիքէմալ մահ-
սուն վէ միւքէտաէր օլտում :

Մօտիսթա էֆրէնճ օլմասը իլէ տէ-
լի քանլընըն սէօլէաիքլէրինի պիր էյի-
ճէ անլայամատը իսէտէ , կէնտի սիւ-
ալինին ճէվապը օմտորղընը տախի է-
բէյիճէ ֆէհմ իտէրէք ,

— Քօրտէլա նէ՞րէնք օլտճաք — տէ-
յու թէքրարէն սիւալ իթտի :

Տէլի քանլը եինէ կէնտի ֆիքրին,
տէ ճէվէլան իտէնի անլաթմաք սէվ-
տասը իլէ վէ տիւք.բեան տախի թէն-
հաճա օլտուղունտան ,

— ()Լ նազարընըզըն թաթլըլըղը
պէնտէնիզի գապիլ քիմ բէրէնտէտէն
աթմըշ օլտուն — տէտի իսէ , մօտիս-
թա պու տէֆա անլատը գըլաս իտէ-
րէք ,

— Իվէթ , թաթլը բէմպէ տէ ժաբ
վէ բէք կիւզէլ մինէ մալիսի տէ պու-
լունուր — , տէտի :

— Խայըր հանըմըմ , թաթլը բէմ
պէ տիմէք իսթէմէմ , իլա նազարընը-
զըն թաթլըլըղը բէրէնտէտէն աթտը
սիմէքտէն միւրատըմ , պաքըչընըզըն
թաթլըլըղը պէնտէնիզի ալտաթտը տի-
մէքտիւր էֆէնտիմ — տէյու տէլի.քան-
լը մանասընը վիրմէտէ ,

— Խայըր , տահա քօրտէլայը կէօս-
թէրմէտիմ , հէմ բազարլըք էթմէ-
տիք քի սիզի ալտաթմըշ օլայըմ — տէ-
տի մօտիսթա :

— Բարա տալասը տէյիլ , ա՛ սուլ-
թանըմ , իլա պուրայա կէլմէմին սէ-

պէպի , սիւղին կիւլ ճէմալինիղի կէօր-
մէ իլէ միւշէրրէֆ օլմաք տըր , սիղ-
տէ անլատընըզ գըլաս իտէրիմ :

— Տահանէ ըէնք քօրտէլա իսթէ-
տիյինիղի անլամատըմ , ուշաղա սէօյ-
լէյին , թիւքքճէի պէնտէն էյի պիլիւր ,
պէլքի օ անլար — տիյէրէք մօտիսթա
ուշաղը չաղըրըպ , կէնտիսի եինէ մէշ-
ղուլիյէթինէ պաքտը :

() Լ վազըթ մէրսուժ տէլի քանը
ուշաղա , — Արատըղըմ պուրատա եօ-
ղուժուշ — տիյէրէք տիւքքեանտան
տըշարը չըքտը : Ապին շէօյլէ մէմուլ
իտէրիտի քի , պիր իքի տէֆա տահա
կէլսէ , էլպէթտէ մօտիսթայը կէնտի-
նէ ճէլպ իտէր տէյու :

Այէրսուժ պաղը մօտիսթալէրին
վասթընը իշիթմիշ օլտուղունտէն ,
պու ճէսարէթի իթտի իսէտէ , հէր
շէյին իլմի վար ֆէհվասընճէ տահա
ճահիլ օլտուղունտէն հէրնէ գատար
պէտ մուամէլէ կէօրտիւ իսէտէ կէն-
տունէ ճէսարէթսիլլիք կէթիրմէտի ,
եախուտ ֆէրգինտէ օլամատը , լա-
քին տահա ղիյատէ ֆէրգինէ վարա-
մատը գըլաս օլունուր : Հէր նէ հալ
իսէ , թէքրարէն հայվանա պինիպ

կիթմէտէ, իսանէսինէ եւերիշխայ իչէրի
կիրէճէք իբէն՝ էօթէտէն պերու սաիր
պիր տիւպէր տէլի քանլընըն կէլտիինի
կէօրտիւ իսէ պիրազ էյլէնիպ,

— Սաշ Ալլահ Յակոբ աղա, պէօ-
լէ թէշրիֆինիզ նէրէյէ — տէյու եէ-
նի կէլէն տէլի քանլըյա սիւալ իթ-
տիքտէ օլ տախի խօշ էթվար իլէ,

— Ախշամը շէրիֆլէր խայր օլտուն
էֆէնտիմ, շուրաճըքտէ պիր տօսթա
կիտէյօրում — տէյու ճէվապ վիրտի:

— Սիւգթազի պիր մէշղուլիէթի-
նիզ մի վար:

— Խայր, բէք իգթիզալը տէյիւ ի-
սէտէ կէօրսէմ էյի օլուր:

— Լօյլէ իսէ պույուրուն, պիր
չուպուք իչին, պատէհու կիտիպ օլ
քիմսէյի կէօրիւրսիւնիւզ:

— Լօյլէ ամմա, շիմտի իհմալ ի-
տէրիսէմ, պէլքի սօնղրա հիչ կէօրէ-
մէմ, չունքի թաամտէն հէնուղ քալք-
տըղը վագըթլէր տիր. վէ էքսէրի թա-
ամտէն սօնղրա չօք էյլէնմէզ տըշարը
չըքար:

— Լօյլէ իսէ պարի ախշամա պիր
գարար վիրէլիմ:

— Բէք կիւղէլ, նասըլ քի իսթէր-
տէնիզ:

— Սիրեսցե՛լ աղայա, վէ թօմաս աղայա խապէր խտէրիդ կէլերլէր, սիդ տէ պույուրուրսունուդ, պիզիմ հօճա Ռառնիկ տէ կէլիր տահա պիր իքի քիշի ելպէթ կէլերլէր եբէյի օլուր էյլէնիրիդ: ()Թուդ պիր եախօտ բըրէֆէրանս օյնարըդ, վէ հօճա Ռառնիկի տէ օրթալարըդ, պիրադ բարասընը ալըր խտէք խըրսլանըր, էօյլէ տէնիլի:

— Լվլէթ, ֆագաթ անտէն զիյա տէ Լնտոն աղա վէրիր խտէ բէք խըրսա չըքայօր, պիր քաչ տէֆա օյունունու սէյր իթտիմ, անըն իթտիյին տէն պանս հիճապ կէլտի:

— Լտամ, օնլար պօշ շէյլէր, կէրշի պիրազ Լնտոն աղա թիզ մէշընէպլի խտէտէ խօշ կէօրմէլի նէ՞ չարէ:

— Ֆիլ վագը պանս րաճի քէյֆիէթ տէյիլ, ֆագաթ գաղանմաք արզըսինտէ օլտուղունտան, զայպ իթտիյի զէման, պէօյիւք, քիւչիւք, խաթըր կէօնիւլ պաքմայօր, հէմ հագգսըդ եէրէ:

— Լօղունտու, բէք օլքատար աչըրը տէյիլ:

— Լատըլ էֆէնտիմ, զալիպա տըգ-

գաթ իթմէյօրսուհնուղ, զերա իթտիյի շէյլէր բէք մինասիպէթսիզ տիր : () Լ պիր ախշամ իւզէրինսէ օյնատըղըմըզ ոօֆրայէ պիր թէբմէ վուրտու իսէ , գանտիլ եուվարլանըպ , զավալը Աի-քայէլաղանըն իւզէրի պիւսպիւթիւն եաղ օլտու , վէ սէպէպ նէ՞ օլույօր տէյու օիւալ իտէրսէնիզ , կէօյա Աի-քայէլ աղա եանընտաքի օյուհնճույա նասիաթ իթմիշքի օն տէօրտիւլ պօզ մա տէյու , պուհլարըն թօբու խիւ լաֆ , չիւն՝ պու քէյֆիէթ վագը օլ-տու իսէ պէնտէնիզ Աիքայէլ աղա ի-լէ պիր խուսուս իչին սէօհպէթ իտէ-յօրուտում :

— Իվկէթ էօյլէ պիր շէյ իչիթտիմ :

— Լ՛վֆ էտին հէր նէ գատար Լ՛ն-տոն աղայա չօքլար իթիպար իտէյօր իսէտէ մէճլիսէ կիրէճէք ատէմ տէ-յիւ :

— Նէ ֆայիտէ , նուֆուսլու վէ իթիպարը պիր քիմսէ , բէքտէ թէր-պիյէսիզ օլսա , նասըն բաղպէթինէ շայէսթէ օլապիլնր մի . թարաֆ իթ-մէք իչին տէյիլ , պիլրսինիզքի պանա կէօրէ պիր շէյ եօք :

— Պիրազ վար իսէտէ , պէն եալը :

նրդ Մնտոն աղանըն հագգընտա սէօյ-
լէյօրում:

— Պիլերիմ, օ պիրինին հագգըն
տա օլսա սայիր տիւրլիւ սէօյլէ-
շերիտիմ, խօշ բէտերի տախի իթի-
պար օլունմազ քիմնէ տէյիլ, չունքի
միլլէթիմիզտէ բէք լմիւթէպէր պիր
զաթ տըր:

— Պունու պէօյլէճէ գապուլ իթ-
մէլի էօյլէ մի:

— Լֆէնտիմ սիզտէ բէք Լֆթօբա
թէրպիյէսինէ իթիպար իտէրսինիզ:

— Շիմսի սիզին իլէ ուզուն միւ-
զաքերէյէ կիրէճէք վագթըմ եօք, պիր
ախէր կիւն սէօյլէշերիզ, չունքի կէօ-
րէճէյիմ ատէմ պէլքի տըշարը չքքար
վէ սիզինտէ թաամ վագթինիզ տիր:

— Բէք կիւզէլ, ֆապաթ գարա-
րըմըղ իւզէրէ սօնղրա պէքլէրիմ:

— Ղահտ իտէրիմ կէլմէյէ — տիյէ-
րէք Յակոբ աղա այրըտըր. վէ օլ պիր
տէլի քանլը տախի խանէսինտէն իջէրի
կիրմէտէ, քարշուսընէ տէրագապ պիր
խըզմէթքեար չքքըպ բալթօ — սաքօ-
սունու չքարըր իբէն, բէտերի կէլ-
տի մի տէյու սիւալ իթտի:

— Լֆլիթ էֆէնտիմ կէլլի էբէ-

յի օլույօր, վէ հաթթա թաամա պի-
րազ պէքլէտի վէ պու ախշամ (նոռն
աղաւտան խապէր կէլտի աղա օրայա
կիտէճէք :

— Իօյլէ իսէ կէճ քալմըշդ — տի-
յէրէք տէլիքանլը ներտիպանտէն չըք-
մատա ֆիքրինտէն պու միւհազալէրի
իտէրիտի : « (Ճապ մօտիսթա իլէ նաւ
ո սըլ իթսէք, պօշուենա պապը ախշամ
ո կէճ քալմըշդ վէ բէտէրին տէ ճա-
ո նը սըքըլմըշդ պիր տահի տիւքքեա-
ո նընա ուղըամամ, խօշ օտա նաւըլ
ո օլուր, նէ պիլէյիմ, նաւըլ իթսէմ,
ո աճապ նէ եօլքուլլանսամ, բեաֆի-
ո ըին պաքըշ բէք ճէլպ իտիճի, խայրը,
ո մուամէլէյի պիւսպիւթիւն թէպ-
ո տիլ իթմէլի, պաշայըպ թալըր իթ-
ո մէլի, տիւքքեանըն էօնիւնտէն կէ-
ո չէրիքէն հիչ պաքմամալը, էլպէթ
ո տայանմայըպ պէնի չաղըրաճաքտըր,
ո էվվէթ, էվվէթ պու եօլ էյի ո տէ-
յու պիրազ բէքճէ սէօյլէտիքտէ բէ-
տէրի օղլունսւն կէլտիյինի տույուպ
թաամա ինէրքէն մէրսումուն « Պու
ո եօլ էյի ո տիտիյինի իշտիպ,

— Հաւնկը եօլ Սուբէնիկ — տէ-
յու սիւալ իթմէտէ, Սուբէնիկ աղա

պիւսպիւթիւն շաշորրպ կիւճպէլա
պիր քսոչ սանիյէտէն սօնղրա ճէվապ
վէրէպիւտի :

— Իֆէնտիմ, շէյ . . . շէյ օլմուշ
տա . . .

— Նէօ օլմուշ :

— Շէյ էֆէնտիմ, հիչ պիր շէյ օլ
մամըշ էֆէնտիմ :

— Սէնտէ պու ախշամ պիր հալ
վար Ռուբէնիկ :

— Իֆէնտիմ պիր շէյիմ եօք , ֆա-
գաթ եօլ տէտիյիմ շու օլույօր քի ,
պու ախշամ Իէրուղ աղա եօքուշուն
տան կէլաիմ թէնհալըղը իչին պու
եօլ էյի տիյօրուտում :

— Ճէվապ պիրաղ կէճ գալտը ամ-
մա , հէր նէ հալ իսէ , հայտէ թաա-
մա ինէյօրուղ — տէյուպ պիրլիքտէ
թաամա ինտիլէր :

Պիր չարեէք եախուտ եարըմ սա-
աթ մըքտարը սօֆրատէ էյլէնտիքտէն
սօնղրա , թաամաէն գալգըպ հէրքէս
կէնտի օտասընա չէքիլտի , վէ Ռուբէ-
նիկ աղա տաիի օտասընա կիրիպ պիր
չուպուք իչիպ թօալէթայա պաշաուր
Յահօր աղանըն կէլէճէյինի չօքլուք
տիւշիւնմէյէրէք : Չունքի Նստոն ա-

ղանքն օն տօքուզ եախուտ եիրմի եա-
 շընտա պիր քըզը օլմասըյըլա Ռուբէ-
 նիկ աղանքն օլ ախշամ օլ մահալէ կիթ-
 մէսի սաիր մահալէրէ կիթմէսինէ գը-
 յոօ օլմայըպ էբէյի պիր տիգգաթլու
 տիւզէնէ իհթիաճը օլտուղընտէն ,
 պուրօնուլն հէր քաթը աչըք , “ Ըճապ
 ” հանկը բանթալօնու կիյինսէմ , եա
 ” խուտ հանկը սէթրի իլէ կիթսէմ ”
 միւլհազալէրինտէ իքէն՝ օտա գաբու-
 սունու պիրիսի իքի իւչ տէֆա եա
 վաշճա վուրտու :

— Պույուրուն Յակոբ աղա — տէ-
 յու իչէրիտէն Ռուբէնիկ աղա ճէ-
 վապ վիրտի :

Կէօրիւնիւր քի կիրմէտէն գաբու-
 յա վուրուպ խապէր վիրմէք ատէթ-
 տէն խարըճ օլուպ եալընըղ պու շէյ
 Յակոբ աղանքն միւթատը պէլլէնիւ
 տիյինսէն գաբույա վուրտուլէր իսէ
 Ռուբէնիկ աղա մէրսուժուն կէլտիւ-
 նի անլատը :

Յակոբ աղա իչէրի կիրէր կիրմէզ,
 (չուկքի ախէրի տէյիլ իտի) ,

— Եթի քի կէլտիւնիզ , պէնտէնիզտէ
 գարար վիրէմէյօրուտում նէ թարզ
 կիյինէճէյիմէ , զիւրա պու ախշամ Ըն-

առն աղայա կիտիլէճէք խապէր իթմիչ, սիզտէ պիլիրսինիզ օլ մահալէ կիթմէք պէնիմ իչին սաիր մահալէ կիթմէյէ պէնդէմէզ — տէտի Սաւբէնիկ աղա :

— Տահա սիզ անը ուննթմատը նըզ մը :

Հիչ ունուտա պիլիրմիյիմ, իլապիր կիւղէլ իսմի վար քի հիչ Ֆիբրիմ տէն չքքմազ :

— Ահաիր իսմի :

— Պիլմէզմիսինիզ :

— Խայըր, զերա սիզին կիպի մէճ պուր տէյիլիմ — տէտի կիւլէրէք Յակոր աղա :

— Տէրքեար իսիմ օլմատորղընտան գապիլ տիր քի Ֆիբրինիզտէ գալմամըչ : — Սէմուլիմ սիզին տէտիյինիզին մուղայըրը, զերա պիր տէֆա կէօրբւլշտիւմ, բէք պիր տէրքեար իսիմ իափ :

— Խայըր բէք եանըշընըզ վար :

— Օլապիլիր, նէ տիր իսմի :

— Ահ Յակոր աղա պիլսէնիզ,

— Սէջլէյին պարալմ :

— Լ.Ֆէնտիմ, իպթիտա վաֆթիզ օլուղուղու վազըթ իսմինէ Ֆուլեանէ

քամու շար , պատէհու , վալիտէսի
միւլհապա իմմիշքի , (շունքի բէք ա-
գիլ զաթ արը) պէօյիւտիւքտէ հէր
քէս Վուլեանէ տուտու չաղըրըր ի-
սէ զայէթ ուզուն պիր իսիմօլաճաք ,
պունուն չարէսի էանէյի հասֆ էտիպ
եալընը Վուլ չաղըրըսըն , լաքին օլ
տալի բէք մուխթասար կէօրիւնտիւ-
յիւնտէն ինթիսալինէ պիր իքի հարֆ
տահա իլալէ էտիպ Վուլիք իսմինէ
գարար վիրմիշ , լաքին թաթլը իսիմ
տէյիլմի տօղրու սէօլէյին : Ահ Վու-
լիքիմ , տուտում , էֆէնտիմ , սուլ-
թանըմ . . . :

— Տուրուն պաքալըմ ա քարտաշ ,
անընտա սիղէ սուլթան օլմայա մէյլի
վաճ մը :

— Ահ տէրսինիզ , օլ պիր կիւն խա-
նէսինին էօնիւնտէն կէչէրքան՝ գա-
ֆէս էբէյի գըմըլտանար , արթըք պու-
նա տիյէճէք քալտը մը :

— () Կիւն բուզիկէար վաճմըրտը :

— Ավիլէթ , նէտէն սիւսլ իթտի-
նիզ :

— Խայրը , սօրտուղում աճայիպ
կէօրիւնմէսին , օլապիլիր քի բուզի-
կէարտէն սալանմըշ օլսուն :

— Լֆէնտիմ րուզիկեար իշի տէ-
յիլ, պիլիբսինիզ քի պու խուսուսէր-
տէ մէհարէթիմ շօքաուր :

Տէլեքանլուէր պու սէօհպէթէր-
տէ իքէն իլզմէթքեարըն պիրիսի գա-
բույու աշքա Ռուբէնիկ աղանըն բէ-
տէրի կիթմէք իւզէրէտիր տէյու խա-
պէր վիրտի :

Ռուբէնիկ աղա իսէ տահա թօու-
լէթինի թէքմիլ իթմէմիշ, եախուտ
աահա հիշ պաշամամըշ :

— Լման Յակոբ աղա, նամըլէթ-
սէմ, բէտէրիմ կիտէյօրումուշ : Պէ-
յաղ տօք բանթալօն իլէ սիեահ սէթ-
րի կիլինսէմ օլմաղ մը :

— Նէ տէրսինիզ քըշ էյյամընտա
պէյաղ բանթալօն կիլիլնր մի :

— Լա ալաֆրրանքատա սիեահ
սէթրի իլէ պէյաղ բանթալօն վիզի-
թա րուպասը տըր տէրլէր :

— Լվվէթ, ֆագաթ գէմհէրիրտէ
տէյիլ : Սիեահ բանթալօն վէ սիեահ
սէթրի իլէ կիթսէնիզ բէք էյի օլուր :

— () հիշ օլմաղ, բէտէրիմ վար մէ-
մուլ օլունուր, պէն իսէ գալսիմին
բէք ֆէրահ օլտուղունու անլաթմաք
իթէրիմ : Լչի ագլըմա կէլտի, ատամ

պէն հիշ պիր վազըթ շաշոբմամ. քրո-
մըզը կիպի պիր բանթալօնում վար օ-
նու կիյերիմ, գալլպիմին աթէշինի ան-
լաթմաք իչին, վէ քրոմըզյա օւյմաք
իչին մօր պիր եէլէք, վէ իւզերինտէն
մալլիյէ չսլար աշք լաճիվէրա օթթ-
րի քի վարըր հէբօի պիրիպիրինի թա-
թար, պու թարզ կիյինիր իսէմ. ար-
թըք հիշ գուսուր պու լունմազ էօյէ
տէլլ մի:

— Իէք էյի օլուր — տէյու Յակոբ
աղա ճէվապ վէրաի իրչաա իտէմէյէ-
ճէյինի անլասը իսէ:

Հէնուզ Ռուբէնիկ աղա օիւզէ-
նինի պիթիրմիշ իքէն, ուշաք թէքրա-
րէն կէլիպ աիտի:

— Իֆէնտիմ բէտերինիզ պէրլէյօր:

— Կէլլյօրում — տէյու Ռուբէնիկ
աղա իսըզմէթքեարա ճէվապ վիրտիք-
տէն օօզրա — Հայտէյին Յակոբ աղա
պիրլէքտէ կիտէլիմ — աիտի իսէ, տօու
թաւ թէքլիֆինի գապուլ իթմէաի:

— Նիչին կէլմէյօրսունուզ:

— Չունքի Լիտոն աղանըն խանէ-
սինէ պիր իքի տէֆա կիթմիշիմ, օլ
ապսի՞քէսմէն կիտիշ իտի, պու ախ-
շամ ոիզի աալէթ իթմիշ, պէնիմ պիր-

լիքտէ կիթմէմ մինասիպէթսիզ օլուր :

— Նէ զարարը վար , պերապեր
պուլունմուշուունուզ , քաւքար կիտէ-
րիզ :

— Խայրը պէնտէնիզի պու ախշամ
աֆվ էտին — տիյերէք ներտիպանտէն
աշաղը էնտիլէր . վէ Սարգիս աղա տախի
(Սուբէնիկ աղանըն բէտերինին իս-
մի տիր) պիր իքի տէֆա թէքլիֆ իթ-
տի իսէտէ Յակոբ աղա կիթմէտի :

Սուբէնիկ աղա մէմուլ իտէրիտի
քի կէնտինին թօալէթի բէք իլէրիտէ
օլտուղունտան իքիսի պիրլիքտէ օլ-
տուքլէրինտէ Պուլիք տուտու էլ-
պէթտէ կէնտուսինի իւսթ թութա-
ճաք , օլ սէպէպտէն Յակոբ աղա կիթ-
մէյի իսթէմէյօր տէյու :

Պազը քիմսէլէրին զաթինտէ կէն-
տիլէրինի պէյէնմէք օլտուղի աշլքեար
տար : () Լատէմլէր պիր կիւզէլ կէօր-
սէլէր « հէր նէ գատար հիւսնիւ եէ-
րինտէ իսէտէ սիմասընտէ պիր սօուք-
լուք վար » տէրլէր : Եախուտ պիր ա-
լիմատէմ րասա կէլսէլէր եա գատ-
րինի պիլմէյէրէք , եախուտ պիր ճիւն-
հա պուլարաք թէսէլի օլուրլէր :

Եօքարտա թարիֆ իթտիյիմիզ մի-

սիւլու (Ռուբէնիկ աղա մէմուլինտէ
սապիթ օլարաք, բէաէրի վէ վալիտէ,
սի իլէ պէրապէր Նոտոն աղայէ կիթ,
տիլէր :

Արքին անլէր եօլտա իբէն օքուլան
տօսթու մուղա Նոտոն աղանըն իսանէ,
սինի թարիֆ իտէլմ :

ՖԸՍՐԼ ԻՔԻՆՃԻ

ԱՆՏՈՆ ԱՂԱՆԸՆ ԽԱՆԵՍԻ

ԱՂԱ ճամիսի ճատտէսինտէ պէյազ
պոյալը պիր ախշապ պինա . գաբու-
տան իչէրի կիրիլտիքտէ՝ էբէյի պէօ-
յիւճէք պիր մէրմէր հաւլիտէն կէչի-
լիպ՝ իքի թարաֆը նէրտիպան իլէ օր-
թա գաթտէ կէնիչճէ պիր տիվան իա-
նէլէ չըբըլըր իտի : Վարչըլըքը տէօրթ
օտա , քէզալիք իւստ գաթը տախի օլ
րէսիմտէ : Եւէվմիէ մէճլիս օտասը օր-
թա գաթտա , կէնիչլիյի գարար , ֆա-
գաթ իչէրի կիրիլտիքտէ րէսմէ տաիր
պիր շէյ կէօրիւլմէզ : Նէ՞ լազըմ՝ կիւ-
ղէլ րէսիմէր իլէ ֆիքրի էյլէնտիրմէք ,
եախուտ թէվարիխտէ վասֆը օլան ա-
գիլ վէ ճէնկեալէր քիմսէլէրին թաս-
վըրլէրի իլէ զհնի ույանտըրմաք : Պէօ-
յիւք Պրէտէրիք տիրսէք՝ քիմ իմիշ .
Եֆլաթուն տէյու իշիտիրսէք՝ նաօըլ
ատէմ իմիշ , պուռնլարըն ճէմիսի զհնի-

նէ եօրդունլուք վերիճի մէվատտէն ի պարէթ : Ամմա Քրէտէրիք միսիլու ճէնքճի բէք ազ կէլմիշ, եախուտ Լֆ լաթուն ագլի վէ թէէլիֆի իլէ Լֆու բա ալիմլէրինին իլէրու կիթմէսինէ սէպէպ օլմուշ :

“ () նլարն թօբու պօշ շէյլէր, նա
” սըլ քի գապա պիր թապիր վար,
” գարրն սոյուրաճաք շէյ վաճ մը շու
” նա պաքալըմ ” պազըսը պէօլէ տէր :

Պօշ ամմա շիմսիտէն սօնդրա

“ Սօնդրայա Լլաճ քէրիմ ” Հէր
նէ իսէ պիզ եինէ նագլիմիզէ պաքա
լըմ :

Լնտոն աղա՝ Սարգիս աղայը տա
վէթ իթտիսի ախչամ, հէնուզ թա
ամտէն քալքմըշ սէտիրին պիր քէօ
շէսինտէ կէնտիսի, օլ պիր քէօշէտէ
էհլի թանտըրսէ օթուրմուշ ըտը : Սէ
Խուբէնիկ աղանըն ազգընտէն վաաֆը
նը տինլէտիսիմիզ Քուլիք տուտու տա
խի քահվէյի վէրտիքտէն սօնդրա ագ
րապատան օլան Սարիցա տուտունուն
եանընա կէչուպ օթուրտու սէտիրին
իւզէրինտէ օտանըն սաղ թարաֆընտա .
չունքի մէճլիս օտասը օլտուղունտէն
իւշ թարաֆ տէօշէլի իտի : Պազլլէր

տէրլէր քի « Նիշին տէօրթ թաքաֆ
 » աէօչէմէզլէր » օլ վագըթ օտատէն ի-
 չէրի կիրիլմէզ օլտուղունու տիւշիւն
 մէյէրէք :

Ընտոն աղա խանէսինին ու մուրու-
 նու էհլի թէրէզիա տուտույա թէք-
 միլէն իհալէ իթմիշ իսէ տէ, եինէ պա-
 զէն սիւալ իաէճէք խուսուսլէր պու-
 լունուր իտի : Պունուտա շու սէպէպ-
 տէն պիլլյօրուզ քի, պիր կիւն թէ-
 րէզիա տուտու պիր մահալտէ պու-
 լունուրքտա կէնտիսի տիմիշ տիր քի,
 « Իվին ումուրունու Ընտոն աղա պա-
 » նա թէսլիմ իթմիշ տիր . վէ տըշարը
 » ումուրսւնա քէնտի պաքար » տէյու :
 Ընտոն աղանըն տա հագգը վար, չուն-
 քի էվ տաղտաղէսի ախէր շէյէ գըյաս
 տէյիլ, զիրա ախշամուան եախուտ սա-
 պահլայըն աշճընըն բիշիրէճէք եէմէ-
 յինի թէնպիհ իթմէլի, եէնի պէսլէ-
 մէ կէլիրսէ չաղըրըպ քիլէրին անահ-
 տարընը թէսլիմ իթմէլի, վէլ հասըլ
 էվ ումուրու թիւքէնմէզ : Եինէ օլ
 ախշամ, խաթըրըմտէ քալմամըշ, պիր
 մատտէ իւղէրինէ սէօյլէշիր իքէն՝ էօ-
 թէտէ Սարիցա տուտու իլէ Պուլք
 տուտու պիրլիքտէ եավաշա սէօհ-

պէթ իտերտիւէր :

— Լմե՛յէ մալիւմ պիր քէյֆիյէթ տիր քի՞ իքի քըզ պիրի օլ պիրինին Եմնընա կէլտիքտէ տէվլէթ բօլիթիքասը իճգէրինէ սէօյլէշմէզլէր , նասըլ քի շիմտի Սարիցա տուտունուն սուալինտէն անլարըզ :

— Լճապ պոռ ախշամ Ռուբէնիկ աղա պիրլիքտէ կէլիր մի :

— Պիլմէմ ամմա , չօք տէֆա բէտերի իլէ պերապէր կէլիր , — տէյուլ ճէվապ էթտի Սուլիք տուտուլ :

— Կէլմէզ իսէ էլպէթտէ ճանընըզ սըբըլըր :

— Խայըր , նի՛շին :

— Եա օ սիզտէն բէք հազ իթմիշ :

— Պէն տէ օնու հիչ հազ իթմէմիշիմ , հէմ ճէնապինիզ նէտէ՞ն պիլիյօր սունուզ :

— Յակօր աղա իլէ բէք էյի կէօրիւշիւրլէր , տախմա ճէնապինին լաքըրտըսընը աչարըմըշ , հէմ բէք հազ իտէր օլտուղունու սէօյլէր իմիշ :

— Ուզաքտան ագրապալըք օլտուղու իչուն հիչ կէօրիւնմէմէզլիք օլմազ , լաքին գապիլինի պուլսամ օնուն կէլտիյի վադէթ հիչ մէյտանէ չըք :

մաղ ըտրմ :

— Սէնա չօճուք տէյիլ , տօղրու
սէօյլէ , հէմ դապիլ տիր ճէնապին
տէն պիր աղ ճէսարէթ ալմըշ օլմալը
քի սու տէրէճէ մուհապպէթ վէր-
սին , չունքի Յակոբ աղա բէք զնա-
տէ նագլ իտէյօր :

— Խայրը , նէ մինասիպէթ . հիչ պիր
վազթ պէնտէն ճէսարէթ ալմայա սէ-
պէպ կէօրմէմիշ տիր :

— Նիշին :

— Քըզ քարտաշ , հէր զէման կէլ
տիինտէ պաշկա լաքքրտը եօք , եա
Սալիէ փաշասընա կիթմիշ , եախգւտ
թէրսհանէ միւշիւրի իլէ կէօրիւշմիւշ ,
պէշ պին քէսէ ագճէյէ իլթիզամ աւ-
մըշ , չիֆթէ հայվան իչին եիրմի պէշ
պին զուրուշա պիր ֆայթօն ալաճաղ
իբէն՝ իբի եիւզ էլլի զուրուշ իչին
բազարըղը ոյօզմուշ , վէ պազը քէրէ
սօուք թէճնիսլէր , ամմա բէք սօուք ,
պունլարտան իպարէթ լաքքրտըսը : ()
ատէմ լաքքրտը իթմէյէ պաշարսա ,
պէն տէ էսնէմէյէ պաշարըմ , լաքին
տաիմա վալիտէմ օնուն պէնիմ իլէ
կէօրիւշմէսինի իսթէրպիլմէմնիշուն .
պաղը քէրէ թահամմիւլ իտէմէյիպ

տըշարը չըքար իսէմ, չաղըրըպ կիզ ի տէն թէնպիհ իտէր, « Իու բէնիկ տ » զա եալընըզ քալմասըն ճանը սըքըւ » մասըն » տէյու : Պու նլարոտան մատու էվին էօնիւնտէն կէչոխի վազթ քօմ շուլարոտան հիճապ իտէրիմ, կիւլէրէք բէնիճիրէյէ պաքմաք . սանքի պիրիսինի կէօրիւյօր կիպի, հէմ կէչոխէ տէն սօնղրա թէքրար թէքրար տէօն մէք, Լլահ սաքլասըն պիրազ պօշ պուլունուպ տա մէյլ վէրսէմ պիւս պիւթիւն գէվգէրլիի ելէ ալտաք :

— Հէր նէ գատար պու նլար պէօյլէ իսէ թօալէթի բէք էյի — տիւերէք Սարիցա տուտու պիր ազ կիւլտիւ :

— ()՛հ օնա տէյէճէք եօք, պու ախշամ կէլիւ իսէ, էլլէթ պիր աճա իպքըպֆէթ իլէ կէօրէճէյիմիզէ շիւս հէ իթմէմ — տէյու Ֆուլիք տուտու ճէվսպ վէրտիյի անտէ, թաք, թաք, սօքաք գաբուսու վուրուլուպ ուշաքլէր տէր ագապ աչմայա քօշարքան՝ Ֆուլիք տուտու տախի Սարիցա տուտու իլէ պիրլիքտէ նէրտիպան պաշընա քարշըլամաղէ կիթտիլէր, չունքի թէրէզիա տուտու բէնիճիրէտէն Սար գիւ ազանըն կէլտիյինի կէօրմիւշ իտի :

Իօնտէն Սարգիս աղա, արգատէն
էհլի Սուցիա տուտու վէ տահա սօնդը
րա Սուբէնիկ աղա. Թարիֆ իթտիյի-
միզ էլպիսէսի իլէ չքքմատէ, Ֆուլիք
տուտու իլէ Սարիցա տուտունուն
պիր աղ էվվէլ իթտիքլէրի սէօհպէթ-
լէր խաթըրլէրինէ կէլիպ զայէթի իլէ
կիւլմէյէ իսթէքլէրի կէլտի իսէտէ,
մէն էտիպ եալընըզ պիրիպլըլէրինէ
պաքապիլտիլէր:

Սուբէնիկ աղա իբի քըզըն պիրի
օլպիրինէ պաքմասընը՝ կէնտու էլպի-
սէսինի պէյէնտիքլէրինաէն տիր տէ-
յու իլամ իտէրէք, Ֆէսինին նիշանը-
նը, պիր աղ տահա էյիճէ կէօրիւն-
սիւն իչուն էօնէ կէթիրիպ շէյլէ քի
անընըն օրթասընա իբի բարմաք քա-
լարաք օտատէն իչէրի ճէսարէթ իլէ
կիրտի, զայրու օլ ախշամ Ֆուլիք
տուտույու թէքմիլէն ճէլպ իտէճէյի-
նէ շիւպհէսի քալմայարաք:

Սէրասիմի խօշ ամէտի վէ սիւսլը
խաթըրտան սօնդրա, պէշ տագըգէ կէ-
չէր կէչմէզ տէֆա գաբու չալընըպ հօ-
ճա Բառնիկ կէլտի: Սէրսում, Սար-
գիս աղանըն էվլինէ կիթմիշ օլմաղիլէ
Լնտոն աղանըն խանէսինտէ օլտուք:

լէրինին խապերինի արմը վէ տօղրու
օրայա կիթմիշ խոի , չունքի Լըրէֆէ-
րանս մինասիպէթի իլէ պիր ազ տօսթ-
լուք օլուր իսէ թէքլիֆսիզճէ պիր
տօսթուն խանէսինէ կիտիլէպիլիր , վէ
թարաֆէյն մէմնունիէթ հասըլ օլտու-
ղունտան պիր ազ տահա ճէսարէթ զի-
յատէ օլուր , չունքի պու քեաղըտ օ-
յունու պազըլէրինէ էյլէնճէ թարի-
գինտէն իսէտէ , պազըլէրինէ տախի
էյլէնճէլիքտէն չըքըպ սաիր խուսուս
օլմուշտուր :

“ Եօք պունտա եանըշըն վար ”
տիյէճէք պազըլէրի : Պիզտէ անլէրէ
սիւալ իտէրիզ քի , էյլէնճէ թարը-
գընտէ օյնանըր իսէ պու գատար խըրս ,
կիւրիւլթիւ , վէ պազը քէրէ կէճէ
սապահա տէկին ույուքուսուզ քալ-
մաք նիշուն :

“ () յունճուլարտան պիրիսի վեր-
” միշ օլուր իսէ օյունտան քալքմաք
” եաքըշմազ ” :

Պիզտէ մէմուլ իտէրիզ քի պիր ա-
տէմ քէյֆի իչուն վերտիլի ագճէյի ա-
րամազ :

“ Եօյլէ ամմա ”

Լմմասը եօք , պազըսը տախի էյ-

լենճէ իջուն օյնամազ օլտուղոյնս
դարար վերմէլի :

Հօճա Բառնիկ կէլտիքտէ սէլամ
վերմէյէ քալմատը ,

— Եթի քի կէլտինիզ , հօճա Բառ-
նիկ , պիզտէ պիր իւշիւնճիւ արայօ-
րոյտուք — տէյիպ վէ խըզմէթքեար-
լէրտէն պիրինի չաղըրըպ — քեաղըտ
սօֆրասընը քօյուն , վէ էքի շէմիտան
կէթիրին — տէյու Լնտոն աղա էմը
իթտի :

Եթին հօճա Բառնիկին կէլմէսի
պիր քիշիւէ բէք մագպուլա կէչտի ,
չունքի քըր սուլէրի իլէ Ռուբէնիկ
աղա տախի Ֆուլէք տուտունուն եա-
նընա եանաչտը , զիրա բէտէրի օլտու-
ղու սօֆրատէ քեաղըտ օյնամազէ մէր-
սումուն տահա իզնի եօղուտու :

Եթէտէտէ Ելըցիա տուտու իլէ
թէրէզիա տուտու սէօհպէթ իտէր
իտիլէր ամմա , Ֆուլէք տուտու-
նուն վալիտէսի Ռուբէնիկ աղանըն
կէնտու քըզընըն եանընա կիթտի-
յինի կէօրտիւ իսէ եան կէօզիւ ի-
լէ , պիր ազ հազ իթտի կիպի կէօրիւ-
նիւր , Ֆագաթ սաիր զիւիւմէ զահիպ
օլաճաք պիր շէյ եօք , իլլա զայէթի ի-

լէ խաթըր շինաս պիր զաթ օլտու-
ղունտէն միւսաֆիրին ասլա ճանր սը-
քընդընը իսթէմէյիւ սէօհպէթ իլէ
վագթ կէշիրտիյինի միւրատ իլէտիյի
իջուն մէմնուն օլմաոր անտէն իլէրի
կէլմիշ օլմալը տըր :

Կէլէլիմ Ռուլիք տուտուլյա . վա-
լիտէսինին ֆիքրինէ պու պապատէ
պիւսպիւթիւն մուղայրը , տէլի քան-
լընըն կէնտու եանընա կէլտիյինի կէօր-
տիւ իսէ — պու ախշամ բէք զիյատէ
իւշիւյօրում — սիյերէք սէտիրտէն
թանտըրա տօղու կիթտի : Կաքին
Ռուբէնիկ աղա կէնտու ֆիքրինի եի-
նէ պօղմայարաք — Կալիպա մէմնու-
նիյէթինտէն ալթ իւստ օլուպ վէ ա-
շիքեար օլմալընը իսթէմէտիյինտէն
եանրմտան քալքուր — տէյու ֆիգը
իտէր իտի — վէ իւզիւնէ կէլէն քըր-
մըղըլըք պու ախշամ թօալէթիմի
կէօրտիւ իսէ տահա զիյատէ աշգը
արթմըշ օլտուղունտէն տիր — միւլհա-
զէլէրինտէ կէզէր իտի իսէ տէ , Ռու-
լիք տուտունուն պէնզի քիւլ բէնկի
օլմուշուտու , Ռուբէնիկ աղանըն եա-
նընա կէլտիյինի կէօրտիւքտէ եիւրէյի-
նին օյնամասընտան :

Վալիտէսի՝ քրդներն պիրտէն պիրէ
բաւքըպ թանտըրա կիթտիլինի կէօր-
տիւքտէ, տէօնիւպ եիւզիւնէ էյրի
էյրի պաքտըղընըն սէպէպի նիչին օւ-
տուղունտուն Պուլիք տուտու ֆար-
գընտէ օլտու իսէ տէ, արթըք եաբմըշ
պուլունտու, նէ չարէ կէչէնէ մազի
տէրէր :

Սուբէնիկ աղա պէրիտէ եալընըպ
բալըպ բէք ճէուարէթ իտէմէ տի Պու-
լիք տուտունտուն արգասընտան թան-
տըրա կիթմէյէ : Պադաթ օլ մապէյն-
տէ Սարիցա տուտու օտաւտէն իչէրի
կիրտիքտէ Սարգիս աղանըն օղլու ա-
յաղա գալքըպ վէ պէհանէ իլէ այաք-
տէ պուլունմուշ իբէն թէքրարէն օ-
թուրմայը սարֆը նազար իտիպ ,

— Իսթէրսէնիզ պիր ըսկամպիլ օյ-
նայալըմ — տիյէրէք թանտըրա եաք-
լաշտը :

— Իվէթ Սուբէնիկ աղա, բէք էյի
օլուր, ի ուցիա տուտունտունտա ճանը
սըքըմազ, հայտէ Պուլիք օյուն քէ-
հատլէրինը ալ կէլ — տէյու թէրէղիա
տուտու քրդընա էմը իլէտի, վէ Սար-
գիս աղանըն մահաումի շէրիքլէր պէ-
յան օլմաք իչուն տէօրթ քեաղըտ ա-

յըրտըբոտ , իթթիֆագէն Ռուբէնիկ
աղա թէրէզիա տուտունուն շէրէքի
ջուպ Լ ըւցիաւ տուտու տախի Ֆու-
լիք տուտունուն օրթաղը օրտու : Քեա-
ղալէրի այըրան Ռուբէնիկ աղա պէլ-
քի պիր հիլէ իթտի իսէ պիգէ նա մա-
լիւմ , չունքի բէք էյի պիլէրիտի քի
եան պէ եան տիւշմէք իչուն Ֆուլիք
տուտույու շէրէք ալմաք օլմաղ , վէ սա-
նիէն պէ օյիւքլէր մահալլէրինի թէպ-
տիլ խլէմէղլէր :

Պէ օյլէճէ օյունուն իգթիզասընտան
Ռուբէնիկ աղա Ֆուլիք տուտունուն
եանընա կէչտի իսէ մէմնունիէթին-
տէն էլլէրի թիթիրէմէյէ պաշլատը :
Սարիցա տուտու օլ արալքք կէրիտէ
տուրմուշ , չունքի քեաղըո օյունուն-
տան հիչ խօշանմաղ ըտը ք Ֆուլիք
տուտունուն եիւզիւնէ պաքտը իսէ ,
օլ տախի քաշլէրինի եօքարը քալտը-
րարաք նէ չարէ տիմէք իսթէտի , ֆա-
գաթ պու իշարէթ իքիսինին մապէյ-
նինտէ օլուպ , ախէրի ֆարգընա վա-
րամատը :

Պիր քաչ օյուն օյնանտըքսէն սօնը-
րա , կէյա տիգ գաթսրղթըք իլէ Ռու-
բէնիկ աղա էլիսի Ֆուլիք տուտու-

նուն էլինէ ետքաշտըրորքտէ, էօթէ-
տէն բէտէրի — յէ՞ ետքայօրսուն —
տէյու իրիճէ սէս իլէ սէօյլէտի իսէ՞ծ
ուաւթ մահտու մի էլինի չէքաի :

Սէկէր Սարգիս աղանըն պոճնու
սէօյլէմէսի, հօճա Բառնիկին կէնտու
քէաղըտընը քէստիյինէ ճանը սըքը-
տըղը իչուն իմիշ : Պաքաթ պէօյլէճէ
օղլու տէր ագապ էլինի չէքմէսինտէն
ֆիքրի մէյմանէ չըքտըքտէ, Սարիցա
տուտու տիգգաթ իտէրիմիշ, օլ վա-
գըթ կէնտուսինի զապթ իտէմէյիպ
պաշլատը կիւլմէյէ, վէ Սուբէնիկ ա-
ղանըն եիւզիւ քիրապ կիպի քըզա-
լըպ պին տէֆա իթտիյինէ բէշիման
օլտու, լաքին նէ ետքսըն օյունտան
քալքմաք միւրատ իթտի իսէ տէ պիր
վէսիլէ պուլամատըղը քէրթէլէրտէ,
— Պէօյլէ բըրէֆա օյնանմազ, պու զօր
իլէ բարա վիրմէք տիր սէնին տիգ-
գաթ իթմէսիյինտէն սօլօ օլտում, է-
լիմտէ սաղ տէօրթ վար իքէն, պէօ-
լէ այութօճու լուքմու օլուր — տիյէ-
րէք Նտոն աղա քէաղըտլէրին ճէմի-
քինի եէրէ ֆըրլաթտը :

Ա Սլիֆ էտէրսինիզ Նտոն աղա .
պէնիմ թագսիրաթըմ եօղլուտու, ճէ-

նապինիզ է օյլէ օյնամամալը յրտընը :

— Պիր տէ տուրմուշ պանա օյուն է օյրէթ տիրելօր, տիվանէլէք պէնտէ քի սէնին կիպի ատէմիլէ օյուն օյնարըմ, պիր տահա կէլիպ քեաղըտ օյնայալըմ աէմէ, զէրա սիզին կիպի ատէմէր տաիմա քազանալըմտա կէզէրէր պուրատա պատիհէվա բարա վիրէճէք տէմ եօք :

— Սայէնիզտէ պիր քաչ զուրուշ պուլունուր էֆէնտիմ :

— Տահա քարշըլըք վէրիօր, քսլք շունաան տէֆ օլ, կէօզիւմ կէօրմէսին :

Պէօյլէճէ Մնտոն աղա հօճա Բաունիկի քօվմասընտա, մէրսում զայէթի իլէ խըրսա չըքոր իսէտէ, Մնտոն աղա զէնկին վէ միլլէթտէ իթիպարլու պիր քիմսէ օլտուղունտէն հօճա Բաունիկ ճէվապ վիրմէյէ ճէսարէթ իտէմէտի. կէրչի մէրսումուն քարշուսընտա քինտէն իհթիեաճը եօղուտու իսէտէ, էօթէտէն պէրու մէշուր սէօհ պէթ տիր, զէնկինին տաիմա հապգըվար, վէ իքի քիչի տաիսի տույսա Մնտոն աղայա հապգ վիրէճէքէրի պի իշթիպահ կէօրիւնտիւյիւնտէն, զա-

վաղը հօճա Բառնիկ քրտա չուպու-
ղունու ալըս գաբուտան տըշարը չք-
տը հիչ պիր ճէվապ վիրմէյերէք :

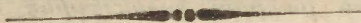
Պու կիւրիւլթիւտէն սօնղրա մէճ-
լիսէ հալի իլէ պիր սուսլուք չէօքիւպ
վէ օլ արալք Ռուբէնիկ աղա թան-
տըրտան չքքս մանղալըն պաշընա կէ-
լիս պաշլատը քարըշորմաղա :

Պատէհու Լ'նտոն աղա իլէ Սար-
գիս աղա ստաթ տէօրտէ գատար ախ-
զու իթա իւզէրինէ սէօհպէթ իտիս
քեաղըտ օյունու օլմատըղը կիպի չօք
օթուրուլմատըղընտան Ռուբէնիկ ա-
ղանըն բէտէրի օղլունա էմը խլէտի ,
ուշաք ֆէնէրի եաքսըն տէյու , վէ
սօնղրա քալքըս խանէլէրինէ տէօն-
տիւլէր :

Պապաթ օլ ախշամ Ռուբէնիկ ա-
ղա չօք թաաճճիւս իթտի Փուլիք
տուտույու ճէլս իաէմէաիղինէ , զի-
րա օյունտան սօնղրա տաիմս անըն ի-
լէ սէօհպէթ իթմէյէ վէսիլէլէր ա-
րատը իսէտէ թէրէզիա տուտունու-
քըղը պիր տիւղիւյէ քէսիք ճէվապ-
լէր վիրտի իտի :

— Ե՛կ աճաիս շէյ , հիւսնիւմ էլ
վէրիր , թօալէթամ պունտան զիյա-

տէ օլմազ, նէզաքիթիմտէ քուսու ք
 եօք. ֆապաթ պու ախչամ օլմատը ի-
 տէ հէլէ պիր իքի տէֆա տահա կի-
 տէյիմ պիւսպիւթիւն ճէլպ իտէրիմ
 տէյու եաթաքտա իւլէա իտէրիքէն,
 վահտէթ չէօքիւպ կէօզլէրի քաբան,
 տը:

ՖԸՍԲԼ ԻԻՉԻԻՆՃԻԻ

ՎԱՐԴԵՆԻ ՏՈՒՏՈՒ

ՅԱՊԻ աղա՝ տօութունտան այրը-
տըքտա՝ կէնաուէ վինէ կիթմէյի իսթէ-
մէյիպ , աճէպ պիր քաչ սաաթ վազ-
թինի նաւը կէչիրսին աէյու տիւչիւ-
նիւր իքէն , թէյլէսինին էվինէ կիտիպ
սաաթ պէչէ եախուտ ալթըյա տէկին
վազթինի կէչիրմէյէ գարար վիրտի .
չունքի Սթանպուլտէ էյլէնճէնին քըւ-
լէթի օլտուղու ամմէյէ մալիւմտըր :

Սթանպուլտէ էյլէնճէ եօք տուր
տէրսէք պէլքի ճէվապ իտէն օլուր
քի , իսլամ թաիֆէսինին հալի զայրի
օլտուղնտէն Լվքօքա միսիլու էյլէն
ճէլէր օլմաղ տէյու . լտքին հալա Պէ-
օղլունտա , փայիթախթըն տիւէր մա-
հալլէրինէ բուպարէն պիրաղ տահա
էֆրէնճ շէհիրլէրինէ մէյիլու օլան
մահալտէ , պիր քիմսէ էկէր քեաղըտ
օյնամաղ վէ թէաթըյա հէր ախլամ

կիթմէյի իսթէմէզ իսէ նէ թարզ էյ-
լէնէպիլեր : Թապիաթընտա մուֆաու-
սալլըք վար իսէ , հէր քէսին ահվա-
լինէ վաւգուֆիէթ բէյտա էտիպ , անը
զէմմ իտէրէք վազթինի կէչիրիր : Եւ-
խուտ պիր աղ զկյատէ իշիրէթ էտիպ
թաամտան սօնղրա իրքէնճէ էաթաղա
կիրէր պիր քաչ քիշլինին գալպինէ տօ-
քսւնտուքտան սօնղրա : Պունլար օլ-
մաղ իսէ վազթ կէչիրմէք բէք միւշ-
քիլ տիր , չունքի թաալլուգաթաէն
օլմատըքճա պիր ֆամիլէա իլէ տօսթ-
լաք իտիպ կէօրիւշմէք բէք կիւճ
մատաէ աիր : Եվլէլա բէք չօք թէ-
քէլլուֆաթ վար , անլէրին հիչ պիրինի
խօշ կէօրմէյէ կէլմէզ : Սանիէննիսֆան
թարֆէսի էրքէքլէրէ կէօրիւշմէք օլ-
մաղ , նիչուն տէյուլ սիւալ օլունուր ի-
սէ բէք չօք ճէվապ վիրէն օլուր , նա-
սըլ քի զերտէ պիր քաչընը պէյան ի-
տէրիզ :

— Բա , վայ պանա , նիշին քըզըմը
թանըմաարղըմ աւտէմէ կէօսթէրէճէ-
յիմ , պիք ումուտում օլմատըքտան
սօնղրա , հիչ էօյլէ շէյ օլումը , չօք շէյ ,
տահա նէլէր :

— Բատըն , քըզընը թանըմատըղըն

առեմ կէօրիւր իսէ վէ թէրպիէսիտէ
վար իսէ , քօրքմա , պիր քէտէր օլմաղ .
ղերա անլէր պիրիպիրլէրինի կէօրմէք
միւրաա իթաիքլէրինտէ , սիղէ սիւալ
իթմէյերէք բէք էյի կէօրիւշիւրլէր :

— Լօք տօղըուսու էջլէ շէյ օլմաղ :

Լօթէտէն պիր աիւերի տէր :

— Նէ տէմէք տիր , պէնիմ գարըմ
իլէ սաշկասը նիչին կէօրիւշսիւն , պէն
պոււսաա շէյմիյիմ :

— Խայըր , քօրքմայըն պիր շէյ տէ-
յիւսինիղ . հէր քէս ըրզը վաքարը իլէ
մէճլիստէ տաւրանըր իսէ պիր շէյ լա-
զըմ կէլմէզ , վէ հաթթա կիւզէլճէ էւ-
լէնիլիր :

— Պանա լազըմ տէյիլ օ էյլէնճէ :
Լմմա թօքու տէլիքանլըլէրին միւրա-
աը պու տէյիլ մի , հէր քէս պիւսպիւ-
թիւն ալաֆրանքայա մէյլ իթսին , վէ
մէճլիսլէր Լվրօքա ուսուլի օլսուն ,
վէ պոււնլարտան մաուա ֆէրաճէլէր
ջքսըն , լաքին հիչ պիրի օլմաղ պիզ
սաղ քալսըքճա :

— Լօյլէ ամմա , միլէթիմիզ պու-
լունտուղու հալտէն հիչ պիր վագթ
իլէրու կիտէմէզ , թա քիմ Լվրօքա
թէրպիէսինի պիր էյիճէ թահսիլ իթ-

մէտիքճէ :

— Վազ կէչ սէնտէ , քէչկի պու
գատար տա կէօզիւմիւզ աչըմայայը
տը : Եթ մի օլտու , կիթտիքճէ տիւն
եա ֆէնալաչը յօր , վէ ճահիլէր պու
ֆիգիւրլէրտէ օլուր իսէ տահա ֆէնա
օլաճաղը շիւպհէսիզ , Ալլահ եարտըմ
իլէյէ հալիմիզ բէք ֆէնա օլաճաք :

— Հէր նէ գատար պիղիմ արզու
իթտիյիմիզ ուսիւլլէրէ մուղայըր իսէ
նիզ տէ , նէ ֆաիտէ , կիւն պէ կիւն
չէրէֆ պուլմատա տըր , չունքի էյի
չէյ տաիմա իլէրու կիտէր , վէ Եւրօ
բա տաիմ իլէրու կիթմէքտէ օլարաք
պիղիմ կէրի քալմամըզ միւմքինսիզ
տիւր , պու կիւն թանըմաք իսթէմէ
յօրսուն , լաքին եարըն մութլազա
գապուլ իսէճէքսին :

— Ալլահ օ կիւնիւ կէօսթէրիլէյէ — :

Անէր պիզէ լազըմ տէյիլ . կէլէլիմ
նազլիմիզէ . հէր քէսին պիւր զիւրիւմիւ
վար , վազթի իլէ պէյան օլուր քիմին
հագգը օլտուղու :

Յակոբ աղա թէյզէսինին էվինէ
եէրիշիպ օտատէն իչէրի կիրէր կիր
մէզ միւսաֆիր կէօրաիւ իսէ թանտը
րա եաքլաչմայըպ այրըճա սէտիրտէ օ

Թուրտու , վէ պիր ազտան սօնղրա
Թէյղէսինին քրղը Մնիք տուտու եա-
նընա կելիպ էսրարէն տէտի :

— Յակոբ աղա , պու ախշամ կէլ
տիյինիղէ հազ իտէճէքսինիղ զանն ի-
տէրիմ :

— Պէնտէնիղ տաիմա մէմնուն օ-
լուրում , լաքին պու ախշամ այրլճա
պունու սէօյլէմէնիղտէ պիր սէպէպ
օլմալը :

— Իպիլէթ վալիտէմին եանընտա օ-
թուրան Նիկողոս ազանըն էհլինէ
տիգգաթ էթ , կէլէլիտէն պէրի կէօ-
ղննիւ վալիտէմին եիւղիւնտէն այրը-
մաք եօք , զիրա Նիկողոս աղայը վալի-
տէմտէն քըսկանըօր , եիւրէյի ասլա
րահաթ տէյիլ վէ պիր ազտա թէրպի-
էսի էքսիք օլտուղունտան , պու ախ-
շամը մարաղա չըքսրմատան կէչիրիր-
տէք էբէյիճէ պիր շէյ տիր : Պաշկա
տէֆալար պուրայա կէլտիյինտէ պիր
աղ ֆարգընա վարմըշ ըտըք , լաքին
պու ախշամ պիւսպիւթիւն մէյտանա
չըքտը , չօք տէֆա կէօրիւշմէյէ կէ-
լիրտէ կիւնտիւղ կէլիր իտի կէճէլէրի
Նիկողոս աղա իլէ կէլմէյէ մէճպուր
օլմասըն տէյու , ֆագաթ պու ախշամ

նամուլ օլմուշ պիլմէմ, պիրլեքտէ կէլ-
միշէր :

— Նիկողոս աղա չօք քիւջն. քմիւ
գարըսընտան :

— Իշկէթ, րահաթ եիրմի ետշ գա-
տար :

— Լ'ննիք տուտու, կիզլի լաքըսոր
էտէյօրուզ ամմա ճանլարը սըքըմա-
սըն :

— Խայըր, Նիկողոս աղա էջլէ շէյ-
լէրէ կիւճէնմէզ, գարըսընընտա քըս-
կանճըղընտան հիշ պիր շէյէ պաքա-
ճաք վադէթի եօք :

— Պու քշսկանճըք նէտէ'ն իճասպ
խտէյօր :

— Պիլմէմ, կէյա Նիկողոս աղա
պիր իքի տէֆա քէնտի էվինտէ վալի-
տէմին մէտհինի իթմիշ, րապուլթալը
վէ թէտպիրլի զաթ ալը ախէրէք, իս-
մի լազլմ տէյիլ պիրիսի պիլէ պէյլէ
սէյլէտի :

— Լ'ճաիպ, քըսկանճըք պէյլէ պիր
շէյ տիր. եիւզիւնտէն պէլլի օլույօր
գալպինին րահաթ օլմասըղը, չէհրէսի
ասըք օթուրմուշ — :

Պէյլէճէ Լ'ննիք տուտու իլէ Յա-
կոբ աղա էսրարէն սէօհպէթ խտէր ի-

քէն Նիկողոս աղա բասիանոս քեաղըտ
լէրինի պըրաղըպ — Յակոբ աղա նիչուն
Թանտըրա կէլմէյօրսունուղ — տէտի :

— Շիմաի կէլիւրիմ էֆէնսիմ :

— Իկէր պիր կիզլի սէօզլենիւղ
վար իսէ մանի օլմայըմ :

— Խայըր , խայըր — տիւերէք Յա-
կոբ աղա այաղա քալքուր :

Ըննիք տուտունուն Թարիֆի իւզ-
րէ Նիկողոս աղանըն էհլի Վարդենի
տուտու Թանտըրըն պաշ քէօջէսինէ
կէչմիշ , սուրաթ պէշ քարլըշ , նութ-
գու ԹուԹուլմուշ , պապէն պիր շէյ
սուալ օլունսա “ խայըր , էվլէթ , պիւ-
մէյօրում ” սէօզլէրինսէն պաշկա ճէ-
վապ եօք , պէնզի ագբաք քէսիլմիշ ,
նէֆէսի տարալմըշ , պուրնունուն տէ-
լէքլէրի էվլէլինսէն իրի , պիր աղ տա-
հա իրիլէշմիշ , գանընըն ճէվէլանը
ԹուԹուլմուշ տէրէճէլէրինէ կէլիշ
իտի :

Սաղ Ալլահ քըսկանճըղա Թէպէլ-
լաշ օլան քիմսէ հիշ պիր վազթ րա-
հաթ իտէմէզ , տաիմա շիւպհէտե ,
ճուզի պիր շէյսէն հիշ ասը շլմայարաք
ալթ իւստ օլուր , մինտաիպէթսիզ
հարաքէթ իտէրէք ալէմէ կէնտինի

զէվքէնտիրմէ իլէ էօմրիւնիւ կէջի-
րիր, պարի պունճա իսթիրապէ մու-
գապիլէ մէնֆաաթընը կէօրսէ, օտա
եօք, եհնէ նէքի օլաճաքսա օլաճաք,
պիհուտէ եէրէ կէնտուսինի եօրար:

Յակոբ աղա Վարդենի տուտու-
նուն պիր աղ եամէվլասընը ալմաք միւ-
րատ իթտիլինտէն Նիկողոս աղայա
պիր իբի օյուն քեաղըտ օյնամայը թէք-
լիֆ իլէտի: Չունքի մէրսում Նիկո-
ղոս աղա Վնիք տուտունուն վալիտէ-
սի թապուհի տուտունուն թա գար-
շըսընտէ օթուրմուշ օլմասը իլէ Վար-
դենի տուտու կէօզիւնիւ մէրսումէ-
նին եիւլիւնտէն այրումազ ըոր, պէլ-
քի պիրպիրէրինէ կիւլիւպ եախուտ
իշարէթ իտէրլէր տէյու քօրքտուղուն-
տան: Հէրնէ գատար հիչ պիր վա-
գըթ պաւ թարզ շէյ վազը օլտուղու
եօզիսէտէ քըսղանճը քաճախպ տիրտէ-
տիք, տախմա քըսղանճ քիմսէնին եիւ-
րէյինտէն քօրքու եքսիք տէյիւ զըրա
Յակոբ աղա քեաղըտ օյնամայը Նի-
կողոս աղայէ թէքլիֆ իթտի իսէ էհ-
լինին գալպի պիր աղ բահաթլանըպ
(չունքի օլ մէշղուլիէթ իլէ իշարէթ
իթմէյէ եախուտ կիւլմէյէ վագթի օլ

մազ մէմուլ իտերի իտի), վէ կէօյա
իւզէրինէ ճան կէլը կիպի պաշատը
Թագուհի տուտու իլէ սէօհպէթ իւ-
լէմէյէ :

Երբէ ելէնձէլէրինին իւզէրինէ
սէօհպէթ կէլտի իսէ, Թագուհի տու-
տու Վարդենի տուտույա,

— Նասըլ ելէնիյօրսունուզ — տէ-
յու սիւալ իլէտի :

— Նիկողոս աղա չօք տէֆա Թէ-
աթրօյա կիտէր, վէ էվտէ քալորղը
ախշամլար միւսաֆիր էքսիք տէյիլ,
քեաղըտ օյնարլար, շիմտի աղալար ֆա-
միլէալարընը հիչ տիւշիւնմէյօրլար —
տիյէրէք Նիկողոս աղայա տէօնիւպ
պաքտը :

Նիկողոս աղա երինէ օյունունու
օյնայարաք տիտի :

— Լամա էֆէնտիմ սիզտէ հիչ պիր
շէյտէն հազ իթմէյօրսունուզ —, վէ
սօնղրա Թագուհի տուտույա տէօ-
նիւպ — չօք տէֆա Թէաթրօյա կիտէ-
լիմ տէյու Թէքլիֆ իտէրիմ պիզլիմ
Վարդենի տուտու կիթմէյի իսթէ-
մէզ, լաքին մէմուլ իտէրիմ քի սիզ
էօյլէ օլմամալըսընըզ — տէյու սիւալ
իթտի :

— Խոսքըդ պազը քերէ կիտէրիդ :

— Եթ տօղրուսու թէաթրօյա կիթմէյէ պէն հիչ արղու իթմէմ :

— Նիշին, ֆէնա էյլէնճէ տէյիլ — տէյու Յակոբ աղա Վարդենի տուսույա ճէվապփիլրտի :

— Պէն պիր շէյ աղնամայօրում, օ պիր կիւն շէլէպի Բէթրաքի կէլիշիտի, հայտէյին փէփի պու ախշամ փէփի, սիլին իլէ փէփի, պիրլիքտէ փէփի, թէաթրօյա փէփի կիտէլիմ փէփի, պէնիմ փէփի, լոնճամ վար փէփի :

— Լվվէթ շէլէպի բէթրաքինին լոնճասը վար տըր :

— Յակոբ աղա պէլքի եաղնըշ տէտիմ լոնճամը տէրլէր, եօքսա լոնճամը տէրլէր պիր էյի պիլմէմ, շիմտիէ գատար պէօլէ շէյլէր նէ կէօրտիւք նէ իշիթտիք իտի : Լոնճամը շէլէպի Բէթրաքի չօք զօր էթտի, պէնտէ փէփի՛ կիթմէմ փէփի՛, տմմա փէփի, նիշին փէփի կիթմէյէճէքսինիլ փէփի, էյի օլուր փէփի, էյլէնիլիլ փէփի, պարպիւրէ փէփի, օլունու վար փէփի, էյի օլուր փէփի, շէօլէ փէփի, պէօլէ փէփի, չօք զօր էթտի, պիլտէ արթըք պարտըք քի օլմայաճաք քալքալք կիթտիք :

Յակոբ աղա ֆիքրինտէն — հէլէ
նէ իսէ Կէֆէրին առքասընը ալտըր
վէ չօք կիւղէլ նագլ էտիշի վար — տի-
յէրէք վէ սօնղրա տէօնիւպ — Լնճա-
մը պարպիէրէ օյունունու կէօրտիւ-
նիւզ — տէյու սիւսլ իթտի :

Իվվէթ կէօրտիւք ամմա պէն իօշ
լանմատըմ :

— Նէ իմիշ պարպիէրէ օյունու —
տէյու թազուհի տուտու սօրտու :

— Սիզ կէօրմէտինիզ մի :

— Խայըր օ օյունու կէօրմէտիք :

— Իպթիտա իշթէ շէյէր կէլիօր ,
իշթէ ֆէնէր իլէ կէլիօրլար , իշթէ
նէ պիլէյիմ պիր շէյ կէօղէտիօրլար ,
իշթէ օնտան սօնղրա պիրիսի կէլիօր ,
իշթէ օ կէլէն իպթիտա կէլէնլէրէ
բարա վէրիօր , իշթէ սօնղրա շէյ . . .
շէյ կէլիօր քիթարայըա .

— Քիմ կէլիօր Վարդէնի տու-
տու :

— Իշթէ շէյ . . . իշթէ պերպեր
կէլիօր : ()նտան սօնղրա իշթէ շէ-
յին . . . տայըսը կէլիօր , իշթէ օրա-
տա շէյ իտէյօրլար , օնտան սօնղրա
իշթէ շէյ օլույօր քըզըն տայըսը քըզա
շէյ . . . ուսթա թութմուշ շէյ է օյ-

րէթտիրիյօր , իշթէ սօնգրա շէյ կէլի-
յօր , շէյին շէյի տէ պէլլի օլույօր :

— Վիմի՛ն նէսի Վարդէնի տու-
տու — տէյու Յակօբ աղա սիւալ իթ-
տի :

— Իշթէ շէյին . . . քըղըն սէվկիւ-
լիւսիւննիւն :

— Նէսի պէլլի օլույօր :

— Իշթէ շէյի քըղըն տալը-
տընը ալտաթտըղը :

— Իվվէթ շիմօի անլաշըլտը , զու-
լիպա ճէնապինիլէ քիթապտան թա-
րիֆ իթմիշէր քի , պու գատար էյի
թահսիլ իթմիշսինիլ — տէյու Յակօբ
աղա ճէվապ վիրտի :

— Իվվէթ , շէլէպի Ռէթրաքի քի-
թապընտան օքուտու :

— Իջլէ օլտուղու կէօղիւքիւյօր :

— Սօնու հասըլ թէքմիլ օլտու :

— Նէ պիլէյիմ թագուհի տու-
տու , սօնունտա ույուքում կէլտի ,
պիր էյիճէ քուլաք ասմատըմ , լաքին
զանն իտէրիմ քի քըղը շէյէ վէրիյօր-
լտը , նէտիր օ իշթէ շէյէ . . .
շէյին իշթէ քըղըն սէվկիւլիւ-
սիւննէ :

() Լ վագըթ Նիկողոս աղա օքունու

Թէքմիլ խախտ արգասընա՛ն աստանաւոր-
տան սօնդրա տէտի :

— Եւքին Ռրիմա Տօննա բէք էյի
օյնայօր , էթվարը բէք խօշ , սէնաա-
թը էյի թահսիլ իթմիշ , հիւսնիւ եէ-
րինտէ , սէսի բէք կիւղէլ վէ . . . :

— Հա շու նու պիր աղ տա-
հա էօյէյիտին , հիշ տէյիլ իսէ շուրա-
տա օթուրույօրում , պէնիմ եանըմ-
տա պարէ սուս օլ — տէյու Վարդե-
նի տուտու իըրսլանտրաք թաղիր իւ-
լէտի :

— Ղանըմ նէ տէյօրում պիր շէյին
հազգընը ինքեա՛ր մը իթմէլի :

— Եւլէլա սէնին օ գատար տիգ-
գաթ իթմէն եաքըշմաղ , ամմա սիղ
էօյլէսինիզ , քէլլին պաշնա պիր եաղ-
լլք էօրթսէլէր քարը տէյի պայլլըր-
սլնըղ :

— Տօղրու սէօյլէյին թապուհի
տուտու , պէնտէ պու թապիաթ վա՛ր
մը — տէյու լաթիֆէ սուրէթինտէ սի-
ւալ իլլէտի իսէ ,

— Շ իմտի տէ թապուհի տուտու-
տան իմտաւտ սրայօր , թապուհի տու-
տու սէնի նէ՞ պիլէճէք , սէնի պանա
սօրսուհլար , նասըլ ասամ օլտուղու-

նու — տէյու էհլի ճէվապ վիրմէտէ .
 Թապուհի տուտու տախի կէնտիսի
 իլէ պիրլիքտէ Նիկողոս աղայա Թապ-
 սիրաթ պուլմատրղընը կէօրիւր կէօր-
 մէզ, պիւսպիւթիւն քըսղանճըղը է-
 լէ ալըպ :

— Եւ, ճէնապինիղտէ Նիկողոս ա-
 ղայա Թարաֆ իտէյօրտունուզ, ամմա
 պէն պիլիրիմ — ախէրէք Վարդենի
 տուտու պիր քաչ տէֆա պաշքընը սալ-
 լատը :

— Պու իթտիյիմիզ լաքըրուրտա
 պիլիրիմ տէյէճէք պիր շէյ կէօղիւքմէ-
 յօր :

— Պաք ճէնապինէ պիր շէյ տէյիմ
 Թապուհի տուտու, պէն նէնին նէսի
 օլտուղունուն բէք էյի ֆարգընտա-
 յըմ — :

Թապուհի տուտու հիչ ճէվապ
 վիրմէյիպ քըզը իլէ Յակօբ աղայա
 պաքըպ կիւլտիւ :

— Ըմմա շաշկընըք պէնտէ — աի-
 յէրէք Վարդենի տուտու իըրսըն-
 տան քըպ քըմըզը քէսիլտի :

Նիկողոս աղայա էհլինին իթտիյին
 տէն բէք զիյատէ հիճապ կէլիպ, սէօհ
 պէթիթէպտիլ իթտիյիտէտէ, կիւճպէ-

լա պիր իբի սաաթ տահա օթուրա
պիլտիէր :

Յակօր աղա պիր քաչ տէֆա — վա-
դըթ տահա երբէն — տէտի իսէ տէ
Վարդենի տուտու — չօք պիլէ օթուր
տուք — տէյուպ իւրս իլէ օտատէն
չքար : Վէ էվէրինէ կիրիր կիրմէդ,
տահա եօքարը չքամտան, հալլիտէ,
խըզմէթքեարլէրին եանընտա պաչա-
տը Վարդենի տուտու պիր էյիճէ ագ-
լընա կէլէնի աիմէյէ :

— Պու ախշամքի իթտիյին շէյին
եաքըշըդը վաճմըրտը, ալմըշ քարչը-
սընա կէօղիւնիւ կէօղիւնտէն այրը-
մաք եօք, պիր տէ սօնղրա ծնա տուր-
մալ կիւլէրէք շէյլէր սօրայօր, ամմա
քապահաթ պէնտէ, նիչին կիտէյօ-
րում պէյլէ օլտուղունու պիլէրէք — :

Նիկողոս աղա խըզմէթքեարլար-
տան հիճապ իտէրէք եավաչճաճըք
տէտի :

— Ղանըմ սուս օլ, հայտէ եօքարը
չքալըմ, նէ քի սէյլէյէճէքսէն եօ-
քարտա սէյլէ :

— Նէ, ուշաքլարտա՞ն մը ութանը-
յօրսուն, էթտի քըլտը տա շիմտի հի-
ճապ իտէյօր :

Պալ մապէյնտէ, խըզմէ ձքեար-
լարըն քիմի կիզլի կիւլէր, քիմի տէ
եաթմը իքէն եօրղանտան պաշըկը-չը-
քարը պինլէր :

— Սէնին իթտիին շէյլէրի, տիւն
եա տույմալը, արթըք արթալը թաշ-
տը, տայանաճնք թնքաթըմ քալմա-
տը. հէքսի տույտուն քի պիր ալ պը-
լըն պաշընա կէլին — :

Նիկողոս աղա հիչ ճէվապ վիրմէ-
յիպ, ներախականտէն չըքմատէ, էհլի
տախի արգասընտան մըրըտանարաք
չըքըպ օտալէրինէ կիրաիլէր, վէ՛նի
կողոս աղա քըսա քէսմէք միւրատը ի-
լէ էլախսէսինի չըքարըպ եաթաղա
կիրմէյէ ճահա իթաի իսէ տէ, Վար-
դէնի տուտու պիր քէրէ չըզըտան
չըքմըշ տուհուլէթ իլէ տուս օլմալա
նիէթի եօղուտու, չուների տերունին
տէ հէրնէ քի վար իսէ պաշատը սէջ-
լէմէյէ :

— Պէն չօքտան պէրի ֆարգընա
վարմըշ ըտըմ, պու հէր ախշամ պէնի
եալընը պըրաղըպ թէաթրոյա էօ-
թէյէ պէրիյէ կիթմէնին ալթընտա
պիր շէյ վար տէյի, իշթէ պու ախ-
շամ մէյտանա չըքալ :

— Ղանըմ նէ տէտիմ քի, մէյտա-
նա չըքտը տէյօրսուն:

— Տահանէ տիյէճէքսին, օ Ռրիմա
Տօննա մը տըր նէ տիր, օնու օ գա-
տար մէթհ իթմէնին եաքըչըղը վարմը-
յըտը, հէ, սէօյլէ պաքայրմ:

— Հաքսըզ սէօյլէմէտիմ ա իտօղ-
րուսու պու:

— Պիրտէ տէտիյինէ նատիմ օլմաք
եօք: Լվկէլա սէն օնա նիչին օ գատար
տիգգաթ իտէյօրսուն սէնին գարըն
օլարաք: Բլնութտօն մու քօճամ
սաղ օլտուղու վադըթլար, կէլիպ ա
յաքլարըմա քաքանարաք իթտիյին
վատլարը: Լօմրիւմ օլտուքճա պաշ-
կասընը սէվմէյիմ սէնտէն զսարը տի-
շէլիհ եիւզիւնէ պաքմայրմ, սէնտէն
պաշկասը պանա հարամ տէտիքլէրին
հիչ խաթըրընա կէլմէյօրմու, վէ տա-
հա րահմէթլինին էօլիւսիւ քալքմա-
տան կէլիպ էլիմի սըքըպ ան պու
կիւնտէն սօնղրա պէնիմ օլտուն տէ-
տիքլէրին ֆիքրինտէն չըքտը մը:

— Ե՛հ մինասիպէթ, սէօյլէտիքճէ
ճէմիսի պիրէր պիրէր խաթըրըմա կէ-
լիյօր:

— Լօյլէ, սէօյլէրսէմ խաթըրընա

կելիւր պաշկա վագթ ֆիբրինոէն պիւէ
կէչտիսի օօր :

— Տախմա օնլարը տիւշիւնէճէք
տէյիլմա , էօյլէ պիր շէյ վագթի իլէ
օլմուշ . սէնտէ պանա նէլէր , նէլէր
սէօյլէմիշսին , հէր սաաթ ֆսաթըրընա
կէլլըր մի :

— Լօմրիւմ օլտուքճա ունու թմա
յըմ , սէսիմին կիթտիսի եէրէ սէօյլէ-
յիմ քի քէնտինիզտէն պէօյիւք քօճա
ալլն տէյի , եաշտաշ օլլըրսա պիր ա-
տէմ նէլէր չէքէյօր — :

Հէր նէ գատար Վարդենի տու-
տու էհլինտէն եիրմի եաշ գատար
պէօյիւք իտի իսէ տէ հիջ պիր վագթ
աղղը իլէրի վարըպ պէօյիւք օլտու-
ղունու իգրար իտէմէզ իտի :

— Իսթէրսէն հէր քէսէ իլան իւ-
լէ , պու ախշամ խըզմէթքեարլարըն
տույտուղու զալիպա էլ վէրմէյօր :

— Լչվլէթ տույտուկար աղնառըն-
լար նէ չէթտիսիմի հէր քէս պիլսին . . .
քա ճանըմ պու նէ տիր պէնիմ չէքտի-
յիմ — տիէրէք պաշլատը Վարդենի
տուտու աղլամաղէ :

Պատէհու նէ օլտուղու մալիւմ
տէյիլ :

Սագտթ իրթէսի սապահ, պէսէ-
մէնին պիրիսի տիվանխանէտէ կէզի-
նիր իքէն իւք ասշամտան օլան մարա-
զայը պիլիպ, Սարդենի տուտու իլէ
Նիկոզոս աղանըն իթտիքլէրի սէօհ-
պէթլէրի տույտուքտա, զիյատէսի ի-
լէ թաաճիւպ իթտի նասըլ քի զիրտէ
պէյան խտէրիզ:

— Նիկոզոս աղա, պու ասշամ կէճ
քալմա այազընըն տիպինի էօբէյիմ:

— Խայըր հանըմըմ նէ գատար քի
էյիմտէն կէլիրսէ ճահտ խտէրիմ էր-
քէն կէլմէյէ:

— Օէրէ օ պիր կիւն Քալաթա
քուլէսինին ալթընտա պիրինի սօյմուշ-
լար տէյի իշիթտիմ, սաքըն օ թարաֆ-
տան կէլմէյէսին:

— Խայըր պէն տաիմա թօբհանէ
թարաֆընտան կէլիրիմ:

— Հէ, հէ, ճանըմ օ թարաֆտան
կէլ:

— Բէք էյի քուզուլմ, բէք էյի ճա-
նըմ—:

Իօթէտէն պերու մէշհուր սէօհ-
պէթ տիր քարը քօճա մապէյնինտէ
մարազա՝ եաղլըք քուրույանա գա-
տար սիւրէր տէրլէր:

Պիլմէյիզ ա պէլքի պիր պրիւանթի
 Թէք Թաշ վատ իթմիշ, եախուտ պիր
 տահի Թեաթրոյա կիթմէյէճէյինէ նի-
 յէթ իթմիշ, վէլ հասըլ Նիկողոս ա-
 ղա Վարդէնի տուտունուն կէօնլիւ-
 նիւ ալմըշ:

ՖԼԱՄԻ, ՏԷՕՐՏԻՒՆՆԻՒ

ՊԱԼԸՔՃԸ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

Պո՛ւ իժտիցիմիզ նագիլէրտէն իբի
կիւն սօնղրա պիր սապահ սաւթ իւչ
սուլէրինտէ, ղեյատէսի իլէ գար եաղ-
մըշ, շէջլէ քիմ սօքաքլէրտէ իզ քալ-
մամըշ, վէ տահա հէնուզ պիր քաչ
էքմէքճի վէ պերպէր տիւքքեանլէրի-
նին քէքէնքլէրի եարըսա գատար ա-
չըմըշ, վէ մէզքիւր տիւքքեանլէրին
էօնլէրինտէն կէչէրքան պու սէօհ
պէթլէր իշիտիլէր իտի:

— Բալքսանա Սարտիրոս:

— Լ՜ի, եափտշ եափաշ, հէօ, հէօ
հէօ:

— Օ՛ս քալք մանղալը եաք, կինէ
սլօղաղընա պիր թէլ սալմալը:

— Պու սօուքտա աւամմ մը քալքար:

— Շ իմտի միւշթէրի կէլի:

— Պարսանա պէջլէ հափայլա հէր

քէս աթ քաջըմբշ, պրէ, պրէ, պրէ
ամմատա եաղայօր, հէօ, հէօ, հէօ:

— Շիմաի պէլինին օրթասընա պիր
թէբմէ եէրսին:

— Պէ վար նէ եաբաճաղըն վար ի
սէ եաբ —:

Կէրչի Սարտիրոս պիր ազ թէն
պէլճէ իսէ տէ տօղրուսունու սէօյլեր
սէք, օլ սապահ պիր ազ հագգը վար
ըտը:

Սօուք ղեյատէսի իլէ շիատէթլի,
եաղան թիբինին սըքըղընտան, հէ
ման տըշարբտա կէզմէնին միւմբինի
եօք:

— Օօ Սարտիրոս տահա եաթսը
մըսըն, գարըւար պիլէ տըշարը չըք
մըշ, պսքսանա պիր գարը կէչէյօր —:

Ֆիլ հագըգաթ պիր տիշէհլի Պէյ
օղլունուն ճատտէսինտէն կէչիպ թէ
բէ պաշընա չըքտը:

Տիշ էհլի մէրսումէնին սիննի օ
թուղ պէշ սուլէրինտէ, սիմասը բէք
չիբբին տէյիլ, ղայէթ էսքի պիր ֆէ
րաճէ կիյինմիշ, եաշմաղըն աիւլպէն
տի պիր քաշ եէրինտէն տէլիք, լաբին
թէմիզ, այաբլէրինտէ երթթըմըշ շա
լի պօթինլէր չէքսիսի մէշագգաթլէր

տէն վէ կիճէլէրի սապահա տէկին իշ-
լէմէսինտէն այաքտէ տուրմաղա մէ-
ճալի քալմամըշ, վէ սօուքտան թիթի-
րէյէրէք նէ եաբաճաղընը պիլմէզլիտի :

Պիր ազ թէքէ պաշընտա կէզին-
տիքտէն սօնղրա պաշլատը տիմէյէ :

— Լճապ եաթաքտան քալքալմ մը,
կիթսէմ գաբուլու վուրսամ, պէլքի
խըզմէթքեարլար սապահլսյըն նէ իո-
թէրսին տիյէրէք քօվարլար, պէն տէ
սիր տահա նամսը ճէսարէթ իտէյիմ
իչէրի կիրմէյէ . օ վազըթ հալիմ նէ օ-
լուր պէնիմ, պու կիւն մութլապա
Յակոբ աղայը կէօրմէլլիմ եօքսա . . . :

Վէ սօնղրա կէօղիւնիւն եաշէրի-
նի սիլէրէք տէտի :

— Լճ քըզլմ, քըզլմ, քօրքմա սէ-
նի պըրաքմամ, պէն սէնին անանլմ,
պէնտէն պաշկա քիմին վար, Լլլահ
էլպէթտէ եարտըմ էտէր պրաքմազ— :

Վէ պու սէօղլէր իլէ կէնտուսինէ
ճէսարէթ կէթիրէրէք կիտիպ Յակոբ
աղանըն գաբուսուսու եավաշճա
վուրտու :

Խըզմէթքեարլար տահա հէնուղ
քալքմըշ, իշլէրինտէն պիրիսի կէլտի
գաբուսուսու տէմիրինի քալտըրըպ աշ-

տը . չեւերի տահա հիչ քիմնէ տըշարը
չըքմամըշ ըտը :

Կէլէն տիչէհլի իհթիրաղ իտէրէք
— Յսկոր տղա եաթաքտան քալքտը
մը — տէյու սիւալ իյէտի :

— Ե՞ իսթէրսին ստաբահլայըն ,
սյու վապըթ առամ քալքա՞ր մը — տէ-
յու ուշաք թէրալիք իլէ ճէվապ վէր-
տի իտէ , տիչէհլի մերպ ումէ եինէ քը-
զընը ֆիքրինէ կէթիրէրէք թահամ-
միւլ էտիպ ճէվապ վիրտի :

— Ղանըմ , նէ գատար զահմէթ ի-
սէ պիր պաքսան պէլքի օյանմըշ տըր ,
հէմ տէսէն քի քէնտիսինի կէօրմէք
իսթէրիմ :

— Իչէրի կէլ իչէրի , գար իւֆիւ-
րիւյօր , սօնդրա սիւքիւրմէլի — տէ-
յիպ իըզմէթքեար գաբույու քաբու-
յու պ եօքարը չըքմստա , Յսկոր տղա
տախի հէնուզ եաթաքտէն քալքմըշ ,
վէ չուպուղու տօլտուրմուշ ուշաղը
կէօրտիւքտէ — պիր աթէշ կէթիր —
տէյու էմը իյէտի :

Խըզմէթքեար աթէշ կէօթիւրմէք
իչուն աշաղը ինիպ վէ կէլէն տիչէհ-
լիյէ ույանմըշ տէյու . խապէր վէրիպ
եօքարը չըքտըքտէ — էֆէնտիմ պիր

գարը կէլմիշ ճէնապինիզի կէօրմէք իս-
թէյօր — տէտի (Յակոբ աղայա, վէօ
տախի — կէլաին — տէյու ճէվապ իթ-
տիքտէն սօնղըա օտասընա կիրիպ կէն-
տու կէնտինէ քիմ օլապիլըր տէյու
միւլհազա իտէր իտի : Խըզմէթքեար
պու ճէվապը կէօթիւրտիւ իսէ կէ-
լէն տվթէթ եավաշ եավաշ նէրտիպան-
տէն չըբըպ տիվանիանէտէ տուրտու :
Չունքի (Յակոբ աղա գանղը օտատէ
օլտուղունու պիլմէզ իտի : () Լ մա-
պէյնտէ մէրսում օտասընըն գաբու-
սունու աչըպ կէլէն քիմ օլտուղունու
կէօրտիւքտէ իսօշ մուամէլէ կէօսթէ-
րէրէք ,

— Սապահլար իսայր օլտուն Սօֆի
տուտու , կէլ պաքալըմ նէ սէօլէյէ-
ճէքսին , վէ պու հավա իլէ պու վա-
գըթ Հասքէօյտէն նամըլ կէլտին — տէ-
յուպ չօք թաաճճիւպ խլէտի :

Սօֆի տուտու բէք զեյատէ հի-
ճապ իտէրէք վէ եավաշ սէս իլէ ճէ-
վապ իթտի :

— Լման էֆէնտիմ պիր ըէճայա
կէլտիմ , ճէնապինիզին պանա իթտի-
յի էյլիքլէր բէք չօք տուր , պու տէ-
ֆա տա նէ գատար պաշ աղըլըսը վէրէ-

Ճէքսէմ, ճէնապինիզտէն պաշկա քիմս
սէմ եօք :

— Ի՛նչք էյի գայտ իթմէ Լլլահ քէ-
րիմ, ֆապաթ չօք իւշիւմիւշաիւն ,
պիր ազ ծթոււր , պիր մանղալ կէթիր-
սինլէր , եօրղունլուղունու ալ , քէնս
տինէ կէլ վէ նէքի սէօյլէյէճէքսէն հիշ
չէքինմէյէրէք սէօյլէ — տէյիսլ վէ խըզ-
մէթքեարը չաղըրըսլ — չաբուք պիր
մանղալ կէթիր — տէյուէմը իթաի :

Իքսէրի պիր իհթիաճը օլան քիմ
սէ , ախէրինէ րէճայա կիթտիքտէ ,
էվվէլա կէօրտիւլիւ պէտ մուամէլէ-
տէն գալպինէ քըրքըք կէլիսլ , տէ-
րունինտէ հէր նէ քի վար իսէ անը
լայըգը վէջն իւղրէ իֆատէ իթմէյէ
ճէսարէթ պուլամաղ , չունքի պիր քիմ
սէյի թաճիղ իթմէք ինսանէ զկատէ-
սի իլէ աղըր պար օլոււր , էկէր քի րէ-
ճա իտէն՝ գարչըսընտաքի ատէմին իս-
թէքլիք իլէ վէ ասլա իմթինան իթմէ-
յէրէք հէր նէ քի միւրաճաաթը վար
իսէ իճրա իթմէյէ սայ ու զայրէթ ի-
տէճէյինէ ագլի շահատէթ իթմէզ ի-
սէ , նասըլ տէրտինի էթքաֆըրըլա ան-
լաթմաղա ճէսարէթ իտէպիլիւր :

Քիշի՝ կէնտի տէրտինի անլայան վէ

անը տէֆ իթմէյէ գուտուրէթի եօղ
 իսէ տախի , հիչ տէյիլ իսէ թէսէլլի
 իթմէյէ ճահտ իտէն պիր ատէմ րասթ
 կէլիր իսէ , գալպինտէ պէօյլք ֆէ-
 րահիէթ տույար օլտուղու մալիւմ ,
 վէ էկէր տէրտիմէնտ օլանըն տէրտի-
 նէ տաւլա իթմէյէ գուտուրէթի օլան
 պիր ատէմ խօշ մուամէլէ կէօթէրիպ
 կէնտի գարընտաշընա էյլք իթմէյէ
 ճահտ իտէր իսէ տէրտլի օլանը նէ'
 տէրէճէ մէմնուն իթտիյինին թարի-
 ֆի միւմքին տէյիլ . վէ պէօյլէտէ Սօ-
 ֆի տուտու (Յակոբ աղանըն խօշ մու-
 ամէլէսինի կէօրտիւքտէ պիր ազ տէր-
 տի խաֆիֆլէնտի :

Պու վասֆ իթտիյիմիղ ալքէթ (Յա-
 կոբ աղանըն սիւտ անասընըն քըզը ի-
 տի : Վալիտէսի ֆուգարալքիտան
 թաճիղ օլտուղունտան քըզընը պիր
 պալքքճըյա վէրմիշ իտի . լաքին մէր-
 տումէ էվէնտիյի կիւնտէն պէրու առ-
 լա կիւլմէյէ միւհասէր օլմատըքտան
 մատա , տաիմիւլ էվգաթ զէվճէսինին
 թահամիւլ օլունմազ ֆէնալքըլարը-
 նա քաթլանըպ վէ էվլատլէրինտէն ա-
 խէր շէյ տիւշիւնմէյէրէք էօմրիւնիւ
 կէշիրիր իտի , նասըլքի շիմտի կէնտի

հալինին իֆատէսինտէն մալիւմ օլա-
ճաք տըր :

Խըզմէթքեար աղասընըն էմրինին
իճրասընտա օլտուբտան սօնդրա , մէր-
տում օտա գարուսուհու գարայըպ
վէ մանդալըն պաշընա կէջիպ :

— Եւ Սօֆի աուտու նէ սյլէյէճէք-
սին , եօքսա կինէ է հլինտէն տօլայլմը—
տէյու սիւալ իթտի :

— Եւ վիթ :

— Սանա պիր շէյ սէյլէյէճէյիմ ,
էվլէնտիքտէն պերու նէքի օլմուշ ու-
սա պանա պիրէր պիրէր նագլ էյլէ :

— Եւ ֆէնտիմ պէլքի պաշ ալըրսը
վէրիրիմ :

— Խայըր , խայըր . ասլա թաճիզ օլ-
մամ , հաթտա է հլինին հէր պիր հա-
լինէ իսթէր իտիմ պիր էյիճէ վագըֆ
օլմայը , չունքի պիր իքի մահալտէն
իշիթտիմ բէք չօք թահամմիւլ օլուն
մազ հալէրի օլտուղունու , պու սէ-
պէպտէն թա էվլէլտէն պերու նասը
օլմուշ իսէ նագլ էյլէ :

— Եւ ալիտէմ բէք ֆուգարէ օլտու-
ղունտան պիր թանէճիք քըզը յըսըմ
իսէ տէ՝ կէջինմէյէ բէք զօրլուք շէքէր
իտի : Պիր աղ պէ օյիւյիւպ իշ իշէ մէ-

յէ պաշխարհմբս օ վագրթ էբէյիճէ
րահաթըղըմըղը պուլուք վէ պիր
քաչ բարա տա արթըրմայա պաշխար
տըք, լաքին վալիտէմ տայմա պէնի էվ
լէնաիրմէք իսթէր իտի, վէ պիրաիւ
զիւյէ տէրիտի քի աճապ նէ վագրթ
միւրվէթինի կէօրէճէյիմ տէյի : Պու
արմըքտա քօմշումուզ պիր պալըք
ճը պէնի իսթէտի, վալիտէմ տէ պու
նու տույտուզու կիպի նասըւ առամ
օլտուղունու պիր էյիճէ տղնայըպ տիչ
նէմէյէրէք, հէմ Մլաճ իսթէտիյինի
վերտի տէյի սէվինէրէք իքի սյտան
սօնղրա պէնի պալըքճը Համբարձու
մա վերտի : Մմա պէն վալիտէմէ հիչ
քապահաթ պուլմամ. պանա ֆէնա օլ
տուն տէյի իթմէտի. Մլաճ պէ օլէ իս
թէր իմիշ. պէնիմ կիւնահլարմ չօք,
չէքէճէյիմ վարըմըշ նէ եաբայըմ :

Իվլէնաիքտէն սօնղրա իւչ տէօրթ
այ Պէյօղլունտա օթուրտուք, սօնղրա
քիրալար աղըրտըր տէյէրէք Հասքէօ
յէ կիթմէյէ գարար վերաիք :

Պիր սէնէ գատար քօճամ պաղը
քէրէ իչէ կիտէր իտի :

— Քաղանարղը աղ ճէյի էվէ խարճ
էտէրմիյիտի :

— Իւջ տէօրթ այ էվէ պիր աղ պաբ ուր, սօնղրա նէ քի քաղանըրոսա մէյ խանէլէրտէ հարճ էտիպ էօյլէ էվէ կէլըր իտի :

— Նաօրը կէ շինիրիտինիզ էօյլէ իսէ :

— Իշէտիսիմ իշէրին բարասընտան, վէ պազը տէֆա տա չամաշըր երբաւ մայա կիտէր իտիմ :

— Պու սուրէթտէ էվին իտարէ սինի պիւսպիւթիւն սէն տիւշիւնիւ ըիւտիւն :

— Իշվէթ, ամմա օ կիւնլէրտէ չօք խօշնուտ ուտում, չունքի էհլիմէ չօք մուհապպէթիմ վար ըտը, հէմ ֆուլ գարալըք Նլլահտան տըր տիյէրէք չէքէր իտիմ : Սօնղրա պիր աղ վագըթ կէչտի իսէ պիւսպիւթիւն իշինի թէրք էտիպ պիր բարա քաղանմաղ օլտուք տա թիւթիւն շարտպ բարասընա վաւընճոյա գատար պէն վէրիր իտիմ : Պիր կիւն տէ նիշին իշէ կիթմէյօրսուն տէյու սօրտում իսէ “ հանըյա քաւ ղանճ, էլինտէ պիր քաջ եիւզ զէշ ու սէրմայէ սլմատըքճա բարա քաղաւըրմայօր ու տէյու ճէվտալ վէրտի իսէ, պիր սէվայի էնթարիմ վար ըտը՝ սաթ տըմտէօրթ եիւզ զուրուշ թութտու

վերտիմ, լաքին պիր իբի այտան սօնդ
րա սօրտում իսէ բարայը պաթըրտըմ
սէտի իտի :

— Պէօլէ ատէմտէն տահա մու
հապպէթին քէսիւմէտի մի :

— Խայըր կինէ սէվէր իտիմ, հէմ
շիմտի ութանըօրում սէօլէմէյէ քի,
ախշամլարը էվէ սէրհօշ կէլիւ սէօ
յիւպ սայըւ պէնիտէ տէօվմէյէ պաշ
լատըրսա տահա զիյատէ մուհապպէ
թիմարթտըրտը, չունքի կէնտու կէն
տիմէ Լլահ պէօլէ իսթէյօր, կիւնահ
լարըմ չօք տուր տիյէրէք թէսէլլա օ
լուրուտում :

— Լճախ, պաղէն ինսանըն ագլը
նա մուղայըր շէյլէր վազը օլուր — տէ
յուպ Յակոբ աղա պիր աղ տիւշիւն
տիւ :

— Պէօլէճէ եէտի սէքիղ սէնէ էօ
միւր կէշիրտիք, սօնդրատան չօք ախ
շամ էվէ կէլմէղիտի վէ կէլիւսէտէ,
պաշկա պիր շէյ իչուն տէյիլ, իլլէ բա
րա իսթէմէյէ կէլիւր իտի :

— Պունլարըն թօբունա թահամ
միւլ կէթիրիբիլիտին :

— Լվէթ, պու եէտի սէքիղ սէնէ
նին իշինտէ իբի էվլատ սահիպի օլ

տում, պէջիւյիւ քըզ, բիւշիւյիւ օղ
լան, վէ պաշտում ճնարըլա թէսէլ
լա օլմայա : Պիր կիւն չամաշըր երբա-
մայա կիթմիշիւտիւ, ահ օ կիւնիւհիշ
ունութմամ — տիյերէք Սօֆի սու-
տունուն կէօզլէրի եաշ իլէ տօլտու :
— Քօճամ կինէ կէլմիշ, բարա իսթէ-
մէյէ, օղլումա պէնի սօրմուշ, զավալ-
լընըն գանդը էվէ կիթաիլիմտէն խա-
պէրի եօք “ պիլմէմ նէրէյէ կիթտի ”
տէյու ճէվապ վիրմիշ իսէ, “ չաբըբ
” սէօյլէ շինտի սէնի աթարըմ ” տիյե-
րէք բէնճիրէտէն տըշարը պիր իբի
տէֆա աթաճաք կիպի սալլամըշ, օ
վագըթ չօճուք բէք քօբբմուշ : Լի-
չամա էվէ կէլտիւմ, քըզըմ բօմշուլուք-
տա իշ էօյրէնմէյէ կիթմիշ պիր շէ-
տէն խապէրի եօք, օղլում պէջլէնադլ
իթտի, զավալլը էրթէսի կիւնիւիւս
թիւնէ պիր ֆէնալըք շէօքտիւ, քըրք
կիւնտէն սօնդրա թօբրաղա կիրտի :

— Պունտան սօնդրա էհլինէ եինէ
մուհապպէթին քալտըմը :

— Խայըր, օ կիւնտէն սօնդրա եիւ-
զիւնէ պաքմայա իբրահ իտէրիւմ, Լի-
լաւորնըն էօլիւմիւնիւ հիշ աճըմատը,
հէմ էօլիւմիւնէ կէնտուսի սէպէպ օլ-

տուլ տէյի աճըմըն արասընտա պիր ի-
քի տէֆա սէօյլէտիմիսէ , բէք զէյա-
տէ խըրսա չըքըպ պէնի տէօլմէյէ
քալքտը :

Պիր պաշկա կիւն կինէ բէք սէր-
հօշ օլմուշ էվէ տէվըիլէրէք կէլտի ,
“ Կարը բարսամ եօք , բարա իսթէրիմ ”
տէյու : Նէ եաբաճաղըմը շաչըրտըմ ,
պէնտէ պիր քաչ զուրուշ թօբլամըշ
ըտըմ քէօմիւր ալմա իչուն , նէ եա-
բայըմ քըշ կէլմիշ , քէօմիւր բէք բա-
հալը , հէմ վէրէսիէ տէ վէրմէյօրլար
ըտը : Նէ՛եաբայըմ պէնիմտէ եօք տէ-
յու ճէվապ վէրտիմիսէ , “ շիմտի բա-
” րա իսթէրիմ , պէն էօյլէ լաքըրտըր
” պիլմէմ ” տէյուպ պէլինտէն պիր
պուչաք չըքարտը : Պունու կէօրիւր
կէօրմէզ էլիմ այաղըմ թիթիւրէմէյէ
պաշլատը , քըզըմտա “ աման տուտու ”
տիլէրէք պօղազըմա սարըլտըրսա ,
սանտըղը աչըպ նէքի վարըսէ վէրտիմ :
() կէճէ քըզըմըլա եավան էքմէք եէ-
յիպ քարնըմըղը տօյուրտուք :

— Պու պէլանըն տէֆինէ հիչ ճահտ
իթմէտիմի :

— Լօվլէթ , էրթէտի կիւնիւ խոս-
տովանահայըմա կիթտիմ , օլմուշու

շու կիպի նազլ իթտիմ իսէ, « պուն
 » լարը սէնտէն իշիթտիմ, պիրտէ քո-
 » ճանը կէօրէյիմ, իւչ տէօրթ կիւնտէն
 » սօնղրա կէլ » տէտի :

— Եւլընըզ էհլինին էթտիյի ֆէ-
 նալը քլարըմը սէօյլէտին :

— Խայըր. էկէր գապիլիսէ այրըւ-
 յըմտա տէտիմ :

— Իւչ տէօրթ կիւնտէն սօնղրա նէ՝
 ճէվապ ալտըն :

— Քօճամտա պէնտէն շիքեայէթ
 իթմիշ, էվլաուլարըմը էյի պաքմայօր
 տէմիշ, հասըլը պէնի բէք չօք քա-
 պահաթը չըքարմըշ : Բէք զիյատէ
 չալըշտըմ. Բաթիրիքհանէյէ կիթ-
 տիմ, հէր պիր տիւրլիւտիւնիւ եաք-
 տըմ հիչ պիր չարէ օլմատը
 () վագըթ նէ եաքայըմ. գարար վէր-
 տիմ Ելլահա սըղընարաք չէքմէյի. լա-
 քին կիտիպ կէնտինտէն շիքեայէթ
 իթտիյիմի քօճամ տույուպ էլիմէ տէ
 պիր շէյ կիրմէյէ ճէյինէ ագըլ էրտի ի-
 սէ պաշատըլ էվէլքինտէն զիյատէ շէյ-
 լէր իթմէյէ : Շէր պիր իթտիյինէ Յա-
 կօք աղա սապը իտէրիտիմ, լաքին
 տիւն ախշամ էվէ կինէ սէրհօշ կէլիպ
 « եարըն պիր զէնկին ատէմիլէ կէլէ-

" Ճէյիմ, քըզըմըզ էբէյի կիւզէլ տիր ,
 " պիր էյի կիւինտիր նէքի եհնի բու-
 " պասը վարիսէ , հէմ օ ատէմիլէ կէլ-
 " տիւիմոէ քօլթուքլասըն օնու եօքա-
 " ըր չըգարսըն , պարէ պիր աղ էլիմիզէ
 " բարա կիրէր " տիւէրէք " հէմ ալ
 " սանա բարա վէրէյիմ պէշ օն տիւր-
 " լիւ եհմէք իսթէր " տէյուպ սէքիզ
 օն թանէ ալթըն եիրմիլէք ճէպինտէն
 չըքարըպ վէրտի իսէ օ տագիգէ նէ
 օլտուղումու պիլմէմ : Պաքտը քի պէն
 բէք պօղուլտումիսէ " նէ օ , կինէ բէք
 " պէնզին աթուր , պունաճտամը քարշու
 " կէլէճէքսին , աճլըքտան էօլէճէք-
 " միլիզ պէ գա՛րը " տէյու պաշլատը պա-
 ղըրմայա : (Վման սուս օլ , քըզըմ ույու-
 յօր օյանըր տէյու պաքլէրինէ քաբան-
 տըմիսէ , " օյանսըն , իշիթսին , եարըն
 " ախշամ քարշուսընա չըքաճաք տէյիլ
 " մի " տէյուպ տահա զիյատէ եիւք-
 սէք սէս իլէ չաղըրմատա , եօք չըք-
 մայաճաք , շիմտիէ գատար իթտիին
 ֆէնալըքլարա տայանտըմ տուրտում,
 լաքին էօլիւմիւմիւ գապուլ իտէրիմ,
 պու տէտիին շէյի գապուլ իթմէմ
 տէյու ճէվապ վէրտիմ : () վագըթ զօ-
 իլէ օլմայաճաղընը ագլը էրտի իսէ

Թաթըլը բըւա տէտի :

“ Պէ գարը նէ վար պունտա , պիր
 “ զէնկին միւրտ ումուշ , չօք բարա
 “ վէրիր իմիշ , հէմ պանա սէօյլէյէն ա
 “ տէմ տէյօր քի բըզընը պէյէնէճէք օ
 “ լուրսա ալըր տէյու , օ վագըթ ֆէնա
 “ մը օլուր , սէն չամաշըր երբամա
 “ տան , իշ իշլէմէտէն քուրթուլուր
 “ սուռն , պէնտէ պիր ազ սերմիյէ ալըր
 “ Թիւթիւնճիւլիւք իտէրիմ , րահաթ
 “ կէճիմիրիզ . պըրաք պէն եարըն ախ
 “ չամ շունու ալայըմ կէլէյիմ , պէլքի
 “ բըզըմըզ պէյէնիր . ամմա պէյէն
 “ մէզ իմիշ , նէմիզ կիտէր , պիր ազ
 “ բարասընը ալըր , սօնդըա արգասը
 “ նա պիր Թէբմէ , գաբուտան տըշա
 “ րը իտէրիզ : Տուր պաքայըմ Սարիա
 “ մը ծանտըրայըմ սէօյլէյիմ , հէմ է
 “ վէլիսինտէն Թէնպիհ իտէլիմ քի , նէ
 “ տէրսէ օնու եաբսըն , եաբըշըքսըզ
 “ պիր շէյ տէ եաբմասըն ” : Պունու
 պէօյլէ տէր տէմէզ Սարիամա սէս
 վիւմէյէ պաշատըրսա , պէն սէօյլէ
 րիմ տիյէրէք ալը քօտում , օ քէրթէյի
 սափուշտուրմաք իչուն , զիրա օնտան
 սօնդըա Ալլահ եարտըմ էտէր տէյու
 ֆիքրիմէ կէլտի : “ Լօյլէ իսէ սէն օ

« յանտրը սէօյլէ պէն տէ կիտէյիմ խա-
 « պէր վիրէյիմ եարըն ախշամ կէլտին «
 տէյուպ կէճէլէյին պրըաքըպ կիթտի :

— Եօյլէ խտ պու ախշամ միւօր-
 տու ալըպ կէլէճէք :

— Ե՛հ Յակոբ աղա տէմէ տէմէ :
 Պու սապահ օնուն իչուն ագլըմ պա-
 շըմուա օլմայարաք պու հաւա իլէ քօշ
 տում կէլտիմ, ճէնապինէ եալվարմա-
 ղա, վէ պէլքի տէ շիմոի էվէ կէլմիշ
 քըզըմա հէր շէյի սէօյլէմիշտիր — տի-
 յէրէք պաշատը Սօֆի տուտու զարի
 զարի աղլամաղէ, վէ սօնղրա տէօնիւպ
 — էֆէնտիմ, քըզըմը քուրթար — տէ-
 յուպ Յակոբ աղանըն պապլէրինէ
 քաբանտը :

() Լ վագըթ մէրսում — Ե՛հ եա-
 բայօրսուն, քալք, քօրքմա պիր չա-
 րէսինէ պաքարըպ — տիյէրէք Սօֆի
 տուտույու քալտրըպ պիր աղ միւլ-
 հաղա իլէտի. վէ սօնղրա խըզմէթ-
 քեարընը չաղըրըպ, թէզքէրէ իլէ պիր
 մահալէ կէօնտէրտի :

Ուշաղըն աւտէթինտէ թէզքիրէ-
 սինին ճէվապընը օքուտուքտան սօնղ-
 րա, Սօֆի տուտույա — Հայտէ սէ-
 նին իլէ պիրլէքտէ էվինէ կիտէլիմ —

տէյուպ' գաբուտան տըշարը չը. քալընք
Հասքէ ցէ կիթմէք իչուն :

Տահա Սօֆի տուտու Յակօբ ա-
ղանըն էվինտէ իքէն , պալը. քճը Համ-
բարձում էվինէ կիթմիչ , եարը մախ-
մուր , էհլինի օրատէ կէօրմէյուպ վէ
նէրէտէ օլտուղունտան տախի խապէ-
րի եօղուտու , զերա քըղընա սիւալ
խլէտի իսէտէ , օլ տախի պիլմէզիտի :

Սէրսումուն թամամ արայուպ պու-
լամատըղը քէրթէ . քըղընը եալընըզ
բաւթ կէթիրմիչ , վէ հազըր վագթի
տիր տէյու միւլհազա իթտիյինտէն ,
Սարիամը եանընա ալմըշ պու սէօղէ-
րի սէօլէր իտի :

— Բըզըմ , տիւն տիսչամ սնան սա-
նա պիր շէյ սէօլէտի մի :

— Խայըր պապա — :

Համբարձում , էհլինին կէնտինի
ալտաթտըղընա զիյատէսի իլէ իւրու-
լանըպ , վէ տէօնիւպ քըզընա տէտի :

— Ի՞ցլէ իսէ պէն սէօլէյիմ :

— Ի՞էք էյի պապա :

— Պու տիսչամ պուրայա պէնիմ ի-
լէ պիր զէնկին Ֆրէնք կէլէճէք , գաբու-
տան իչէրի կիրտիյի կիպի քօլթուղու-
նա կիրիպ եօբարը չը. քարաճաքսըն , տմ-

մա պէջլէ բիս քրտֆէթ իլէ օլմազ ,
 եէնի ֆիսթանընը կիյ , պիր տէ սանա
 կիւղէլ եազմա ալտըմ , (վէ եազմայը
 պալը.քճը քօյնուհտան քեաղըտա սա-
 րըմըշ չը.բարու.պ քըզընա վիրտի) պու-
 եազմայըտա շէջլէ պիր տլաֆրանկա
 պաշընա պաղլա , պաք քի կիւղէլ կէօ-
 բիւնէսին , սօնղրա սէնի պէյէնմէսէ
 բէք ֆէնա օլուր — :

Սարիտմըն եիւղիւ պիր ազ քըզա-
 բարաք սիւալ խլէտի :

— Պապա , կէլէ ճէք ֆրէնք քիմ տիր :

— Իէք պիր զէնկին ատէմ իմիշ ,
 կէլիր պիզտէն հազ իտէրսէ , հէմ սէ-
 նի տէ պէյէնիրսէ չօք բարա վիրէճէք
 տիր , պիզտէ զէնկին օլաճաղըղ — :

Օ. Գափալու քըզ տաիմա ֆուգարու
 լըք իշինտէ , վէ վալիտէ սինին չօք կիւն
 կիտիպ չամաշըր ելքատրղընա բէք քէ-
 տէր իտէր օլաուղընտան՝ կէնտիլէր
 տախի զէնկին օլաճաք տէյուլ ֆիքր խ-
 լէտի իտէ թահլթընտա օլան ֆէնալը-
 ղա ագլի իրմէյէրէք զիյատէ սի իլէ սէ-
 վինճ տույտու , զիրա ֆուգարանրն
 զէնկին օլմաքտան պաշկա նէ՞ միւրա-
 տը օլտպիլիր :

Վէ Սարիամ տէ օնիւպ պապասը

նա տէտի :

— Ի՛նչ էյի պապա , բէք էյի , կէլ տիտի կիպի քօլթուքլար եօքարը չքաւորըրմ — տէյու վատ իտուպ — հէմ զէնկին օլու րաաք տրթըք անամը տէյումէսին էօյլէտէյիլմի — տէյու սիւալ իլէտի :

— Լօք , նիչին տէյէճէյիմ , շիմտի տէյէրսէմ , բարամ օլմաուրդլնտան պաղը քէրէ իւրոսլանըրմ :

— Լօյլէ իտէ աման պապա , մութլապա պու ախշամալ կէլ , կէլտիտի կիպի այաքլարընա քաբանըր պիլէ չօք բարա վէրսին տէյու եալվարըրմ :

— Սաքըն հա , էօյլէ շէյլէր լազըմ տէյիլ , պէն սանա նէքի սէօյլէյօրսամ Փիու եաբ , էլվէրի . օ վազըթ չօք բարա ալըրըլ :

— Ի՛նչ էյի պապա , տհ նէ էյի օլաճաք , անամուտ չամաչըր եայքամալա կիթմէզ , րահաթ էվաէ օթուրուր , պիլմէսին պապա իւրզմէթէ կիթտիտի կիւնէր ախշամա բէք եօրկուն կէլըր , հէլաք օլուր ամմու նէ եաբալըմ էլիմտէն նէ կէլըր — :

Ո՛ր է Սարիամ բէք զիյատէ սէվինէրէք բէտէրի հազգընտա տախի օլ

կիւնիւ մուհապպէթ տույտու . զիրա
օլ անէ տէկին Համբարձումտան տա-
իմա մուհապպէթի էքսիլմէյէ վէսի-
լէլէր վուգուա կէլմիշիտի :

Պալըքճը , բըղընըն թաւըրնտան
թէքմիլ կէնտինէ ճէլպ իթտիյինի ան-
լայուպ , վալիտէսինտէն տախի սօ-
ութմաք միւրատը իլէ տէտի :

— Բըղըմ , անան կէլիւ սանա տէր-
սէքի , կէլէճէք ֆրէնկէ կէօզիւքմէ
տէյու , սաքըն օնուճն սէօզիւնիւ տիւ-
նէմէյէսին , զիրա օնուճն պիր շէյէ ապ-
լը էրմէզ — :

Սարիամ պու սէօզլէրի իշիթտիյի
անտէ , վալիտէսինէ օլան էմնիէթի զա-
լիպէ իտէրէք ճէվապ իթտի :

— Լոյլէ իսէ ֆրէնկէ կէօզիւքիւր-
սէմ ֆէնա պիր շէյ իթմիշ օլաճաղըմ ,
պէն վալիտէմին սէօզիւնտէն չըքմամ ,
հէմ անամտա պանա ֆէնա շէյ ետը
տէմէզ :

— Լէօրտփւնմիւ կինէ պէնիմ սէօ-
զիւմիւ տիյնէմէյօրսուճն , նէ վալիֆէն
սէնին , օ պիզիմ պիլէճէք շէյիմիզտիր — :

Սարիամ պիր ազ տիւ շիւնիւպ ճէ-
վապ իթտի :

— Լօք պապա պէն պու կիւնէտէք

անամին սէօղիւնոտէն չը բմաւորմ, կի-
նէ նէ տէրսէ պէն օնու եաբարրմ:

— Ի՞ցլէ իսէ ախշամա կինէ անա-
նը տէօյէրիմ—:

Քըզ նէ եաբաճաղընը շաշըրըպ վէ
կէօղէրի եաշ իլէ տօլտու:

Ի՛նտէրինէ իթաաթ իթմէսէ, վա-
լիտէսինին տէօյիւլմէսինէ սէպէպ օ-
լաճաք, վէ պու քէյֆիէթ Վարիամու
շօլ տէրէճէտէ տօքունուր իտի քի,
Համբարձում էհլինի տէօյմէյէ պաշ-
լտաբքտա Վարիամ էօմրիւնիւ թէ-
լէֆ իթմէյէ զայլ օլուրուտու վալի-
տէսինին պիր տահի ապաք եէմէյէ-
ճէյինէ սէպէպ օլտպիլտէ: յապաթ
օլ պիր թարաֆտան տախի նասրլ քի
կէնտու աղզը իլէ սէօյլէտի իսէ, օլ
կիւնէ տէկին վալիպէսինին հիշ պիր
խուսուստա էմրինէ մուղայըը հարա-
քէթտէ պուլունմասըղընտան, բէտէ-
րինին սէօղիւնիւ վալիտէսի զայլ օլ-
մայարաք իճրա իթմէյէ պիր տիւրլիւ
դարաք վիրէմէզ իտի. պու սէպէպլէր
իշուն նասրլ քի սէօյլէտի իտէք պաշլա-
տը աղլամաղէ, վէ ֆիզրինտէն Վլա-
հա բէճա իտէր իտի խայրըըսընը կէն-
տիսինէ պիլաիրմէք իշուն:

Պու մապէյնտէ գաբու վուրու-
լուպ Համբարձում բըզընա — Պաբ
գաբու քիմ տիր — տէտի, վէ Սարի-
ամ բէնճիրէտէն պաբըպ, — վալիտէմ
կէլտի, պիր ազ ուզաբտան Յակոբ ա-
ղա կէլիօր — տէյու խապէր վերտի ի-
սէ — Յակոբ աղա քիմ տիր — տէյու
պալըքճը սիւալ խլէտի :

— Ահ, Յակոբ աղանըն պիղէ իթ-
տիլի էյլէքլէր չօք տուր, թանըմաղմը-
սըն, պիր քաջ տէֆա տուտում բէֆ-
սիլ օլտու իսէ, հէքիմին բարասընը
պիւթիւն Յակոբ աղա վերտի — տի-
մէտէ թէքրարէն գաբույա պիր սա-
հա վուրտուլար :

— Ահ եաբայօրում պէնտէ կիտիպ
գաբույու աշմալը տէյիլիլիմ — տիլէ-
րէք Սարիամ գաբույա քօշտու :

Համբարձում, հսվլ ինին իւզէ-
րինտէ, ալթ գաթտա պիր օտատէ օլ-
տուղսնտան եան բէնճիրէտէն կէօ-
րիւնիւր իտի սօքաք գաբուսունտան
իչէրի կիրէն օլուրսա : Սարիամ աշա-
ղը էնմէտէ պապասը բէրտէյի էնտի-
րուպ, կէնտիսինի կէ օսթէրմէյի իսթէ-
մէ տիլինտէն, բէրտէնին արալըղընտան
Յակոբ աղանըն նասըլ առէմ օլտու-

զուհեմ կէօրմէք իչուն պաքարըտը :

(Յակոբ աղա իչէրի կիրուպ եօքարը չըքարքան Համբարձումու կէօրմէտի, վէ Սօֆի տուտու, քըզընտան քօճաուր օրատէ օլտուզունու խապէր ալտը իսէ, պէնզինտէ ըէնք քալմատը, զիրա Համբարձում կէնաինաէն էվվէլ կէլուպ, կէնտինին, քըզընտ էսրար իթտիքլէրինին ճէմիսինի սէօյլէմիչտիր տէյու շիւպհէ խյէտի, լաքին եինէքըզընա պիր շէյ տիմէյէրէք տօղլու եօքարը (Յակոբ աղանըն եանընա չըքտը :

Համբարձում՝ (Յակոբ աղայը կէօրտիւքատ տէրունինտէ պիր ֆէնալըք տույտու, կէրշի պիրիպիրլէրինի հիչ պիր վապըթ կէօրմէմիչէր վէ թանըմազլար, վէ պիրի օլ պիրինին նէ մէշրէպտէ օլտուզունուն եալընըղ նագլինի իշիթմիշ իսէտէ, էքսէրի գալպի ֆէնա օլան քիմսէլէր թէմիզ վէ էյի եիւրէքլի պիր ատէմ կէօրտիւքլէրինտէ սէպէպի կէնտուլէրինէ մալիւմ օլ մայարաք, օլ քիմսէտէն ուզաքլանմաք իսթէրլէր, նասըլ քի չօք քէրէ էյի գաթլէր պիր ֆէնա քիմսէ կէօրսէլէր տահա անըն ֆէնալըզընը թանըմազ-

տան օլ ատէ մէ գալպլէրինտէն եազը-
նըէթ կէթիրէ մէզլէր :

Պալըքձը՝ Յակոբ աղայը պիր էյի-
ճէ կէօրիւպ վէ տիգգաթ իթտիքտէն
սօնդրա , թօբրութ մանդալըն պաշընա
կէլիպ , քըտա վէ թաքըմսըզ չուպու-
ղունու աօլտուրուպ իչմէյէ պաշատըր :
Կէրչի մէրուում Յակոբ աղանըն կէլ-
տիյինին սէպէպինի պիլլէզիտի իսէ
տէ , եալընըզ անըն կէլմէսինտէն գալ-
պի խօշնուտ օլամատը , ֆազաթ պիր
շէյ սէօյլէմէյուպ քըզընտան եախուտ
էհլինտէն անլամայա պէքլէր իտի :

Յակոբ աղա իլէ Սօֆի տուտու
եօբարը չըքալըլէր իսէ օտանըն բէն-
ճիրէ ճամլէրինին պիր քաշ տանէսի
քըրըմըշ , իշէրի րուզիկեար իլէ քաւ
իւֆլէյօր վէ սօուք զիյատէսի իլէ շիտ-
տէթլի օլտուղունտան ,

— Լֆ իտէրսինիզ Յակոբ աղա . ճամ-
լարը օ պիր սքշամ պիզիմքի քըրտը
եաքարըրամատըմ , պուրատա իւշիւ-
յէճէքսինիզ ամմա , աշաղքի օտայա-
աա էնսէք քօճամ օնտա օթուրմուշ
պարէ մանկալը կէթիրէյիմ — տէտի
Սօֆի տուտու :

— Պէնիմ նիչուն կէլտիյիմի սօրտոն

մու է հիւն :

— Տահա կէնտինի կէօրմէտիմ :

— Իլպէթտէ սօրաճաք տըր : Ի ա-
քին մահատուս կէլտիլիմի տույմասըն :

— Իէք էյի :

— Սէօլէ քի պիր իշ իշուն կէլմիշ,
պէնիտէ կէօրտիւ իսէ պիր քահվէ իջ
մէյէ կէլտի — :

— Իէք էյի :

Սօֆի տուտու մանղալը սլմաք ի-
չուն աշաղը ինտիքտէ պալըքճը սի-
ւալ իյլէ տի :

— Բարը, պարապար կէթիրտիլին
հէրիֆ քիմ տիր : Պանա տանըմայա-
րաք էվէ նիչին ատէմ կէթիրիյօրսուն :

— Իման սուս օլ եօքարտան իշի-
տիրսէ նէ տէր :

— Ետ տէրսէ տէսին, պէն էվիմին
քեահեասը տէյիլ միյիմ. հէմ սէն
հաստա օլաուղուն վազըթ բարա վէր-
միշ, Ստրիամ էօլէ սէօլէյօր, քիմ
տիր պու ատէմ սէօլէսէնէ պաքա-
լըմ, եօքսա քալքար շիմտի քօվարըմ :

Սօֆի տուտու ֆիգրինտէն « Իւ-
լ լահ, սէն պանա եարտըմ իյլէ » տէ-
յու Հազթաալայա ըէճա իթտիքտէն
սօնղրա տէօնիւպ էհլինէ ճէվապ իթ-

տի :

— Վալիտէմին էվվէլքի չօրպաճը սընըն օղլու տուր . պու սապահ պու թարաֆա պիր իշ իչուն կէլմիշ, պէն տէ պիր եէրէ չամաշըր իչուն կիթտիմ իտի , սօնղրա պու կիւն տուրսուն տէ տիլէր իսէ կէրի տէօնէրքան պէնի սօքաքտա րասու կէլտի , “ հայտէ սէն ” տէ պիր քահվէ իչէյիմ ” տէտի պէն տէ նէ տէյիմ պուլլուրուն տէտիմ :

— Պիլմէմ իշթէ չօք էյլէնմէսին կիթսին , սէնին պու կիւն իշին վար , փաշամա օմիւսաֆիրի կէթիրէճէյիմ , եէմէք հաղըր իթմէլիսին — տէյու չամբարձում իըրսլանարաք էհլինէ էմր իյլէտի :

— Լօք , զանն իտէրիմ քի չօք օթուրմազ : Ղանըմ , չու մանղալը պիր ալ ալայըմ , զիրա եօքարըսը բէք սօուք , հէմ տէ պիր քահվէ բիշիրէյիմ :

— Չօրպաճըսընըն օղլու կէլմիշ տէյու նէ օլտուղունու պիլմէյօր , պուրատա սօուքուան թիթիրէմէլի , նէ իսէ ալտա սէֆ օլ , հէմ չաքուք եօլաքօ , եօքսա քալքար քօվարըմ — տէյու թէքրարէն պալըքճը սէ օյլէտիյինի թէքիտ իյլէտի :

Սօֆի տուտու մանդալ իլէ եօթա-
րը չքմատա , Յակոբ աղա սիւալ իյ-
լէտի :

— Նասը , պիր շէյ սօրտու մու :

— Իվլէթ :

— Իյ նէ տէտին :

— Ղէնապինին սըմարլատըղը կիպի :

— Իէք էյի — :

Յակոբ աղա քահվէյի իշտիքտէն
սօնդուա Վարիամ օտատէն իշէրի կիր-
տիքտէ , մէրսու մ'ի էլի քանը “ Հայ-
” տէ բէտէրինի պաւա շաղըր ” տէյուպ
վէ քըղ տըշարը չքքաթքտան սօնդուա
տէօնիւպ Սօֆի տուտույա — Իհլինին
պիր ազ թէրպիէ օլմասընը իսթէրմի-
սին — տէյու սիւալ իյլէտի :

— Ըման Յակոբ աղա ճէնապին նէ
եաթարտան պէն ճնա քայըլմ :

— Իյլէ իսէ էհլին եօթորը կէլ-
տիքտէ սէն հիչ սէօհպէթէ քարըշ-
մա . . . — տէրիքէն Վարիամ կէլիպ
բէտէրի կէլմէյօր տէյու խապէր վեր-
տի :

Օլ վապըթ Սօֆի տուտու կէնտի
սի չաղըրմաթ իշուն աշաղըր ինէր ինմէզ ,

— Նէ տիր պու իթտիյին , պէ գա-
րը , անանըն չօրպաշըսընըն օղլու կէլ

միշտ տէյուհնէ օլուլօրսուհն, շիմտի տէ
պէնի իսթէմիշ, պէնիմ օնուհլա իշիմ
եօք, հէմ վար կիթ սէջլէ քի էվիմ-
տէն չըքսըն, պէնիմ իզնիմ օլմայա-
րաք էվէ ատէմ նիշուհն կէթիրիսօր-
սուհն — տիյէրէք պալըքճը պաշլատը
խըրսլանմայա :

Եւ քիւն եինէ Սօֆի տուտու թաթ-
լըլըք իլէ ճէվապ իթտի :

— Ղանըմ քալք կէլ պաքալըմ,
պէլքի պիր իգթիղալը շէյ սէջլէյէ-
ճէք, նէ՞ զարարը վար, պէլքի պիր իշ
իշուհն չաղըրըօր :

— Պէն օնտան իշ իսթէմէմ, կէն-
տու կէնտիմէ նասը կէչինիսօրսամ էջ-
լէ կէչինիւրիմ, պէնիմ հիշ քիմսէյէ
միւհթաճըմ եօք :

— Լյաղընը էօքէյիմ, քալք պիր
եօքարը չըք . այըպ օլմասըն եինէ իս-
թէրսէն չաքուճաք էն :

Համթարձում տէյիլ Սօֆի տու-
տունուհն թաթլը սէօզլէրինտէն, իլլա
օլ կիւնիւ էհլինէ բէք գարշու կիթմէ-
յի իսթէմէյուպ, եօքարը չըքտը վէ օ-
տատէն իչէրի կիրտիքատէ — սապահ-
լար խայր օլտուհն տայը — տիյէրէք ման-
ղալըն եանընտա պաղտաշ քուրուպ

օթուրտու :

Նաբլինի իթտիմիզ Սօֆի տու-
տունուն էհլի պալքքճը Համբար-
ձում, օրթա պօլու, ազ շիշմանճա
պիր ատէմ իտի : Կիւմրահ պըլքէ-
րինի օրթասընտան թըրաշ իթտիրէ-
րէք իքիյէ պէօլտիւրմիւշ, վէ ճունու-
նիէթինտէն Մօր րէնկէ թէպտիւ օլ-
մուշ սուրաթընըն իւզէրինէ ուճլէ-
րի ուզանմըշ, վէ պաշընտաքի սիեահ
սարըք սըք վէ ուզմէն քաշէրինէ գա-
տար ինմիշ : Հէր նէ գատար սաշէ-
րի վէ պըլըղը զայէթ գարա իտի իսէ
տէ, անըն զըթալ կէօղէրի զայէթմա
վի վէ ուֆաք :

Սէրսում Համբարձում մանղալըն
եանընա օթուրտուքտէն սօնղրա, թա-
քըմըղ չուպուղունու քալըն տու-
տաքէրինին արասընա ալըպ իքի իւշ
նէֆէս չէքտիքտէն սօնղրա իրի պուր-
նունա տայաթտը, ասլա Յակոբ աղա-
նըն իւզիւնէ պաքմայարաք :

Կէլէլիմ շիմտի պալքքճընըն մուա-
մէլէսինէ :

Հէր նէ գատար բէք գապա պիր
ատէմ իտի իսէ տէ տայը տիյէրէք սէ-
լամ վիւմէսի, վէ Յակոբ աղանըն իւ-

զիւնէ պաքմամասը պիլմէտիյնտէն տէյիլ, իլլա իւրոսը զալիպ, կէնտինին օլ կիւն ֆիգրինտէքի քուրտուղու ֆէնալըղա Յակոբ աղա օլմայաքի մանի օլտուն տէյու քօրքտուղունտան էլինտէն կէլտիլի գատար պէտ մուամէլէ իթմէք իսթէր իտի, պիր սաաթ էվէլ էվինտէն կիթմէսինի արզու իթտիլի իչուն :

Յակոբ աղա կէօյա պու գարշըլըղն ֆարգընտա օլմաուր կիպի ճէվապ վիրտի :

— Սապահլար խայր օլտուն հօճա Համբարձում, սէնի նիչուն չաղըրթտում պիլնրմիսին :

— Եօք . նէ պիլէյիմ պէն , գալպտէն պիլիճի օլսամ պու պօյտա քալմաղըտում, սէօյլէ պաքալում նէ տիլէճէքսին :

— Պու սապահ պու թարաֆա պիր մասլահաթ իլէ կէլտիմ . . . :

— Նէ իչուն կէլիրսէն կէլ, նէ վաղիֆէմ պէնիմ :

— Տուր ա՛ գարտաշ տինլէ նէ տիլէճէյիմ :

— Իյ իլթէ տիլնէյօրուղ, չաբուք եօլունտան , պէնիմտէ իլիմ վար :

— Պու թարաֆտա մախսուս պի-
րինի կէօրմէք իչուն կէլտիմ :

— Իշյլէ իսէ պուրտա նիչուն օթու-
րաւյօրսուն — :

Յակոբ աղանըն պալըքճընըն պու-
տէրէճէ թէրա ճէվապլէրինէ պիր ազ
ճանը սըքըլտը իսէ , եինէ սապը իլէ-
յուպ տէտի :

— Տուր ո՛ւ ճանըմ պէնտէ ախշամա
գատար օթուրաճաք տէյիլիմ ա :

— Իլպէթտէ :

— () կէօրէճէյիմ ատէմի կէօրէ-
մէտիմ :

— Բէք էյի , օնտան սօնդրա :

— Սէն Խաչիկ ամիրանըն էվինի պի-
լնրսին :

— Իշ պիլտիք տիլէլիմ , նէ օլաճաք :

— Պէնիմ օրայա կիթմէմ ույմապ ,
զիրա կէօրէճէյիմ ատէմ օրտայըմը :
Սանա պիր թէգքիրէ վէրիրիմ ՚հիչ պէ-
նիմ իսմիմի վիրմէյերէք , կէօթիւրիւր
Խաչիկ ամիրանըն կէնտու էլինէ թէս-
լիմ իտէրսին : Պէն տէ պուրտա տուր-
մայուպ սէն թէգքէրէյի կէօթիւր-
մէքտէ իքան պէն տէ Սթանպուլա կի-
տէճէյիմ : Իվվէլա կիտէճէյին մահալ
պուրայա բէք ուզաք տէյիլ իքինճի

սէնին զահմեթինիտէ վէրերիմ :

Համբարձում՝ Յակոբ աղանըն պիր ան էվլէ կէնտու էվլինտէն կիթմէսինի միւրատ իթտիյինտէն պու տէֆա ագսի ճէվապ վիրմէյուպ տէտի :

— Իշաղ նէ եաղաճաքսան, պէն չաբուճաք կէօթիւրիճրիւմ, հէմ նէ վիրէճէքսէն վէր պաքալում — :

Պալլաքճը թէզքիրէ իլէ տըշարը չըքտըքտէ, Յակոբ աղա բէնճիրէյի աչըպ պաքտը : Վէ օլ անտէ իքի քիչի Համբարձումուն էվլենին էօնիւնտէն կէչիպ մէրսումուն արգասընտան կիթաիլէր :

Օլ վագըթ, տէլի քանլը բէնճիրէյի գաբայըպ վէ տէօնիւպ Սօֆի տուտույա տէտի :

— Սէմուլ իտէրիմ քի՞պիր ազ րահաթլըղա տիւշտիւն, էհլին շիմտիքի հալ սէնի թաճիզ իտէմէզ, վէ սօնղըրա տա պիր չարէսինէ պաքարըզ : Պէն՝ սէնի վէ քըզընը տաիմա տիւշիւնմէքտէ օլուրում, հիչ թէէսսիւֆ իթմէ : Պու կիւն սանա պին ղուրուշ վիրէյիմ վէ հէր այ թէքմիլինտէ սէն կէլմէզ սէն պէն սանա պին ղուրուշ կէօնտէրերիմ : Վէ քըզընը տա պէյլէ պօշ

պըրաճմա, պիր ազ օքումաք եազմաք
էօրէնսին ինչաալլահ պունտան սօնդ-
րա տահա էյի օլուր :

Սօֆի տուտու հիչ պիր ճէվապ վի-
րէմէտի, զիրա Յակոբ ազանըն իթ-
տիյի էյլէքէր Ֆիգրինէ սըղմազըտը :
() Լ տէրէճէ զարուր վէ մուազզէպ
հալտէ իքան, անգարիպ ըհաթլըղէ
տիւշմէսինէ նասըլ թէչէքքիւր իթ-
մէյէ լուղէթ պուլամայըպ վէ պու-
գատար էյլէք պիր ատէմէ եաբըլա-
մազ տէյու Ֆիգր իթտիյինտէն գալ-
պինէ բէք զէյատէ. թէսիր իտէրէք
մէմնունիէթինտէն պաշատը ազլամա-
ղէ :

() Լ վագըթ տէլի քանը — Նիչուն
աղլայօրսուն — տէյու սիւալ իթտի ի-
սէ, — Լ՛հ Յակոբ ազա պու նէ պէօ-
յիւք էյլէք տիր պանա իթտիյին — տէ-
յուպ ախէր պիր շէյ տիյէմէտի :

— Նէ տիր պէնիմ իթտիյիմ, հէ-
ման հագգ թաալա էհլինին թապիա-
թընը թէպտիլ իլէյէ, անտէն սօնդրա
էյի կիւնլէր կէօրէսինիլ — տիյէրէք
տէլիքանը Սօֆի տուտունուն էվին-
տէն չըքըպ կիթտի :

— Սարիամ, բէտէրինին նէ օլտու-

ղունտան խապերի եօղուտու իսէ տէ,
վալիտէսինին մէսրուրիէթինի կէօ-
րիւպ, օլ տախի շաղ օլտու :

(Օ) Լ ախշամ պալըքճը Համբար-
ձումա սուրբ Բակովբտա պիր օտա
վիրմիշ իտիլէր : Սէրսում, հիշ պիր
տիւրլիւ օլ մահալտէն չըքմայա եա-
խուտ ֆիրար իտէպիլմէյէ իւմիտի օլ
մայուպ չուպուք իչէրէք տիւշիւնիւր
իտի . վէ սօնղրա խրրսը դալէպէ խլէ-
յուպ պու սէօղլէրի սէօլլէտի :

“ Եւ Բակոբ, սէն պու ֆէնալը-
” զը պանա իթտին մի, էօմրիւմ օլ-
” տուքճա ունուլթմայըմ, Լլլահ իս-
” թէր պուրատան չըքմասամ, նանը
” օլուրսա օլոււն, սէնտէն էօճիւմիւ
” ալաճաղըմ. օ վադըթ պաք սանպ
” մալի գաչան օլաճաք : Լլլահ, սէն ճա-
” նըմը ալմատան շուրաճըքտան պէնի
” չըքար, օնտան էօճիւմիւ ալայըմ,
” սօնղրա ճանըմը ալ զարարը եօք ” :

ՖԸՍՐԼ, ՊԵՇԻՆՆԻ

ՔՈՒՄՔԱՐՈՒ

Պի՛ր քըշ կէճէսի, սաաթ ալթը սու-
լէրինտէ, զայէ թ շէտիտ պիր ֆուրթու-
նատէն սօնդրա՝ կէօք եիւզիւնտէ աւ-
լա պուլուլթ քալմամըշ, վէ խանէլէրին
եիւզիւ իւզէրլէրի, վէ սօքաքլէր քառ-
իլէ պէյազ ըէնկէ թէպտիլ օլմուշ. վէ
մահիթապըն տէրտուլ ըշըղը, կիճէնին
սուսլուղու, ինսանը մէյուս հալտէ պը-
րաղըպ իւրքիւ տախի վիրիր իտիլէր :

Հէր քէս ույգուտէ, ճիհանըն շա-
մաթասը սուսլուղէ թէպտիլ օլմուշ,
ինսան օլտուղու եալընըզ պաղը խա-
նէլէրտէն կէօրիւնէն գանտիլ ըշըղըն-
տէն ֆէհմ' օլունա պիլիր :

Վում գաբույէ ինէճէք եօքուշ-
տէ քիլիսէյի կէչտիքտէն սօնդրա, սաղ
քօլտա սօքաղըն իչինտէ պիր ալչաք էվ
կէօրիւնիւր, բէնճիրէլէրին քանաու-
լէրի շէքիւմիշ, քէզալիք օլ էվին եիւ-

զիւ քառ իլէ սըվանմըշ, վէ պիր ազ
կէշտիքտէն սօնղրա, քարշուսընէ տօղ
րու պիր վիրանէ վար, շէջլէ քի օւ
արսանըն սօքաղըն եիւզիւնէ պիր եը-
քըք տիվարի օլու պ' արքասընէ սիբէր
օլունուր իսէ, մէզքիւր ալչաք էվին
գաբուսու պիր էյիճէ կէօրիւնիւր
իտի :

Սաթ ալթըլը չարեէք գատար
կէշտիքտէն սօնղրա, իքի քիշի պօլա-
րընա գատար քուքուլէթալը ապա կի-
յինմիշէր, ալթընտէն շալվար վէ ա-
յաքէրինտէ իրի չիզմէլէր, իքիսինին
տէ էլէրինտէ պիրէր քալըն սօքա վէ
պիրինին էլինտէ պիր խըրսըզ ֆէնէրի
ապասընըն ալթընտէ սաքլայարաք եա-
վաշճաճըք իքիսի պիրլիքտէ կէլիպ թա-
րիֆ իթտիյիմիզ արսայէ կէլտիլէր :
(Օ) Լ վագըթ ֆէնէրի թութան իւֆլէ-
յուպ սէօնտիւրտիւքտէն սօնղրա եա-
նընտաքինէ սիւալ իթտի :

— Լըքատաշ, վանն իտէրիմ քի եան-
ղըլմատըք, օլ պիր տէֆա կէլտիսէք
պուրասը տէյիլմի իտի, օլ վագըթ տա-
խի շու էվի կէօսթէրտիլէր, — տիյէ-
րէք թարիֆ իթտիյիմիզ ալչաք էվի էլ
իլէ եանընտէքինէ կէօսթէրտի :

— Լօք , եօք . սուս օլ եանլըչըմըղ
եօք , սէս չըքանմա , պելքի շիմտի կե-
լէճէք օլուր իսէ սէսիմիղի ալըր — տէ-
յուլ օլ պիրի ճէվապ վիրտի :

Պուլ իքի ատէմ կէլտիքտէն սօնղրա
պիր աղ վագըթ հիչ պիր կէլէն կիտէն
օլմատը իսէ , եինէ պաշատըլար սէօյ-
լէշմէյէ :

— Պուլ կիճէ չօք սօուք վար , քու-
րու այաղ , եկէր չօք պէքլէյէճէ իսէք
հալիմիղ խարապ տըր :

— Նէ չարէ էմրի իւզըէ սաաթ օն
իքիէ տէկին պէքլէմէլի , Նլլահ վիրէ
իրքէնճէ կէլսէ տէ , պիղտէ չօք պէք-
լէմէսէք — :

Պուլ մապէյնտէ օլ ալչաք էվտէն
օհ , օհ տէյուլ պիր ինիլթի սէսի կէլ-
տի իսէ ,

— Իշիթափն մի սէսինի , եինէ պա-
ղըրլյօր — տէյուլ պէքլէյէնլէրին պիրի
օլ պիրինէ խապէր վիրտի :

Լարըմ սաաթ գատար կէչտիքտէն
սօնղրա , էօթէտէն կիճէ պէքճիսի ,
“ սաաթլէր եէտի պուչուղա կէլիօր ”
տիյերէք սօքասընը վուրա վուրա կէլ-
մէտէ , ֆէնէրի թաշըյան տըքատա-
շընըն քօլընտան թուլթուս ,

— Տիվարըն ալթընա կէլ, պէքճի պիզլի կէ ճրմէսին, եօղսա խըրսըզ տէյու պիզլի բըրանկայա գատար աթարլար — տիւէրէք պէրի չէքօի իսէ տէ, մահիթապ վսւրմսւ շօլտուղընտէն սիբէրէ չէքիլիբքան, պէքճի քէօկէսինի կէօրտիւյիւ կիպի, ճէսարէթ իտուպ վիւրանէտէն իչէրի կիրտի :

() Լ վապըթ պէքլէյէնլէրին իբիսինի պիրլիքտէ պէքճի կէօրմէտէ,

— Պէն նէ տուրույօրսունուզ պուրատէ, մահալլէլիլէր, ույոյօրմուսունուզ, խըրսըզ վար, քալքըն — տէյու պաղըրըր իքան, տուրանլէրին պիւրի էլինի պէքճինին աղզընէ քաբայուպ վէօլ պիւրի պիր սօբա եէրլէշտիրիպ, պաշլատըլէր անտէն սօնղրա քաշմսւղէ :

Պէքճի, տիւշմէտէ ֆէնէրի բըրըտուր, ֆապաթ եինէ կէնտուսինի թօբլայուպ, արքալէրինտէն քօշտու իսէտէ, պիր աղ քօվալատըքտէն սօնղրա, գանղը սօբալէ կիրտիքլէրինի կէօրէմէյուպ ֆիրար իտէնլէրի պուլամատը :

Կէօղլէյէնլէր ղայպ օլուպ, պէքճի էվինէ տէօնիւպ ֆէնէրինի եաքմատէ իքան, պէյալ սաքալլը բըսսա պօլու,

էնթարի իլէ ճիւղպէ կիսինմիշ, վէ պաշընտէքի ֆէսին իւղէրինէ մավի եէմէնի պաղլամըշ պիր ատէմ, էօն տէն տէօրթ քէօշէ տէրի ֆէնէր չէ քէրէք, վէ արքասընտէն ալա պիր լահուր շալա սարըմըշ, էնթարինին էթէքլէրի ճէպլէրտէ, այաղընտէ ուֆուք ճէվիղ նալընլէր իլէ պիր կէնճ քըղ եօքուշտան աշաղը ինուպ ինթիւ եար իլէ պիրլէքտէ սօքաղըն իչինէ կիր տիլէր, վէ թարիֆ իթտիյիմիղ ալչաք էվին էօնիւնէ կէլտիլէր իսէ ֆէնէր չէքէն՝ քօյնուհտէն զէմպէրէք անախ տարլնը չըքարուպ, գաբուշու աչ տըքտէն սօնղըա իչէրի կիրտիլէր, վէ ինթիւեար գաբուշու քաբայուպ սիւր կիւյիւ քօտու :

— Ե՛տէպ քիմսէ կէօրտիւմիւ կէլ տիյիմի — տէյու կէլէն կէնճ քըղ սիււալ իթտի ինթիւեարէ :

— Խայըր էֆէնտիմ, քօմշուլէրին ճէմիսի եաթմըշ, վէսվէսէ իթմէյին, քիմսէ կէօրմէտի — տիւրէք ինթիւ եար՝ քըղըն այաքլէրինտէն նալընլէրի չըքարուր, զիրա քառ իլէ շըպշըպլէր պիրաղ նալընլէրէ եաբըշմըշ իտի :

() Լ վազըթ տու իթէրի մէրսու մէ

եալաճաճըք եօքարը չըքըպ, սօքաք իւզէրինտէ քանաթլէրի չէքիւմիշ օտատէն իչէրի կիրաի :

Սէզքիւր օտատէն իչէրի կիրիւտիքտէ, սաղ թարաֆընտէ իքի սօլապ, վէ սօլ թարաֆընտէ պիր եիւք վարըտը, Սթանպուլ է վլէրինին ատէ, թի եիւզքէ, վէ եիւքիւն էօնիւնտէ տէօշէյին իչինտէ քըրք սէքիզ էլլի եաշընտէ պիր տիշէհլի եաթմըշ, կէօզլէրի քաքալը, ույքուտան իսէ տահա զիյանտէ տալլընըքտէ տիր տէյու մէմուլ օլունուր իտի :

(Ստանըն անլընտէ էսքի պաամա իլէ տէօշէնմիշ պիր սէտիր, պիր քաշ եասթըք, պազըլէրի տիվարէ տայալը վէ պազըլէրի սէտիրին իւզէրինտէ, եէրտէ պիր էսքի հասըր, վէ պիր քաշ սանտապիէ տիվարըն էօնիւնտէ :

Հէր նէ գատար քանաթլէր չէքիլի իտի իսէ տէ բէնճիրէլէրին արալըքլէրինտէն սօուք եինէ կէլիօր, շէօյլէքի օրթատէ պիր ուֆաք մանղալ վար իսէ տէ եինէ սօուքտէն թաճիզ օլունուր :

Կէլէն քըզ օտատէն իչէրի կիրուպ եաթան տիշ էհլինին կէօզլէրինի քա-

բալը կէօրտիւ իսէ, ասլա սէս չըքար մայուպ եաթաղըն եանընտէ տիվար տէ ասըլը օլան րէսմէ տիգգաթ իլէ պաքմայէ պաշլատը :

Տիվարտէ ասըլը օլան պիր տիլպէր ատէմ թասվիրի . կէօղէրի, քաչէրի, վէ պլըրղը սիեահ, աղ էսմէրճէ վէ շիշմանլըղը գարար : Կէօղէրինին պաքըջնտէն ղոյէթ իլէ աշգըլը պիր ա տէմ կէօրիւնիւր : Պաշընէ պիր լահուր շալ սարմըշ, քութնու էնթարի կիյինմիշ վէ եաքասընտէն ազաճըք պիւրիւնճիւք կէօմիէյին ուճու տըշալը չըքմըշ իտի : Սըրթընտէ պիր սահուր քիւրք քէզալիք պէլինտէ պիր շալ : Սէ միւսէվիլի եալընըզ պէլինէ տէկին րէսմ իլէմիշ իտի :

Կէլէն տուխթէր պիր աղ վազըթ թարիֆ իթտիյիմիզ թասվիրէ պաքտըքտէն սօնղրա պաշլատը թաաճիւպ իտէրէք պու միւլհագէլէրի իթմէյէ :

— Ըճահպ, նէ գատար Պաղտասար աղայէ պէնղէյօր, կէօղէրինին տէրին տէ օլմասը, անլընըն էնլիլի վէ ա սըլ սուրէթինին եաբըլըշինտէ օլան պէնղէրիք . Պագաթ Պաղտասար աղայը կէօրտիւյիւմտէ տույտուղըմ

ուղաքլըղըն վէ խէվֆիմին զըտտը պու-
 թասվերի կէօրիւր իտէմ եագընիէթ
 վէ եիւրէյիմոտ մուհապպէթ տու-
 տուղըմտէն մատա, նէ գատար միւ-
 գէտտէր օլսամ պու բէսմի կէօրտիւք
 տէ թէսէլի օլուպ վէ մէմնունիէթ
 տույարըմ, վէ հալա շիմտի պուրայէ
 կէլիւր իքէն չէքտիսիմ քօրքուլէրի
 պիւսպիւթիւն ունութտում: Պու օ-
 տատէն իչէրի կիրտիքտէ զանն իտէ-
 րիմ քի հէքսի պանա տօսթ վէ ճիւմ
 լէսի էյլիսիմի արզու իտէր, վէ նէ գա-
 տար պէօյիւք տէրտիմ օլսա տալս
 իթմէյէ ճահա իտէճէքտիրլէր տէյու:
 Նէյէ եարար զէնկինլիք, շան, իթիւ
 պար, կէնճլիք վէ կիւզէլիք, էկէր
 պիր քիմնէ էթրաֆընտէ պուլունան
 ատէմլէրտէն տաիմա խէվֆ իտիւպ,
 էմինիէթսիզլիք կէօրիւպ վէ մուհապ-
 պէթ պուլմազ իսէ —:

Ֆիլ հագիգէթ Հագթաալանըն
 ինսանէ իհսան իյլէտիսի քէրէմլէրին
 էն կիւզէլի մուհապպէթ տէյիլ մի
 տիր: Հիմտիէ տէկին տիւնեայէ կէ-
 լէն պէօյիւք զաթլէր նասէ թանզիմ
 վիրմէք միւրատ իթմիշէր իսէ մու-
 հապպէթտէն զայրու գանղը չէյի վազ

ի թմիշտիրէր : Սուհապպէթ օլմա-
յուպ հէր քէս կէնտուի տիւշիւն-
տիւքտէ՝ ինսանլէր մապէյնինատ տիւշ-
մէնլիք՝ էմինիէթսիզլիք վէ րահաթսրզ-
լքքտէն զայրու նէ՞ օլա պիլիւր : Վէ
պուներարտան մատա իբի զաթըն պիրի
օլ պիրինէ մուհապպէթի օլտուղի զէ-
ման փալպլէրինտէքի տույուքլէրի
մէսրուրիէթ վէ թէլէզզիւղի սաիր
գանդը շէյտան տույս պիլիւրէր . . . :

Պու միւլհազալէրտէն ոծնղրա սէս
ի թմէյէրէք քըզ մանղալը ալուպ սէ-
սիրէ եաքլաշարրուպ վէ կէնտուսի
տախի սէտիրին իւզէրինէ օթուրտու :

Տօլապըն էօնիւնտէ էսքի ճէվիզ
իսքէմնի իւզէրինտէ պիր գանտիլ վար
իչինտէքի եաղ թիւքէնմիշ կիպի օլ-
տուղնտէն ըջք ետվաշ ետվաշ թէս-
քին օլմաքտէ խոի . շէօլէ քի օտանըն
տէրուլնինտէ հէր շէյ այըրսուլ սէշիւ-
մէօր , պու սէպէպտէն պիր ազ տա-
հա կէշէր իսէ գանտիլտէ եաղ քալ-
մայաճաղընը կէլէն քըզ անլայարաք ,
թէքրարէն գաբույս աչուպ (տաի-
մա էլինտէն կէլտիյի գատար շամա-
թա ի թմէյէրէք) աշաղը ինտի եաղ
քապընը արամաք իչուն :

() Լ արալը ք մէզ քիւր իհ թիեար աշաղտէ օտաարնէ կիրմիչ եաթմաք իւզրէ իքէն, այաք սէսինի ալտըքտէ գաբուսուռնու աշուպ մօմ էլինտէ տըշարը չըքտը, վէ պիրլէքտէ կէթիրտլնի քըզըն աշաղը ինտլնինի կէօրտիւ իսէ տէտի :

— Իֆէնտիմ սէօյլէյին պէնտէնիզէ նէ քի իսթէրսէնիզ վերէյիմ :

— Սարկոս ախպար սէն եաթ ուշու, չունքի եարըն սապահ էրքէն ույանտըրաճաղըմ, պէն արատըղըմը պուլուրում :

— Օարարը եօք էֆէնտիմ, սիզ պէնտէնիզէ սէօյլէյին :

— Իճէպ եաղ քապը նէրէտէ տիր :

() Լ գէման Սարկոս ախպար մըթպախա կիրուպ եաղ քապընը ալուպ տըշարը չըքտը :

— Սէր պանա վէ հայտէ սէն օտանէ կիր :

— Իֆէնտիմ պէնտէնիզ չըքար գարարը գատար տօլտուրուրում :

— Եօք, եօք, սէն եօքարը չըքար իսէն պէլքի ույանըր, պիր ազ ուշուշօր կիպի տիր, պըրաքալըմ բահաթլանսըն, զերա հէր վագըթ պու ուշ :

գուշու պուլամազ — :

Իհիթիեար մէճպուր օլտու բըզըն էմրինէ իթաաթ իթմէյէ :

() Լ վագըթ մէրսումէ նսպիք էլէ-
րի իլէ իպրիղի ալուպ եօքարը չըքտը վէ
գանտիլէ եաղը քօտուքտէն սօնղրա ,
թէքրար գաբուտէն տըշարը ներաի-
պան պաշընէ պրըպտը :

Իհիթիեարըն եազ իպրիղինի վիւ-
մէք իսթէմէտիյի սաիր շէյ իչուն տէ-
յիլ , իլա պիլէրէք քի բըզ կէնտու
էվինտէ ասլա պու թարզ խըզմէթլէր-
տէ պուլունմազ , վէ օրայէ կիթտիյին-
տէ սաիւի խըզմէթ իթմէյէրէք ճան ու տիլ-
թէ կէօրմէտիյինտէն պէօյլէճէ պիր-
ազ քարշու կէլիշ իտի :

Պագաթ քիշի կէօնիւլ ըիզասի ի-
լէ պիր խըզմէթտէ պուլունտուր իսէ ,
հէր նէ գատար ալըշմամըշ օլսա , վէ
սաիր վագըթ անըն իճիրասը զօր կէլ-
սէ պիլէ գայտ իթմէյէրէք ճան ու տիլ-
տէն օլ իշի կէնտու էլի իլէ եաբմաք
միւրատ իտէր :

Քըզ թէքրարէն իչերի կիրուպ սէ-
տիրին իւզէրինէ օթուրտու վէ կէօ-
զիւնիւ եաթաքտէ եաթան տիշ էհ-
լինին եիւզիւնտէն այըրմայարաք պիր

տիւղիւ քէտէր իտէրէք պաքար ըտր ։

Եւ թան տիշ էհլինին խասթէ օլ տուղու աշքեար , լաքին խասթէլնի եէնի օլմայուպ , իլլա հայլու վագըթ տէն պերու պիր տէրտէ թէպէլլաշ օլտուղու տախի պէյան իտի , զիրա է վին իչինտէ մուալիճէյէ միւթաալիգ պիր շէյ օլմատըղընտէն մէմուլ օլունուր իտի քի , տէրտինէ իլաճ տավա իթմէյուպ , իլլա պուլունտուղի հալէ տէ պագի քալան էօմրիւնիւ կէչիրուպ կիտէճէք , վէ եաթտըղը եէրտէ չէհրէսինտէն իլլէթինի շէքեայէթ իթմէյէրէք չէքմէյի ֆիքրինէ ալմըշ օլտուղի տախի մայում իտի , չունքի սիմա սընտէ ասլա խըրս նիշանէսի պէլլի տէյիլ ։

Տիշէրի սիեահա մէյիլու օլմասընտէն վէ պիր աղ պաշը աչըլմըշ օլուպ , սաչլէրինին սէրեէքլնինտէն զէհլը նիշանէլէրի մէմուլ օլունուր ։

Չիւնքի ույքու տէյիլ , իլլա տալղընլըք տէսիք , խասթէ սաղ թարաֆրնտէն սօլա տէօնմէսինտէ գանսիլին ըշըղը զիյատէճէ օլուպ կէօղէրինի թաճիգ իթմէսինտէն ույքուտան ույանըր կիպի կէօղէրի աչըլտըքտէ

գուլվէթի աղ օլուպ օթուրան քողըն
 չէհրէսինի պիր էյիճէ սէչէմէյուպ ,
 — Յիմ տիր օ — տէյու չաբըք վէ եիւք
 սէք սէս իլէ սիւալ իթտի իսէ , — քօրք
 մա , քօրքմա պէն իմ — տիյերէք քըզ
 խասթէնին եանընէ կիտուպ էլինի չէ-
 քիպ բուս իթմէտէ խասթէ տախի
 անլընտան եծրտիւ , վէ սօնլըա սիւալ
 իթտի :

— Էգապի , աճէպ պուրայէ կէլ-
 տիսին վազըթ քիմսէ կէօրտիւմիւ :

— Խայրօ , վազըթ հայլու կէչմիշ
 իտի վէ սօքաքլէրտէ տախի քիմսէ քաւ-
 մամըշ իտի :

— Պու սապահ Սարկոս ախպարէ
 Լնթառան խապէր վիրմիշ Սարտիրոս
 աղանըն էվլինէ կէլտիսինի , լաքին պու-
 րայէ կէլտիսին տույուլապիլիւր տէյու
 բէք զիյատէ վէսվէսէ իթտիմ , շու
 տերէճէտէ քի , Էգապի , պու տէֆա
 պուրայէ կէլմէ տէյու խապէր իտէճէ
 իտիմ , ֆազալթ կէօրիւնիւր քի , պէն
 կէնտումի սէնտէն զիյատէ սէվէյօ-
 րում , զիրա սէնի կէօրիւպ պիր քաչ
 սաաթ ֆէրահ իթմէք իչուն , կէլտի-
 յին տույուլուր իսէ , թահթընտան
 սանա օլաճաք ֆէնալըղը տիւշիւնմէ-

յերէք կելմէնէ ըազի օլույօրում, լա-
քին նաօլը թէհամմիւլ իտէյիմ, սէն
քի :

— Պու թէքլիֆի իթսէնիզ պիւէ
գապուլ իթմէյէճէյիմ սիզէ աշիքեար
տէյլիլիտիր, սիզի սօն տէֆա կէօրիւ-
շիւմտէն պէրու, պու կիւնէ կէլէնէ
տէկին աճէպ քաշ տէֆա կիւնտէ
ֆիքրիմէ կէլիւ իտինիզ, վէ Պաղտա-
սար աղատէն իզին ալուպ, Սարտիրոս
աղանըն էվէնէ կէլուպ պուրայէ կէլ-
մէք միւմքին իքէն ճէսարէթ իտէմէ-
յուպ կելմէյէճէյիմի պէնտէն մէմուլ
իտէքմիսինիզ :

— ()'հ պիլիւրիմ նէ տէրէճէ մու-
հապպէթին օլտուղունու — տէյուպ
Լ'ննա տուտունըն կէօզլէրի եաշ իլէ
տօլտու, վէ թէհամմիւլ թիւքէնմէ
քերթէսինէ կէլուպ գալպինի պիւս
պիւթիւն աշմաք միւրատընտէ օլտու
իսէ տէ, կէօյա պիր կէօրիւնմէզ վէ
զալիմ քիմսէ էլլինի խասթէնին աղզը-
նէ քօյուպ անգարիպ մէն իլէտի, վէ
եալընըզ — Լ'հ նէ միւշքիլ հալ տըր —
տիյերէք պաշընը եօրղանտէն իչէրի
չէքտի տիտէլէրինտէն աքան եաշէրի
սէթր իլէմէք իչուն :

Լճապի տուտու խաթթէնին հալ-
լէրինէ պիր տիւրլիւ մանա վիւրէմէ-
յուպ վէ իթաիյի սէօհպէթտէն պիր
չէյ անլայամայուպ աճէպ նէ՞ տիր տէր-
տի տէյու միւհաղէ իտէր իտի , վէ ա-
նը թէսէլի իթմէյէ կէնտուհտէ գու-
տուրէթ կէօրմէտիյինտէն բէք զիյա-
տէ քէտէր իթտի : Օ իրա քիշի սէվ-
տիյի քիմսէյի տէրտլի կէօրիւպ վէ ա-
նըն հալինի թէպտիլ իտէպիլմէյէ իպ-
թիտարը օլմատըղընը պիլիւր իսէ զա-
յէթ իլէ մահսուհն օլուր :

Օտանըն իչինտէ Լննա տուտու
իլէ Լճապի տուտու պու հալտէ ի-
քան , պիր աղ էվվէլ պէքճինին կէօ-
րիւպ վէ խըրսըղ մէմուլ խլէտիյի խաս-
թէնին էվինին քարշուսընտէքի արսա-
յէ կէօղէմէք իչուհն կէլէն իքի սպա-
քուքուլէթալը ատէմլէր , քըլըքլէ-
րինի թէպտիլ խլէյուպ , եանի բան-
թալօն , սէթրի կիյինիպ էլէրինտէ
պիրէրպասթօն եինէ խըրսըղ ֆէնէրի
իլէ կէլիպ Լննա տուտուհուհն էվինին
էօնիւհտէն կէչտիլէր , վէ պիր աղ
կիթտիքտէն սօնղրա սօլ քօլա տէօ-
նիւպ արքա սօքաքտէն տօլաչուպ ,
խասթէնին սօքաղընըն աղղընէ կէլ-

տիքէրինտէ տիգգաթ իլէ Բէրի պա-
քուպ եօքուշտէն եօքարը չքքըլէր :
վէ պիր ազ կիթտիքտէն սօնդրաթէք-
րար կէրի տէօնիւպ պիր գարար եօ-
քարտէ իֆատէ իթտիյիմիզ միսիլու-
տօլաշմաքտէ իտիլէր . շէօլէ տիյէրէք
քի — պէլքի պիզ էվէ կիտոուպ էսվա-
պըմըզ թէպտիլ էտէնէ գատար քըզ
կէլիշ էվէ կիրմիշ տիր ապէքճինին
պիզի կէօրմէսի բէք ֆէնա օլտու ,
մահիթապ օլմամըշ օլսաիտի քէօլիէ-
միզ կէօրիւնմէզ իտի — :

Պիր իքի տէֆա տահա պէօյլէ
տօլաշտըքտէն սօնդրա խասթէնին է-
վինին էօնիւնէ կէլտիլէր իսէ պիրիսի
օլ պիրինն տէտի :

— Արքատաշ պէօյլէ պիհուտէ եէ-
րինն տօլաշուպ տուրաճաղըմըզէ՝ գա-
բույու վուրուր եօքարը չքքարըզ ,
կէնտուհի սաքլասա պիլէ էվին հէր
պիր թարաֆընը արար պաքարըզ , է-
կէր օնտա իսէ անլաշըլըր :

— Ա՛հ տիվանէճէ սէօլէր իտէյօր-
սուն , սանա էմը իթտիլէրմի եօքարը
չքքուպ արամաղէ :

— Ա՛հ զարարը վար , էկէր օրստէ
իսէ մահալինն խապէր վէրիր իսէք ,

կէնտու էմրինէ քարշու տավրանմըշ
օլուր իսէք տէ միւրատընը եէրինէ
վարտըմըշ օլտուղումուղտէն ճանը
սըքըլմաղ, եօք էկէր քի օրատէ տէյիլ
իսէ, իհթիեար ճէսարէթ իտուպ շէ-
քեայէթ իտէմէղ. վէ թարիֆլէրինէ
կէօրէ խասթէնին եաթաքտէն քալ-
քաճաք թաքաթը եօք:

— Իշլէ շէյ օլմաղ պէն ալտըղըմ
էմրի պիլիրիմ:

— Իմմա սօուղա տա տայանըմա-
յօր:

— Եւ չարէ, պիր իքի սաաթ տա-
հա պէքլէմէլիլիզ, օն իքլէ գատար
պէքլէմէզ իսէք տէ զարարը եօք, նէ
պիլէճէք պիլիմ քաչա գատար պէքլէ-
տիլիմիլի —:

Պու սէօղլէրի զայէթ եավաշ տի-
տիքլէրինտէն, ասլա սէս իշիտիլմէտի:

Պէքճի էվլինէ կիտուպ ֆէնէրի եա-
քուպ տըշարը չըքաճաղ իքան սօւք-
տէն ճանը իսթէմէյուպ արթըք խըր-
սըղլէրի քաչըրտը պիր տահի կէլմէյէ
ճէսարէթ իտէմէզլէր միւլհազէսի իլէ
եաթաղէ կիրտի: Պու սէպէպտէն կէօ-
զէտէնլէր պէքճիլի րասթ կէլմէտիք-
լէրինտէն վէ րասթ կէլսէլէր տախի

բըրբըրի թէպտիլ տիր թանրւմազ-
լէր մէմուլի իլէ սէրպէսթ կէզէր ի-
տիլէր :

Պէշլէճէ Լէգապի տուտուլու
պէքլէյէնլէր Լննա տուտունըն էվինէ
կիրմէմէյէ գարար վիրտիքտէ , էվին
էօնիւնտէն այրըլըր իքան , պիրիսինին
այաղը քայուպ տիւշտիւ իսէ պիր ազ
շամաթէ օլտուքտէ խասթէ սիւալ
իթտի :

— Լէգապի , սօքաքտէ պիր սէս ի-
շիթտին մի :

— Լվվէթ :

— Լննա աճէպ եինէ սէնիմի պէքլէ-
յօրլար — տիլէրէք Լննա տուտուլ բէք
ղիյատէ քօրքմայէ պաշլատը — :

Լէգապի տուտուլ՝ տէր ագապ եա-
թաղըն էանընտէն սրչըրայուպ , օտա-
նըն սօլ թարաֆընտէքի եան բէնճիւ
րէսինտէն քանատըն արալըղընտէն
պաքտըր իսէ տէ խըրսըղ ֆէնէրինին ը-
շըղը բէք ազ վէ քանատըն արալըղը
բէք ինճէ օլտուղընտէն պիր շէյ կէօ-
րէմէյուպ — Լվվէթ պէնտէ պիր սէս
իշիթտիմ . ֆազաթ քիմնէ եօք րա-
հաթ օլուն — տիտիքտէն ոօնղըա սաղ
թարաֆտէքի քէօշէ բէնճիրէսինէ

կիթտի պաքմաք իչուն : Վէ օլ թա-
րաֆըն քանատը պիր աղ քըրըմըն օլ-
մասի իլէ սօքաք էրէյի կէօրիւնտիւ-
յիւնտէն պէքլէյէնլէրին եօքուչտան
եօքարը չըքուրքլէրինի կէօրտիւ :

Անա տուտու կէլտիյի կիւնտէն
խասթէ կէլուպ վէ տեօշէքտէն չըք-
տըղը օլմայուպ քանատըն քըրըքըղըն
տէն խապէրի օլմատըղընտէն :

— Ագապի քանաթլէր չէքիլի տիր
տըշարըսը կէօրիւնմէզ — տէտի իսէ ,
Ագապի տուտու հէմ վէսվէսէ վիւմէ-
մէք իչուն վէ ախէր տէֆա պէքլէյէն-
լէր սարըքըլ օլտուղսնու պիւսպ ֆէս-
լի կէօրտիւ իսէ կէնտուսի իչուն պէք-
լէյօրլար տէյու մէմուլ իթմէյուպ
— պիր սէս ալտըք ամմա քիմնէ եօք —
տիյէրէք եինէ եաթաղըն եանընէ կէլ-
տի , չունքի Անա տուտու ատէմ
կէչտիյինի տույսէ էլպէթտէ վէսվէ-
սէ իթմէյէ պաշլայուպ րահէթսիզ օ-
լաճաղ իտի :

Ագապի տուտու թէքրարէն եա-
թաղըն եանընէ կէլուպ օթուրմատէ
պիր քաչ սագիգէտէն սօնղրա Անա
տուտույէ սիւալ իթտի :

— Սօն տէֆա կէօնտէրտիյիմ Տօք-

Թօր Վ էնջէնցօնըն մուալիճէլէրինաէն
պիր Ֆաիտէ կէօրէպիլաինիզ մի :

— Խայրօ , պիր քաչ տէֆա կէլուպ
տիգգալթիլէ պաքաւր , լաքին վիրախի
իլաճլէրտէն պիր մէնֆաաթ պուլա-
մատրմ :

— Ըճէպ գաճնղը հէքիմի կէթիր-
աէք , շիմօիէ գատար կէլէնլէրաէն
տէրաինիզէ պիր չարէ իտէն օլմատր ,
հիչ պիրի անլայամայօր քէֆսիզ խի-
նիզին նէ օլտուղունու :

Ըննա տուաու կէնտու քէֆսիզ ի-
յինին նէ օլտուղունը բէք էյի պիլեր ի-
տի . վէ հէքիմլէրին հիչ պիր չարէ ի-
տէմէյէճէյինէ բէք զիյատէ իրչատ օլ-
մուչ իտի . լաքին Վգապի տուտուտէն
սէթր իթտիյի իչուն տաիմա պէօյլէ-
ճէ սէօհպէթի կէչտիքտէ հիչ պիր շէյ
սէօյլէմէյուպ , վէ անըն թարաֆընտէն
կէլէն հէքիմլէրէ րէճա իտէրէք ըս-
մարլար իտի քի , տէրաինին նէ օլտու-
ղունու Վգապի տուտույէ սէօյլէմէ-
սինլէր տէյու . պու սէպէպտէն օլ վա-
գիթէ տէկին Վգապի տուտունըն պու
խուսուս հապգընտէ տախի մալիւմա-
թը եօղուտու : Վ է պիր ախէր հէ-
քիմ թէրթիպ իթմէք իսթէտի իսէ ,

Լ'ննա տուտու քարշու կէլուպ տէտի :

— Կէօրիւնիւր քի պէն պու տէրտու
տէն իֆլահ օլաճաղըմ եօք , զիրա շիմ
տիէ գատար կիւն պէ կիւն վիճուտիմ
ինգիրազ պուլմատէ վէ քէֆսիզլ իղիմ
ղալէպէ իթմէքտէ տիր պուլնտան սօնդ
րա սաիր հէքիմ կէթիրմէք պիհուտէ
կէօրիւնիւր վէ սէնաէ եիւրէք թիւ
քէթմէ : Լ'հ Լ'գապի պու կիւնէ տէ
կին գաճնղը խուսուտտէ պահթըմ իշ
լէմիշ տիր :

Պէօյլէճէ Լ'ննա տուտու պուլուէն
տուղու հալտէն վէ կիւղար իտէն էօմ
րիւնտէն թաճիզլիք կէթիրմէսինտէ ,
Լ'գապի տուտու ֆիքրինտէ ճէվէլան
իտէն պիր քաչ մատուէյի չօքտան պէ
րու սիւալ իթմէի միւրատ իթուիյին
տէն՝ թէմամ վագթի տիր տէյու միւլ
հազէ իտէրէք տէտի :

— Լ'ննա տուտու , պու կիւնէ
գատար պիր քաչ խուսուսը անլամաք
միւրատ իտէր իտիմ իսէ տէ , սիզին էս
րարընըզէ ակեահ օլմամը իսթէմէզ
սինիզ պէլքի տէյու ճէսարէթ իտէ
մէզ իտիմ :

Լ'գապի տուտունըն օլ կիճէյէ տէ
կին պու թարզ սէօհպէթ իթուիյի օլ

մայուկ, օլ ախշամ (Ննա տուտու-
նըն էսրար սաքլամաք միւրատ իթաի-
յի խուսուսլէրէ տաիր եախուտ ան-
լէրէ մինասիպէթէն սիւալլէր իտէճէ-
յինէ շիւպհէ իթաիյինտէն նէ թարզ
ճէվապ վիրէճէյինի տիւշիւնիւր իտի :
() Իրա օլ էսրարլէր մէյտանէ չըքոր-
ղընտէ՝ իքիսինին տաիի հալլէրինտէ
բէք պէօյիւք թէպտիլաթլէր օլաճաղը
շիւպհէսիզ իտի . վէ (Ննա տուտու-
նըն էն զիյատէ խէվֆ իթաիյի խու-
սուս օլ թէպտիլաթլէր օլտողընտէն
մաւտա , նասըլքի եօթէտէ իֆատէ
իթաիք իսէ պիր զալիմ քիմնէնին միւ-
րատինէ մէճպուրի իթաաթ իտէր ի-
տի , լաքին Մգապի տուտույէ տաիի
շիւպհէ վիրմէմէք իչուն պէլքի սիւ-
ալի ախէր խուսուս իւզէրինէ տիր մէ-
մուլ իտէրէք — Մգապի նէ տիր ան-
լամաք միւրատ իթաիյին — տէյու սիւ-
լալ խլէտի :

— Վվէլա սիզ քիմ օլտուղընրզը
պանա անլաթմանրղէ րէճա իտէրիմ :

Մգապի տուտու , պէօյլէճէ (Ննա
տուտուներն էն զիյատէ էսրար իթ-
աիյի խուսուսը սիւալ իթաիքտէ , նէ
ճէվապ վիրէճէյինի պիլմէյուս պիր

ազ սիւքուլթ իթտիքտէն սօնդրա տէ-
տի :

— Եւսպի, պու խուսուսը պիլմէ-
յէ ճահա իթտիյինտէ հագգըն վար,
զերա պունճա վագըթտէն պերու կէօ-
րիւշիւպ վէ պիրիպիրիմիզէ պու տէ-
րէճէ սէվէր օլարաք, պէնիմ քիմ օլ-
տուղըմը պիլմէմէք էլպէթ սանա միւշ-
քիւլ կէլիւ, լաքին պու էսրարէ վա-
գըֆ օլտուղունտէ թահթընտէն իքի-
միզին տէ հագգընտէ նէ ֆէնալըքէր
զուհուր իտէճէյինի պիլտէն հիշ սիւ-
այ իթմէզսին :

— Եւյլէ իսէ պանա էմնիէթինիզ
օլմամալը տըր, զերա պու էսրարը վի-
րէճէք օլուր իսէնիզ իքիմիզտէն զայ-
րը քիմ տույա պիլիւ :

— Վագա պու սէօյլէտիյինտէ հագ-
գըն վար, չունքի պէնիմ վիրաիյիմճէ-
վապտէն, սանա էսրար վիրմէյէ էմ-
նիէթիմ եօք տուր կէօրիւնիւր, լա-
քին պու էօյլէ պիւ քէյֆիէթ տիր քի,
տահա սանա սէօյլէմէյէ քօրքարլմ :

— Նիշուն :

— Սէպէպինի տիյէմէմ :

— Եւսերինին էսրարը տէյիւ քի
պանա սէօյլէմէյէ իհթիրազ իտէյօր-

սուներդ :

— Խայրը :

— Ելլէ իսէ տահա պէնիմ քէմա-
լէթիմէ էմնիէթինիզ եօք տուր :

— Սիր խուսուսէր իչուն բէք զի-
յատէ :

— Պու սուրէթտէ թէքմիլէն ի-
թիմաթընդը էտինէմէմիչիմ :

— Լ'գապի , պէն սէնին տօսթուն
օլտուղումա շիւպհէն վաճ մը տըր :

— Լ'սլա շիւպհէմ եօք :

— Ելլէ իսէ սէօզիւմէ էմնիէթ
իլլէ , սօնդրա վազթի կէլուպ հէր շէ-
յէ ալեահ օլուր իսէն պանա հապգ
վերէճէքսին — :

Լ'գապի տուտու տիւշիւնիւր իտի
քի նէ օլապիլիւր պու էսրար . վէ վազ-
թի կէլիւսէ տիմէք նէ տիր տէյու ,
զիւրա հիչ պիր շէյէ գարար վերէմէ-
յուպ եալընըզ Լ'ննա տուտու կէնտու
տօսթու օլտուղընէ իրչատ օլտուղըն
տէն սէօզիւնէ իթիպար իլլէր իտի .
վէ նասըլ քի Լ'ննա տուտու սէյլէ-
տի իսէ պէլքի կէնտու ագլի իրմէտի-
յի պիր ֆէնալըք զուհուր իտէպիլի-
րէ գարար վերտիքտէն սօնդրա տէտի :

— Պու էսրարը վերմէք իսթէմէ-

տիցինիզին սէպէպինէ ագլ իրտիրէմէ-
յէրէք եալընը սիզին սէօղիւնիւզէ ի-
թիպար խաուպ սիւքութ խտէօրում,
լաքին սիզէ պիր սիւալ տահա խտէ-
ճէյիմ, մէմուլ իտէրէք քի, անա պա-
րի ճէվապ վիրմէյէ իհթիրաղ իթմէ-
սինիզ տէյու :

— Լ՛գապի, սիւալըն նէ օլտուղու-
նու պիլմէմ, ֆապաթ էկէր եինէ ճէ-
վապ վիրէմէյ իսէմ, օլմայա քի մու-
հապպէթիմիղէ խէլալ կէլսին, զիրա
օլ վազըթ հիչ պիր աիւրլիւ թէսէլ-
լի գապուլ իթմէյ պիր սէֆիլ քիմսէ-
օլաճաղըմէ շիւպհէ իթմէ :

— Խայրր եինէ սիզին սէօղիւնիւ-
զէ էմնիէթ իթմէքսէն ֆարիլ կէլ-
մէմ :

— Իշլէ իսէ սիւալ իլէ Լ՛գապի .
էկէր քի ճէվապ վիրէպիլէճէյիմ պիր
մատտէ իսէ ասլա սէթր իլէմէմ :

— ()ն սէնէ մուգատտէմ Իւպիւ-
տարտէ տահա չօճուք չաղիմտէ իքտն,
Պաղլէր պաշնտէ եաղ էյեամընտէ
կիթախիմիզ էվտէն, պիր ախշամ Լ՛ն-
թառամ իլէ պիրլիքտէ եինէ Պաղտա-
սար աղատտան կիզլի սիզին օլտուղու-
նուղ էվէ կիթաիք, վէ օլ կիւն բէք

քէտէրլի իտինիլ, պէնի կէօրաիւղիւ
նիւղտէ տահա զիյատէ քէտէրինիլ
արթուպ, վէ պիր ազ վագըթ աղլա
մանրգտէն սօնղրա « Լօգապի պէնի սէ
վէրմիսին » տէյու պիր քաչ տէֆա
թէքրարէն սօրուպ բարմաղըմտէքի
թէք թաշ եիւղիւյիւ իսթէտինիլ,
չէօլէ տիյէրէք քի « պու եիւղիւյիւ
վիրէճէք օլուր իսէն բէք պէօյիւք էյ
լիք իթմիշ օլուրսուն » տէյու :

— Լօճ Լօգապի, շիմտիէ տէկին իթ
տիյին էյլէքլէրին ճէմիսինտէն զիատէ
մագպուլէ կէչտիյինէ հիչ շիւպհէ
իթմէ, լաքին օլ վագըթ տախի Լօլահ
բէք աղ սէվինտիրտի :

— Սէմուլ իտէրիմ քի պու տէտիւ
յիմ սէօղլէրտէն եիւղիւյիւ վիրտիկիւ
մէ քէտէր իթտիմտէմէք իսթէյօրում
տէյու անլամատընը, զիրա սիզին հէր
նէ քի միւրատընըզ վար իսէ էլիմ
տէն կէլէնի տիրիլ իթմէյուպ իճրա
իթմէնին ճահտընտէ օլուրում :

— ()՛հ օնա շիւպհէմ եօք, եալը
նըզ լիսան իլէ տէյիլ, իլլա իճիրասըն
տէ պուլունտուղուն աշիքեար տըր — :

Լօգապի տուտունուն գալպինտէ
ասլա քիպիրիէթ օլմայուպ զիյատէսի

իլէ մահճուպ պիր զաթ օլտուղընտէն վէ իթտիւի էյլիբէր վաճիպէի զիմէ-
թի օլտուղընէ տէրունէն իրշատ օլ-
տուղու իչուն, պիր ազ մէտն թարի-
գինտէ կէնտու հագգընէ սէօհպէթ
օլտա զայէթ իլէ հիճապլանըր իտի :
Վէ օլ կիճէ տաիւի Ննա տուտունըն
թէչէքքիւր իթմէսինէ բէք մահճուպ
օլուպ, վէ նէ ճէվապ վիրէճէյինի շա-
շըրուպ եինէ էվլէլքի սէօհպէթէ
պաշլատը :

— Նթառամա պու քէյֆիէթի պիր
քաջ տէֆա սօրտում պիր ճէվապ վի-
րէմէտի, եալընըզ սիզլին քիմ օլտու-
ղունուզը բէք բէճա իտէրէք պլլմէք
իսթէտիմ իսէ, « Ննա տուտու սի-
» զին ագրապանըզ սըր » տէտի — :

Ննա տուտունըն, Նթառամըն
պու գատար սէօլէտիյինտէն խապէրի
օլմայուպ, աճէպ տահա զիյատէ պիր
չէյ սէօլէտլի տէյու շիւպհէ իթտի-
յի իչուն բէք զիյատէ քօրքտու, ֆա-
գաթ Նգապի տուտույէ շիւպհէ վիր-
մէյէ վէսիլէ օլաճաք պիր շէյ տիմէ-
մէք միւրտտ իթտիյինտէն սօնունէ
պէքլէտի :

Նգապի տուտու եինէ պաշլատը

տիմէյէ :

— () Լ վագրթ եագըն ագրապա-
մըզ մը տըր տէյու սօրտում իսէ « է-
» բէյիճէ եագըն տըր » տէյուպ սաիր
պիր շէյ սէօյէմէտի , չօք բէճա վէ նի-
յաղ իթտիմ լաքին պիր տիւրլիւ աղ-
ղընտէն ալամատում : Լ վտէ աղա ամու-
ճամ Պաղտասար աղատէն սաիրինի
կէօրմէմ , պաղը տէֆա հալասընըն
քըղէրի կէլիրլէր , ֆաքաթ օլ քատար
թէքլիֆլի վէ քիպիրիէթ իլէ կէօրիւ-
շիւրլէր քի , ճէսարէթիմ օլմաղ պէօյ-
լէ շէյլէրի սիւալ իթմէյէ : Լ թրա-
ֆըմտէ պիր տօսթում եօք , գալպիմի
քիմնէյէ աջամամ : Սուգատտէմ Լ ն-
թառամպիպիմ խըզմէթիմիզտէ օլտու-
ղու վագրթ , չօք քէրէ օտամէ կէլիր
պէնի թէսէլլի իտէր իտի , լաքին Պաղ-
տասար աղա իքիմիզին մապէյնինտէ
հուգուգումըզ օլտուղունու շիւպ-
հէ իթտիինտէն , պիր կիճէ պիր վէ-
սիլէ իտէրէք կիտուպ Լ նթառամը օ-
տասընտէ եօքլայուպ պուլամատըղը
կիպի տիվանխտնէտէ պէքլէյուպ , Լ ն-
թառամըն օտամտէն չքտըղընը կէօր-
տիւքտէ , ալուպ օտասընէ կէօթիւր-
միւշ , նէ տիտիյինի պիլմէմ իրթէսի

կիւնիւ իզին վերտի : Վէ հալա Մն
Թառամըն Սարտիրոս աղանըն խըզմէ
Թինտէ օլտուղունը պիլմէզ , չուքի
հարէմ Թարաֆընտէ խըզմէթ իտէր
գապիլ տիր քի օրատէ օլտուղունու
տույսէ Սարտիրոս աղայէ իզին վեր
տիրիր :

ՄնԹառամ հարէմ Թարաֆընտէ
խըզմէթ իտէյօր տէյու օքույան քիւն
սէյէ Թաաճճիւպ կէլմէմէք իչուն ի
ֆատէ իտէրիզ քի , պաղը զէնկին Նը
մէնի էվէրինտէ տահա հարէմ սէլամ
լըք օլտուղու աչիքէար տրը :

— Պէյլէճէ ՄնԹառամ պիղիմ էվ
տէ օլտուղու վագըթ պունտան զեյա
տէ պիր շէյ անլայամատըմ իտի , վէ
շիմտի չօք կէօրիւ շէճէք վէսիլէմ եօք ,
օլսա պիլէ պիլմէմ սէյլէր մի , լաքին
պունլարը տիմէմ իլէ իթտիսի էյլէք
լէրի Թանըմազ տէյիլիմ , զիրա Սար
կոս ախպարէ պէնիմ Սարտիրոս աղա
նըն էվինէ կէլտիսիմի խապէր վիրիր ,
վէ պուրայէ քիմսէ տույմատէն կէլ
մէմ իչուն բէք չօք ղայրէթ իտէր , զե
րա անըն եարտըմը օլմաղսա պէնիմ կէ
լուպ սիզի կէօրմէմ բէք միւշքիլ տիր :

— Լփվէթ , սիզտէն չըքաղը վա

գըթ եալընըղ քալտըն տէյուլ բէք քէ-
տէր իթտիմ իտի :

— Պէն տէ Միթառամ չըքտըքտէն
սօնղրա Սարտիրոս աղանըն էվինէ քի-
մի ալուպ կիթմէլի տէյուլ չօք տիւ-
շիւնտիւմ, զերա հիչ քիմսէյէ էմնի-
էթ իտէմէղ իտիմ :

— Լփվէլտէն պէրու տաիմա իթ-
տիլի սատապաթ ինքեար օլունմաղ :

— Մնա տուտու, շիմտի սէյլէյէ-
պիլըրմիսինիղ եիւզիւյիւ նիչուն իս-
թէտիլինիղ :

— Մգապի, պունուն իչուն տաիսի
րէճա իտէրիմ պանա պիր շէյ սօրմա :
Պիր աղ վագըթ կէչոին, օնտան սօնղ-
րա ճէմիսինի պիրէր պիրէր անլաթ-
տըրըրմ. զանն իտէրիմ քի քէյտէն
տէօնիւ շիւնիւզտէ պիւթիւն սիւալ-
լէրինին ճէվապընը վիրիւրիմ :

— Մհ, Մնա տուտու, եինէ քէյէ
չըքտըղըմըղտէ բէք աղ կէօրիւշէպի-
լէճէյիղ, պիւթիւն եաղ իչինտէ ին-
մէք իչուն պիր վէսիլէ պուլապիլըր ի-
սէմ անճաք :

— Սահիհ, Մգապի, պուլ շէյ պանա
տա բէք տօքունույօր, իլլա պուլ եաղ
բէք քէտէր իտէյօրում պիլմէմ նի-

չուն, լաքին սանա բէճա խոտերիմ ֆէ-
րահ օլ պիրլքիտէ չօք քիթապ կէօ-
թիւրմէ, հէման կէզմէյէ զայրէթ իւ-
լէ :

— Պու սէնէ Լնթառամ պիրլքիտէ
տէյիլ չօք ճանրմ սըքըւաճաք, ֆա-
գաթ ֆիքրիմ Հաս քէօյտէ Լնթառա-
մըն քըզը Սօֆի տուտու վար, Պաղ-
տասար աղայէ բէճա խոուպ, քըզը
Սարիամ իլէ պիրլքիտէ ալուպ կիտէ-
ճէյիմ, չունքի էհլինի թէրպիէ իթ-
մէք իչուն Պէյ օղլունտէ Խրմէնի-Բա-
թօլքէրինին հասթէխանէսինէ քօ-
մուշէր, պու սէնէ եալընըղ օլտուք-
լէրինտէն պէնիմ իլէ կէլէպիլիլէր, է-
կէր քի աղա ամուճամ իլին վիրիր ի-
սէ :

— Լնթառամ պիր քաչ տէֆա քը-
զնըն լաքըրտըսընը իթմիշ տիր, լաքին
պէն թանրմամ, զաւլալըւ, էհլինտէն
բէք չօք շէյ չէքմիշ տիր տէյու իշիթ-
միշիմ :

— Իվկէթ բէք չօք :

— Բէք էյի իտէրսին Լգապի, պիր-
լքիտէ ալ կիթ, արքատաշլըք իտէր,
վէ ճանըն սըքըւմաղ :

— Նիէթիմ վար, լաքին կէնտու մէ

հիւքմ իտէմէմ, զիրա Պաղտասար աշանըն հալի մսլիւմ — :

Լննա տուտու եինէ պու տէֆա Պաղտասար աշանըն իսմինի իշիթտիք տէ ալթ իւսթ օլտու իսէ տէ պիր շէյ տիմէյուպ, — եինէ պու սէնէ իպթիւ տա Լլէմ տաղընէ կիտուպ, սօնդրա Պէօյիւք տէրէյէմի կիտէ ճէքսինիզ տէյու սիւալ իթտի :

— Լվլէթ եինէ հէր սէնէքի կիպի, լաբին հիշ քէօյէ կիթմէսէք բէք խօշնուտ օլտուրուտում — :

Պէօյէճէ Լննա տուտու իլէ Լգապի տուտու սէօհպէթ իտէր իքան՝ քիշի սէվտիյի ատէմին եանընտէ օլուր իսէ վագթըն միւրուր իթտիյինի տույմազ, ֆէհվասընճէ էբէյիճէ շէֆագ սէօքմիւշ՝ տահա խապէրլէրի եօք :

Լշաղտէ Սարկոս ախպար ույքուտէն ույանմըշ վէ էբէյիճէ Լգապի տուտուներն ինմէսինէ պէքլէմիշ, ֆադաթ էնճամը վագրթ կէշէյօր տէյու թէհամմիւլի թիւքէնմիշ օլտուղընտէն եօքարը չըքուպ գաբույու վուրուպ տէտի :

— Լֆէնտիմ, վագրթ կէշտի, իս

Թէրսէնիզ կիտէլիմ — :

() Լ զէման Լ'գապի տուտու հէման այաղէ քալքուպ , շալընը պաշընէ ալուպ վէ Թէլաշ իտէրէք Լ'ննա տուտունըն էլինի էօբտիւ , օլ տախի անըն անլընտէն էօբտիւքտէն սօնղրա տէտի :

— Լ'գապի , տախիմա սէնի արզու իտէրէք պէքլէտիլիմի պիլիբսին :

— Պէն սիզտէն զիյատէ զայրէթ իտէրիմ կէլմէյէ — ախէրէք Պաղտասար աղանըն եէկէնի գաբուտէն տըշարը չքքօր :

Լ'շաղը ինուպ Սարկոս ախպար սօքաք գաբուտունը աչուպ իքի Թարաֆէ պաքտըքտէն սօնղրա էօլտա քիմնէյի ըստթ կէլմէյէրէք Սարտիրոս աղանըն էվինէ կիթտիլէր :

Լ'նթառամ գաբուտէ պէքլէր իմիշ ,

— Իէք կէճ քալտընըզ , ուշաքլէր ույանըր տէյու չօք քօրքտուլմ — տիյէրէք իչէրի գապուլ իթտի : Վէ սօնղրա սէս իթմէմէք իչուն զայէթ տիգգաթ իտէրէք Լ'գապի տուտու օտասընէ չքքուպ գաբույու քաբաւոր գալպինտէ բէք զիյատէ սէվինճ տույարաք , զլրա պիր քիմնէ պիր խու-

սուսըն տուլուլուղընտէն խէվֆ ի
 տուսլ վէ միւրատը վէջճ իւզըէ ա
 խէրի ֆարգընտէ օլմայարաք օլ շէյին
 իճրասընտէ օլուր իսէ նիհայէթին
 տէ ղայէթ մէմնուն օլուր :

ՖԵՍՏԻՎ ԵՆԹԻՆՈՐ

ՌՈՒԲԵՆԻԿ ԱՂԱՆԸՆ ՕՏԱՍԸ

ԻՎԱԵԼ պահար կէլմիշ, նիսան այը-
նըն նըսֆը օլմուշ, քէօլէրէ կիտէճէք
քիմնէլէր հազըր օլմայա պաշամըշ-
լար, քիմի « պու սէնէ պիր ազ էրքէն
» չըքալըմ » տէր, քիմի տախի « մայիս
» այընտէ տահա Պէյօղլու ֆէնա օլմազ՝
» քէօլէրտէ քիմնէ Էօք, էրքէն չըքը-
» լըր իսէ ճան սըքըլըր » տէյու միւզա-
քէրէ իտէր :

Պազըսընըն քօճասը միւրատ իտէր
պիր սաաթ էվլէլ քէօյէ կիթմէյի. վէ
պազըլէրինին տախի գարըսը :

Տահմա գարը քօճա մապէյնինտէ
մարազա էքսիք օլմազ, պիհուտէ Էէ-
րէ նիհայէթսիզ միւզաքէրէլէր բէյ-
տա օլուր : Ղիհանըն էվլէլտէն պէ-
րու ատէթիպու, հէր քէս պիրի պի-
րինին տէտիլինի անլատա, գապուլ
իթսէ րահաթ օլունըր, ամմա նէ

չարէ պէտքէ կէլմիշ պէտքէ
տէ կիտէճէք մի աճապ

..... :
 Վաթին էքսէրի քէտէ երբէն չք-
 մայա տրդու իտէնլէր էրբէքլէր տիր ,
 զիրա ֆամիլեա քէտտէ օլուր իսէ չօք
 ախշամ մէշլուլիէթ վէսիլէ օլտրաք
 շէհիրտէ գալմաք էրէյիճէ պիր շէ
 տիր , պիրքեսարճա օլմաքտէ տախի ա.
 իսէր շէշնի վար , պիր ատեմ սէրպէսթ
 օլուր , տախմա ֆամիլեա իլէ օլունուր
 իսէ բէք հիւսիւնն եօք , թէպտիլաթ
 տախմա ինսանէ իօշ կէլիր , քրչք սա-
 շա պիր էրբէք էքսէրի ֆամիլեաարնըն
 միւրատընա թապի օլաճաք , պազէն
 գաշամաք օլտա պիլէ միմքինի եօք ա-
 նա տախի մարազա հասըլ օլուր : Ֆա.
 գաթ քէտտէ օլունուր իսէ , քիմ նէ
 պիլիր “ Ալա կէլմէտի ” տէրլէր չք.քար
 կիտէր :

Քէտտէ զանն իտէրլէր քի Վաթօր
 վազթինէ եէրիշէմէտի , եախուտ մէշ
 զուլիէթինաէն բէք կէճ քուրթուլ-
 տուղընտէն գայըք եա սրապա իլէ
 չք.քմաղէ վազթի օլմատը , եախուտ
 օլտա պիլէ , իրթէսի կիւնիւ ինմէյէ
 մէճպուր օլտուղընտէն նաֆիլէ չք.

քու պինդ իսթմէտի, լաքին սահիհի արանըստ պաքալըմ պու վէսիւնէն միտիր: Պէլքի օլ կիւն հիջ չար շույա կիթմէտի, եախուա կիթտի իսէ տէ, Վաքօրա եերիշմէք տէյիւ, հաթթա գարուտան եայա կիթմէյէ պիւն վագթի վար. ֆագաթ, պիլինմէյէն քէյֆիէթէ մանա վիրմէք բէք միւշքիւ տիր, ագլէ գանդըսը եագըն իսէ անա գարար վիրմէլ: Վաքին մապէյնէրինտէն սուք սու կէշմիշ պազը գարը քօճալէր սէյլէյէճէյիմիզ սէօհպէթլէրի տինլէր իսէլէր պիր ազ ֆիգիրլէրինի թէպտիլ իտէրլէր:

— Պու ախշամ քէյէ չըքաճսփմըսըն:

— Վիգրիմ վար:

— Լտամ վաղ կէջ, կէլ չըքմա տա էյլէնէլիմ, քէյէ կիսուպ նէ ետքաճաքսըն:

— Եյլէ ամմա իքի տիսշամ տըր չըքմատըմ, լաքին նէ էյլէնտիմ պիլիւրմիսին:

— Եթրտէ իտին:

— Ըրթըք օնու պէն պիլմէլիյիմ:

— Եյ կէլ սու ախշամ տա քալ եիւնէ էյլէնիւրիզ:

— Տէտիմա, իբի ախշամ տըր չըք-
մատըմ, պու կիւն տէ կիթմէզ խէմ՝
պիլիմբինին ճանը ուրբըր :

— Սէնին նիչուն չըքմատըրընը նէ՝
պիլէճէք, զանն իտէր քի, մէշղուլիէ-
թին վար, օլմաղ խէ Վաբօրու ուշա-
ղը կէօնտէր, պիր պիլտիք կէօրտիւն
սէօլէսին, եախուտ պիր թէզքիրէ
եաղ :

— Նէ՛ պիլէյիմ նանըլ օլուր :

— Լտէմ, նատըլ օլաճաղը եօք, գա-
րար վէր պու ախշամ իբիմիղ էյլէ-
նէլիմ, սէն պու խաֆթէ հիչ չըք-
մատըմ, եարլն ճումա իրթէսի, պիլ-
մէմ քի չըքաճըրըմ :

— Սէն պէնիմ կիպիմիսին եա, պի-
քեար պիր տտէմ նատըլ օլսա օլուր :

— Սէն էվլիսին տէյու, կիթտիլին
կիպի գաբուտան քօլաճաք տայիլա :

— Լօք, ֆագտթ պիր թաքըմ մա-
րաղա, սիւրաթ, խօշ սիւրէճէյի եա-
րըմ սաաթ :

— Լօլէ շէյլէր օլուր, ճէմիսինէ
քուլաք անմա, սէն պու ախշամ գա-
լալըմ տէտիյիմէ պաք :

— Հայտէ պաքալըմ, լաքին էյի էյ-
լէնմէլիլ :

— Բօրբմա , պու ախշամ էյէննի-
րիզ — :

Լըբէբլէրտէն քէօյէ էրբէն չըբմաբ
միւրատ խտէնլէրին պազըսընըն հա-
ւի պու , լաբին պազը տախի նիսֆան
թախֆէսինտէն պիր ան էվլէլ կէնտու-
լէրինի քէօյէ աթմաբ իսթէյէնլէր վար ,
անլէրին միւրատը աճուպ նէ տիր : Պու
խուսուսա վուգուֆիէթ բէյտա իթ-
մէք պիր ազ միւշքիլ տիր , զերա ան-
լէր էրբէք միսիլու աիւշիւնճէլէրինի
բէք քօլայլք իլէ մէյտանէ չըբար-
մազլէր , վէ պիզտէ հիչ պիր վազթ ան-
լայամազլուրք էկէր պիր կիւն նիսֆան
թախֆէսինտէն էբէյի եաքըչըքլը պիր
զաթ կէնտունի եալընըզ պէլլէուպ ,
պու սէօզլէրի սէօյլէտիյի անտէ իշիթ-
միշ օլմայայլուրք :

— Ըճէպ պիզիմբի պու ախշամ կէ-
լնրմի , հիչ աշաղտա քալուրդը եօք ,
հէր քէսին աղալարը չօք ախշամ կէլ-
մէզլէր , չօղունա սօրարըմ , պու ախ-
շամ աղալարտան կէլէն օլտումու տէ-
յու « խայրը իշլէրի վարըմը թէզքի-
» բէ եազմըլար » եախուտ « պիրի-
» սի իլէ խապէր իթմիշլէր » տէրլէր .
պիզիմբինին հիչ իշի օլմալ մը , նէ պի-

լէյիմ: Ի՞նչ կէլտիկնի կէօրլւրսէմ,
տէօնիւպ պաքմայը պիլէ ճանըմ իս-
թէմէզ, պիր ազ սէրպէսթ օլայըմ տէ-
յու երբէնձէ քէօյէ չըքմայը իսթէ-
րիմ, պուրտա տա եաքամը պրրաք-
մազ, հէր ախշամ կէլմէլի: Պու վա-
բօր տա նէրտէն չըքտը, պարէ պազը
կիւն տէնիզ սէրթ օլուրսա կէլմէզ ի-
տի: Թալիքայա տա պինէմէզ օ վագըթ
չօք ըահաթ իտիմ —:

Պէօլէճէ Վաբօր կէլտիկ վագըթ
հէր էվտէ պիրէր տիւշիւնձէ վար, քի-
մի “պու ախշամ կէլտի” տէր՝ ճանը
սըքըլըր, քիմի տէ “պու ախշամ կէլ-
” մէտի” տէր ամմա եիւրէյինտէն քան
կիտէր:

Պիզիմ ասըլ միւրատըմըզ եալընըզ
քէօյէ երբէն չըքմաք, չըքմամաք մա-
րազասընը նագլ իթմէք տէյիլ, իլա
գանղը քէօյէ կիտիլէճէք իսէ, պիր
սաաթ էվվէլ օրայա կիտիլսին, հավա-
սը տահա էյի տիր տիւերէք իպթիտա
պիր այ եախուտ պիր պուչուք այ սա-
իր մահալէ կիտիլմէք նէ պօշ շէյ միւլ-
հազալէրինտէ կէզէնլէր տախի վար
տէյուլ անլաթմաք տրը:

Պիր ճումա կիւնիւ սապահտան

Ուրբէնիկ աղա չարսույա կիթմէմիշ,
վէ պիր շէյէ ճանը սըքըմըշ, օտասըն-
տէ նէ եաբաճաղընը պիլմէյօր :

Իպթիտա պիր չըպըք տօլտուր-
տու, պիր իքի նէֆէս ալուրքտէն
սօնղըա, լիւլէյի սիւքիւլ չըպըղը
իւրրս իլէ տիվարէ տայաթար. սօնղըա
այնանըն գարշուսընա կէչուպ սաչընը
ֆրչա իլէ տիւղէտիր իքան « օհ քիմէ
» քիմէ » իլէրէք ֆրչայը սէտիրին իւ-
ղէրինէ աթար : Պաղէն բէնճիրէ տէն
պաքար վէ պաղէն այնատէն, լաքին
հիչ պիր եաբտըղընէ խօշնուտ տէյիլ :

Պուրօնուս իլք գաթընը սչուպ գա-
բատը, քէզալիք իքինճիսինի տախի,
վէ իւլլինճիւսիւնէ վարընճա եարը-
սընա գատար սչուպ անը տախի գա-
բար իքան աչք պըրաքոր : Պիր չար-
եէք գատար կէչուպ, եինէ եիւրէյին-
տէ սըքընթը տէֆ օլմատը իսէ, պիր
նարկէօլէ տօլտուրուպ վէ սէտիրին
իւղէրինէ եաթուպ, նարկէօլէնին
թիւթիւնիւնիւ չըպըք կիպի սա-
վուրարաք պու միւլհաղալէրի իսէր
իսի :

« Պու սէնէ պիր տէ Լւլէմ տաղը
» չըքոր պաչըմըղա, վալիտէմ քըշ իշի

" քէյֆսիդ օլտու իսէ , էլհամսիւ լիլլահ
 " շիմսի պիր շէյի եօք , հէմ քիմ պի-
 " լիր Պէօիւք տէրէնին հավասը լ'էմ
 " տաղընտան ֆէնա օլտուղունու . շիմ
 " տի պիր այ գատար հիչ տէյիլ իսէ օ-
 " րատա օթուրմալը . Ֆուլիք տուտու-
 " նուն բէտէրի էլպէթտէ պիր քաչ
 " կիւնտէն Պէօիւք տէրէյէ կիտէր ,
 " պիդ տէ քիմ պիլլրֆնէ վագըթ կիտէ-
 " ճէլիդ , պիր այ գատար հիչ տէյիլ ի-
 " սէ բլյացատա Ֆուլիք տուտու իլէ
 " կէզինմէտէն մահրում քալմալը , օհ ,
 " պու լ'էմ տաղը նէրտէն օրթայա
 " չըքուր " :

Ուրբէնիկ աղանըն հագգը վար
 պէօլէ քերթէլէրտէ . պիր այ քիշիւէ
 պիր երլ գատար կէլիր :

Սարգիս աղանըն օղլու պու իւլ-
 եալէրտէ իքան՝ էօթէտէ թէրէզիա
 տուտու տաիմա Սարգիս աղանըն ֆա-
 միլէասընէ եագընիէթ կէօսթէրուոյ
 վէ գըլամ իթմէք արղուսինտէ օլտու-
 ղունտէն , լուցիա տուտունըն իքի
 իւչ կիւնտէն քէօյէ կիտէճէյինի պի-
 լէրէք , կիթմէզտէն մուգատտէմ վի-
 զիթա պօրճունու էտա իթմէք միւ-
 րատ իթտիյի իչուն ուշաղընը կէօն

տէրուպ յ ուցիա տուտույա խապէր
ի թտի :

Ուշաք կիտուպ գաբույու վու-
րուպ , “ թէրէզիա տուտունըն սէ-
” լամը վար պուրայա պույուրաճաք ”
տէր իքան , Ուուբէնիկ աղա գաբու-
նուն չալընտըղընը տույտուքտէ , պէւ-
քի պիր միւսաֆիր տիր միւլճազասը
իլէ օտասընտէն տըշարը չըքտը վէ
կէնտու խըզմէթքեարլէրինտէն պիրի-
նի կէօրիւպ սիւալ խլէտի :

— Պաբու քիմ իտի :

— Լֆէնտիմ թէրէզիա տուտու-
պուրայա պույուրաճաք տէյու խա-
պէր ի թմիշ :

— Սէյլէ պույուրսուն — :

Ուուբէնիկ աղա կէնտու թարա-
ֆընտէն ուշաղա էմը ի թտի իսէ , խըզ-
մէթքեար տուտույա սիւալ ի թմէտէն՝
աղասընըն էմրինի սէյլէմէյէ ինթի-
րազ իտուպ պիր ազ տիւշիւնտիւքտէ ,

— Եթ տուրույօրսուն կիտուպ սէյ-
լէսէնէ — տէյու թէքրարէն Սարգիս
աղանըն օղու խըքս իլէ էմը խլէտի :

— Լֆէնտիմ տուտույա պիր խա-
պէր վէրսէմ . . . :

— Պէն սէյլէրիմ , սէն կիթ պու-

յուրսուն տէ — :

Ուշաղըն տուրուպ տիւշիւնմէսին տէ հագգը վար իտի , նիչուն օլտու զունու շիմտի անլարը :

Պու էմրի վերտիքտէն սօնղրա Ուու բէնիկ աղա վալիտէսինին օտասընէ կիրտիքտէ Վուցիա տուտու սիւալ խլէտի :

— Ուուբէնիկ , քիմի իչուն պույուր սուն տիյօրուտուն :

— Թէրէզիա տուտու սէլամ իթ միշ պուրայա պույուրաճաղըմըշ , պէն տէ պույուրսուն տէյու ճէվապ իթ տիմ :

— Ուուբէնիկ , նէ տիվանէլիք տիր իթտիին :

— Նիջուն տոուտու :

— Պէնիմ պու կիւն նէ՛ եաբաճա զըմտէն խապէրին վա՞ր մը :

— Նէ՞ եաբաճաքսընը :

— Սապահտէն պիր եէրէ խապէր իթտիմ վիզիթա իտէճէյիտիմ :

— Տոուտու , պէն պիլմէզ իտիմ :

— Պիլմէզտէն կէնտու պաշընա նիչուն խապէր իտէյօրսուն :

— Ե տուտու , օլմազսա շէյ իտէրի :

— Ահա իտե՛ճէքսին :

— Թէրէզիա տուտույա ավֆ իթսին տէյու խապէր իտէլիմ :

— Հայտէ պիր տիվանէլիք տահա , պուլուրսուն տէտիքտէն սօնդրա , ավֆ իթսին տէյու խապէր իթմէլի էջլէ մի :

— Այլէ իսէ նէ պիլէյիմ , նասըլ իթսէք :

— Չաղլըր շու ուչաղը պանա — :

Խրղմէթքեար կէլտիքտէ Առցիա տուտու տէտի :

— Հայտէ սապահտանքի կիթտի յին եերէ թէքրար կիթ , սէջլէ քի ավֆ իթսինլէր միւսաֆիր կէլտի տուտու կէլէմէյօր տէյու :

— Իէք էյի — :

Շիմտի ուչաղըն՝ Թէրէզիա տուտունուն խրղմէթքեարընէ պուլուրսուն տիմէսի իչուն տիւշիւնտիւյիւնիւն սէպէպի աշիքեար օլտու , չիւն քի նասըլ քի Առցիա տուտունըն էմրինտէն անլաուրք իսէ , խրղմէթքեար իպթիտա կիթմիշ խապէր կէթիւրմիւշ իտի :

Կէլէլիմ Ռուբէնիկ աղայա , չաբըւ ճաք վալիտէսինէ սիւալ իթմէյերէք

խապեր կէօնաւորմէսի շու օլալօր քի,
 օլմայա վալիտէսինին թարաֆընտէն
 սիր մանիլիք զուհուր իթսին տէյու.
 կէրչի մէրսում, Վուցիա տուտունըն
 սաիր մահալէ կիտէճէյինտէն պի խա-
 պեր իսէ տէ, եա զաֆիլ պիր էնկէլ-
 լիք զուհուր իտէր իսէ Պուլիք տու-
 տույը օլ կիւն կէօրէմէվ, էրթէսի
 կիւնի չարսույա կիտէր, վէ սօնղրա
 տա լէմ տաղընա կիտիլէճէք պիր այ
 տահա հիչ տէյիլ իսէ սապր իթմէլի:

Խըղմէթքեար տըշարը չըքտըքտէն
 սօնղրա Վուցիա տուտու օղլունա տէ-
 տի:

— Պիր տահա պէյլէ շէյլերէ սա-
 քըն քարըշմայաճաքսըն:

— Խայըր, պէնիմ տէ պու կէօնա
 պիր շէյ իթսիյիմ եօղուտու ամմա,
 նէ պիլէյիմ պու կիւն նասըլ օլտու
 պիլմէմ—: Վէ սօնղրա օտատէն տը-
 շարը չըքար իքան ֆիգրինտէն տէտի.
 “ Իշին իշինտէ Պուլիք տուտու ղ-
 ” մասա, քիմ քարըշըր պէյլէ քասըն,
 ” ճա իշէրէ, ախէրի օլսա նէմէ լաղըմ
 ” պէնիմ, պիրի կիտէճէք, օլ պիրի կէ-
 ” լէճէք, վարսընլար նէ էտէրլէրսէ իթ-
 ” սինլէր ”:

Պէրիտէ թէրէզիա տուտունըն
խըզմէթքեարը պույուրսուն ճէվապը-
նը քատընընա կէօթիւրմէտէ , Պու-
լիք տուտունըն վալիտէսի աշճըա էմր
իթտի թաամը չաբըք վիրսուն տէյու .
չիւնքի պիր սաաթ էվվէլ թաամ ի-
տուպ թօալէթայա պաշամալը վէ
թօալէթա տէսիլիմիզ չաբըք օլուր
մատտէ տէյիլ տիր :

Սաաթ տէօրթ սուլէրիսէ վարտը
իսէ թէրէզիա տուտու քըզընա տէ-
տի :

— Հայտէ Պուլիք եաշմաղընը
պաղա :

— Տուտու , տահա բէք էրքէն տէ-
յիլ մի :

— Աէ մինասիպէթ , տուրմուշ սէն
տէ պանա եօլ սըրա մը էջրէտիյօր-
սուն : Պէն պիլմէյօրմուլըմ , նէ վա-
գըթ կիտիլէճէյինի :

— Տահա սաաթ տէօրթ :

— Օլսուն , հէմ սէնին սաաթըն
կէրի գալմըշ , հայտէ նէ տէյօրսամ
սէն օնու եաբ — :

Աէ չարէ զալալու Պուլիք տու-
տու պաշատը եաշմաք պաղլամաղէ ,
լաքին զիյատէսի իլէ ճանը սըքըլարաք ,

չիւնքի էվիւրա վագրթ բէք էրքէն ,
 օլ վագրթ վիզիթայա կիտիլմէզ , սա-
 նիէն պաշքնա կէլէճէյի պիլըր իտի ,
 զիրա ճուամա կիւնիւ օլտուղունտէն
 Ռուբէնիկ աղանըն էվտէ օլաճաղընէ
 շիւպհէսի օլմայուպ կէնտու կէնտինէ
 տէր իտի :

« Ալլահ վէրէ Ռուբէնիկ աղանըն
 „ պիր միւսաֆիրի օլտա , զիրա սաաթ
 „ օն պիրէ գատար պաշ ալըրսընը տիւ-
 „ նէմէլի . օրասը օլտուղու կիպի վալի-
 „ տէմ հէմէրքէն կիտէր հէմ կէճ քալ-
 „ քար , պիր տէ ճուամա կիւնլէրի վիզի-
 „ թա վէրմէյի եէնի չըքարտը , քաչ տէ-
 „ ֆա տըր պու շէյ օլույօր » :

Փուլլէք տուտու հէր նէ գատար
 պու ֆիգիրլէրտէ կէզէյօր իսէ տէ ,
 էօթէտէ Ռուբէնիկ աղա թէրէզիա
 տուտունըն կէլէճէյի գարար պուլ-
 տուղունէ շիւպհէսի քալմատրքտա՝
 խըզմէթքեարը չաղըրուպ տէտի :

— Պու կիւն քիմ կէլիրսէ , պէնիմ
 իչուն պուրատա եօքտուր տէ , անլա-
 տլն :

— Իէք էյի էֆէնտիմ — տէյուպ
 ուշաք չըքմատա թէքրար Ռուբէնիկ
 աղա չաղըրուպ տէտի :

— Լ՛մնա քիմ օլուրսա օլսուն :

— Պաշ իւստիւնէ — :

Թէքրար ուշաք չըքար իքան Սար
գիս աղանըն մահտումի տէտի :

— Պաք նէ տերիմ :

— Պուլուրուն :

— Լ՛մնա սաքըն ունսւթմայասըն :

— Խայըր էֆէնտիմ — :

Եինէ ուշաք չըքար իքան :

— Պաք նէ տերիմ :

— Իֆէնտիմ :

— Իշթէ էօյլէ տէտիսիմ կիպի :

— Պաշ իւզէրինէ էֆէնտիմ — :

Եինէ իւրզմէթքեար չըքար իքան :

— Պաք նէ տերիմ :

— Կէլտիմ էֆէնտիմ :

— Լ՛մնա նէ գատար իգթիլալը իշ
օլուրսա օլսուն , պուրտա եօք տուր
տէ պիթիւր լաքըրտըր . անլայօրսուն :

— Իփլէթ էֆէնտիմ , անլատըմ ,
քիմ քի կէլիւսէ պուրատա եօքտուր
տիյէճէյիմ , իսթէրսէնիզ օպիրլէրէ
տէ հէքսինէ ըամարլայըմ :

— Հայտէ կիթ ճէմիսինէ պիր է-
յիճէ թէնպիհ էթ , սաքըն աղըղա-
րընտէն . քաչըրմասընլար , հէմ պէլքի
պէնի սօրմատէն գապիլ տիր եօքարը

չք. քան օլուր իսէ, Ռուբէնիկ աղայը
 իսթէրսէնիզ պուրտա եօք տուր տէ
 սալ:

— Պաշ իւզէրինէ էֆէնտիւմ —:

Եւրդմէթքեար աշաղը ինուպ ճէմիւ
 սինէ աղասընըն թէնպիհի իւզրէ աշ-
 ճընըն եամպընա վարանէ գատար
 ըամարլատըքտէն սօնղըա պիր իքիսի-
 նէ տախի տէտի:

— Պու կիւն պիր շէյ վար ամմա
 նէ օլտուղունը պլլմէյօրում, չիւնքի
 հիչ քիմսէյէ կէօրիւնմէք իսթէմէյօր.
 պէլքի էլլի տէֆա թէքրարլատը պիւ-
 րիսի կէլքսէ պուրտա եօք տէ տէյու,
 էկէր սէնին աղզընտէն չքքար իսէ սա-
 նա տա իզին վիրիր պսնա տա —:

Ուշաքէր պու թէնպիհին իւզէ-
 րինէ բէք զիյատէ աիգգաթ իթմէյէ
 պաշատըլէր, վէ պիր իքի տէֆա գա-
 բու չալընտըքտէ ճիւմլէսի պիրլէքտէ
 քօշար իտիլէր:

Սաաթ տէօրթ պուչուք վար եօք,
 Լուցիա տուտու հէնուզ թաամտէն
 քալքմըշ, օտասընա կիրմիշ, թօա-
 լէթասընտէ պիր ազ գուտուր վար,
 թէքմիլ իթմէ մէրքէզլէրինաէ թէրէ-
 զիա տուտու կէլտի:

Խրդմէ թքեար տէր ագապ գաբու-
յա քօշուպ աչտը, վէ էօթէտէն պէս-
լէմէ կէլմէտէ Ռուբէնիկ աղանըն օ-
րատա օլմատըղընը անլաթմաք միւրա-
ւոր իլէ պէսլէմէյէ սիւալ իթաի :

— Տէմին Ռուբէնիկ աղա տըշարը
չըքտըրտը կէլոմի :

— Եօք տահա կէլմէտի, հէմ օ
պու կիւն կէլմէզ զանն իտէրիմ — :

Թէրէզիա տուտու պու սէօզլէրի
իշիթաիքտէ՝ պիր ազ պօզուլտու, զի-
րա օլ արալըք ուշալըն պէսլէմէյէ օլ
սիւալի իթմէսինէ հիչ մինասիպէթ
հօղուտը : Վէ ասը կէնտուսի Ռու-
բէնիկ աղայը օրատա պուլմաք արղու-
սինտէ օլտուղունտէն՝ աճապ կէնտու
ֆիքրի անլաշըլուպ վէ օլ սէպէպտէն
օրատա հօքտուր տէտիրթաիրիյօր տէ-
յու բէք զիյատէ վէսվէսէ իթմէյէ
պաշլատը : Վէ քըզը Վուլիք տուտու
տաիի աճէպ նէ տիմէք օլմալը տէյու
տիւշիւնիւր իտի, վէ էկէր պուսուսն
թահթընտէ պիր շէյ վար իսէ վալի-
տէսինին թուլթուղը թավըրլար-
տան իլէրի կէլմիշ տիր տէյու գարար
վիրտի, պարի պու բէզալէթէ կէօրէ
գալպինտէ ճուզի մուհապպէթ օլա

եինէ զարարը եօք, քիշի կէնտու սէվ
տխի իչուն ճէֆա չէքմէյի կէօզիւնէ
ալըր, լաքին օլ տախի օլմաուրդընտէն
պիհուտի եերէ րէզալէթէ վէսիլէ օլ
տուղը իչուն Վուլիք տուտունըն զա-
յէթ իլէ ճանը սըքըլտը :

Թէրէզիա տուտու եաշմաղընը չը-
քարուպ աճէպ Վուցիա տուտու նէ
մուամէլէ իտէճէք տէյու տիւշիւնէ
րէք եօքարը չըքար իքան, ուշաք կէն-
տու իշկիւզարըղընը անլաթմաք սէվ
տասըրլա հէման միւսաաֆիրտէն էվ
վէլ.քօշուպ եօքարը չըքուր աղասընա
խապէր վիրմէք իչուն :

() Լ մապէյնտէ Ռուբէնիկ աղա
տախի զէնան սէսինի իշիտուպ Վու-
լիք տուտունըն կէլտիյինէ շիւպհէսի
քալմայարաք քարշըլամաք իչուն օտա-
տէն տըշարը չըքար իքան ուշաք հէ-
ման եերիշուպ տէտի :

— Լ, ֆէնտիմ, կէլիօրլար, կէլիօր-
լար, օտատէն չըքմայըն — :

Ռուբէնիկ աղա պիր ախերի կէլի-
յօր մէմուլ իտէրէք հէման խըզմէթ-
քեար իլէ պիրլիքտէ իչէրի կիրուպ
գաբույու գաբատըքտէն սօնղրա սիւ-
ալ իթտի :

— Վրժմ տիր կէլէնէր :

— Լփէնտիմ թէրէզիա տուտու
իւէ քըզը , չիւնքի կէլըր կէլմէզ պէն-
տէնիզ անղլաթտըմ հիչ պէլլի օլմատը :
Հէմ սօնղըս պէսլէմէ տէ եամաղատը
սքչամա գատար կէլմէզ տէյու :

— Լէ սէօլէտինիզ :

— Լփէնտիմ էմիինիզ իւզըէ ճէ-
նատինիզին պուրտա օլմատըլընը բէք
էյի անղլաթտըրուք :

— Թէրէզիա տուտու պէնի սօր-
տումու :

— Խայըր :

— Պէն սանա թէրէզիա տուտու-
յա պէնիմ իչուն պուրտա եօքտուր
տէ տէյու էմր իթաթմ մի :

— Լփէնտիմ , քիմ կէլըրսէ կէլին
պուրտա օլմատըլընըզ սէօլէ տէտի-
նիզ :

— Պէն՝ պանա կէլէն օլուրտա եօք
տէ տէտիմ :

— Լփէնտիմ օրատընը . . . :

— Չըք տըշարը , պիր տէ տուր-
մուշ քարշըք վիւլսօր — տիւրէք
Ռուբէնիկ աղա իղլմէթքիարը քօլ-
տու , ֆազաթ թէրէզիա տուտույը
քարշըլայաճաք իքան մէճպուր օլտու

օտասրնտան չըքամայէ, վէ զայէ թի
իլէ հիճասլանուս վէ խըրտա չըքա-
րաք կէնտու կէնտինէ տէր իտի :

“ Ե իմտի թէրէզիա տուտու նէ
” տիյէճէք, պուն նէ այըս շէյ օլտու,
” գաբուտան իշէրի կիրէր կիմէզ պէ-
” նիմ պուրտա օլմատըղըմը անլաթսըն-
” լար. վէ պիրինին տէ տիյի էլ վէրմէզ
” իքիտի պիրտէն պու հալթը իտէրլէր-
” սէ աճէպ նէ ֆիգիրէ վարմըշ տըր,
” վէ վալիտէսինտէն մատա՛ բըղը, ա՛հ
” իլլա բըղը նէ տէմիշ տիր, պէլքի օ-
” նուն ֆիգրինտէն կէջմիշ տիր քի կէլ-
” տիյի կիպի գարշուտընէ չըքաճաղըմ
” տէյու, վէ սահիհ ֆիգրիմ տէ պու-
” իտի, պիր տէ պաքարսըն քի հայ-
” վան հէրիֆլէր պուրտա եօք, պուրտա
” տէյիլ տէյու անղլաթտըրտարաք ար-
” գա սարգայա գարշուլարլար իսէ նէ
” մահճուս օլաճաք շէյ տիր : Պունլար-
” տէն մատա շիմտի նոսըլ իթմէլի, պիր
” բէրէ պուրատա եօք տէմիշէր օրթա-
” յա չըքսամ օլմազ, օհ հէր տէֆայա
” տա պիր շէյ չըքաճաք, պէնտէ տէ պիր
” ազ քապահաթ վար, պէնիմ իջուն
” միւսթաքիլ կէլէն օլուրտա տէմէլի
” տէյիլմիյիտիմ, լաքին նէ պիլէյիմ պու

Պգատար ահմաք օլտուղունը, պէն
 Պզանն իթտիմքի անղատը, պունտան
 Պսոնղրա պիր շէյ տիյէճէք օլուրսամ
 Պէթրաֆը իլէ անղլաթտըրայըմ, ֆա-
 Պգաթ պու կիւն պու իշին, իշինտէննաւ
 Պսը չըքմալը, օհ շիմտի Պուլիք տու-
 Պտուլը կէօրմիւշ օլաճաղ իքան օնուն
 Պեէրինէ օտատա օթուրմալը Դ :

Վէ պու տէֆա Սուբէնիկ աղա-
 նըն ագլը պիր շէյ բէյտա իտէմէյուպ
 բէք ֆէնա ճանը սըբըլարաք սէտիրին
 իւզէրինէ պօյլու պօյունա եաթտը :

Թէբէղիա տուտու եօքարը չըք-
 տըքտէ, Վուցիա տուտուտէն խօշ
 մուամէլէ կէօրտիւ իսէ եիւրէյի րա-
 հաթլանտը : Օիրա քիշի կէնտու էս-
 րարը մէյտանէ չըքտը տէյու նասը
 քի ճուղի պիր շէյ կէօրսէ շիւպհէ ի-
 տուպ քօրքար իսէ, էօյլէտէ ազ պիր
 շէյ գալպինի րահաթ իթմէյէ էլվէ-
 րիր :

Եարըմ սասաթ միւրուրինտէ, գա-
 տընլէր օթուրմուշ սէօհպէթ իտէր
 իքան Ռաք, Ռաք, շամաթա իլէ գաբու
 վուրուլուպ Սուբէնիկ աղա նէրտի-
 պանտէն եօքարը կիւրիւլթիւ բաթըր-
 տը իտէրէք, չըքուպ տօղրու միւսա-

Ֆիր օտաւորնա կիրտի, վէ թէրէզիտ
տուտուլը կէօրիւր կէօրմէղ,

— Սաշ տլլահ էֆէնտիմ, սէֆու
կէլմիշսինիղ, քէրէմ ինայէթ իտին,
թէքտիր իթմէյին քուլունուղը, բէք
զէյատէ բէճա իտէրիմ, սիզտէ պու-
րայէ — պուլուրնումուլումուշսնըզ,
սիզի կէօրէն նէ օլուր, նէ պիլէյիմ,
չօքտան պէրու արղու իտէր իտիմ խա-
քի բայինիղի թաճիղ իթմէյի, լաքին
ճէսարէթիմ օլմատըղնտէն շիմտիէ
գատար պօրճումտէ գուսուր իթտիմ,
տվֆ պուլուրուն, պէնտէնիզէ քաւ-
աա հայլու վագըթ սուլթանըմը կէօր-
մէտէն մահրում քաւաճաղ իտիմ, լա-
քին Հագգ թաալու հաղըրէթլէրի
պէնտէնիղի ելինէ սէվէր իմիշ, զիրա
պէօյլէ թէսատտիլֆ իթտի, պու կիւն
իսթիրաճըմ բէք աչըք ինշատլահ տու-
շամա գատար պէօյլէ կիտէր, պէն ի-
տէ պիր իքի մահալէ կիթտիմ կէօրէ-
ճէյիմ ատէմլէրի պուլամատըղլումտէն
ճանըմ սըքըլըյօրիտի, պսքընտը նէ
պահթըմ վար ըմըշ, իգպալիմ պէնի
կէլմիշ արամըշ, ինտանա կէլէն էյլէք
տէ պէօյլէ տիր՝ քէմլէք տէ, հիշ պիւ-
մէյէրէք պիրտէն պիրէ վուգու պու-

լուր, նիչուն տէմիշէր քի ինսան պիր սաաթտէն օլ պիր սաաթէ նէ օլաճա ղընը պիլմէզ տէյու, աթալարըմըզն հէօզիւ եերէ տիւշմէզ, վէ պուշտան ոօնդրա Լէմ տաղը մինասիպէթի իլէ պիրի պիրիմիզի պիր այ գատար կէօրէմէյէճէյիզ, լաքին նէ չարէ — տէյերէք Սուլիք տուտույէ եան կէօպիւ իլէ պաքտըքտէ օլ տախի Ռուբէնիկ աղայէ պաքայօր իտի, ղիրա « աճէպ հիչ նէֆէս ալմաղ մը պու առ տէմ » տէյու տիւշիւնիւպ թաաճճիւպ իտէր իտի :

Ռուբէնիկ աղա, Սուլիք տուտունըն կէնտուսինէ պաքտըզընը կէօրտիւյիւ կիպի, տահա զիյատէ ճէսարէթ ալուպ վէ քէֆլէնէրէք աէտի :

— Լըթըք պու սէնէ պէյլէ օլտու, վալիտէմին քէֆսիզլիքի զուհուր իթտիյինտէն պիր այ գատար —,

Վէ վալիտէսինէ տէօնիւպ

— Եյլէ տէյիլմի տուտու չօք օթուրմայըզ — տէյու սիւալ իթտի իսէ, Սարգիս աղանըն մահտումի Լէմ տաղընա կիթմէք իչուն էվվէլին տէն տախի գարշու կէլմիշ օլտուղըն տէն թէքրար թէրէզիա տուտունըն

եանընտա սընըր քէսէրէք պիր այ գա-
տար տէյու սիւալ իթմէսինէ | ուցիա
տուտունըն ճանը սըբըլուպ ճէվապ
իթտի :

— Պաքալըմ, արթըք հէր քէս նէ
գատար օթուրուր իսէ պիղտէ ճէմիյէ-
թէ պաքարըղ, Պէօյիւք տէրէյէ տէ
պիր սաաթ էվիլէ կիթմէյէ հիչ աճե-
լէմիզ եօք — :

Սէ Սուլիք տուտու | ուցիա տու-
տունըն ճէվապընա բէք մէմնուն օ-
լուպ տէտի :

— Վիլէթ էօյլէ եա, քէյֆսիզլիք
տէն տէ եէնի քալքմըշընըղ, չունքի
հաւա թէպտիլի իչուն կիտիլիօր պիր
աղ ղիյատէճէ օթուրուլա բէք էյի
օլուր — :

Ռուբէնիկ աղա պու արալըք պիր
աղ սիքիւթ իթտի : Սէ պիր աղ ա-
խէր միւսահապէթտէն սօնղրա՝ թաթ-
ը քահվէ կէլուպ թէրէղիա տուտու
իլէ | ուցիա տուտույէ չըպըբլէր
թազէլէնտի իսէ, Սուլիք տուտու տա-
խի պիր սիկարէթ իչմէք իսթէտիյին
տէն վէ վալիաէ սինին եանընտա իչմէք
թարիգ էլատասպտէն օլմատըղ իչուն
սըշարը չըքտը իսէ Ռուբէնիկ աղա

տախի պիր քաջ սանիէ էյլէնիպ կէն-
տուսինի տըշարը աթուրքտէ Վուլիք
տուտունըն սիկարէթ քեաղըտընը չը-
քարմըշ թիւթիւն քոյաճար օլտու-
ղունը կէօրտիւ իսէ տէլի քանը տէ-
տի :

— Իֆէնտիմ, իսթէրսէնիզ պէն-
տէնիզին օտտարնէ պույուրուն պիր
չըպըք տօլտուրթտուրայըմ :

— Խայրը սիկարէթտէն տահա զի-
յատէ խօշանըրըմ :

— Իֆէնտիմ, պարի այաքտէ քալ-
մասընըզ, զիրա պուրատէ սանտալիէ
կէօրմէյօրում :

— Օար սը եօք . շիմս ի իշէրի կի-
տէճէյիմ :

— Իշինէ կիտէպիլիրսինիզ, պէնտէ-
նիզ տէ սիղին միւրասընըզ օլմատըք-
ճա չօք վագըթ ալը քոյամայաճաղըմ
քէք աշիքեար տըր — տէյու Սուբէ-
նիկ աղա սիթէմ իթմէտէ, Վուլիք
տուտու տախի պաշ աղըրսընը պիր ան
էվիլէ տէֆ իթմէք արզուսի իլէ, վէ
սիկտրէթի տէր ադապ իչուպ տըշու-
րը չըքար միւլհաղասընտէ օլարաք տէ-
լի քանընըն թէքլիֆինի դապուլ իթ-
տի :

Նասրը քի էվվելինտէն աշիբեար
 օլտու իսէ, Նտոն աղա իլէ Սարդի
 աղանըն վոլիտէ թարաֆընտէն մա-
 պէյնլէրինտէ ու շայ տէն ագրապալը ք-
 լէրի օլտու վէ իքի ֆամիլէա պիրի
 պիրլէրի իլէ տ յիմա կէօրիւշիւր օլ-
 տուքլարընտէ: Պուլիք տուտու Ռու-
 բէնիկ աղանըն օտ սընէ կիտէ իլիւր
 իտի հիջ չէքինմէյերէք, վէ պուլնտան
 մատա, շիմսիէ գատար թէրէզիա
 տուտուներն միւրատընը ճուղի անղա-
 մըշ օլտուղըմըզտէն անըն թարաֆըն-
 տէն ճոն սըքըմաքըք զուհուր իթ-
 մէյէճէյի աշիբեար: կէլէլիմ Վուցիա
 տուտույա, էվվելինտէն պերու թէք-
 լիֆսիզ կէօրիւշաիւքլէրինտէն մատա,
 օղլունուն Պուլիք տուտույէ ալազա-
 սը օլտուղու ֆիզրինտէն պիլէ կէչ-
 մէզ իտի, պու սէպէպլէրէ մէպնի,
 թէրէզիա տուտուներն քըզընըն Ռու-
 բէնիկ աղանըն օտասընէ կիթմէսի եա-
 լընըզ կէնտու բէյինէ բաճի պիր քէյ-
 ֆիլէթ իտի:

Պուլըլարը թաւսիլէն անղլաթմամը
 զըն վէ ջհի շու տուր քի, օքույան քիմ
 սէյէ թաաճճիւպ կէլմէսին Պուլիք
 տուտուներն իհիթիւրազ իթմէյերէք

Ռուբէնիկ աղանըն օտասընէ կիթմէ-
սինէ :

Ռուբէնիկ աղանըն՝ Փուլիք տու-
տույը օտասընէ կէօթիւրմէսինտէն
միւրատը, չըպըք իբրամ իթմէք տէ-
յիլ, աճէպ պաքտէ տուրուր իսէ եօ-
րուլուր տէյու քօրքուսունտան մը
տըր, անը տախի մէմուլ իթմէյիզ,
պիր աղ սէօհպէթ իտէճէք, օլ մա-
պէյնտէ ախէրի կէլմէսին իչոն մի
տիր, օլ տախի օլմամալը, էօյլէ իսէ
նէ տիր միւրատը :

Սիւրատը շուքի, Սարգիս աղանըն
օղու կէնտու օտասընը Փուլիք տու-
տույէ կէօստէրսին, զիրա կէնտու ֆիգ-
րինէ կէօրէ բէք էյի տօնաթմըլ կէօյ-
ալաֆրանքա :

Իչէրի կիրիլտիքտէ օտանըն տէօչէ-
մէսի պիրտէն պիրէ կէօզէ վսւրուր,
լաքին պիր էյիճէ հէր պիր շէյէ պրը-
ճա տիգգաթ օլունուր իսէ օլ վագըլթ
տէօչէթտիրէն ատէմտէ օլ ինճէ զէ-
րաֆէթ օլմատըղը վէ ճէմիսի պէնզէ-
տիշ իլէ եաբըլմըլ օլտուղու մուայէն
օլուր իտի, զիրա Ռուբէնիկ աղա օ-
տասընը ալաֆրանքա տէօչէթմէք իս-
թէմիշ իսէ տէ, զէրաֆէթ իլէ տէօ-

չէթտիրէմէմիշ տէտիյիմիդտէ ագճէ,
յի սաքընմըշ տիմէք իսթէմէյիզ :

Տիւսրատէ՝ էվախրտէն քալմա պիր
չիֆթ այնա թէբէլի վէ էթրաֆը չի
չէքլի ճամ չէրչիվէլի կէօյա ֆրանսըզ
այնասը մագամչնտէ քօնուլմուշ, վէ
այնանըն էթրաֆը վիզլիթա պիլէէթօ-
լարը իլէ տօնատըլմըշ լիթօկրաֆիա
տիւքէտնընտէ նուամուկէլիք քօնուլան
պիլէէթօլար միսիլու, այնալէրին եան-
լարընտէ իքի չիֆթ բէսմ, չէրչիվէլէ-
րի բէք աղըր, լաքին բէսմէրի՝ կէմի-
ճիլէրին պայաղը սաթտըղը բէսմէր,
բէսմին պիրինտէ եաղըլմըշ :

Ֆրանսըզէրին Ա՛էզաիրէ կիրմէ-
սի :

Իքինճիսինտէ ,

Քօմապրինին Հայտար բաշատէ
պալօն իլէ կէօյէ չըքմասը :

Իւչիւնճիւսիւնտէ ,

()թօն , Իչէնօս Քըրալի :

Տէօրտիւնճիւտէ ,

Լմէլի , Իչէնօս Քրալիչասը :

Վէ պու բէսմէր կէօյա Իլլօքանըն
էն մէշնուր միւսէվիլիլէրինին զայէթ
տիւպէր իչլէրինին նաղարը իլէ ասը-
մըշ :

Տիվարէր մերթեւանի բէնկինտէ
(կէօրիւնիւր քի Ուուբէնիկ աղա պու
բէնկին բէք միւպթէլասը) Կէօյա բէսմ
ը քեաղըսէր իւէ միւզէյեէն տիվար
Թագլիտի : Եւրոտ սելանիկ քէչէսի
Կէօյա ինկիլիզ հալըսընըն բէք ալասը
քօնուլմուշ կիպի : Կէօյա բէք ալա մա
սա միսիլու ալնալէրին էօնիւնտէ քէ
զալիք էվաիլտէն քալմա իքի պուրօ վէ
անլէրին իւզէրինտէ չիչէքիք եախուտ
սաաթ եէրինէ ֆէս քալըպլէրի, պիւ
րինին իւզէրինէ ֆէս քօնուլմուշ, վէ
օլ պիրինին պաշը ալըք տազ գաֆա
միսիլու, Կէօյա Լօքմանըն եախուտ
Սօքրաթէսին թուճտէն եաբըշմըշ
գաֆալէրի :

Սաոււն աղաճընտէն եաբըշմըշ ճա
մէքեանը պիր քէպիր քիթապխանէ,
իչինտէ պիր ինչա, պիր թօմար : Վը
րանսըզ լիսանընտէն պիր էլիֆ պէ :
Վէ էրմէնիճէ պարտէզ վէ թալիմաթ
սիազընտէ պիր իքի քիթապտէն իպա
րէթ : վէ պու քիթապլէրին ճէմիսի
պիր քաթատ տէյիլ : Քիթապխանէ
նին իլք քաթընտէ լիսանի թիւրքի
տէն օլանլէր, եանի ինչա իլէ թօմար,
վէ իքինճիտէ Վրանսըզճա էլիֆ պէ :

իւշիւնճիւ քաթտէ տախի երմէնի լի
սանրնտէն օլանլէր, Կէօյա իւշ լիսանրն
քիթապլէրի քարըշմասըն ֆիգրի իլէ
վէ արանտրքտէ սուհուլէթ իլէ պու-
լունմասը իշուն : Վուլթնու բերտէ-
լէր իլէ պիր ֆրէնք եաթաղը , սէտի-
րին տէօշէմէսի վէ բերտէլէր քէզա-
լէք օլ պիր էշէայէ ուլլուն , օրթաստէ
պիր եուվարլաք սօֆրա , իւզէրինտէ
պիր չընղըրտաք , լաքին հայըճա պէօ-
շիւք , տէվէ չընղըրտաղինէ եաքլա-
շըր :

Վուլլէք տուտու իշէրի կիրէր կիր-
մէզ , տէր ագապ Սուբէնիկ աղա տէօ-
շէմէսի քըլ սանտալիէլէրտէն պիրիսի-
նի չէքիպ — պուլուրուն օթուրուն է-
ֆէնտիմ — տէտի . վէ սօնղրա թէրէզիա
տուտունըն քըզը սիկարէթինի եաքսըն
տէյու ուշաղը չաղըրուպ աթէշ էմը
իթմէք իշուն Սուբէնիկ աղա չընղըր-
տաղի չալտը իսէ , եաթաղըն ալթըն-
տէ պիր քէտի եաթար իմիշ , շամա-
թանըն չօքլուղընտէն շաշըրուպ , իւր-
քիւպ , աըշարը քաջար իքան՝ Վուլլէք
տուտու կէնտու իւզէրինէ կէլիօր
մէմուլ իտէրէք , ղայէթի իլէ քօր-
քուպ պիրտէն պիրէ տյաղա քալքար

իբան, սանտալիէ պանքօնուն իւզէրինէ տիւշիւս, պանքօ եուվարլանմատէ, պուրօյէ չարբըս, պուրօ սարսըլտը իսէ, եիզէրինտէքի ֆէս քալըսը այնայէ վուրուլուս, այնա քըրըստը:

Ռուբէնիկ աղայա բէք նէտամէթ կէլտի իսէ տէ չընդըրտաղի չալտըղընէ, նէ չարէ եաբմըս պուլունտը:

Վէ Վիուլիք տուտու արթըք սիւկարէթ իչմէտէն վաղ կէլուս, վէ տէլքանլընն օտասընէ կիրտիյինէ պինտէֆա բէշիման օլարաք, Սարգիս աղանըն մահտումինին էօզիւր տիլէմէսինէ քըսա քըսա ճէվապլէր վէրտիք տէն սօնղըս վալիտէսինին եանընէ կիթտի:

Թէրէղիա տուտու, քըզընըն մէմուլի կիպի սաաթ օնպիրէ գատար օթուրուս պատէհու եաշմաքլանուս կիտէր իբան,

— Ինչտալլահ րահաթ կիտէր կէլիրտինիզ, վէ արթըք Վէյիւք տէրէտէ կէօրիւշիւրիւզ — տէտի Նուցիա տուտույէ:

— Իվլէթ, արթըք էյլէ օլաճաք —
Վէ սօնղըս Լնտոն աղանըն էհլի

Սարգիս աղանքն մահտումինէ տէօ-
նիւս ,

— Ուրբէնիկ աղա , ճէնապին պա-
զը քերէ Ալէմ տաղընէ չըքմաղսան ,
աշաղտէ քալմայա ճանընըզ սըքըլըր-
սա , վաբօրա կիրտիյինիլ կիպի Պէօ-
յիւք տերէյէ պուլյուրուն — տիյերէք
տավէթ իթտի :

— Պաշ իւղէրինէ էֆէնտիմ , պա-
զէն թաճիլ իտէրիլ :

— Քալըն սաղըրղըլան :

— Սաատէթ իլէ , Անտոն աղայա
մախսուս սէլամ իտէրիմ :

— Պաշ իւստիւնէ : Քալըն սաղը-
ղըլան Ուրբէնիկ աղա :

— Իղղէթ իլէ էֆէնտիմ — :

Պուլիք տուտու Լուցիա տու-
տունըն էլինի էօբտիւքտէն սօնղրա
աշաղը ինտիլէր , վէ Ուրբէնիկ աղա
հավլիէ տէկին պիրլիքտէ ինտի :

Սարգիս աղանքն մահտումի էօբա-
րը չըքտըքտէ վալիտէսի սիւսլ իլէ-
տի :

— Ուրբէն , պու կիւն սէնտէքի
հալ նէ օլմալը , թէրէզիա տուտու-
նըն եանընտէ սօրամատըմ :

— Նէ վար քի տուտու :

— Տահա նէ՛ օլաճաք, պու սապահ
թէրէ զիա տուտունըն ուշաղընէ կէն
տիլիլինտէն պույուրսուն տէյու ճէ-
վապ վիրտին, սօնղրա սօքաք գաբու-
տունը երբայօր կիսի վուրուպ բա-
թըրաղըրլա տօղրու միւսաֆիր օտա-
սընէ կէլտին, անտէն սօնղրա թէրէ-
զիա տուտույը կէօրտիւն իսէ խապէ-
բին եօք կիսի սիր թագըմ լաբըրտը-
լար իթտին, պունլա՛ր նէ օլմալը:

— Տուտու քապահաթ պէնիմ տէ-
յիլ:

— Նէ՛ տէմէք իսթէյօրսուն:

— Տուր տուտու օլմուշը կիսի
նագլիտէյիմ — տէյուպ Սուբէնիկ ա-
ղա խըղմէթքեարըն իթտիյինի եէ-
քեան եէքեան սէյլէտիքտէ, Վուցիա
տուտունըն ճանը սըբըլարաք ճէվապ
վիրտի:

— Բիմ պիլըր օտա ֆիգրինտէն նէ
տէմիշ տիր:

— Վվլէթ տուտու, էվլէթ — վէ
Սուբէնիկ աղա իրիճէ պիր նէֆէս
ալտըբտէն սօնղրա թէքրար տէտի.
— պէնիմ տէ բէք ճանըմ սըբըլտը վէ
ուշաղըն տէմէսի էվլիրմէզ պէսլէմէ
տէ թէքրարլամըշ:

— Ի՞նչի եմ, իշթէ ըզգալէթ առ-
տիցին նասըլ օլուր, պիլմէմ պու թարգ
շէյլէր սանա նիշուն րասթ կէլիւր :

— Նէ պիլէյիմ տուտու օլույօր իշ-
թէ, պունուն իշուն տըշարտէն կէլ-
տիցիմի տույուրայըմ տէյու էօյլէ եաք-
տըմ :

— Նէ իսէ պիր շէյ տիր օլմուշ.
հէմ պիր տահա պաշկասընըն եանըն
տէ պանա էմր իտեր կիպի լաբըրտը-
լէր իթմէ. Մէմ տաղընտէ պիր այ
օթուրուրը պիր ելլ օթուրուրը,
օնլար պիլիմ պիլէճէք շէյլէրիմիդ :

— Տուտու պէն օ ֆիգիրէ տէմէ-
տիմ :

— շէր նէ իսէ պիր տահա պու-
նուն կիպի շէյլէր օլմասըն — :

Պու նագլ իթտիցիմիդ քէյֆիէթ-
տէն սօնդրա, արասը պիր խաֆթէ
գատար կէչմիշ, Սարգիս աղանըն ֆա-
միլեասը Մէմ տաղընտէ, ֆագալթ
օղլու տահա չըքմամըշ, չունքի բէ-
տերի պիր գաշ կիւն քէօյտէն ինմէ-
միշ իտի : Պիր բէնճշէնպիհ կիւնիւ
Սուբէնիկ աղա քէօյէ չըքաճաք, լա-
քին եալընըղ չըքմոք ճանը իսթէմէ-
յօր, պիր արգատաշ օլտա ֆէնա օլ-

մազ խիւլեալէրինտէ կէզէր իբան ագ-
լընէ պիրտէն պիրէ Յակօր աղայր ա-
լուպ պիրլիքտէ չըքմաք կէլտի իսէ .
էօյլէ իւզէրի Վալիտէ խանընէ Յա-
կօր աղանըն օտասընէ կիտուպ վէ մէր-
սումի օրատէ պուլլուքտէ տէտի :

— Յակօր աղա պուլ կիւն սիղլաւ
մաղա կէլտիմ, վէ սիղտէ եօք տիմէ-
յէճէքսինիզ :

— Ա՛հ եաբաճաղըզ :

— Ա՛լէմ տաղընէ կիտէճէյիզ :

— Աիզ պու սէնէ օրտամլսընըզ :

— Լիվլէթ :

— Չօք օլտոմմը կիտէլի :

— Խապըր տահա պու ախշամ սիֆ-
թահ չըքըշըմ, պիրլիքտէ կիտէրիզ :

— Պէնիմ տէ չօքտան աըս կիթտի-
յիմ եօք :

— Լչի եա իշթէ պու ախշամ կի-
տէրիզ :

— Լաքին եարըն ֆրանսըզ վարօ-
րու կէլէճէք մէքթուպ պէքլէրիմ :

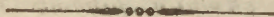
— Ատէմ բէտէրինիզ պուբառա ,
վէ մէքթուպլէրի պու տէֆալըք եա-
ղըճըլէ օքութաուքսուն :

— Հայտէ պաքալըմ, ֆագաթ ճու-
մա իրթէսի ինմէլի, զիրա մէքթուպ :

լէրէ ճէվապ վերմէլի :

— Պիզ շիմօի կէլմէյէ ճէքսինիդ տէյու խապէր պըրաքըրըդ տէ, ծնու տա սօնդրա տիւշիւնիւրիւդ — :

(Յակօբ աղա բէտէրինէ խապէր պըրաղուպ (Իուբէնիկ աղա իլէ վալի տէ խանընտէն չըքուպ, վէ Պաղչէ Կաբուսունտէն պիր քայըք Իւպիւ տարէ չըքորքաէն սօնդրա, անտէն Լէլէմ տաղընէ վասըլ օլտուլար :

ՖԸՍԲԼ ԵԷՏԻՆՈՒ

ԱԼԵՄ ՏԱՂԸ

ԱՆՇԱՄ ԻՆՂԵՐԻ ՅԱԿՈՐ աղա իլէ
ՌՈՒՐԵՆԻԿ աղա Ալէմ տաղընէ եւրիշ
տիքտէ թաամ իթտիքտէն սօնդրա հա
լի իլէ պիր աղ Խօրլունլուքլէրի օլտու
ղը իչուն էրքէնճէ եաթալլէր վէ իր
թէսի օապահ տահա շէֆագ վագթի
ՅԱԿՈՐ աղա ույանուպ էվտէն տըշա
լը չըքոր :

Քահվէտէ պիր աղ էյլէնտիքտէն
սօնդրա , քէօյիւն իչինտէ կէզինմէք
միւրատ իթտիքտէն եալլենըճա տօ
լաշըր իքան Ալէմ տաղընտէ պուլու
նան պէօյիւք էվլէրին պիրիսինին էօ
նիւնտէն կէչտիյի անտէ բէնճիրէտէ
պիր տիլպէր տէլլէքանլը քըզ կէօրիւպ
ղայէթ իլէ գալպինտէ մուհապպէթ
տուլուպ , վէ թէգրարէն տէօնիւպ
պաքմատէ , օլ տէֆա եինէ իքիսինին
նազար իլլէմէլէրի պիրի պիրինէ բասթ

կէլտի իսէ Յակոբ աղանըն աշգը տէ-
րէճէի քեմալտէ զեյատէլէշուպ, օլ
կիւնէ տէկին պազէն ախէրլէրինտէն
տույտուղու պի գարար մուհապպէ-
թէ գըյաս օլմայուպ, իլլա պու տէֆա
սահիհէն գալպինի աշգ կէնտու հիւք-
մինէ կէջիրտիինի անղլատը: Օ, իրա
պաղը ալիմլէրին միւլհազէսի իւզըէ
էքսէրի մուհապպէթ երտըրըմ միսիւ-
լու վուրտուղը քուրպանը անգարիպ
պի չարէ իտուպ պըրաղըր, վէ թա քի
օլ քիմնէ մադսուտինէ միւլէսսէր օլ-
մատըքճա տէրտինտէն իֆլահ օլմա-
նըն միւլմքինի միւլթէսավվէր տէյիլ
տիր: Ե՛կոյլէ քի հազգթաալա աղիմ
միւլշան ինսանը խալգ խլէտիի վա-
գըթ անէ իհսան խլէտիի ճանէ տա-
իի թախսիս օլուհմըշ պիր զաթ տա-
հա խալգ խլէմիշ օլուպ, վէ կէոյա
պիրի օլպիրինի ճիհանըն իչինտէ ս-
րար տուրուր իքան իւք տէֆա րասթ
կէլտիքլէրինտէ պիր էսրար իլհամ ի-
լէ պիրիպիրլէրինի թանըլուպ արթըք
այրըմաք միւլմքինսիզ օլտուղընէ օլ
տապիգէտէն գարար վիրիլլէր: Ա-
սըլ քի էնկին չէօլլէրտէ թահամմիւլ
օլուհմաղ կիւնէչին շիտտէթինտէ, սօ-

նու Ներէտէ գարար վերէճէյի կէն-
 տուսինէ մէջհուլ պի իւ միտ կէզինէն
 եօլճու , բապսլինին՝ օլ գում տէրեա-
 լէրինին պազը մահալլէրինտէ խալգ իւ-
 լէտիսի պի այնիհի նէվպահար էյեամը
 եարբաքլանմըշ աղաճլէրի կէօրիւպ վէ
 անլէրին քէօլկէսինտէ հազիմ ագըշ ի-
 լէ պէրրաք սուլլէրին սէսի քուլաղընէ
 կէլտիքտէ , պին ճան իլէ օլ մահալլէ
 քօշտուղը միսիլլու ինսան տախի էվ-
 վէլինտէն պէրու կէնտուսինէ թախ-
 սիս օլունմըշ զաթի պուլտուքտէ ա-
 նէ մալլէք օլմայա ճահտ խոէր :

Պէօյլէ տէ Յակոբ աղա բէնճիրէ-
 տէ իթթիֆագէն բասթ կէլտիսի քըզը
 կէօրտի իսէ , վէ սօնղրա թէգրարէն օլ
 խանէնին էօնիւնտէն կիւզար իլէյուպ
 էինէ օլ մահալլտէ տուխթէրի մէր-
 սուլմէյի պուլտուքտէ՝ օլ վագթէ տէ-
 կին Ֆիքրի իլէ արատըղը զաթը պուլ-
 տուղը կէնտուսինէ իլհամ օլտու :

Պաղէն ինսանէ ղեյատէսի իլէ թէ-
 սիբ իտէն հէր նէ իսէ՝ եալընըղ օլ
 մատտէնին գուվվէթի օլմայուպ , իլլա
 թարիֆի բէք միւշքիլ օլան խուսուս-
 լէր տախի եարտըմ իտէր օլ շէյին քիւ-
 շիէ հիւքմինի իճիրա իթտիրմէսինէ ,

նիճէ քի շիմտի նագլիմիզտէն տահա
զիյատէ պու խուսուսըն սահիհ օլ-
մասը անղլաշըլապիլիը :

Աիր աղ էվվէլ նասըլ քի իֆատէ
իթտիք իսէ , Յակոբ աղա էրքէնճէ
քալքմըշ, տահա սահէր վագթի , կիւ-
նէշին շաֆգլէրի հէնուզ եիւքսէք
տաղլէրին իւզէրինէ վուրմըշ օլտու-
ղը , ճիհանըն սուսլուղունը գուշէր
պիրի օլպիրինէ նիսպէթէն թաթլու
էօթիւշէրի իլէ մէն իթմէլէրի , վէ
պատի սապահըն նէվ զուհուր չայըր
վէ չիշէքլէրի պիրինի օլպիրինէ չա-
թըշարուսպ կէօյա չիքէայէթ միսիւ
լու սէտա չըքարմալէրի , քօյուն սիւ-
րիւլէրինին ուղաքտէն ըուզիկեար ի-
լէ կէլէն չընղըրապլէրինին սէսլէրի ,
վէ բունարլէրտէն աքուսպ չայըրլէրին
արասընտէ կիզլէնէն սուլէրին սէտալէ-
րի , պունլարըն ճէմիսի պիր եէրէ կէ-
լուսպ Յակոբ աղայը ճիհանըն տօյուլէ
մազ կիւզէլլէրլէրինէ իլհագ իթտի-
րէրէք գալպինի տէրտլու ֆէրահլըք
իլէ տօլտուրուսպ , վէ կէնտուսինէ
ֆիգրի իլէ պիր տօսլթ արատըղը ան-
տէ , մէզքիւր էվին էօնիւնտէն միւ-
րուր իտէր իքան մէրսում տիլպէր քը-

զը կէօրտիւքոտ զկյատէսի իլէ անէ
քաբըլտը: Չիւնքի տուխթերի մէրբու-
մէ զայէթ իլէ հիւսիւնլու օլտուզըն-
տէն մաստա սիմասընտէ տէրէճէի քէ-
մալտէ հազիմիյէթ օլուպ վէ քէտէրլի
տիւշիւնճէլէրէ զարկ օլմուշ օլարաք
պիր սատրգ ահպապ պուլուպ տէր-
տինի անէ աչմաղէ զկյատէսի իլէ ար-
զու իթտիյի նազարընտէն պէյան օ-
լուր իտի . պու սէպէպտէն պէօլէճէ
պիրիպիրլէրինի բասթ կէլմէտէ իքիսի
տախի արատըքլէրինի պուլտուքլէրի-
նէ շիւպհէլէրի քալմատը :

Յակոբ աղա պիր ազ կէզինտիք-
տէն սօնղրա , թէգրար Ռուբէնիկ ա-
ղանըն էվինէ տէօնտիւ . լաքին ֆիգ-
րինտէ տախմ կէօրտիւյիւ քըզըն թաս-
վիրի ըէսմ օլունմըշ ասլա սաիր շէյ
տիւշիւնմէյուպ եալընըզ անըն իլէ մէշ-
զուլ օլմուշ իտի :

Աշդա իւֆթատէ քիմէ .

Օլուր տախմ պի չարէ :

Թա կէօնկլի միւրատընէ ,

Միւհասէր օլմատըքճէ :

Սուցիա տուտու իլէ օղլու օլվազ-
թէ տէկին եաթաքտէն քալքմըշլէր ,

քէջիւնն ատէթի իւզըն տըշարը չք-
տըքէրինտէ Յակոբ աղա տախի ան-
լէր իլէ պիրլէքտէ պուլունմայէ մէճ-
պուր օլարաք պիր ազ կէզնտիքտէն
սօնդրա գարար վիրտիլէր օլ կիւն թաշ-
տէլէն սուլունտէ թաամ իթմէյէ :

Լխշամ իւզէրի սաաթ տօքուզ
սուլէրինէ սօղըու Յակոբ աղա, Ուզ-
բէնիկ սղա իլէ սէօհպէթ իտուպ թաշ-
տէլէնտէ կէզնիր իքան սապահտէն
կէօրտիւյիւ տուխթէր թալիքա իլէ
օլ մահալէ կէլտիքտէ Յակոբ աղա
տիգգաթ իլէ պաքուպ եանլըչըղը օլ-
մատըղընը անղլատը իսէ, եանընտաքի
օլան տիշէհլի տախի թանըյարաք նի-
յէ գարար վիրէճէյինի պիլմէզ իտի :

Պու նագլիյէթի օքույան քիմնէ
շիմտիէ գատար մէմուլ իթմիշ տիր քի
Յակոբ աղանըն կէօրիւպ վէ աշգ իթ-
տիյի քըզ, Բոււմ գաքուտէ կիճէ
վագթի Լննա տուտու իլէ կէօրիւշ-
մէյէ կէլէն Լգապի տուտու օլմալը
տըր տէյու, զիրա ախէրի օլմատըղը
նագլիմիղին իգթիզասընտէն մուպէն
օլուր : Վէ Յակոբ աղա Լգապի տու-
տունըն եանընտէ Սօթի տուտուլու
կէօրտի իսէ, անը Հաս քէջտէ մէ,

մուլ իլէտիինտէն վէ Լգապի տու-
տուլը հիչ թանըմայուպ պիրի պիրլէ-
րի իլէ նասը պուլունտուքլէրինի աս-
լա պիլմէտիի իչուն, չօք թաաճճիւպ
իտէր իտի: Օւրա Սօֆի տուտու հիչ
պիր վագըթ Յակոբ աղայէ Լգապի
տուտունըն հագգընտէ պիր շէյ տի-
մէմիշ իտի: Ֆագաթ Յակոբ աղա
գալպինտէ ղայէթ մէմնունիէթ տուլ-
տու, չունքի անըն վասըթասի իլէ
Պաղտասար աղանըն եէկէնի իլէ կէօ-
րիւշէպիլէճէյինի անղատը:

Լգապի տուտու թալիքա իլէ կէ-
լուպ տուրմատէ, տահա ինմէզտէն
էվիլէ, Սօֆի տուտու սօլ թարաֆա
պաքտըղընտէն վէ Յակոբ աղա սաղ
թարաֆտէ քալմըշ օլտուղու իչուն
կէօրէմէտի, յաքին քըզը Վարիամ մէր-
սումու կէօրիւր կէօրմէզ,

— Տուտու, Յակոբ աղա պուրա-
տա իմիշ պիղիմ խապէրիմիզ եօք —
տէտի իսէ, օլ վագըթ Սօֆի տուտու
կէնտունէ էյլէք իտէն քիմսէնին օրա-
տէ օլտուղունը տուլուպ վէ տէօնիւպ
մէրգումը կէօրտիւքտէ տէր ագապ
թալիքատէն աշաղը ինուպ տօղրու
եանընէ կիթտի վէ տէտի:

— Յակոբ աղա, սիզ պուրատայը մըշտընըդ տա, պէն նիջուն տուլամա տըմ:

— Պէն տէ չօք օլմատը կէլէլի տահա տիւն ախշամ կէլտիմ:

— Պարի պիր քաջ կիւն պուրատա՞ սընըդ:

— Նիէթիմ եարըն ինմէք տիր:

— Նիջուն էյլէնէմէյօրմըսընըդ—:

Պէօյլէճէ իքիսի սէօհպէթ իտէր իքան Լգապի տուտու գալպինտէ Սօֆի տուտունըն տէլի քանլույը թանը մասընէ սէվինճ տուլտու, լաքին սէպէպինի սիւալ իթսէն տահա կէնտուսինէ տախի մալիւմ տէյիլ:

Պու մապէյնտէ Սուբէնիկ աղա թալիքանըն իչինտէ Լգապի տուտույը կէօրիւպ, ֆագաթ բէրտէ պիր աղ սիբէր իթմիշ օլտուղընտէն կէօյա կէզինմէ վէսիլէսի իլէ պիր էյիճէ կէօբէպիլմէսի իչուն թալիքանըն եանըն տէն տօլաշտըքտէ պէրիտէ Յակոբ աղա եալընըդ քալտը իսէ Սօֆի տուտույէ սիւալ իթաի:

— Թալիքանըն իչինտէ քիմ վար:

— Պիրիսի Լգապի տուտու, օլ պիրի քըզլմ տըր:

— Լճապի տուտու քիմ տիր :

— Պաղտասար աղանըն եէկէնի , վալիտէմին սիզտէն այրըլորքտէն սօնդւրա խըզմէթ իթմէյէ կիրտիւի էվին քըզը տըր , պէնի տէ անէ վալիտէմ թանըթմըշ տըր , վէ պու սէնէ պուրայէ կէլտիքտէ եալընըզ քալմամասը իչուն աղա ամուճասընէ րէճա իթմիշ պիրլէքտէ պէնի ալուպ կէլտի , չուն քի էհլիմին սուրբ Յակոբա քօնուլմասընը նագլ իթմիշ իտիմ — :

Յակոբ աղա թէքրարէն կէօլիւնի թալլէքայէ չէվերտի իսէ Լճապի տուտու տախի բէրտէնին արալըղընտէն անէ պաքայօր իտի :

— Վալիտէն շիմտի Պաղտասար աղանըն եանընտէ տէյիլ մի :

— Խայըր , Քում գաբուտէ Սարտիրոս աղանըն եանընէ կիրտի , պիլմէմ թանըրմըսընըզ :

— Օանն իտէրիմ , թանըմալը յըմ պիր քաչ տէֆա կէօրմիւ շիմ մէմուլ իտէրիմ , ֆագաթ սէնի հիչ սօրմա տըմ նասըլըն սյարի րահաթմըսըն :

— Յակոբ աղա , պէնիմ րահաթըլըմ նէ օլապիլեր , էվվէլտէն պէրու հալիմ սիզէ մալիւմ տըր :

— Պուրայէ կէլմիշին պարի պիր ազ տէֆի զամ օլ, պիր թագըմ քէ տերլի տիւ շիւնճէլէրտէն էլինտէն կէլ տիյի գատար հալի օլմալը, չօք վագթ կէզ, թէպտիլաթ իլէ աչըլըրսըն :

— Իվլէթ կէլէլիտէն պէրու էվաէ չօքլուք օթուրտուղըմըզ եօք, չօք տէֆա ոապահլէրի ետքընճա թալիքա իլէ պուրայէ կէլիր պիր իքի սաաթ վագըթ կէչիրիրիզ— տիմէտէ Ռուբէնիկ աղա տախի տօլաշմասընը թէքմիլ իթմիշ Յակոբ աղանըն եանընէ կէլտի իսէ Սօֆի տուտու տախի այրըլուպ թալիքայէ կիտէր իքան թէգըար տէօնիւպ տէտի :

— Յակոբ աղա, եարըն ինմէյին, կէլմիշ իքան պիր քաչ կիւն օթուրսանըզ էյի օլուր :

— Պաքալըմ տահա մալիւմ տէյիլ— :

Պէօլէճէ Սօֆի տուտունըն թէգըրարէն տէօնիւպ Ռուբէնիկ աղանըն արքատաշընէ « ինմէյին » տէտիյինի Պաղտասար աղանըն եէկէնի բէք էյի իշիթտի :

Պատէհու Լգապի տուտու տախի թալիքատէն ինտի իսէ տէ, օլ կիւն ճէմիէթ զիյատէճէ օլտուղընտէն սիւ

բերէ չէքիլուպ նաստէն պիր աղ ու
զաքտէ ճուզի էյլէնտիքտէն սօնղրա
Թէգրարէն կէնտու մահալինէ ավ-
տէթ իթտի :

Ըխչամ Թաամտէն սօնղրա Սարի-
ամըն էրքէնձէ ույուքուսու կէօթիւր-
միւշ, էվին իչինտէ Պաղտասար աղա
Տօքլուք քիմնէ իլէ կէօրիւշմէյուպ վէ
Ըլէմտաղքնտէ տախի կէնտուսինէ մի-
նասիպ ահպապ քրթ օլտուղընտէն պիր
իքի չըպըք իչտիքտէն սօնղրա օտա-
սընէ չէքիլտի :

Ըգապի տուտու իլէ Սօֆի տու-
տու եալընըք քալտընէր իսէ էվին էօ-
նիւնէ չըքուպ պաշտարար կէզինմէյէ :

Պաղտասար աղանըն եէկէնինին
Յակուր աղանըն քիմ օլտուղընը անղ-
լամայէ բէք միւրատը վար իսէ տէ,
ֆիքրի մէյտանէ չըքար միւլհազէսի
իլէ սիււալ իթմէյէ ճէսարէթի եօք,
իլլա պիր մինասիպէթ իլէ վուգուֆի-
էթ բէյտա իթմէք իսթէտիյի անտէ,

— Պու կիւն թաշ տէլէնտէ էբէ-
յի ճէմիէթ վար իտի — տիյերէք Սօ-
ֆի տուտու սէօհպէթէ պաշաար :

— Ըվլէթ հէր քէս կէօյա պիրի-
պիրլէրի իլէ սէօլէշմիչէր կիպի օրա-

յէ ճէմ օլմուշ իտիլէր : Պու կիւն օ-
րայէ կիթտիյիմէ բէք հազզ իթտիմ,
ջիւնքի Յակոբ աղանըն պուրատէ օլ-
տուղընտէն հիչ խապէրիմ եօղ իտի ,
վէ հայլու կիւնտէն պէրու կէօրմէտի-
յիմ իչուն բասթ կէլտիյիմէ չօք մէմ
նուն օլտում : Օ իրա պիլմէզսինիզ օ-
նուն նէ գատար էյլիյինի կէօրմիւ-
շիւմ վէ նէ տէրէճէլէրտէ սէվէրիմ — :

Լգապի տուտու՝ Սօֆի տուտունըն
Յակոբ աղայը սէվէրիմ տէմէսինէ ,
գալպինտէ իսթիրապ տույտու , կէօ-
յա անը սէվմէք կէնտուսինտէն ախէ-
րինէ մախսուս տէյիլ կիպի , զիրա կէն-
տինին խապէրի օլմայարաք մուհապ-
պէթ եիւրէյինի հիւքմինէ կէջիրմիշ
իտի : Լաքին սօնղըատէն միւլհազէ
իթտիքտէ տիւշիւնճէլէրինէ մանոս
վիրէմէզ իտի , ջիւնքի մէրսումըն՝ Սօ-
ֆի տուտույէ էյլիյի տօքունմըշ օլ-
մաղ իլէ օլ տաիի անը սէվմէք բէք
թապիի օլտուղընէ գարար վիրտի :

Լասըլքի իֆատէ իթտիք իսէ ,
Լգապի տուտունըն հալի տահա կէն-
տուսինէ մալիւմ տէյիլ , Յակոբ ա-
ղայը սէվտիյինի պիլմէզ , աչգէ եէնիլ-
միշ տահա կէնտուսինի սէրպէսթ մէ-

մուլ իտեյօր, վէ ֆիբրինտէն պիլէ
կիւզար իթմէյօր անէ ալագա իլէտի-
յի, չունքի տէրունի զայէթիլէ թէ-
միզ, վէ օլ վագթէ տէկին ախէրինէ
մուհապպէթ վիրմէմիշ, աշգըն նէ օլ
տուղունը պիլմէզ, տէրունինտէն Յա-
կոբ աղայէ եագընիէթ տույար, Ֆա-
գաթ սէպէպի կէնտուսինէ մէճհուլի,
զանն իտէր քի Սօֆի տուտունըն մէտհ
իթմէսինտէն վաթինէ իթիպար իթ-
մէտէն զայրու շէյ տէյիլ:

Ագապի տուտու, աճէպ Յակոբ
աղայը կէօրտիւլիւնտէ, վէ Սօֆի տու-
տու անըն իլէ պիլտիք չըքտըղընը անդ-
լատըղընտէ տույտուղըն մէմնունիէթ
եալընըզ անըն զաթինէ բաղպէթ իթ-
տիյինտէն մի իլէրու կէլիօր, վէ Սօ-
ֆի տուտու Յակոբ աղայը սէվէրիմ
տէտի իսէ գալպինտէ տույտուղըն
քէտէր՝ քըսզանճլըք էսէրլէրի տէյիլ
մի, աշք օլտուղըն քիմսէյէ սէնտէն
զայրըսը մուհապպէթ վիրմէսին տէ-
յու միւրատ իթտիյինտէն տէյիլ մի:

Սիւճէրրէպ պիր քէյֆիէթ տիր
քի, պիր տէլի քանլու քըզ՝ իպթիտա
մուհապպէթէ մաղլուպ օլտուքտէ
թա քի կէնտու գալպինի աշք օլտու-

ղընէ իրչատ իթտիրէնէ տէկին ղըյաւ
տէսի իլէ կիւճիւք չէքէր :

Այսպի տուտու՝ պիրաղ կէնտու
կէնտինէ տիւշիւնտիւքաէն սօնղրա
սիւալ իթտի :

— Յակոբ աղա սիւլէ չօք էյլէք իթ-
միշ մի տիր — :

Վէ իլք տէֆա պու իսմի թէլաֆ-
ֆիւս իթմէտէ ալթ իւսթ օլմասըն-
տէն եիւզիւնէ ճուղի քըրմըղըլք կէլ-
տի :

— Անըն պանա իթտիյի էյլէլէրին
հիսապը եօք , լաքին պէն սիզէ սէօյ-
լէյէմէմ , շու գատար տէյէպիլիւրիմ քի՝
էյլէք , մէրհամէթ , տօսթլուք վէ մու-
հապպէթ , պուենլարտէն պաշկա պիր
չէյ պիլմէզ վէ պիր ֆէնա ատէմ կէօր-
սէ թաաճճուպ իտէր :

— Յակոբ աղայը նէ վագթտէն պէ-
րու թանըրսընը :

— Վ ալիտէմ սիզին էվէ կէլմէզտէն
էվվէլ Յակոբ աղանըն սիւտ անէսի ի-
տի , զիրա պէնտէն կէնճ պիր քըզ
քարընտաշմ վար իտի տիւնեայէ կէլ-
տիքտէն իւչ տէօրթ կիւն սօնղրա էօլ-
տիւքտէ հալիմիզ բէք մաղտուր օլ-
տուղընտէն վէ Յակոբ աղայէ տէ պիր

սիւտ անէ իգթիզա իթտի իսէ վալի-
տէմի կէօթիւրտիւլէր վէ իւչ տէօրթ
սէնէ էյլէնտիքտէն սօնղրա բէտէրիմ
տաիի էօլտիւքտէ պէնի հալասընըն
եանընէ պրրաղուպ սիգին եանընըզէ
կիրտի, լաբին Յակոբ աղայը չօք սէվ
տիյինտէն, սօնղրատէն տաիմա կիտուպ
կէօրիւր իտի. վէ օ տա ագիլ պալիզ
օլտուքտէ վալիտէմէ չօք բայէթ իթ-
մէյէ պաշլատը, չօք տէֆա պէն տէ
պիրլիքտէ կիթտիյիմտէն, պէնի տէ
պու կիւնէ գատար.բըզ.քարընտաշընըն
եէրինէ քօմուշ տըր, վէ հէր նէ տէր-
տիմ օլմուշ իսէ չէքինմէյէրէք սէօյլէ-
տիյիմտէ հիչ ըէտտ իթմէյուպ միւ-
րատըմըն իճիրասընտէ օլմուշ տըր :
Ալլահ հէր թարաֆտէն ինսանը մահ-
րում իթմէզ, էհլիմին եիւզիւնտէն
չէքտիյիմ պունճա տէրտլէրէ քարշը-
լըք Յակոբ աղայը թանըթտըրմըշ տըր
քի նէ պէօյիւք թէսէլլի օլտուղու-
նըն թարիֆինի իտէմէմ :

— Յակոբ աղանըն էվի նէրէտէ տիր—
տէյու Ագապի տուտու իհթիրազ ի-
տէրէք սիւալ իյլէտի :

— Պէյ օլլունտէ թէբէ պաշլնտէ .
պիր բէտէրի վար, վալիտէսի էօլմիւշ

տոր . պաշկա քարընտաշը վէ քըզ քու
ընտաշը եօք — :

Ագապի տուտու Յակոբ աղանըն
քիմ օլտուղընը պիր աղ անղլատըքտէն
սօնղրա՝ տահա զեյատէ սիւալէր իթ-
մէյէ չէքինտիյինտէն տէտի :

— Հայտէ Սօֆի տուտու պու ախ-
շամ պիր աղ էրքէնճէ եաթալըմ, եա-
րըն սապահ կիւնէշ տօղմատէն եինէ
պիր աղ թաշ տէլէնէ տօղրու կէզին-
մէյէ կիտէրիզ :

— Բէք էյի նասըլ քի իսթէրսէ-
նիզ — :

Սէ պիրլէքտէ իչէրի կիրուպ օտա-
լէրինէ չէքիտիլէր :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի ֆը-
րանսըզ լիսանընա աշնէ օլուպ , սօնղ-
րա իֆատէ իտէրիզ պու լիսանը նա-
սըլ թահսիլ իտէպիլմիշ օլտուղընը , օ-
տասընէ կիրտի իտէ ֆրանսըզ միւէլ-
լիֆլէրինտէն մէշուր Հաթօպրիանըն
թէլէֆ իլէտիյի Աթալա հիքեայէ-
սինի ալուպ պաշլատը օքումալէ , վէ
պու քիթապը տահա հէնուզ իշթի-
րա իլէմիշ օլտուղընտէն՝ միւէլլիֆին
թարիֆ իլէտիյի բաբազըն Հաթթա-
սէ իթտիյի էյլէքլէրի օքուտուքտէ տի-

տէլէրի եաշ իլէ տօլտու :

Իրթէսի կիւնի էրքէնտէն Լգապի տուտու կիտուպ Սօֆի տուտուներն օտապընըն գաբուսուներ վուրտու ու յանտորմաք իշուն , վէ պիր ազ սօնդրա տահա կիւնէշ տօղմատէն Թալիքայէ կիրուպ Սարիամը տախի ալաւաք իւջիւ պիրլիքտէ Թաշ տէլէնէ կիթտիլէր , զիրա չօք աէֆա Պաղտա սար աղանըն եէկէնի սապահ վագթիւնին կիւզէլլիքլէրինէ մէճպուր օլտու զընտէն կէզինմէյէ չըքար իտի :

Սէրսումէլէր օլ մահալտէ կէզինմէտէ իքան , Յակոբ աղա տախի սապահտէն ույանմըշ , արթըք շէհրէ ինմէքտէն վաղ կէլմիշ , կիլինուպ տահա հէր քէս էվին իջինտէ ույքուտէ օլտուղը վագըլթ եալընըզա քիմսէյէ խապէր վիլմէյէրէք տըշարը չըքտը :

Ինսանըն Թապիաթընտէ իւմիտ իթմէք օլտուղը աշլէքեար տըր , հէր նէ գատար պիր խու սուսէ ագլի շահա տէթ իթմէզ իսէ տէ , եինէ պէլի եախուտ աճապա լաֆսլէրինի պիր տիւզիւ էլտէն պըրաքմազ նասըլ քի պազէն տախի րասթ կէլէպիլիք :

Յակոբ աղա տախի Լգապի տու-

տույր թաշ տէլէն տուողնտէ ըասթ
կէլտիյինտէն վէ Սօֆի տուտունըն չօր
տէֆա սապահլէրի օլ թարաֆէ կի-
տէրիզ տիմէսինտէն, էվվէլա Պաղտա-
սար աղանըն խանէսինին էօնիւնտէն
կէչուպ քիմսէյի կէօրմէտի իսէ, մէգ
քիւր տույէ տօղրու եափաշ եափաշ
կիտէր իտի, վէ ֆիքրինտէ արատըղը
նը, օրատէ պուլաճաղընէ հիչ իւմիտի
եօղ իտի իսէ տէ, նասըլ քի եօքարտէ
իֆատէ իթտիք աճսպա տիյէրէք ա-
յաքլէրի կէնտունին խապէրի օլմայա-
րաք իլէրի կիտէր իտի :

Ագասպի տուտու միւթթատը իւզըէ
թաշ տէլէնտէքի սէթին իւզէրինէ շիւ-
թէյի սէրտիրմիշ պիր թարաֆտէ Սօ-
ֆի տուտու վէ օլպիր թարաֆտէ կէն-
տուսի եաստըղէ տայանմըշ էլինտէ
պիր մէրճան թէսպին պէհէր սանիէ-
տէ պիրէր տանէսինի չէվիւրէրէք պիր
մահալէ տօղրու նազար իտէր իտի :

Պաշընտէ պիր ֆէսսօլ թարաֆա մէ-
յիւլու, չէօյլէքի սիեահ, վէ սըրմա մի-
սալի բարլաք սաչլէրի, զայէթ իլէ թէ-
միզ, պէյազ վէ կիւլ ըէնկի իլէ մինէլէն
միշ բալուզէ եանաքլէրինին իւզէրինէ
սարքմըշ, վէ ուճլէրի միւճէվհէր քիւ-

բէլէրին փարըլթըսի իլէ կէօյա պիր
վիճուտ օլմուշ ուֆաճըք վէ հիւ-
սիւնլիւ քուլաքլէրինին արքասընտէ
կիզէնմիշ իտիլէր : Ֆիլ տիշի պէյազ-
ըզընէ շիպիհ վէ ասհապը հիւնէրին
հէյալ խլէտիյի հիւսնէ մալիք տէս-
թինին իւզէրինէ՝ թամաշա իթմէկէ
մէճսուր իտէն վէ ասարը մուհասե-
նաթ քէմսլի մէրթէպէտէ օլան չէն-
էէսինի նէզաքէթ իլէ տայաթմըշ օլ-
տուզընտէն՝ տանթէլալը պիւրիւնճիք
կէօմլէյին ալթընտէ քառ կիպի պէյազ
վէ արուսէք տէսթէք միսալի քօլէրի
կէօրիւնիւր :

Իւզէրինէ ալտըզը սամուր քիւրք
քայմըշ օլարաք սըքմա իլէ իշլէնմիշ
կիյտիյի սըքմա քատիֆէ ճաքէթ պէ-
լինին ինճէլիյինի մէյտանէ չըքարմա-
յէ վասըթէ օլմուշ : Վէ շալ էնթա-
րինին էթէքլէրի ճէպլէրտէ օլուպ սի-
եահ ճանֆէս շալվարըն նիհայէթին
տէ ուֆաք այաքլէրի կէօրիւնիւր ,
չէօլէ քի պօթինլէր գարար օլտուզըն
տէն հիւսնիւնէ թաաճճիւպ իթտիր-
մէյէ վէսիլէ օլուր իտիլէր : Վիզուն
քիրբէքլէրինին ալթընտէ սիբէր օլան
ալա կէօզլէրինի Վննա տուտուներն հէ-

տիէ իյլէտիցի ալթոււն հալգայէ չէվիւ
րուպ կէօնլիւնտէն ահ իթտիքտէ եալ
րէնկինտէ տուտաքլէրինին արասըն
տէն աշիգէ հայաթ վիրիճի նէֆէսի
ֆիրար իտէր իքան ինճու միսալի տի
ղիւմիշ պէյազ տիշլէրի մէյտանէ չըքտը :

Ռուբէնիկ աղանըն տօսթու թա
մամ թաշ տէլէնէ եերիշտի իսէ ու
զաքտէն Սօֆի տուտուըն սէսինի ալ
տըքտէ իլէրու կիթմէյէ ճէսարէթ ի
տէմէյուպ տուրուպ պիր ազ տիւշլին
մէտէ իքան աղաճլէրին արասընտէն
Սարիամ մէրսումուն տուրտուղընը
կէօրիւր կէօրմէզ իամինի վերէրէք տօղ
րու օլ թարաֆէ քօշտուքտէ օլ տա
խի մէճպուր օլտու իլէրլէմէյէ :

Յակոբ աղա իլէ Ագապի տուտու
պիրիպիրլէրինի կէօրտիւքտէ գալպլէ
րինտէ ղայէթ իլէ սէվինճ տույտուլէր
իսէ տէ րու պէ րու պաքմայէ ճէսա
րէթլէրի եօղ իտի : Օ իրա Յակոբ ա
ղա օլ թարաֆէ կիտէճէքլէրինի պի
լիր կիպի էքքէնտէն կիտուպ օրատէ
պուլմասընէ մահճուպ օլտու , վէ Ագա
պի տուտու տախի մէրսումըն կէլէ
ճէյինտէն կէօյա խապէրի օլարաք էվ
վէլինտէն կիտուպ պէքլէմիշ մէմուլ

օլունուր տէյու հիճապ իթտի :

Լաբին Սօֆի տուտու քաւքուպ վէ
Յակոր աղայէ տօղրու կիտուպ պիր
լիքոէ Լգապի տուտուննն եանննէ
կէլտիլէր իսէ՝ օլ տախի այաղէ քաւք
տըքտէ քիւրքիւնին իչինտէքի սաք
լը քիթապ, եուվարլանրպ մէրսում
տէլի քանլնննն եանննէ տօղրու կիթ
տի : Օլ վագըթ Յակոր աղա եէրտէն
քիթապը ալուպ “ պույուրուն ” տի
յէրէք սահիպինէ վիրտիքտէ , Պաղ
տասար աղաննն եէկէնի տախի թե
շէքքիւր իտէրէք գապուլ խլէտի :

Սօֆի տուտու զկյատէսի իլէ իպ
րամ իտուպ Յակոր աղայը չիլթէնին
իւզէրինէ օթուրթտուքտէն սօնղրա
տէտի :

— Յակոր աղա պիզ չօք սապահ
պուրայէ կէլիւրիզ , պէն քըզըմ իլէ կէ
զինիրիմ , լաբին Լգապի տուտու տա
խմա օքուր , սիզտէ էլինիզտէն քիթա
պը պըրաքմասընը , պիլմէմ պու Ֆը
րանսըզ քիթապլէրի նասըլ շէյ տիր ,
կէօրիւնիւր քի բէք էյի օլմալըտըլէր :

— Լվվէթ — տէյու Յակոր աղա
ճէվապ վիրուպ վէ սօնղրա տէօնիւպ
Պաղտասար աղաննն եէկէնինէ սիւալ

իթաի :

— Ի՞նչնտիմ աճէպ եանընըզտէքի
նէ՞ քիթապ տըր :

— Լ՛թալա :

— Չօք խօչանտըղըմ քիթապ վէ
չօք մահսուն իտէճէք հիքեայէ :

— Ի՛վվէթ , պէնտէնիզ տահա եէ
նի օքույօրում , լաքին բէք մէմնուն
օլտում օքուտուղըմա :

— Հաքթասուն ահվալինէ էլպէթ .
տէ գալպինիզտէ մէրհամէթ տույ
մուշսունըզ տըր — :

Պու սիւալէ Լգապի տուտունըն
եիւզէրի քըզարուպ եալընըզ — էվ-
վէթ բէք կիւզէլ եազըլմըզ — տէյու
ճէվապ վիրտի :

Իքիսի պիրիպիրէրինին ֆրանսըզ
լիսանընէ աշինէ օլտուքէրինի անղա-
տըլէր իսէ հալի իլէ մէգքիւր լիսանըն
քիթապէթի իւզէրինէ հայըճէ սէօյ-
լէշտիլէր :

Լգապի տուտու թաաճճիւպ ի-
տէր իտի Յակոբ աղանըն քիթապէթ
հագգընտէ օլան իլմինին քէսրէթի-
նէ , զիրա օլ տէլի քանլըյը բասթ կէ-
լէնէ տէկին հայլու ալիմ քիմսէլէրտէն
տէրս ալմըզ իտի իսէ տէ օնտաքիպուէ

տուղը թէլէսզիւզի տահա ախերին
տէն ալմամը իտի, վէ Յակոբ աղա
տախի քարշուսընտէքինի եալընըզ պիր
ազ ֆրանսըզ լիսանընէ աշնա պէլիլէր
իքան մէմուլինտէն բէք չօք զիյատէ
պուլտու իսէ տիւշիւնէրէք ճէվապ
վիրիբ իտի :

Կէօրիւշմէլէրինին մապէյնինտէ Յա-
կոբ աղա պիր քիթապ իսմի վիրուպ
վէ Լգապի տուտու անը օքումամըշ
օլտուղընտէն մէրսում տէլի քանլու
վատ իլէտի շէհրէ ինիպ Պաղտա-
սար աղանըն եէկէնինէ կէթիրմէյէ .
վէ օլ տախի բէք մէմնուն օլարաք գա-
պուլ իթտի :

Սօֆի տուտու տախի պիր ազ սէօհ-
պէթէ կիրիշտիքտէն սօնղրա կիւնէշ
եիւքսէլտի իսէ թէգրար էվէրինէ
տէօնտիւքլէրի եերտէ Յակոբ աղա
տէտի :

— Իկէր միւրատընըզ օլուր իսէ
սալի կիւնի Սօֆի տուտու իլէ սա-
պահլայըն պուրայէ պուլուրուն պէն
տէնիզ տախի քիթապը ալըր կէլիրիմ :

— Պաշ իւզէրինէ էֆէնտիմ — :

Պէօյլէճէ գարար վիրտիքտէն սօնղ-
րա այրըտըլէր :

Յակոբ աղա էվէ տէօնտիւքտէ
Ռուբէնիկ աղա գաբունըն էօնիւն,
տէ օթուրմուշ օլտուղընտէն տօս,
թունը կէօրտիւքտէ տէտի :

— Պէ գաւրտաշ սապահտէն պէ-
րու սիզի արամաքտէն շաշկըն օլտում,
պու գատար էրքէն նէրէյէ կիթմիշ-
սինիզ, պէն սիզի ինտինիզ մէմուլ
իթտիմ :

— Քէօյիւն իչինտէ նէզարէթի կիւ-
ղէլ պիր մահալ րասթ կէլտիմ, վէ
հայլու վագըթ օրատէն այրըլամատըմ :

— Եօղսա կէօզիւնիւղէ ախէր պիր
շէյ մի իլիշտի :

— Խայըր պու վագըթ քիմ օլապի-
լիւր, հէր քէս տահա ույքուտէ :

— Յակոբ աղա սիղէ պիր շէյ տէ-
յիմ մի, շիմտի շուրաճըքտէ Պուլիք
տուտու օլուպ պիր իքի չաքըպ չաքըշ-
տըրմալը տէյիլմիտի :

— Լփվէթ սիզին իչուն ֆէնա օլ-
մաղ իտի :

— Լյի խաթըրմա կէլտի, տիւն
թալիքա իլէ կէլէն քիմ իտի, տիւն
ախչամ պիլմէմ նասըլ օլտու սօրամա-
տըմ, սիզին պիլտիսինիզ օլմալը իչին-
տէն չըքան տիշէհլի իլէ կէօրիւշտիւ :

նիզ . օլ պիր չէյ տիմէք տէյիլ , ֆա-
գաթ թալիքատէ օթուրան բէք ալա
օլմալը յըտը , խօշ եիւղիւնիւ պիր է-
յիճէ կէօրէմէտիմ իսէ տէ , եանտան
էյի չէյ կէօրիւնտիւ :

— Պէն սիզին գատար տա կէօրէ-
մէտիմ , սէօհպէթ իթտիյիմ տիշէհլի-
յի թանըրըմ , զավալու էհլինտէն չօք
կէօնիւլ ազապը չէքմիշ տիր , թալի-
քանըն տէրուսինտէքինի թանըմատըմ ,
օլ պիրինէ սօրտուլմ իսէ , պիր էյի խա-
թըրըմտէ տէյիլ պիրինին եէկէնի տէ-
տի , խաչատուր աղա՞ մը եօղսա ախէր
պիր իսիմ մի վիրտի պիլմէմ , վէլ հա-
սըլ տիգգաթ իթմէտիմ :

— Վալիպա թալիքատաքի իշրմէնի
օլմալը յըտը :

— իվվէթ :

— Իջլէ իսէ քիմ օլտուղընը անդ-
լամայէ հիչ մէրաք իթմէմ :

— Նիչուն :

— Մտէմ պիզիմքինին հալի զայրը :

— Նէ կիպի :

— Նէզաքէթ զէրաֆէթ տահա
պիզտէ զեյատէ տէյիլ մի :

— Պօշ լաքըրտը . պիզտէ տէ պու-
լունապիլիր օնլարուտ տա : Վաքին հէր

նէ իսէ ակէր սէօհպէթէ պաքալըմ,
պէն պաղար իրթէսի ինէճէյիմ սիզտէ
ինէրմիսինիզ:

— Խալըր կէլմիշ իքան պիր քաչ
կիւն օթուրալըմ:

— Պէն մութլագա ինմէլիյիմ:

— Կէլմէք սիզին միւրատընըզ, ֆա-
գաթ ինմէնիզէ պէնիմ սէօղիւմ կէ-
չէր:

— Պէն պաղար իրթէսի ինէր, ակ-
չամա չըքարըմ, վէ սօնղրա խաֆթէ-
նին խիթամընէ գատար ինմէյիզ:

— Ֆիքրինիզէ պիր շէյ քօրսանըզ,
սիզէ թախիր իթտիրմէսի միւշքիւ
տիր:

— Լոյլէ տէյիլ, ֆագաթ նէ եա-
քալըմ միւգթէզաի հալ:

— Տահա օլ կիւնէ տէկին վագթ
վար հէլէ տիւշիւնիւրիզ. շիմտի ին-
մէք լաքըրտըսընը նէրտէն չըքարտըն,
եիւրէյիմի պիւսպիւթիւն թէպըէն-
տիրտին:

— Նիչուն:

— Պիր սաաթ էվիլէլ ինմէյի պէն
սիզտէն զկյատէ արղու խտէրիմ, Պէզ
յիւք տէրէյէ կիթմէք իչուն, պուրա-
տա նէ վար, ումարըմ քի շիմտիէ գա-

տար Ֆուլիք տուտուներն էվինտէն
քէօյէ չըքմըշտըրլար, պու սէնէ պիր
Լլէմ տաղը տըր օրթայէ չըքտը, չէօլ
կիպի եհրաէն նէ՞ անղլամըչէր պիւ-
մէմ, մէկէր հավասը էյի իմիշ. Պէօ
յիւք տէրէնին հավասը ֆէնամ մը,
պըրաք քարտաշ պըրաք էքէյի խաթ-
րըմտէն չըքմըշ իտի թէգրար խաթ-
րըմէ կէթիրտինիլ:

— Պէնիմ թագսիրաթըմ վա՞ր մը,
ինմէք սէօհպէթի տաիմա օլապիրիր,
ֆագաթ պիր տահա սէօյէմէմ, վէ
կէօրիւրսիւնիլ քի վատիմտէ տու-
րույօրում —:

Ռուբէնիկ աղա տէֆի զամմ՝ օլ-
մաք իչուն ուշաղէ էմը իտուպ րաքը
կէթիրթտի վէ պիր աղ քէֆ օլտու ի
սէ եօքարը չըքուպ ույուտու, զիրա
Ֆուլիք տուտույը ունութմաք իչուն
պունտան զայրու սուհուլէթլի եօլ
եօլ իտի:

Յակոբ աղա պաղար իրթէսի կիւ-
նի սապահտէն քալքուպ խօսթունէ
իթտիյի վատ իւզըէ հիչ խապէր վիր-
մէյէրէք հայվանէ պինուպ տահա կիւ-
նէշ հէնուզ տօղար իքան Իւպիւտա-
րէ եհրիշտի:

ՖԵՍԵՂ, ՍԷՔԵՐՈՒՆՆԻ

ՄԵՔԹՈՒՊ

ՅԱԿՈԲ աղա շէհիրէ վառլը օլտուք-
տէ իշլէրինի գարարլաշորրուպ վէ բէ-
տէրի Վ իչէն աղատէն թէքրարէն
քէօյէ չքմաղէ իղին ալուպ սալի կիւ-
նի ղայէթ իլէ իրքէն Իւսքիւտարէ կէ-
շէրէք վէ անտէն հայվանէ պինուպ
պիր սաաթ էվվէլ Վլէմ տաղլնտէ
պուլունմաղէ պէզլի վիճուտ խլէ-
տի :

Վալպի մուհապպէթ իլէ տօլու
տաիմա մաշուգէսինին սուրէթի կէօ-
ղիւ էօնիւնտէ , չիւն , նարի հասրէթ
տէրունին խարապ իտէր իտի : Վ է
ալթընտէքի աթ ղայէթի իլէ տինճօ
լարաք կէօյա սահիպինին ֆիգրինէ
աշնա կիպի , պիր ան էվվէլ անը մա-
հալի մագսուտինէ եէրիշտիրմէ կէ ղայ-
րէթ խլէյուպ քիշնէմէսինին սէսին-
տէն տաղլէրի աղա իթտիրտիլի ղէ-

ման , օլ ճէտուր տէլի քանլու տախի
աթըն ըէյինէ ասլա գարշու կէլմէյէ-
րէք օրմանլէրին արաւընտէն ըուզի-
կեար միսիլու կէչուս կիտէր իտի ,
չէօլէ .քի կէօրէն թամաշա իթմէքտէն
տուր օլամազ :

Եաղըզ պիր աթ , թիւլէրի ղայէ-
թի իլէ բարլաք վէ տէրէճէի քէմալ-
տէ հիւսիւնլիւ , կէօղլէրինտէն ալէվ
չքար վէ սիեահ սաչլէրի անլընըն օր-
թաւընտէքի պէյազ թիւլէրին իւզէ-
րինէ եայըմը :

Հայվանըն էն նիհայէթ տիզկինի
իլէ կիտէն պիր տէլի քանլու , աշգը-
նըն քէսրէթինտէն կէօղլէրինին ճէվ-
հէրի պիր գաթ տահա արթմը , վէ
սուրէթի տախմա պէյազ վէ ընէքսիզ
իքան հարաքէթտէն ըուլէրի աղաճըք
քըղարմը : Սիեահ քըրավաթտէն եօ-
քարը կէօրիւնէն կէօմլէյին եաքասը
իքի թարաֆտէն եուվարլաք չէնեէ-
սինէ եաքլաշմը , վէ կէօքսիւ իլիքի
սիեահ սէթրի իլէ պէյազ բանթալօն
կիլինմիշ . պաշընտէքի ֆէսին բիւս-
կիւլիւ , աթը տիզկին իթտիյի եէրտէ
աչք .քումրալ բէրչէմլէրինէ չարբար
տուրուր : Սօլ էլինտէ տիզկին , սաղ

էլինտէ պիր քիթապ վէ անըն տէրու
նինտէ եիւրէյինին էն ազիզ վէ էս-
րար տիւ շիւնճէլէրինին իֆատէսի վազ
օլունմուշ, չէօլէ քի, գալպինին սուլ-
թանընէ հալինի արզ իթտիքտէ եա
մութլուլու՝ եախուլու միւտտէթի էօմ-
րիւնտէ սէֆիլ օլաճաք: Պազէն քե-
տէրլի միւլհազէլէր իլէ տիլպէր վէ
քիպար սուրաթընըն իւզէրինէ մահ-
սունիյէթ չէօքէր, վէ պազէն տախի
ֆէրահ տիւ շիւնճէլէր սիմասընըն թա-
պիի հիւսնիւնիւ տահա զէյատէ ար-
թըրըր:

Սոհապպէթ օլ տէրէճէ ալա չէյ
տիր քի, ինսանլէրին պէյնինտէ մէր-
համէթի քալտըրուպ վէ էն զէյատէ
ֆէնալըքլէրէ վէսիլէ օլան, եալընըզ
կէնտիյի տիւ շիւնմէքլէք խուլյունի պի-
լէ տէֆ իթմէյէ սէպէպ օլուր:

Սէրսում տէլի քանլու օրմանա
եէրիշտիքտէ տէֆա հայվանը մահ-
մուզլէյուպ թաշ տէլէն եօլունու
թութտու:

Պէրիտէ, լ'գապի տուտու Սօֆի
տուտու իլէ թաշ տէլէնէ կէլմիշլէր,
ֆագաթ Յակոբ աղայը, Պաղտասար
աղանըն եէկէնի կէօրմէտի իսէ մահ-

սուն օլտու : () Լ կիւն Մարիամ պիր-
լեքտէ տէյիլ, զերա անլէրին կէլտի
վագըթ տահա ույանմամը : Մէրսու-
մէլէր թալեքատէն ինուպ վէ տալմա-
քի մահալէ շիթէյի սերտիրուպ օ-
թուրտուլէր :

Իսպիր էբէյի մուսին պիր քիմսէ ,
չօքտան պերու Պաղտասար աղանըն
խըզմէթինտէ՝ Լգապի տուտու անըն
էլինտէ պէօյիւմիւշ կիպի , զայէթ սա-
տըգ պիր խըզմէթքեար , զերա չօք տէ-
ֆա սատագաթընըն իճրսուրնտէ պու-
լունմուշ :

Նիքօլա հայվանը թալեքատէն չը-
քարուպ վէ Լգապի տուտույէ տէօ-
նիւպ ,

— Նէ վագըթ կիթմէք իսթէրսէ-
նիզ, պէնտէնիզ պուրալարտայըմ — տէ-
տիքտէն սօնղրա հայվանը ալուպ ա-
զաճըք ուզաքլանտը :

Լգապի տուտու , Յակոբ աղանըն
կէլմէմիշ օլտուղընէ հէր նէ գատար
քէտէր իթաի իսէ տէ , ասլա մուա-
յէն իթմէյէրէք Սօֆի տուտու իլէ
սէօհպէթ իթմէյէ պաշլատը եինէ էվ
վէլքի կիպի :

— Սօֆի տուտու , Մարիամ ույա-

նոր իսէ ճանը սըբըլաճաք, պիր ազ պէքէյուպ ույանորքուա պիրլիքտէ կէլմէլիսիք, բէք աճէլէ իթմիշիզ — տիյէրէք Մգապի տուտու եօլա տօղրու կէօղլէրինի չէվիրտի :

— Խայրը, նիջուն ճանը սըբըլաքն, հէմ պէլքի տէօնտիւլիւմիւզտէ, ույքուտէ պուլուրըզ: Եւքին Յակոբ աղա տահա կէլմէտի, պու կիւն ճէնապինէ պիր քիթապ կէթիրէճէք տէյիւլմիտի, սէօղլէնտէ տաիմա տուրուր ամմա պէօյիւն աճէպ նիջուն պէօյլէ իթմի :

— յիգրինտէն չըքմըշ օլմալը տըր, օլ կիւն սէօղլ վիրտի իսէ տաիմա օնու տիւլիւնմէյէ մէճպուրիէթի եօք — տէյու քէտէր իլէ վէ գալպինտէն Յակոբ աղայէ սիթէմ իտէրէք Մգապի տուտու ճէվապ վիրտիյի անտէ, մէրսում, տէօրթ նալ տիլկին իտէրէք եւրիշուպ վէ տէր ագապ աթը պէնտիլէ էլինտէ օլան քիթապը տախի թալիքայա քօտուքտէն սօնըրա,

— Միթ իտին էֆէնտիմ սիզի պէլլէթտիմ, լաքին պունտան էվվէլ կէլլէպիլմէմ միւմքին օլմաուը հէր նէ գատար ճահո իթտիմ իսէ տէ — տէ-

տի :

— Պէնտէնիզ սիզտէն ափֆլըք տիւ
լէմէլիւմ, վատինիզի խաթըրտէն չը-
քարմայուպ թաճիզ օլտուղընըզէ, զի-
րա քէօյտէն աճէլէ կէլմիշ օլմալըսլ-
նըզ, չիւնքի հայվանը զնյատէ եօր-
ղուն կէօրիւյօրում, Նիքօլայը չաղը-
րալըմ կէզտիրսին :

— Ի՛նք էյի էֆէնտիւմ, ֆագաթ
քէօյտէն կէլմէյօրում. տիւն կիճէ
Պէյ օղլունտէ խտիւմ, տօղլու շէհիր-
տէն կէլտիլիմիչուն սուլթանըմը պէք-
լէթմէմէք ճահտի իլէ պիր ազ աճէլէ
կէլտիւմ :

— Պու վագըթ շէհիրտէն մի կէլիյօր-
սընըզ — տէյու Պաղտասար աղանըն
էէկէնի թաաճիւպ իլէ սիւալ իթտի .
վէ տահա Վ իչէն աղանըն մահտումի
կէլմէզտէն էփլէլ “վատ իթտի իսէ
” տէ խաթըրընտէն չըքմըշ տըր ” տէ-
յու սիթէմ թարիգինտէ Սօֆի տու-
տույէ ճէվապ վերմէսինէ չօք քէտէք
իթտի :

— Ի՛վլէթ տիւն ախշամ պիր ազ
մէշղուլիէթիւմ օլմասը իլէ թէրք ի-
տուպ կէլէմէտիւմ, վէ ճէնապլէրինի-
զէ վատ իթտիլիւմ քիթապը կէթիր-

մէք իջուն պու սապահ կէլմէյէ գա-
րար վերտիմ:

— Պու սուրէթտէ տէֆաթ իլէ
ալֆ իթմէնիզէ բէճա խոէրիմ, զերա
բէք մահճուպ օլտում:

— Քուլունըզէ պու խըզմէթ զա-
յէթ իլէ խաֆիֆ օլտուղընէ տէրու-
նէն իրշատ օլմանըզա նիյաղըմը գա-
պուլ իլէյին, վէ պունտան մատա հի-
քեայէ զատէլէք խոտիասընաէն իլէրու
կէլէն ֆէնալըքլէրի թահսիլ իթտիյի
իջուն օքուտուղընըզտէ խօշանըրսը-
նըզ տէյու մէմուլ իթտիյիմ, պէնտէ-
նիզլն ճուղի խըզմէթինէ պէտէլ պէօ-
յիւք պիր միւքեաֆաթ տէյիլմիտիր —:

Աղապի տուտու միւթէշէքքիւր օլ-
մաք իջուն պաշընը էյտիքտէն սօնդրա
տէտի:

— Սահիհ պու զատէլէք խոտիա-
սընէ բէք մուղայըրըմ, չիւնքի հէր
քէսին զաթը պիր օլուպ իթիպարէ
շայէսթէ օլան քիմնէլէր հալընըզ
թէրպիէ ալթընտէ պուլունանլէրտիր
մէմուլ խոէրիմ:

1 Թէրպիէ տիմէքէ ինտանիէթ վէ իլմու ֆի-
նուն անլաշըր օլտուղը ամմէնին մալիւմի տիր:

Ի լայն թափով քիչիկէն՝ ետնէ ի զգեմ
մանտե՛ թէրպիտ Կանաւն ասեկը՝ չէ
մանթաւն ուր շնամազ, լաքին պապը քիմ
սէ լէր թէրպիտ նէ օլտու զընը քիլմէ
յերէք՝ եալընը զտեղ շէրիֆ քլան
լէրի ի թիպարէ շայան պէլէրէր :

Յիւր առեմ պիլմէ տիտի խուսու
սը նաւը արայա պիլըր, նիճէ քի պիլ
սաղըր՝ քիմնէ մուսիքինին կիւզէլլ իք
լէրինի անդալուսիքերա՛հ իտէ մէկ քան
լէր տափի թանրմաւը քլէրի շէին զէ վ
քիմի տույամաղլէր :

Պուրու պարընը քէք թըպզը
տըր, ֆազալթ պաղըլէրի տափի, անդ
լայու պ վէ եինէ անդամաք իսթէ մէ
յերէք դարշու ծըռու քլէրի իշուն տա
հա զկատե զէ մէկ շայեսթէ տիրէր :

Ի լայն թափով, լաքին անլէր՝ հիւ
քիւ մաթլէրինի զայա ի թմէ մէք սէ վ
տասընտէ կէպէր օլտու քլէրի սիզին տէ
քէք էյի մալիւ մինից տիր — :

Պու սէօհալթ թլէրի իտերէք թաշ
տէլէնտէ կէզինիք իտիլէր :

Սօֆի տուտը կըխինին տէ սէօհ
պէթինի տինլէր իտի, վէ հեր նէ գա
տար միւքեալէ մէլէրինտէն քէք չօք
մէ ֆուլմ ալմաղա գուտուրէ թի եօղ

խոր իսէճտէ, իբիսինէ տէ մուհապ-
սէթի օրու զընտէն կէօրի շմէլէրին
տէ պիթիպիթիթին զէն, օրու յառաքէթի
թէլէսդի զին ֆէրդինտէ օրու կէն
տուսի տախի էլէնիթ իտի 3. 9. 2. 3.

Յակոբ աղա իւլէ Ա. Գապի տու տու
նըն ֆիգիլլէրի մըթապրդ կէլէրէթ
էօթարտաթ իֆատէ իլէտիսիմիդ իու-
տուսէրին իւղէրինէ հայրճա սէօլէ շ
տիթտէն սօնդրա պրրուս կանէթի
նէ պփոթ իթմէթ իւղտէ իթան, Ա ի
չէն աղանըն մահաու մի, թալիթայէ
եազլաշուս կէթիթիթիթիթաթ Պառ-
տասար աղանըն եէկէնինէ վիթտիթ
անտէ քտտի:

Այն մուլ իտէրիմ քի իթի կիւնէ
տէկիկ օրու յաւս թէթմի իտէրսինիզ
վէ էկէր միւրատընը օրու իսէ եինէ
պուրատէ պուլուշալըմ 2. զիթա օրու
տուրտէն պօնդրա նէ միւհապանը
օլտու զընը իզնինիզ օլտուսէ անղամաթ
ճահարնաէլիմ 2.

Ա. Գապի տու տու թէլէթիթիթ ի-
տուս քիթաթը ալտըղ վագթ մէր-
տու մուն պիթազ ալթ իւթ օլտու զը-
նը կէօրաի իսէ տէ, պիթ մանա վիթ-
մէտի, վէ օլ տիւշիւնճէ իլէ խանէսի-

նէ տախիւ օլու պ վէ Ոօֆի տու տօնն
 տէն քիթապը օքոզմաք իշուն ավֆս
 լըք տիւէտու օտաարնէ չէքիւաթ :
 Եւ Բգապի տու տու քիթապը աչար
 աչմաղ կէնտի քամինէ պիւր մէքթու պ
 պուրմու իսէ ծառա իմզայէ պարմազ
 տէն էվլէլ Զակոբ ւաղանքն եազապը
 նէ շիւպէտի քալմայու պ մէմուներ
 էթինտէն գալպի չարբու պ վէ հիծա
 պրմտէն ըույի քրզարարաք նէյէ գա
 ծար վիրէ ճէյինի ձիւմէզ իպի , վէ օլ
 վադրթ տէլիքանլընքն քիթապը վերիւր
 իքան ալթ իւսթ օլմասընքն սէպէպի
 նի անղատը : Եւ քին մէքթու պի հէր
 նէ գաաար աչմաք իսթէմէյօր կիպի
 իսէ տէ էլինտէ թուլթմուշ կէյա պիւր
 խաղինէյէ մալիք օլմուշ միսիլու , պիւր
 տիւլիւ անտէն վազ կէչմէյէ գարար
 վիրէ մէյ իտիւզ ղիւրա շու տէրէճէ կէն
 տիսինէ գըլմէթլու քի , օ արալը բ գա
 բուսոք աչըլըր կիպի պիւր սէլլա տույ
 սու իսէ տէր ագապ վէրագաք էն
 թարիօինին ալթընտէն եիւրէյինին
 իւղէրինէ քօյու պ կիպէտի վէ գաբու
 յը սիւրկիւլէ տիքտէն զօնղա , քիմէս
 նէ էսքարընէ ալեաճ օլաւայաճազը
 նէ միւսթէրիճ օլտու իսէ թէքքար

մէք թուպի էլինէ արտը, Ֆադաթ եի-
նէ աչմաղէ ճէսարէ թի եօք, վէլ հա-
սը հաջը միւտտէթ միւրատընէ
դարշու փէլուպ նիհայէթ դալէպէ իւ-
լէյէ մէյէրէք մէք թուպի օքու մաղէ դա-
րար միքտի ճըռ դալէ իլէ բիսէ կէր
օքուտուտէն սօնդրա Յիւկթը աղայը
կէօրմէ մէք կէնտուսինէ մինասիպ կէօ-
րիւնիւր իսէ՝ անըն իճիրքսընտէ էլ-
պէթտէ պուլունաճաք լաքին մէօ
հիւրի քրթուպ մէֆու մինէ իրտիքտէ
պատէ հու կէնտուսինէ հիւքմ իտէ
մէյէ ճէյինտէն պի խապէր:

Յակոբ աղանըն Ագապի տուտույէ
Եազարը մէք թուպ:

“ Հանրմըմ,

” Պէնիմ ճէսարէ թիմիպանա ճիւն
” հա առտ իթմէյին, զիրա սիզտէն
” պաշգա հալիմ բիմէ՞ ախէյիմ, Եա-
” խուտ բիմէ՞ շէքվա իտէյիմ, պանա
” թէսիթ իթտիյինիզ մու հապպէթ պէ-
” նի պէնտ իլէ միշ, պէն նաորլ Ֆիրաք
” իտէյիմ, զաթընըզ կէօրտիւմ թա-
” նըրմ պիր տահի նասըռ ունուտմէ
” պիլէյիմ, սիզին հէր վէճ իլէ ալա

Դմէրթէպէտէ օլմանըզը ֆիգըր իթտի.
 Դյիմ զէման սիզի քայլպէն տույտու.
 Դղմ եագընիթի նասըլ թէրք իտէ.
 Դպիլէյիմ, չուէն սիզի կէօրիւպ վէ եի.
 Դնէ պի գայտ օլմաք, ան, միւ մքինսիզ
 Դտիր: Սուհապպէթէ մաղլուպ օլ.
 Դտուղըմ վագըթ հալիմի յէզն խլէ.
 Դյուպ ճէսարէթիմ օլմասը իսէ տէ
 Դկէնտու մէ հիւքմիմ տախի քալմամըշ
 Դիտի:

Դվվէլա խանէնիզին էօնիւնտէն
 Դկիւզար իտէր իքան սիզի կէօրմէն
 Դտէ թագսիրաթըմ օլմամըզը մալիւ.
 Դմինիզ տիր, վէ պատէհու թաշ տէ.
 Դլէնտէ քամթ կէլուպ Սօֆի տուտու.
 Դիլէ տօսթըզըմ ծլարաք մէճլիսինի.
 Դզէ տախիլ օլմամաք իտէմէզ իտիմ.
 Դզիրա ծլ վագըթ Սօֆի տուտու նէ.
 Դմանա վերիր իտի. վէ օլ կիւն կէօ.
 Դրիւշտիւյիմտէ օլ տէրէճէ հիւսնիւ.
 Դնիւզէ պիր գամթ տահի թա ճալիւպ
 Դիթմէքտէն ետտ օլապիլիբմիտիմ,
 Դվէ միւլհազալէրիմիզ մըթապըք կէ.
 Դլէրէք սիզէ գալպէն մուհապպէթ
 Դվէ քէմալէթինիզէ լաղպէթ տույմա.
 Դմաք միւմքին մի իտի Դգապիլ չիմ.
 Դտի հալիմ սիզէ մալիւմ, նէ քի էմը

Դիտեցա՛նք ձե՛ միասին՝ հազարքմ- թէր-
 քի վե՛թան ի՛թմէմի, եախուտ ա-
 րիւնք միւրատունըդ, ասլա տիւշիւն
 Դմէյերէք մաթլուպ խլէյին վե՛ մագ-
 րպուլ օլաճաղընէ շիւպհէ ի՛թմէյին,
 Դեալընըդ պիւր խուսուստէն մատա,
 Դղերա եկէր քի սիզի սեվմէյիմ տէյու-
 Դէմը իտերսէնիզ ի՛թաաթ իտէճէյի-
 Դմէ ասլա սեօզ վիրմէմ: Ա՛հ, հանը-
 Դմըմ հիչ պիւր վագըթ սիզ տէ պու-
 Դթէքլիֆի ի՛թմէզսինիզ եկէր մուհապ-
 Դպէթիմին տէրէճէսինի անղըթմա-
 Դյէ միւգթէտիր օլսամ: () Ե, բէք
 Դմիւշքիլ տիր սիզտէն այրըմաք, վե՛
 Դպիւր տահի սիզի կէօրմէմէք հիչ պիւր
 Դմիհնէթէ րուպար օլսւնմազ
 Դ | աքին եինէ վատ ի՛թտիւնիզ
 Դկէն թաշ տէյէնտէ պուլունըպ էմ
 Դրինիզի վէրմէնիզէ րէճա իտերիմ,
 Դղիցա հէր նէ քի միւրատ իտերսէ-
 Դնիզ օլ նպագիզէ իճրա ի՛թմէյէ հա-
 Դղըրըմ, ֆագաթ եկէր հալիմէ մէր-
 Դհամէթ խլէմէյէ թէնէզղիւլինիզ օլ-
 Դմազ իսէ օլ վագըթ ճէմիի նաստէն
 Դսէֆիլ վե՛ րուզի շէպ աղլամաքտէն
 Դհալի օլսամամ Դ:

Յակոբ:

Ագապի տուտու՝ մէթուպի աչ-
տըղընէ բէշիման օլտու իսէ տէ, Յա-
կոբ աղանըն կէնտուսինի սէվտիյինէ
շիւպհէսի քարմատըքտէ ղայէթիճիլէ
գալպիյնտէ մէվինճ տույտու, զիրա
մէքսումուն կէնտուսինէ օլ տէրէճէ
մուհապպէթի օլտու ղընը տահա էյի-
ճէ պիլմէզ իտի. ֆագաթ օլ գըլմէթ-
լսէ էսրարըն սահիպի օլտուքտէն սօնը-
րա, նէ հարաքէթ իթմէլի օլտու ղը-
նէ անգարիպ գարար վիրէմէտի, զի-
րա օլ վագթէ տէկին պու տիւրլիւ-
շէյ կէնտունէ վուգու պուլմամըշ.
սէվտիյինէ մուհապպէթինի աշիքեար
իթսէ նիհայէթի նէտէ գարար գըլա-
ճաղընը պիլմէզ, եախուտ պիր տահի
Յակոբ աղայը կէօրմէմէկէ ճահտ իյ-
լէսէ օնա տա գալպի իզին վիրմէզ օլ-
տու ղընտէն պիր իքի կիւն վագթինի
տիւ շիւնճէ իլէ կէշիրտի:

Իքի կիւնտէն սօնըրա Յակոբ աղա
իլէ պուլմէշմաղէ սէօղ վիրիլտիյի Սօ-
ֆի տուտունըն իաթըրընէ կէլուպ
Պաղտասար աղանըն եէկէնինի ույան
տըրմաք իչուն մէքսումէնին օտասընէ
կիթտի: Ագապի տուտու իսէ չօքտան
պէրու ույանմըշ, զիրա կէնտունին

տախի վատի տիր տագիգէ Ֆիգրին
տէն իխրաճ օլմամը, իլլա վատինի
իճրա իթմէկէ ճէսարէթի եօր, զիրա
Վ իջէն աղանըն մահաւմինի կէօր
տիւքտէ նէ թիմէլի օլտուղընը պիւ
մէղ:

Համբարձու մուն էհլի օտատէն ի
ջէրի կիրուպ:

— Պու սապահ թաշ տէլէնէ կիթ
մէյէ Յակօր աղպէ սէօղ վիքտիթ իտի
իսթէրսէն կիտէլիմ — տէյու Վգապի
տուտույէ թէքլիֆ իթտի:

— Վվլէթ, ֆագաթ քիթապը օ
քու մայէ վագթիմ օլմատը, պիզիմ
գարարըմը օքուտուքտէն սօնըրա
պուլլուշմաք իտի —:

Պաղտասար աղանըն էէկէնինի
սահիհէն քիթապը էլինէ ալմաղէ պի
լէ վագթի օլմամը իտի, զիրա մէթ
թուպին մէֆու մինէ էրաիքտէն սօնը
րա մուհապպէթինտէն զայրու շէ
տիւշիւնմէկէ գուտրէթի քալմատը:

— Նէ զարարը վար, հայտէ կիտէ
լիմ, պիթ իքի կիւն տիր ճէնապինի պիթ
աղ տիւշիւնճէլի կէօրիւյրուճ, պէէ
քի կէզմէ իլէ աշլըրսըն:

— Խայր տիւշիւնճէլի տէյիլիմ:

լաքին բէճա խտէրիմ պու կիւն կիթ
մէյէլիմ — տէյուպ Վգապի տուտու
հալինի թէպտիլ իթմէք Վիւրատ խ
լէտի :

— Զակոր աղա քիզի պէքլէքսէ :

— Իշ մէմուլ իթմէմ :

— Վգապի տուտու, սէօղիլլոտէ տու
րուր օլտուղընը բէք էյի պիլիրիմ, հէմ
օ պիր կիւն ճէնապին տէ անղլատըն :

Պէջլէճէ՝ Սօֆի տուտու Վիշէն
աղանըն մահտումլինն սատագաթընը
թահգիգ իթմէսինէ Վգապի տուտու
գալսինտէ զայէթ մէմնուն օլտու . զի
րա աչքդ օլան սատագաթաէն զայրու
շէյ արղու իթմէգ :

— Սօֆի տուտու պու կիւն կիթ
մէզսէք օլմաճ մը :

— Սիզ պիլիրսինիզ — տէյու Զամ
բարձումուն էհլի ճէվապ վիրուպ , օլ
կիւնիւ կիթմէյի թախիր խլէտիլէր :

Զակոր աղա իրքէնտէն թաշ տէ
լէնէ կիտուպ Վգապի տուտույը պուլ
մատը իսէ զայէթ քէտէր իթտի . վէ
մէքթուպի եաղարղընէ սին տէֆա
բէշիման զլուտ , վէ պիր իբի սաամթ
տիւ շիւնճէլի հալտէ պէքլէտիքտէն
սօնղրա իրթէտի կիւնի եինէ կէլմէյի

գարար վերերէք տմսթուներն է վինէ
ալտէթ իթտի:

Եւ չամ իւզերի Սօֆի առաւու իւ
լէ բըզը Սարիամ կեզնիրէր: Եթան
Յակոբ աղա անէրի բասթ կէլուպ
սիւալ իլէտի:

— Պու կիւն նիջուն կէլմէտինիզ:
— Պէն բէք իսթէտիմ ամմա Լ'գա
պի տուտու կէլմէտի —:

Պու ճէվապա Վիչէն աղանքն մահ
տումի պիր քաթ տահա քէտէրէնտի
իսէ տէ ասլա աշիքեար իթմէյերէք
եինէ թէքրարէն սիւալ իթտի:

— Նիջուն, սէպէպինի անղոյսա
պիլտին մի:

— Խայըր, ամմա պիր շէյ տէյիմ
մի, կէնտի տէ բէշիման օլտու սօնդ
բաւան —:

Յակոբ աղա պու ճէվապը պտոր
իսէ պիր աղ կէնտուսինէ ճէսարէթ
կէլուպ իրթէսի սապահ պու լոճմա
ղէ վատ իթտիրտիքտէն սօնդրա Լ'ի
թառամըն բըզընտէն պրըլտը:

Համբարձումուն է հիլ Լ'գապի
տուտույը կէօրտիւքտէ, Յակոբ ա
ղայը բասթ կէլտիինի վէ իրթէսի
կիւնի եինէ թաշ տէլէնտէ պուլուն:

մայր լիամի իթտիկնի սէ օյլէյէրէք Պաղ-
տասար աղանքն եէկէնիքնի մէճպուր
իթտի կէնտու վիրտիկի սէօղլէ գա-
պիւլ իթմէյէ :

Ֆէրտասի սաօրահլայրն լիգապի
տուտու Սօֆի տուտու իլէ պիրիքտե
թաշ տէլէնէ վասըլ ծլտու խե , Յա-
կոբ աղա տահա կէլմէմիշ օլտուղըն
տէն պիր աղ ճէսարէթ ալոր . զիրա
անը հէմ կէծրմէք իսթէր վէ հէմ տա-
խի խէվֆ իտէր իտի :

Պէրիտէ Վ իչէն աղանքն մահտու
մի՝ սէվտիկնի աճէպ կէօրէպիլէճէք
մի տէյու շիւպհէ իտէրէք պիր ան էվ
վէլ անղլամաք վէ անըն եանընտէ պու-
լուհմաղէ զայրէթ խլէյուպ իրթէնտէն
օտատէն տըշարը չըքար իքան :

— Յակոբ աղա նէրէյէ , նէրէյէ —
տէյու Սուբէնիկ աղա ույանուպ չա-
ղըրմատէ , մէրսուժ մէճպուր օլտու
թէգրարէն իչէրի կիրմէյէ , զիրա ի-
քիսի պիր օտատէ եաթար իտիլէր :

— Տուր ա՛ դարտաշ պէնի պէօյէ
հէր սապահ եաբա եալընը պըրա-
ղուպ կիթմէնին ալէմի վա՛ր մը , նէ-
րէյէ կիրթէքտէնիղ պիրլէքտէ կիտէ-
լիմ , եօղմա եփնէ չէհիրէ՞ մի ինէյօր .

սուկը, էջիէ պիտի քիզրինից վար իսկ հիշ պըրպըմամ:

— Խոսքը պուրտայրմ, ֆազաթ տապահտան իրքէնձէ պիտի աղ տըշարը չը բմայր հաղղ իտէրիմ:

— Պէն հաղղ իթմէղմիսիմ և ապա պիտի աղ էլէնին պիտիբտէ կիտէրիմ զիւր պէն սիղին կիպի տիշէրիմի ֆըշա իւթ թէմիղէմէյէ վազըթ զայպ իթմէմ, նէ օլաճաք էջիէ պէմ պէյաղ արապ տիշէ կիպի, պօշ շէյ տէյի մի —:

Հակօր աղանըն պու միսիլու սիւտլէրէ ճէվապ վիրէճէք հիշ վազթի եօք, նէ տիյէճէյինի պիլմէյէրէք սիւալ իթտի:

— Ուրբէնիկ աղա, սիղ էքսէրի եաթաքաէն բէք իրքէն քալքմազսընը. էկէր պէնիմ շամաթա իթմէմ իւլէ ույանտընը իսէ թաճիղ իթմէյիմ, սիղ եաթըն պէն պիտի աղ տօլաշըր կէլլիմ:

— Խոսքը թաճիղ օլմամ, հաթթա բէք մէմուռն օլուրում, ֆազաթ տէտիյինիգտէ հաղգընը վար, պէն պապահէրի իրքէն քալքմաղ իտիմ, լաքին նէ պիլէյիմ, պու կիւնլէրտէ պէն տէ պիտի հալ վար հիշ ույուքում կէօ:

Թիւրքերը : Եղբայրս շաքատ միտքով
 — Պու սըւրէթտէ կիճէ ալ յոգմա
 մը իսէնիզ սապահ ու յուքսընը աւ
 մաք ֆէնա օլմազ :

— Օլմայօր գարուաշ ալմայօր առե
 տիմ եա պէնտէ պիր հալ վար :

— Իկէց վիճութինիզտէ պիր ֆե
 նալըք տույայօր իսէնիզ տահա էյի
 եա , պէլքի ու յուքու իլէ տէֆ օլուր :

— Տէյիլ, վիճալու լահաթսըղլը
 տէյիլ :

— Ե՞ օլապիլիր է օլէ իտէ :

— Ի ֆէնտիմ սիզ տէ պիլմէզ կիպի
 չէյլէր սէ օլէյօրսընըզ :

— Ե՞ պիլէյիմ պիր հալ վար տէ
 տինիզ , լաքին չէ հրէնիզտէն պիր չէ
 պէլլի օլմայօր :

— Ի իւրէյիմտէքի քէֆսիզ իք , չէ հ
 րէմտէն պէլլի օլուրմը , հէմ ու յուք
 քու ու յուքսընընմիսիմ :

— Ի նղաւուրմ , է օլէ իսէ սիգէ պիր
 չէյ սէ օլէյիմ պիր քիմտէնին ալաղա
 սը օլուր իտէ , էքսէքի կիճէլէրի ու
 յուքուսը գըթ օլուր , չիւնքի պաիմ
 աշգ իլէ միւպթէլա տոր , ֆադաթ
 վիճուտ սապահէ տէկին եօրուլուպ
 պիր աղ լահաթ լանմաք իսթէր , օ սէ :

ըլմ'քի ըէճամ մագպուլ զտու — տի-
յէրէք կէօղլէրինի դալտըրուպ Վգա-
պի տուտույէ պաքտըքտէ, մէրսումէ
բէք էյի ֆէհմինտէ զտու Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի մէքթուպինին տէ-
րունինտէ իթտիյի նիյազըն տախի իճ-
րասընտէ զլոմմը տէյու սիւալ իթ-
տիյինի, չունքի պազէն, պիր քիմսէ
նազարը իլէ ֆիգրինի անղլաթտըղը կի-
պի քէլամը իլէ անղլաթտըրամազ:

— Յակոբ աղա, պաքսանըլնէ ճէ-
վապ վիրմէյօր. սիքութ իգրարտէն
կէլիր տէրլէր — տիյէրէք Սօֆի տու-
տու սէօհպէթէ կիլիշմէսի Վգապի
տուտույէ պէօյիւք եարտըմ զտու,
զիրա իքի սիւալէ պիրլիքտէ նէ ճէ-
վապ վիրէճէյինի տիւշիւնիր իտի, ֆա-
գաթ Յակոբ աղա պիր շէյ անղլայա-
մատը, զիրա ճէվապը Համբարձու-
մուն էհլինտէն պէքլէմէզ իտի:

Հայըճա միւսահապէթտէն սօնը-
րա պիր մինասիպէթ իլէ Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի եազտըղը մէքթու-
պին ճէվապընը աճէպ պիր ազ անղլա-
յապիլիրմի իւմիտի իլէ Վնթառամըն
քըզընէ սիւալ իթտի:

— Սօֆի տուտու Սթանպուլա կի-

սէր իսէմ ճանընդ սըբըլը մը — :

Վէ պու սիւալտէն սօնղրա տէլի քանկու տուխթէրի մաշուդէսինին քույինէ պաքսըքտէ, օլ տախի կէօյա սիթէմ իտէր կիպի քէտէրլի նազարը նը մայիլ օլտուղը սէտանըն կէլտիթ ճանիպէ չէվիրտի :

— Վայ Յակուբ աղա նիջուն կիտէ-
ճէքսինիլ — տէյու Համբարձումուն էհլի թէլաշ իլէ սօրմատէ Վ իչէն ա-
ղանըն մահտումի ճէվապ վիրտի :

— Նիջուն պու գատար ճանընդ սըբըլըյօր, նէ օլսըր կիթմէմ իլէ :

— Տօղրուսը բէք ճանըմ սըբըլըր, կերչէք կիտէճէքսինիլ, հէմ նէրէյէ կիտէճէքսինիլ :

— Պէլքի Վիլքօբայա . իօշ, մէրամ պու մէմլէքէթտէն չըքմաք — :

(Օլ վագըթ Պաղտասար աղանըն էէկէնի Նիթառամըն քըղընա տէտի :

— Սօֆի տուտու, նէ թաաճճիւպ իտէյօրսունըլ, Վիլքօբա էյլէնճէլէրի-
նէ ալըշմըշ օլան հալի իլէ պուրատա էօմիւր կէչիրմէյէ թահամիւլ իտէ-
մէզ, պա խուսուս պու թօբրաքտէ անը ալըքօմայէ մէճպուր իտէն պիր շէյ օլմալ իսէ :

— Խայրը հանրամարտ նստութիւնն
էր իմ ամերամ քննութեան
կիթմէք: Եւրոպա օլմամբ արեւելք
զը մեհալէ Էմբ օրունքը իսկ օրայէ
կիթմէքէ մէջս օրունքը իսկ օրայէ

— Եւրոպա օլմամբ արեւելք
զը մեհալէ Էմբ օրունքը իսկ օրայէ

— Զանրմարտ, ապա միւրամարտ
յիւ, լարին օլ Էմբ Իթման Իթմէք
իւրուն հիւ պիւր սանիւտիւ շիւ նմէզ ի
տիմ:

— Պուսուրէ թմէ պիւր զալմէ բիւ
սէ օլմամբ քի սիւլին միւրամարտ
գարշու հիւքմ Իթմէքէ ճէ տարէթ Ի
տէպիւթին — տիւքէք Ապապի տուտու
պաշնը արգալա տողբու չէ վիւրտի զի
րաինձու միսիլու միւտեվիթ Էմբ բար
լար պիւր կէծը Էաշը կիւլ Եամարէր
տէն Էոմ վարլամուպ գար կիպի պէ
յանգ Էպօնու նստէն աշտը ինտիքու
տանթէլար կէ օմլէյին արտարնան կիւ
լէնտի Էմբ քիմէմնէ տարի Բարդընա
վարլամուպ Էմբ Էմբ Էմբ Էմբ

Հակոբ աղա պու մէ օղէր ի իւթ
տիւրտ Էպապի տուտու նրն ալազէրի
նէ քորմանաք միւրաւ Իթմէք Էմբ տէ
Սօֆի տուտու օրտու պուլն Էմբ

տէն ճէսարեթ իտէմէտի :

— Բակոր աղա՛ ի՞նչ ապի տուտու
նըն հազար վար, ո՞ւր ապէմք իմ իմի
քի տէտիսին ի սպաճաքսն ք ճէնա
պին իսթէմէտիքտէն սօնդրա նիշուն
կիտէ ճէքսին, շիսքիւրէր օլտուն նիլէ
միւհթաճըն վար — :

Պու մապէյնտէ թաշ տէլէնէ պիր
քաշ քէսան կէլտիսինտէն սէօհպէթի
էն խօշ քէրթէլէրինտէ գաթ իյլէ
յուպ պիրիպիրլէրինտէն այրլմադէ
մէճպուր օլտուլէր, վէ Պաղտասար
աղանըն եէկէնի պիր աղ ուղաքլանուպ
թալիքայէ պինէր իքան, Վ իլէն ա
ղանըն մահտումի Համբարձումուն
էհինի չաղըրուպ սիւալ իթտի :

— Ո՞քի տուտու պանա պիր պէօ
յիւք տօսթլուք իթմէք իսթէրմիսին
— Պաշ իւսթիւնէ ճէնապինին ապ
նա իթտիսին էյլէրլէրէ քարշլուք նէ
իթսէմ աղ տըր :

— (Նկար պօշ սէօզլէր, պէն սա
նա նէ էյլէք իթտիմ, ֆագաթ չիմտի
տինլէ նէ տիլէճէյիմ :

— Սէօլէ Բակոր աղա,
— Ի՞նչ ապի տուտունըն կէօրիւշմէ
սինտէն քէք խօշանտըմ :

— Իշպէթտէ, նէ՞ ճան տըրքի :

— Պու ախշամ սաաթ տէօրթ սու-
լէրինտէ անըն իլէ պիրլիքտէ գարու-
տա պուլունմաղէ սէն պիր վէօիլէ խ-
լէ, պէն օրաաէն վէչէրիմ, էկէր Պաղ-
տատար աղա կէլմէզ իսէ կէժուիւ-
յիւ մտէ կէօրիւշմէյէ սէպէպ օլուր :
Վէ պէօյլէճէ կէճ կէլմէմին վէջնի շն-
քի՝ ամուճասընըն մէշքէսի սէրթ տիր
տէյօրլար պէլքի եէ կէնինին Քաթօ-
լիւրէր իլէ կէօրիւշտիւյիւնի ախէրի
սույուպ իսապէր վիրիւր իսէ թաճ-
թընտէն պիր մարաղա զուհուր իտէ-
պիլիւր :

— Նէ՞ դարարը վար, պէն Քաթօ-
լիք տէյիլմիսիմ :

— Իօյլէ ամմա սէնին հալին տաշ-
կա, պէնիմ հապգըմ օլտուղը քէօշէ-
լէր վար :

— Իօյլէ տիր, շիմոի խաթըրըմա
կէլտի :

— Հէմ սէն Վգասի սուտույէ պիր
չէյ սէօյլէ մէ :

— Իսայր պէն օնա՝ յարարսա էհ-
լիմտէն աօլալը կէօրիւշտիւք տէրիմ :

— Իէք էյի, էօյլէ իսէ տէտիսիմ
կիպի եարարսըն :

— Եվ վե՛ր, եվ վե՛ր — :

Պաղտատար աղանքն եկեկէնի կէն տու խանէսինէ տէօնտիւ, վէ Յակոբ աղա տօսթուներն եվինէ կէլտիբատէ, Ռաբէնիկ աղայը հալա ույգուտէ պուրսու իսէ սէսլէյուպ ուշանտրորտը :

— Վայ Յակոբ աղա կէլտինիգ մի տիյերէք Սարգիս աղանքն օղլու կէօզ Էրինի օլմա իլէ քալքտը :

— Պէն կէլէլի եարըմ սաաթ վար, լաքին սէս վիրմէտիմ պիր աղ զիյատէ, ճէ ույույաարնրզ տէյու :

— Ըճէպ չօք ույուտմմ մը :

— Իքի սաաթ գատար :

— Իքէյիճէ, օհ վիճութումա տէ պիր րահաթլըք տույայօրում :

— Պէն սիգէ եվ վէլտէն տէտիմ :

— Յակոբ աղա սիգէ պիր շէյ սիւ ալ իտէճէյիմ :

— Սէօլէյին :

— Օ, իրա սէն հէր շէյ պիլէյօր սուն :

— Նէ տիր սիւալինիգ :

— Ըճապա Սուլիք տուտունքն պէնի սէվտիյի եիւրէքաէն մի տիր :

— Նէ պիլէյիմ, օնու սիգ անղլա յապիլիրսինիգ :

— Պէն տահա բէք էյի անղայա-
մատըմ :

— Եւ կէշէնլէրոնք բէք սէվէր տէ-
յօրըտընը :

— Ղանըմ, Ոճ վնխինէ շիւպհէմ եօք,
լաքին շու տէրէճէ սէվէրմի քի կէն-
տուսինի էօլտիւրէյիմ տէրսէմ պրաք-
տըն :

— Ելիշուն էօլտիւրէճէքսինիզ, եա-
ղքք տէյիլ մի քըլա :

— Եօք այ էֆէնտիմ, էօլտիւրմէք
տէտիմ իսէ նէ անղատընը :

— Եւ ղէթին ֆիգրինի :

— Եւայըր, նէ տիմէք իսթէրիմ պի-
լըրմիսին, թէաթօտա պիրիպիրլէրի-
նի էօլտիւրտիւրլէրի կիպի :

— Եւլէր պիրիպիրլէրինի էօլտիւր-
մէզլէր, իլլա քէտէրլէրինտէն եա-
խուտ պի իւմիտ քալըր իսէլէր, օլ-
վազըթ կէնտուլէրինի թէլէֆ իտէր-
լէր :

— Եւթէ պէն տէ օ եօլտա պիր շէյ-
լէր տիմէք իսթէրիմ :

— Եւ տահա եավաշ եավաշ անղ-
լարսընը, աճէլէ իտէճէք քէյֆիէթ
տէյիլ :

— Եւ քին Յակոբ աղա, սիզէ պիր

ՖԸՍԵՒՆՆԵՐԻ ՏՕՒՄԻՆԻՆԻՆԻ

ԵՒՆԵ ՊԱԼԸՔԸԸ ՀԱՄԲԱՐՁՈՒՄ

Ու ախշամ Պաղտասար աղա չէ՛
հիշտէն կէլմէմիշ, էվին իչինտէ խրզ-
մէթքեարլէր ույուքուտէ, Սարիամ
տախի իրքէնձէ եաթմիշ, եալընրզ
Լգապի աուտու իլէ Սօֆի աուտու
գարունուն էօնիւնտէ, գանաբէնին
իւզէրինտէ օթուրմուշ սէօհպէթ ի-
տէր իտիլէր :

Պու մապէյնտէ Յակոբ աղա կէլ-
տի իսէ, օլ պիրլէր տախի սյաղա քալ-
քուպ պաշտաւրլէր կէղինմէյէ . վէ պիր
ազտէն սօնդրա Համբարձումուն էհ-
լի եալընրզձա տէօնիւպ գանաբէնին
իւզէրինտէ եաուլանտրքտէ վահտէթ
չէօքիւպ ույուտու :

Սահպուպ վէ մահպուպէ էվին էօ-
նիւնտէ կէղինէրէք պիր ազ ուզաքլան-
տրլէր իսէ, Յակոբ աղա Լգապի աու-
տույէ թէքիլիթ իթտի կէնտու քօլու-

նէ տայանմասրնը վէ օլ տախի. դա-
պուլ իյլէյուպ սամուր քիւրքիւն քօ-
լունտէն նազիք էլինի չքքարսարաք մէր-
սումուն քօլունէ եաւաշճաճրք տա-
յաթար :

Կէճէնին սուսլուք վագթինտէ պի-
րիպիրլէրինի սէվէն իքի զաթ պիրլէշ-
միշ, էսրարլէրինէ ախէրի աշնա տէ-
յիլ, մուհապպէթլէրինտէն շիւպհէ-
լէրի քալմամըշ, վէ ճէմի հասալէրի
իքիսինինտէ պիր զաթ իւղէրինէ ճէմ
օլմուշ, շէօյլէ քի ախէր իջուն մու-
հապպէթի ախէրինտէն տույմաք միմ-
քին տէյիլ, էօմրիւ արզու իթմէք ա-
խէրի իլէ եաշամաք իջուն տէյիլ, սէվ-
աիքլէրի զաթ իջուն էօրմէք ապլա
կէօզլէրինտէ տէյիլ, իքիսինինտէ ֆիզ-
րի՝ սէվտիյինտէն մատա ախէրի տիւ-
շիւնմէզ, ախէլէրի ախէր զաթ կէօր-
մէք իլէ խօշնուա օլամազ, վէլ հասըլ
պիրինի օլ պիրինտէն այրմաք՝ բույի
վիճուատէն չքքարմաք կիպի օլմուշ :

Յակոբ աղա՝ Ագապի տուտույէ
եազորդը մէքթուպ գապուլ օլունմա-
մըշ օլա, նէ տէրէճէ սէֆիլ օլաճազ
իտի անը թարիֆ իտէր իտի, վէ Պադ-
տասար աղանըն եէկէնի տախի տէլի

քանիւ կենտուսինի լէվեր օրտաւոր
նէ շիւղհէսի քարմաւորը անտէ տու-
տու զը մէմնունիէթի իֆատէ իյէ-
յոււպ, լարին թէքմիլ անդլաթմասը
միմքինսիգ իտի :

() Լ կիճէ հայրե զէ մյն պիրիպիր-
լէրի իլէ կէծրիւ շափաքտէն սօնդրա եի-
նէ իրթէսի կիճէ պուլու շմաղէ սէօզ-
լէ շոքաթ Նակոր քաղա տօսթունն իա-
նէ սինն ալտէթ իյլէ տիքտէ : Լ քապի
տուտու տախի Սօֆի տուտույը հալա
ույուքուտէ պուլուտէ իսէ սէս վիրուպ
իլէրի կիրտիլէր :

() Լ կիւնլէրտէ Պաղտասար քաղա-
նրն մէշղուլիէթի զիյատէճէ օլտու-
ղընտէն քէօյէ չըքմաղէ վազթի օլ-
մաւորը իչուն հէր կիճէ Պաղտասար
սողանրն եէկէնի իլէ Վ իչէն աղանրն
մոհտուչմի պիրլէքտէ կէօրիւ շմէյէ
սէրպէսիէթլէրի օլտու ք զիրա Նակոր
աղա սապահտէն չէհիրէ ինուպ ախ-
շամա Լ լէմ տաղընն չըքար իտի, վէ
պաղըտէֆա կիճէ եէրիչուպ սապա-
հա գարշու ալտէթ իտէր իտի : Լ ա-
քին պէօլլէճէ կէօրիւ շմէլէրինին մա-
պէյնինտէ Լ քապի տուտու չօք տէֆա
պիրտէն պիրէ քէտէրլէնիպ վէ տիւ-

շիւնմէյէ պաշտօնորդնաէն (Յակոբ ա-
ղա՝ աճէպ սէփոյիսինն տէրտի նէ տիր
տէյու՝ անդամաք իսթէյէրէք պիր քաչ
տէֆա սիւսլ իթմի իսէ սէ Մգապի
տուտու հիչ պիր վագըթ ճէվապ վիր.
մէյէ գարար վիրէսէմիշ իժիլ Ֆագաթ
նիհայէթ Վիշէն աղանըն մահաու-
մինն Նիլաղնէ գարշու կէլէմէյուպ
վատ իթտի եազարդը ժուրնալընը (Յա-
կոբ աղայէ վիրմէյէ, գիրա անըն տէ-
րունինտէ քեաֆֆէի էսրար տիւշիւն.
ճէլէրի վէ ճէմիի քէտէրինէ վէսիլէ
օլան խուսուսլէրի իֆատէ իլէմիշ ի-
տի:

Պաշտօտսար աղանըն եէկէնի Վի-
շէն աղանըն մահաումինէ ժուրնալը-
նը վիրէճէյի կիւն, սաաթը քօնսօլըն
իւզէրինէ քօմուշ պիր տիւզիւյէ պա-
քուպ պու սէօլէրի սէօլէր քտի,
գիրա Յակոբ աղայէ մուհապպէթ վի-
րէլիտէն պէրու աշրգ օլտուղը տիւ-
րուպասը եանընտէ օլմատըքճա հիչ
պիր շէյտէն լծէլէսզիւզ տոպամազ օլ-
մուշ իտի:

— (՝)՝ տէմինտէն պէրու տահա
պէշ տագիգէ կէշմիշ, պէն իսէ չօք
զիյատէ մէմուլ իտէյօր ըտըմ, զանն

իտէրսին քի պու կիւն ամօքսմ օրմա-
յօր , տահա սաաթ եկտիէ չարեէք
վար , կիճէնին իւշիւնէ տէկին նաւոր
թէհամմիւլ իտէյիմ . . . աճէպ Յա-
կօբ աղա ժուրնալը օրուր իսէ Մնա
տուտունն քիմ օլտուղընր անղլայուպ
պանա խապէր վիրէճէք մի , վէ օլ տա-
խի պէնիմ կիպի Մնա տղւտուլը սէ-
վէճէք մի . . . — :

Ապապի տուտու պու միսիրու
սէօզէր իլէ վէ պիր իքի սաաթ Սօ-
ֆի տուտու իլէ կէօրիւշէրէք կիւնի-
նի ախշամ խլէյուպ , սաաթ օն իքի
սուլէրինտէ մէմնունիէթ իլէ տաղըն
արգասընտէն կիւնէշին զայպ օլադ-
ղընը սէյր խլէր իքան , Պաղտասար ա-
ղա օլ ախշամ աշաղտէ քալմայր ճանը
խսթէմէյուպ մէշլուլիէթինի թէքմիլ
կիպի իթմիշ օլտուղընտէն պիր իքի
ահպապ իլէ Ալէմ տաղընէ կէլաի ի-
սէ , եէկէնի բէք զիյաստէ քէտէր իթ-
տի , զիրա օլ կիճէ Յակօբ աղա իլէ
կէօրիւշմէնին հիջ պիր տիւրլիւ գա-
պիլի եօլ իտի ամուճասը տույապիլիր
օլտուղընտէն , պու սէպէպէ մէպնի
մէրսումէ մէճպուր օլտու զիրտէ օ-
լան թէգքիրէյի եազուպ վէ Վ իշէն

աղանըն մահտու մինին կէտիցինի կէտ
լէուս քէնճիրէտէն աթմաղէ :

Ագապի տուտունըն Յակոբ աղայ
էազորը մէթուս :

“ Յակոբ աղա :

“ Պու կիճէ սիղին իլէ պուլուշուս ,
“ վէ եազորըմ ժուրնալը սիղէ վեր-
“ մէյէ վատ իթտիյիմ վագըթ Պաղ-
“ տառար աղանըն կէլէճէյինտէն խա-
“ պէրիմ եօղ իտի , վէ պու ախշամ
“ կէլտիցինի կէօրաիւմ իսէ պու թէզ-
“ քիրէ իլէ խապէր վերմէյէ գարար
“ վիրտիմ :

“ Պու կիճէ Սօֆի տուտու իլէ
“ վագթիմի կէչիրուս եարըն ախշամ
“ աղա ամուճամ պուրատա օլմաղ ի-
“ սէ իթտիյիմ վատին իճրասընտէ օ-
“ լլուրում : | Եքին Յակոբ աղա , սիղին
“ իլէ կէօրիւշմէյէ պու տէրէճէ մէճ-
“ պուր օլտուղըմը պիլմէզ իտիմ , սէր-
“ պէսիէթ նէ կիւզէլ շէյ իմիշ պու
“ կիւն տահա զիյատէ անղատըմ , ա-
“ ճէպ միմքին օլաճաք մը անա մալիք
“ օլմաք ” :

Ըգապի :

Պաղտասար արդանըն եկեկենիսին օ-
տար ճատտէ իւզերինէ օլմայուպ .
էօնիւնցտէն քիմէ կէշմէ իտի . եա-
լընը (Յակոբ աղա Մ. Գապի տու տու
իլէ կէօրիւշմէյէ կիթաիյի վագըթ հայ-
լըճա-տոյաշարաք . մախսուտէն պաղ-
լէնին արգասընտէն կէշուպ պէքլէր
իտի . վէ օրատէ պիրիպիրէրի իլէ խա-
պէրլէշտիքտէն սօնղրա Մ. Գապի տու
տու եօքարտէն ինէր իտի .

Վ իլէն աղանըն մահտումի կիճէ-
նին սպաթ էքիսինտէ Մ. լէմ տաղընէ
եերիշմիշ վէ կիւճիլէ Ռ. Գ. Բէնիկ աղ-
ղատէն քուրթուլմըշ եինէ պաղլէնին
արգասընտէն տօլաշուպ օտքնըն էօ-
նիւնէ եագլաշտըքտէ Մ. Գապի տու
տու պէքլէր օլտուօղլնտէն եաղտըղը
թէգքիրէյի պըրաքտը . կերչի օտանըն
պիր աղ շըքմաքը օլմասը իլէ բէնճիրէ
նին ալթը կէօրիւնմէյուպ Պաղտասար
աղանըն եկեկենի (Յակոբ աղանընթէգ
քիրէյի աղապիրտիսինի կէօրմէտի իսէ
տէ . օլ վագըթ ախէր քիմէ օլտու-
ղընը հիշ մէմուլ իթմէյէրէք մէրգու-
մուն կէօրիւպ ալտըղընէ չիւպհէ իւ-
լէմէտի վէ չաբըճաք բէնճիրէյի եա-
վաշճա քաբատը :

Յակոբ աղա իսկ և վե սեպտեմբր
իբան Գարանդր քոնէ բենճիրէնին ալ
Թընտէ պիր քարը բըր ատէ մ' պէքէ տիւ
յինի կէօրիւ ք կէօրմէղ իւրու վար
մաղէ ճէսարէ Թ ինտմէյուպ տէք ա
դապ կէրու Կոնօնտիւ Թէղբիւնին
տիւնտիւյիւնի կէօրմէյէրէք :

Օլվագը Թ մէղբիւ ք սարը բըր պէք
լէյէն ատէ մ' Թէղբիւնի ալու պ վէ
Յակոբ աղանըն կէնօրւ քինտէն իհ
Թիրսղ իլէյուպ կէրու Կոնօնտիւյիւ
նի կէօրաիւքտէն սօնդրա բենճիրէնին
ալթընտէն զայս օրու :

Թէղբիւնի ալան պալըքճը Համ
բարձու մ' իտի Կչիւնքի մէրսու մ' խոս
տովանանք հայրընը սուրք Յակոբա
չաղըրթտըրնմպ պիր իրիսէնէ տէն պէ
րու խոտովանանք օլապղը եօղ իբան
քահանանըն էօնիւնէ տիգ շէօրիւ պ
քիլիսէճէ պօրճուհու էան իլէտիք
տէն սօնդրա , էհլինէ հիւ պիր տիւր
լիւ ֆէնալըք իթմիշ օլմատըղընը Թէ
քերբիւ ք խտէրէք վէ Սօֆի տուտու
նըն շիքէայէ Թլէրինի պիւսպիւթիւն
խիզաֆ օլտուղընէ իրչաա իլէյուպ
(շիւնքի իրիսինի տէ խոտովանանք ի
տէն պիր քահանայ իտի) վէ էկէր սր

Յափուլետան չըքար իսէ, էհլի կէն
 փըսինէ ֆէնալըք իթմիշ տէյու աւ-
 լա թաճիզ իթմէյէճէյինէ վատ ի-
 սուււ, բէճա վէ նիյազ իլէ, մահալի
 մեղքիւրտէն չըքապիլմիշ իտի:

Կողտթ Համբարձում էհլինին
 Ըլէմ տաղընտէ Ըդապի տուտունըն
 եանընտէ օլտուղընտէն պի խապէր օ-
 լոււ, կէնտու էհլինէ կիտոււ Սօֆի
 տուտույր պուլմասը իսէ, Պաղտա-
 ար աղանըն Հաս.քէ օյտէքի էվինտէն
 նէրէտէ օլտուղընը խապէր ալարաք
 տողըու Ըլէմ տաղընէ կիթտի վէ օլ
 մահալէ վասըլ օլտուքտէ վադըթ կէճ
 օլոււ Թա.քի Պաղտասար աղանըն է-
 վինի էօյրէնէնէ տէկին սասթ կէճէ-
 նին իքի պուչուք սուլէրինէ վարմը
 իաի, վէ հէր նէ գատար էհլինին գան-
 զը. էվտէ օլտուղընը տույտու իսէ տէ
 պիրտէն պիրէ իչէրի կիրմէյէ ճէսա-
 րէթ իտէմէյոււ, պիրինի կէօրիււ վէ
 Սօֆի տուտույու կէնտուսինէ չա-
 զըրթարըոււ օ կիճէ օրատէ եաթ-
 արքտէն սօնղրա թաթըլըք իլէ, եա-
 նի իթաիքլէրինէ բէշմանըք կէօս-
 թէրէրէք, էհլինի Հաս.քէ օյէ ինտի-
 բոււ էինէ բէնչէսինէ կէշիրմէյի աիւ.

չիւնտիւշիւ անտէ , եօքարտէն Պաղ-
տասար աղանըն եէկէնի Թէզքերէյի
պրարաթը իսէ , ալուպ զայպ օլտու ,
նասը քի եօքարտէ իֆատէ խլէտիք ,
զերա Յակոբ աղայը Թանքուպ վէ
Թէզքերէ օնուն իչուն աթըրըղընը
անղայարաք Թէզքերէյի զապթ իթ-
մէք կէնտուսինէ վէ պիրինէ իթտիյի
վատէ բէք բաճի օլարաք տօղրու պիր
քահվէյէ կիտուպ , սապահա գատար
չօք միւշքիլիյէթ իլէ մէֆումինէ իրէ-
պիլտի , զերա բէք ազ օքումայէ աշ-
նա իսի :

Յակոբ աղա տօսթունըն էվինէ
տէօնիւպ պիր տահի տըշարը չըքմա-
տը , զերա Համբարձումտէն քաչորք-
տէն սօնղրա , Պաղտասար աղանըն կէլ
միշ օլտուղընը պիր մինասիպէթ իլէ
անղատը :

Ը իմտի օքույան տօսթումուղըն
իւթըրընէ կէթիրիրիզ Համբարձու-
մուն սուրք Յակովբա կիթտիյի վա-
դըթ Յակոբ աղատէն ինթիգամ ալ
մաք իչուն կէնտու կէնտինէ իթտիյի
վատիլերի :

Իրթէսի կիճէ Պաղտասար աղա շէ-
հիրտէ օլտուղընտէն եինէ Լգապի

տուտուէ իւն Յակոբ աղա պուլուշ-
պուլէր վէ պիբիպիւրէրինի կէօրտիւք
լէրինտէ Պաղտասար աղանըն եէ կէնի
սիւ ալ իթաի :

— Յակոբ աղա , մէ մոչ չէտէրիւմ
քի տիւն ախշամ միդի պէքլէթմէտիւմ :

— Խայրը , խանէնիդէ եպրաշտըմ
իսէ բէնճիրէնիդին ալթընդէ պիբիւնի
կէօրիւ պ կէրի տէօնուլմ , վէ օօնդ
բա Պաղտասար աղանըն կէլտիսինի խա-
պէր ալտըմ :

— Ի՞նչ իսէ աթարղըմ թէ դէրիւն
յի ալմատընը :

— Խայրը կէօրմէտիւմ :

— Բէնճիրէնին ալթընտէ պիբիւնի
մի կէօրտիւնիդ :

— Ի՞վլէթ :

— Ի՜նչ Յակոբ աղա . . . — տիւն
րէք Լ՛գապի տուտու պաշընը Վ՛իչէն
աղանըն մահտումինին քօյունէ պա-
յաթտը , զիրա տիգլէրինին թիթիրէ-
մէսկէսէն պիր ատըմ յոահի իլէրու-
կիթմէյէ գուաղարէթի քալմատը : (Ը
վազրթ զոյի քանիւ Պաղտասար ա-
ղանըն եէ կէնինի եալաշճաճըք քանա-
բէնին իւղէրինէ օթուրթտուրու պ վէ
էլինի թութարտը ,

— Եւ տիւր քետերինսդ է ֆէնտիմ,
 Թեղքերէնիդ զայս մը օլմուշ — տէյն
 սիւալ իթտի իսէ տէ՛յ Եւ ապի տու
 տու կէօզէրինի կէօյէ քալարմը քե-
 տերլի տիւ շիւնճէլէր իլէ պարար օլ-
 տու զընտէն պիր ճէվապ վերէ մէտի յ զե-
 րա օլ մապէյնտէ մէհթապ պիր գա-
 րա պուլու թ ալթընէ կիրքէպ պիւս-
 պիւ թիւն գարանլըք ծլտու իսէ մէր-
 տու լէյէ տահա զիյատէ քօրքու կէլտի :

Յակօբ աղա սէվալիյինն քետերի-
 նի կէօրիւպ, կէնտու մախի մահսուն
 օլտու :

Պազտասար աղանըն եէկէնի պիր
 ազ տահա տիւ շիւնտիւքաէն սօնդրա
 Յակօբ աղայէ տէօնիւպ տէտի :

— Ե իմտիէ գատար Թէհամմիւլ
 իթտիյիմ մէշագգաթլէրտէն վէ պու-
 լունտլղըմ հալին իգթիզասընտէն անդ-
 լայուպ գարար վերմէլի տէյիլմիյիտիմ
 պու ճիհանտէ մէսրուր օլմաղէ հիչ
 պիր վագըթ իւմիտ իթմէյէ ճէսարէ-
 թիմ օլմամաղ տըրնէյու, պէն իսէ
 պիր քաչ կիւնտէն պէրու ֆէրահիէթ
 վիրիճի միւլհագէլէր իլէ վագթիմի
 կէշերտիմ, վէ պու ախշամ տախի սի-
 զին իլէ կէօրիւշմէյէ հէր վագըթտէն

զկայտէ ճահա ի թախիմտէն յօֆի տու-
րու իւր յաւնորոմաղէ փաշք իմ զայս
իմ մէջ իսթէ մէյբէք եարկն զճա ախ-
զի կեբույ պեբքէ տիմա մէկէր սօն տէ-
ֆայրմըշ : արամադէ արա

Ի վկայեմ իւմիտիմնէս եւ քրիստոս
 ապիւթիւնն զայսպէս զորպէս է վկայեմ
 զնապատէս սէֆաքեմէն հազար զաւանդոմ
 տէն պիտապէր խոխմ, վէպու ախ
 շում թէ գրեմն մին սիգնէն է լինիզէ տէյ
 մէջոյնինն խապէրինն վերախիննիզ մա
 դրթ, պիրտէն պիրէ այ պուլու թաւ
 թընէ կիքմէսի պիզէ եսա խապէրի
 վերմէք տիր տէյու մէմուլ իտէյորում,
 դապիլ չորք բի սիզ պու Ֆիգբի դա
 պուլ ի թմէսիննիզ, պիրա չգուլու նու
 պմրզ տէվսին ֆէյլէսֆէրիննն տիւ
 շիւնճէլէրինն մուվաֆրդ տէյիլ, լա
 բին դալուլիմ պունա պու խապէրի վի
 բիյոր, վէպագէնն ինչանա եօրաք իլ
 համէր վերիւն պիլիւր զորո զմիր պիւ
 պիւ թիւնն ըէտու իտէմէմ — : անպէյա
 Էր նէ դատար (Յակոր աղա Լ)
 գապի չորուտունն պու զիւ միւնն բէք
 եպգըն տիւ շիւնճէլէրտէ տէյիլ իտի
 իտէ տէյ մէրուվէ օլ գատար գուվ

վեթուս վէ իրշատ օլարաք սէ ցլէր ի
տիւքի Վիչէն աղանըն մահաու մի
պիր աղ վազըթ ճէվապ վիրէմէյոււպ ,
վէ պաշընը էյոււպ քէտէրլի հալտէ
տիւ շիւնտիւ :

Վէ Լգապի տուսու թէքրար տէտի :
— Լվթ իտին Հակոբ աղա , պիգէ
եաս խապէրի վիրիյօր տէմէմ իլէ սիւ
զի քէ պիրլէքտէ իհապ իթմիչ օլտոււմ
պիր էյիճէ տիւ շիւնմէյէրէք — :

Վէ Պանդնասար աղանըն լէկէնի
զիյատէսի իլէ նառնիւմ օլտուղընը աշի
քէար իլէտի :

() Ըվազըթ Վիչէն աղանըն մահ
տու մի Լգապի տուտուենըն կէնտու
սինէ նէ գատար գըլմէթլու օլտուղը
նը տահա անղլաթարբամամը օլտու
ղընէ քէտէր իտէրէք ճէվապ վիրտի :

— Լգապի , շիմտի սիզին քէտէրլի
նիգէ պէնի միւլիւ իթմիչ քլմանըզ
իլէ սիգէ կէլէն նէտամէթտէն շէօլէ
մէմալալնոյօր քի , օլէնիւմ սատա
գաթըմա տահա թէքմիլէն էմնիյէթի
նիզ օլմատըղընտէն խէվթ իթտիյինիզ
խուսուս հէր նէ իսէ , անտէն սիզի
հըֆզ իթմէյէ իգթիտարըմ եախուտ
միւրատըմ օլմայոււպ եալընըզ կէնտու :

մի վիզայե ինքմէք իշուէն, ասկի թէրք
 իտէճէյիմ աւշու լաքին պիւմիշ օլուէն
 քի պու տազիզ առէն Սոնդրա Զիշ
 պիր վէջէ իլէ թագաիրիմիզտէ մու
 ֆարրզ աթ օլմայաճաղընը պէն սիզէ
 աշիքեար իտէրիմ — :

Լգապի առատու պու սէօզէրի ի
 շիթտի իսէ մէմնունիէ թինաէն կէօզ
 լէրինի Յակոբ Կողանըն Եիւզիւնէ չէ
 վերուպ հալընըզ « Կհո իտէպիլաի,
 վէ պու լուղէթի օլ գատար թաթիլ
 լըք վէ քէտէր իլէ թէլաֆֆիւս իթ
 տի քի, մու թլու օլմաղընէ մէսրու
 ըիէ թինի անդլաթ մատէն զիյառէ, իթ
 տիյի վատտէն հուպուլէ կէլէճէք էյ
 լէբլէրէ միւթէճէք քիւր թլմասը պէյան
 օլուր իտի :

Յակոբ աղա թէրրարէն տէտի :

— Իպթիտա ճիզի կէօրտիւյիլառէ
 օղահա ֆիգրինիզ պէյան օլմատէն սի
 ղի սէվմէքտէն տուր օլմամտըմ, վէ
 սիզ տաթի սէֆիլ օլմամր գապուլ իթ
 մէտինիզ, պու սէպէպտէն աշգամաղ
 լուպ օլմամրզ պիղիմ էլիմիզտէ օլմա
 յուպ իլլա պիրիպիրիմիզի կէօրիւպ
 վէ մու հապպէթ վերմէք պիղէ թախ
 սիւ օլուանմըշ պիր քէյֆիէթ իմիշ, ղի

բաժնի տարբերակներն ընդհանրապես
 ետևանող պիտանքներն իրենց վեր-
 թափումը ինքնակամեղ զայրու շէջ թափ-
 անքի ինքնակամեղ զայրու շէջ թափ-
 անքի տեղի տեղի տեղի տեղի տեղի տեղի
 մեղսներն :

Ս. Ս. (Ս)՝, եօթ, եօթ, բէք սահիհ
 յոթ :

Նախնային, պիտանքն շէջառեթ
 իտեճեյինի, զիրա սիւնն կիպի զաթքն
 դայիկի եանդը շէքառեթ, եօթ
 իտե. բնմ աիր պիպնմ ընդմիզե գար
 շու. կեյնպիւն շէք, վե գայիմիզի
 հիւքմ իտեպիւնն շիւղտեյն զայրու բնմ
 օղապիւն :

Սահիհ, բիշի կենտոն իրապե-
 սինին սահիպի օղաճաք ալը, ֆազաթ
 պուհնմ միւտեթ իտեյն պերու պիր
 տուգիգա աճապ կենտոն մե հիւքմ ի-
 տե պիւնմ շիւղտե, բէք միւ շիւղտե պիր
 տու մե կենտոն միւրաճընն իճըն
 ընդմե միւ գթե տիր օղմաք : ինտանկեր
 կենտոն միւրեյն ընդմե ինտան ին-
 աիրքե ի գնանն ներ շօք բէք շիւղտին
 սե ֆաթ ինքն պապի օղմաք շիւղտ
 բէք պու շու նորդը հալաեթ լաճիպ է
 մեղապիմի մե ինքն պե օղմաք ինտան պե.

րէ Էսիր վէ ակնքինին միւրապնէ թա-
պի օլարաք արդուքէ շ օլարաք փառ
սուգտէն կէրու արուրուպ կէնարէն
խօշ միւրհաղէրէրինի պիղէ զաւրէ թէ
գուրպան քիլէյուպ , Էսմիւնի մէ-
շագգաթ իշինտէ ահաւ վահ իտէրէք
կէշիւմէզ մի : Արպէսիւթ Ֆիգրի ին-
սանրն զինինպէ ճէվէլան իթափի
վագրթ Էալընրդդիր Ֆէրահիւթ սու-
յուպ իճրածը միւմքինսիդ տէյիմի
տիր : Ահանրն իշինտէ շիմսիտ տէ-
կին , սէֆալէթէ մէրհալէթ , էյլլէ
իզգէթ , հագգա րաղպէթ կէ օրէպիլդ
միշմիսիդ , Էօյլէ իսէ պուհճա միւշքի-
լէթլէրին թահթընտէն քոնրթու-
լուպ մութլուլըղէ նաիլ օլաճաղմըղէ
նանրլ իւմիտ իտէպիլիւրիդ :

Պէն աէ սիզին կիպի չօք տէֆա-
պու միւրհաղէլէր իլէ ինսանրն սէֆիլ
հալինէ աճը տույմու չըմ տըր , չիւնքի
քիշի կէնտուք Ֆիլիլիկէ սահիպ օլմա
տղընդէն մաստա տիւ չիւնճէլէրինի
պիլէ չօք տէֆա ճահիլին թանսիպինէ
մուվաֆրդ օլան խուսուսէրէ թապի
իթմիշ տիր , նասը քի սիզ սէօյլէտի-
նիդ , քիշինին իսէ՝ կէնտու միւրհա-
ղէլէրի զայէթի իլէ սէրպէսթ օլա-

ճար, զիրադ հազթաալաննն ինանն
 ի հասն իլեախի ագլունն տահա ալա
 պիր շէն օլամադդ Լարաորճըր թա
 նրմադէ հազգը նահադգտէն ֆարգ
 ի թմէյէ ադլիմիդտէն զայրը նէ պու
 լապիլիրիդ Էօյլէ իսէ պիզէ հէտիէ
 օլան օլ կիւ զէլ գուտճէրէ թի կէնտու
 հալինորէ ծաքլամայուպ նիշուն ախէ
 րինին միւրատրնէ թապի ի թմէլիթիդ
 Ինանն կէնտու հազգընէ սահիպ տէ
 յիլ մի Թանդըր պէնի ատէմի խալգ
 ի թախի զէման կէնտու իտարէսի իշուն
 ագլունն զայրը գանդը շէյի կէօսթէր
 տի, էյլիք վէ ֆէնալըք պիզիմ էլիմիդ
 տէ տէյիլ մի տիր մու թշու եախուտ
 սէ ֆիլ օլմամըլ պիզիմ իտարէմիզտէն
 իլէրու կէլէն պիր քէյֆիէ թ տէյիլ մի
 տիր պու սուրէ թտէ պիզի սէ ֆիլ
 ի թմէյէ ճահու իտէնլէրէ գարշու կէ
 լուպ հազգըմըլ թալապ ի թմէլիթիդ
 վէ կէնտու Լէրինին քիպիրիէ թի եա
 խուտ իտտիալէրինի իլէրու կէօթիւր
 մէք իշուն պիզի ալամ թ միսիլու քուլ
 լանմալէրինէ րէյ վիրմէլիմիթիդ
 — Եւայրը, Լաթին նամըլ գարշու կէ
 լէպիլիրիդ պիզէ տիւ շմէն օլան գու
 սուրէ թշու քիմսէլէրին միւրատրնէ

[illegible]

պիւղնան ի թմէյն չքի պիւղիմ մու հապշ
պէթ իմիզ չքրաբուն մու հապշ պէթնէ
բու պաք, օլու նապիւր, զիրա պիզիմ
գալպէրիմիզ և ալընըզ աջգ իլէ պէնու
օլմամը, որք ք իլլա թապիսթ լէրիմի
զին մու վաթրք օլմաոր վէ վառլէրի
միզին հիչ պիւր կէ օնու մու խալիթէ թին
սէ զլմամայէ տահիհէն ճահն ի թաի
շիմիղէ էմին օլմամը, վէ պու. նալու
տէն մաուս մէն փաւթ պէթլէրէրէք
աջգ ի թմիզ օլմաարդըմըլ տաիմիւլ է վ
գաթ մը թլու օլմամըզէ պէ օգիւք վէ
սիլէլէր տիր — :

Ըգապի տու տու Յակոբ աղայը տին
լէյու պ ի գրէյինտէ պիր քէ տէրլու ֆէ
րահիթ թաույար խոի, լաքին եհնէ
իքշատ օրամատըղընտէ նալ վապ ի թաի,

— Յակոբ աղա միւմքն մի տիր
պիզիմ տէ օլ թարիֆ ի թաիյնիզ
մու թլոջլուղա իրէսիլմէմիզ ք մալա

→ (՛)հ, հիչ ջիւ պհէ ի թմէյն, վի
րա պու. նաւն տնդու պիրիպիրիմիզ
տէն այրըմամըզ մու հալ գապիլնտէն
տիր, միւմիզ ճաքալէ մաւմ մալ քիլ

— Ըհ, այրըմաք բէք միւշքիլ տիր,
վէ պիրիպիրէրինի քէ վէն իբի զաթը
այրոան զալիմ պիր քիմսէ տիր, լաքին

օլ զալիմիք բոլորի ճիհանտէն հիշ պիր
 վագըթ էքսիք օլմամըշ տոր ք' վէ պէ-
 նիմ խէվֆիմ թէհի տէյիբ տիր Գիւ-
 միշ օլուն քի պունտան սքնղրա պիզէ
 բէք չօք մէշապգաթլէք հաղըրլանմիշ
 տոր . մէսհէսլէրիմիզտէ օլան մու-
 ֆարգաթ , միլլէթլէրիմիզին մապէյ-
 նինտէ օլան ճահիլանէ վէ ֆէթհի
 միւշբիլ հուսուցմէթտէն բէյտա օլան
 իտտիալէրէ պատի օլան՝ ճէսիմվէ քէ-
 պիր գուտուրէթտէն բէք զէյատէ
 քօրքմալըյըզ , զիրա ասլա զահիրտէ
 օլմայարաք ինսանլէրէ հիւքմ իթաի-
 յինի , վէ ֆիգիրլէրի թէվճիհ իտիւպ
 նասըն պէյնինտէ վուգու կէլէն միմշ
 մէնլիքտէն միւրատընը իլէրու կէօ-
 թիւրէրէք հիւքումաթընը տախի
 հըֆզ իթաիսինի ֆիգըր իթմէզմիսինիզ .
 վէ օլ գուտուրէթ իլմէ , իթթիֆա-
 գէ վէ մըհապպէթէ հասիմ օլուպ ,
 նատանլըք , ինթիֆագ վէ հուսու-
 մէթ իլէ ինսան կիւրուհունը բէնջէ-
 սինէ կէշիրմիշ օլարաք , պիզ անըն նա-
 զարընտէն կէնտուլիզի սէթը իտէպի-
 լէճէյիմիզի մէմուլ իտէրմիսինիզ :
 Պունլարըն ճէմիսինի զալէպէ իթմէք
 իչուն բէք չօք իսթիրապ չէքտիքտէն

սփնդրաւ պիլմէմ քի ինթամընտէ քու
հէթ իտէպիլէ ճէքմիլիզ Եւ Գրգալ

Յակոբ աղա՝ Վգապի տըւտունն
սէ օյլէ տիբլէրինին ճէմիսի թահգիլֆ
օլտուղանն ձիլէրէք պիր աղ վագըթ
| քոս իլէ տիւ շիւնաիւքտէն Կոնդրաւ

Եւ Գրգալի ճպուտան սօնդրաւ ին
տանի գուտուրէթ պիլիւ Կարդմաղէ
միւգ թէտիր օլալաղ Կիւրա պիլիւ
գալպէրիմիլի Եւագընլաթարդմաղէ
վասըթա օլան յուհիմիլին հաստէլէրի
պիլէ ճանիպի հագգտէն վիւրիմիշ
տիր Կոնսանն հիւքմինէ կիրիր Կոն
սանն միւրատընէ թապի օլուր մէ
վատը մախսուսէլէր տէյիլ տիր — :

Պէօյլէճէ իքի զաթլէր պիրիպիրլէ
րի իլէ կէօրիւշմէքտէ իքան վագըթ
Բէք կէշմիշ օլարաք էնճամը պիրիպիր
լէրինաէն քէտէր իտէրէք Կարդաճաք
լէրի անտէ , տէլի քանիւ կէօյա իթ
տիլի վասլէրէ էմիլիթ մէօհըի վու
րգէր կիպի մաշուգէսինին մէհթապըն
ըշղընտէ միւճէվէր միսիլու բարլու
յան անլընէ նար կիպի բըղկըն տուտաք
լէրինի Եւաքլաշտըրուպ պատէհու տօս
թուներն խանէսինէ ավտէթ իթտի :

258
ՖԱՍԻՒՆ՝ ՕՆՈՒՆՔՈՒՄ
—

Մ. ՖԱՍԻՏԵԱՆ

Լճագի տունունըն թէզքերէսինին
զայս օլտուղը կիճէնին իրթէսի կիւ-
նի, Պէյ օղլունտէ Զուքուր պաշը
թապիր օլընան մահալտէ պիր քիւ-
շիւք էվին տէրունինտէ պաղչէ իւզէ-
րինէ պիր օտաւտէ սապահըն իքի սու-
լէրի, պիր աւտէմ եսղը խանէսինին
էօնիւնտէ օթուրմուշ մէքթուպ եւ-
ղար իտի:

Աիննի էլլի գասար, սաչէրի պիր
պղ աղարմըշ, ֆաղաթ կէնտու տահա
տինճ վէ խըրսը պիր քիմսէ մէմուլ
օլընուր իտի: Աիմասը բէք էսմէր,
գաչէրի վէ պըրըղը շայէթ իլէ գարս
վէ կէօղլէրինին պաքըչընտէն սէրթ վէ
մէրհամէթսիզ պիր աւտէմէ պէնզէր,
վէ եիւզիւնտէ ֆիգըրինի ասլա մէյ
տանէ վիւմէղ օլտուղընըն նիշանէլէրի
տախի կէօրիւնիւր:

Գալ լատեմ մեքթու պինի Կաղուպ
Թէքմիլ իթաիքտէն սօնղրա պիր տէր-
քէնար իթաի :

Շ իմոի Էվմէլքի խըրսէրի քաւ
մատը , լաքին տահա Թէքմիլ
վազ կէչմէտիլէր , ումարըմ քի
չօղա վարմազ պիւսպիւթ իւն եր-
բըլըր և մալմէթ իթա ունիօնէ :

Կաղըսընը Թէքմիլ իտուպ իմպա-
ռընը քօյուպ մեքթուպի Կաբար ի-
քան մէքոռմունն օփաւընըն Կաբու-
սունը պիր մայրապետ աշուպ իչէրի
կիրտի վէ տէտի :

— Պիրի կէլմիշ ճէնապընը կէօրմէք
իսթէյօր :

— Բիմ տիր :

— Եւ պիյիմ , Կանըյամայօրում , պիր
ազ եաղըսը վար տէտիմ իսէ , քէտէրի
եօք հապէր վէր իսպէրէն կէօրէճէյիմ
տէտի :

— Եւ բըլըքուտ տըր :

— Շէրլէիէլէ , կէօղէրի տէ հառ :

— Սէօլէ կէլսին — :

Սայրապետ տըշարը չըքօրըքտէն
սօնղրա , Ս. Պասիտեան « Համբար

« ձու՞մ օրմալը , աճապ նիշուն կէմիշո՞ տիկերէք տիւշիւնմէյէ պաշլատը :

Համբարձում Ս՝. Փասիտեանն օտաւորնէ կիրուպ վաճիպ օլան րու սումաթը իճրա իթտիքտէն սօնդրա մէրսում խանէ սահիպիսի սիււալ իթտի :

— Նէ՞ օ , Համբարձում ախպար խայր օլա :

— Պէն իսն օղլու խան՞¹ , եօք պէն էօյլէ քիմին արապասընա պինէր սէմ օնուն թիւրքիւսիւնիւ չսղըրմամ , եօք պանոս պաք , պէն էօյլէ ... սէն տէտիլիմէ պաք . նէնէ՞ լազըմ :

— Ղալիպա պու սապան պիր քաչ տանէ զկատէ ուշուշտուրմուշսն :

— Նէ՞ եաբաճաքսըն եա , եօրկուն լուղը պիլնրմիսին սէն , պէն իշթէ տօղրու Նլէմ տաղընտան կէլիօրում , պէն պիրիսինէ սէօզ վէրիսէմ սէօզիւմ սէօզ տիր , եօք պէն էօյլէ թիւրքիւրտիւլիւմի եալար պօյու տէյիլիմ :

— Նլէմ տաղընտան մը կէլիօրսըն , էյ նէ եաբտըն պաքալըմ :

— Նէ՞ եաբաճաղըմ , եաբտըմ եաբ-

1 Ինսան մանասընա :

մատրմ սէն չունա՛ պաք — տէյուպ պա-
լըքճը՝ Լփապի տուտունըն թէզքի-
րէսինի քոյնունտէն չըքարուպ Ս.
Պասիտեանէ վիրտի, վէ օլ տախի
թէզքիրէյի օքուտըքուտէն սօնղրա տույ-
տուզը քէյֆիէթէ զայէթի իլէ ճանը
սըքըլարաք սիւալ իթտի :

— Պու թէզքիրէ նաճըլ սէնին է-
լինէ կէչտի :

— Լնղլատըն մը չիմտի պէնի, պաք
Համբարձում նէ՞ եաբայօր ըմըշ, պէն
պիրինին արգասընա տիւշմէյիմ եօք-
սա, պէն տօլմուշ քայըզա պինէրմի-
յիմ :

— Սահիհ, պէն պունու սէնտէն
ումմազ ըտըմ, Յակոբ աղա էհլինին
տօսթու օլտուղընտէն պիր քաշ շէյի
թասիհ իտէսին տէյու թէնպիհ իթ-
տիմ իսէ տէ, պու տէրէճէ չաբըք ի-
չիմէ եարայաճաղընը մէմուլ իթմէզ
իտիմ :

— Իշթէ վա՛ր արթըք անղլա :

— Բէք էյի, լաքին պէնիմ տէտի-
յիմէ ճէվսապ վիրմէտին, պու թէզ-
քիրէյի նաճըլ էլինէ կէչիրտին, սէօյլէ
պաքալըմ — :

() Լվազըթ Համբարձում քէյֆի-

էթի օլմուշը կիտի նագլ իթտի իսէ ,
 11. Քասիտեան ղեյատէսի իլէ քէտեր-
 լէնտի , ղերա սահիհ օլտուղընէ հիչ
 շիւպհէսի քալմատը , վէ պիր աղ միւլ-
 հագէտէն սօնղրա պալըքճըլէ տէտի :

— Ամարըմ քի իթտիյիմ էյլէյի տա-
 հա ունու թմատըն :

— Եթ պանան պաք , պէն էքմէյի
 տիղինտէ պօյու հէրիֆ տէյիլիմ . պա-
 նա առլը շանլը չօլաք Նիկիղսըն օղ-
 լու պալըքճը տայը Համբարձում
 տէրլէր :

— Իէք էյի , պիլըրմիսին քի շիմտի
 պանա տահա ղեյատէ լաղըմ օլաճաք
 վագթին կէլտի :

— Պաշ իւսթիւնէ , իլէ օ Յա-
 կոբտան էօճ ալմաք իչուն հիչ պիր
 շէյի տիւ շիւնմէմ :

— Եթ էօյլէ շէյ սէօյլէմէ , էօճ
 ալմաք նիյէթի իլէ աէյիլ , իլա Ալա-
 հա մագպուլ օլմաք նիյէթի իլէ պաշ-
 լայաճաքսըն , ղերա օ զաւալլու կէն
 տունի ճէհէննէմէ ալմաք էօլունտէ
 պուլլունլօր , Ալահըն խաթըրը իչուն
 օնու շէյթանըն եհսիրլէյինտէն քուր-
 թարմալը :

— Պէնիմ էլմտէն կէլսէ օնու պիւս .

պիւթիւն շէյթանա թէսլիմ իթմէյէ
պաքարմամմա, նէ իսէ հայտէ էօյ-
լէ օլտուն:

— Եօք, օնա հիչ զայլուք վերէ-
մէմ, օ սանա ֆէնալըք իթտի իսէ սէն
օնա էյլէք իթմէյէ չալըշմալըսըն, նա-
սըւքի սուրք քիթապլար պիղէ պէօյլէ
էօյրէթտիրի, վէ պու սաաթտան
սօնղըա պաշտայալըմ, նէ գատար քի
կիւճիւք չէքէճէիսէք, Ալլահըն խա-
թըրը իչուն ճէմիսինի կէօզիւմիւզէ
ալարաք օ տէլի քանլույը շէյթանըն
քուճաղընտէն պէրի ալալըմ: Հիմտի
պէն Ա իչէն աղանըն էվինէ կիտէր ի-
տիմ, լաքին պու կիւն Պէօյիւք տէ-
րէյէ չըքաճաղ իտի, եարըն պազար
տըր պիր քայըք թութար քէօյէ կի-
տէրիմ, վէ քէյֆիէթի պիր էյիճէ բէ-
տէրինէ անղաթտըրըրմ, բէք էյի պիր
ճան տըր, էլպէթտէ օղլունըն պու
եօլլարտէ կէզախինէ ճանը սըքըա-
ճաք, իգթիզա իտէր իսէ, սէնի տէ
չաղըրթտըրըրզ պազար իրթէսի կիւ-
նի պիր եէրէ կիթմէ, խապէր իթտի-
յիմիզ վազըթ նէրտէ իսէն մութլա-
գա կէլ, նասըլ օլտուղընը թարիֆ ի-
տէրսին, Ա իչէն աղանըն տա հիչ շիւպ-

հէսի քալմազ, եկէր քի հարձըղա սը-
բընթըն վար իսէ քօրքմա, պէն սա-
նա բարա պուլուրըմ, վէ սանա պիր
իշ տէ պուլմայէ Ալլահ քէրիմ, շիմ-
տի ֆիգրիմէ պիր շէյ կէլտի, պիր շէ-
յէ սրաշայաճաղըղ թէքմիլ խտելիմ,
զիրա միրէթիմիզտէ արթըք
հէր նէ իսէ :

— Պէնիմ էլիմտէն կէլէնի պէն եա-
բարըմ, վէ սէնին սէօզիւնտէն հիչ
տըշարը չըքմամ, իլէ պիր ազ տա
հարձըղա սըբընթը շէքտիրմէզսէն,
քաբ սալը վէր եաքասընը :

— Համբարձիւմ ախպար, շիմտի
պէն սէնի Վ իչէն աղանըն էվինէ կէօն
տէրէճէյիմ :

— Աէ տէտին, նէ տէտին,

— Վ իչէն աղանըն էվինէ կիտէ-
ճէքսին :

— Պէն ագըմը տահա քաչըրմա-
սըմ :

— Նիջուն :

— Իշլէ եա, օ Յակոբ պիր տէ-
ֆա պէնիմ էվիմէ կէլտի, պէնի սուրբ
Յակովբա թըքտըլար, պէն շիմտի օ-
նուն էվինէ կիտէյիմ պիւսպիւթիւն
քիւրէյէ աթսընլար, էշլէմի :

— Լօք սէն քօրքմա պու տէֆա
պիր շէյ օլմազսըն :

— Ամսըլ օլմամ, ամսըլ պու տէֆա
նէ օլուրսամ օլուրում :

— Լօք եօք, շիմտի հավա թէպ-
տիլ օլտու :

— Լչի եա, պիր աղ վագըթ կէչ-
սին հէլէ, տահա սուրբ Յակովբեան
եէնի չքքորք :

— Ամսըմ սէն քօրքմա կիթ, եօք
լէ քօրքաքլըլ իլէ իշ կէօրիւմէղ :

— Բէք էյի, օրայէ կիտուպ նէ
եաբաճաղըղ :

— Կիտէր գաբույու վուրուրսըն,
Սարգիս աղա սէլամ իթտի Վ իչէն
աղա քէօյէ չքքտը մը աէյու սօրաբ-
սըն — :

Պալըքճը տըշարը չքքտըքտէն
սօնղրա Ս. Ֆասիտեան եազտըղը մէք
թուպի թէքրարէն աչուպ պիր տէր
քէնար տահա իյլէտի :

Յակօբեան քօրքուպ չաչթլաթ
արտըղըմըղէ նէ գատար հագ-
գըմըղ օլտուղընը կիւն պէ կիւն
տահա զէյատէ անղլայօրում, զէ-
րա շիմտի խապէր ալտըմ պիր

Լորմէնի բըզընա ալադա իթմիշ,
պաքալըմ նանըլ մէն իտէպիլէ-
ճէյիզ պու քէյֆիէթի, ֆագաթ
իւմիւտիմ շու քի բէտէրի պի-
ղիմ էլիմիզտէ տիր :

Վ իչէն աղա քէօյէ չըքմըշ օլտու-
ղընտէն, իրթէսի կիւնի Վ. Ֆասիտ-
եան պիր քայլք թութուպ տօղրու
մէրսումուն եալըսընէ վասըլ օլտու .
վէ Յակոբ աղանըն բէտէրի տախի
հէնուզ թաամտէն քալքմըշ եալընըն
էօնիւնտէ օթումումուշ չըպըք իչէր ի-
տի :

Իպթիտա եալընըն էօնիւնտէ պիր
աղ կէօրիւշտիւլէր, պատէհու եօքա-
րը չըքուպ օտա գաբուսունը սիւր-
կիւլէտիքտէն սօնղրա Վ. Ֆասիտեան
տէտի :

— Վ իչէն աղա, պու կիւն սիզէ
բէք րաճի վէ պա խուսուս միւլհա-
զալէրինիզէ ղայէթ մուղայրը պիր քէյ-
ֆիէթին իֆատէսի իչուն կէլմիշիմ
տիր . զերա պիլիրսինիզ քի ճումա ախ-
շամը մէշղուլիէթիմ օլտուղընտէն սի-
ղին իլէ պիրլէքտէ կէլէմէտիմ իտի :

— Լվվէթ, ֆագաթ ճան սըբըլա-

Ճաք պիր շէյ իսէ քէյֆիմ քըրըւաճաք,
զերա պու կիւն թամամ քէյֆիմ եէ-
րինտէ իտի :

— Նէ չարէ , մէճպուրի սէօյլէ մէ-
լիւիմ , զերա վազըթ զայս իթմէյէ կէլ
մէղ . վէ նէ գատար միւսասատէ օլսա
օլ գատար ֆէնա օլուր : Պիր աղ քէ-
տէր իտէճէքսինիլ իսէ տէ զարարը եօք .
տիւնեայէ կէլմիշիղ խաչ չէքէճէյիղ — :

Վ իչէն աղա չաքըճաք կէնտուկէ
կէլուպ , կիւնաս իթմէսին տէյուլ քօր .
քարաք — էօյլէ եօյլէ հադգընըզ վար —
տէյու պիր քաչ տէֆա թէքրարլատը :

— Վ իչէն աղա սիզէ սէօյլէյէճէ-
յիմ քէք միւգթազի պիր մասլահաթ
տըր , պու սէպէպտէն վազըթ զայս
իթմէյէրէք կէլտիմ , զերա մէմուլ ի-
տէրիմ քի մահտումինիզին ֆէնալըզ-
նը ասլա իսթէմէզսինիզ :

— Նէ տէյօրսուկնըզ , օլըւմա րա-
ճի պիր շէյ մի տիր :

— Վ վէթ , յաքին հիչ թէէսսիւֆ
իթմէյին , մէմուլ իտէրիմ քի , պու
քէյֆիէթի իքիմիզ պիրլէքտէ տէֆ ի-
տէպիլերիզ : Պադաթ պիր սօրտում
պիր տահա սիւալ իտէյիմ : Վահտու-
մինիզ լէմ տաղընտէ տիր տէտինիզ ,

էջլէ տէյիլ մի :

— Ի՛վլէթ , Սարգիս աղանըն էվին տէ :

— Օրատէ Լըմէնի միւթէպպերւ լէրինտէն Պաղտասար աղա իսմինտէ պիրինին եէկէնի Լգապի տուտու օւլույօր :

— Պաղտասար աղանըն եէկէնի Լգապի տուտու , աճապ հէր նէ իսէ սէջլէյին պաքալմ :

— Ե՛ջլէ պիր քըզ քի Լըմէնի միւլ լէթինտէ էմսալի եօք թարիֆլէրինէ կէօրէ , զիրա Լըմէնի վէ Ռուանսըզ լիւսանլէրինի բէք էյի պիլուպ , վէ Օսմանլըճայը տախի եբէյի թահսիլ իթմիշ օլտուղընտէն մատա բէք ալիմպիր քըզ ըմըշ , վէ զպէթի իլէ սէրպէսթ ֆիգիլլէրէ մալլէ , պիլմէմ նասըլ օլմուշ , չիւնքի ամուճասը ասլա պու կիպի շէյլէրէ մէյիլու տէյիլ օլտուղընը բէք էյի թասհիհ իթտիմ :

— Պաղտասար աղանըն պիրատէրի սանլըլմըշ :

— Իէտէրի վէ վալիտէսինի սիւալ իթտիմ իսէ պանա թարիֆ իտէն պիլմէյօր իտի , եախուտ սէջլէմէք իսթէմէտի , լաքին եինէ անղարըմ :

— Երես պէնիմ շիւպհէմ սահիհ
օլմալը :

— Պէօլէճէ Լգապի տուտու իլէ
մահտումինիզ բէք չօք կէօրիւշմիւշ-
լէր , վէ պիրիպիրլէրինէ զիյատէսի ի-
լէ ալապալէրի օլտուղընտէն մատա ,
միւրատլէրի պիրիպիրլէրինի ալմաք — :

Կերչի Ս. Փասիտեան Լգապի
տուտու իլէ Յակոբ աղա նէ ֆիգիր-
տէ օլտուքլէրինտէն պի խապէր իտի
խսէ տէ , էօլէ օլմալը տըր տէյու մէ-
մուլ իտէրէք վէ Վիչէն աղայը պիր
էյիճէ ալթ իւսթ իթմէք նիյէթի իլէ
պիրտիյինտէն տահա զիյատէ շէյլէր ի-
լալէ իթտի :

Յակոբ աղանըն բէտէրի պու սէօզ-
լէրի իշիթտիյի կիպի սէտիրին պիր
բէօշէսինտէն օ պիրինէ սըչըրայուպ ,
վէ սօնղրա տէօնիւպ մէրտում Փասիտ-
եանէ սիւալ իթտի :

— Սիւրատլէրի պիրիպիրլէրինի ալ-
մաք մը տէաինիզ :

— Իվվէթ :

— Պէնիմ օղլում Լըմէնի քըղմ մը
ալաճաք , :

— Լման Վիչէն աղա քիմսէ տույ-
մասըն , զիրա սօնու բէք ֆէնա օղլըր :

— Լօք, եօք, քօրքմայրն, լաքին
պէնիմ օղլում Լորմէնի քրզը ալամազ,
պէօլէ շէյ օլմազ, եանլըշլըղընըզ օլ-
մալը, պիր էյի թասհիհ իթմէմիշսի-
նիզ տիր — տիէրէք Վ իչէն աղայէ պիր
տիւրլիւ ինանմաք կէլմէզ իտի :

(Օ) Լ վագըթ Ս. Ֆասիտեան քօյ.
նունտէն Լգապի տուտունըն Յակոբ
աղայէ եազտըղը թէզքիրէյի չըքա-
րուպ Վ իչէն աղայէ վիրտի — էկէր ի-
նանմայօր իսէնիզ օքույուն պունու —
տիէրէք :

Վ իչէն աղա, թէզքիրէյի օքու-
տուքտէ աղա շիւպհէսի քալմատը ի-
սէ սիմասընտէ իոտիա իլէ խըրս նի-
շանէլէրի կէօրիւնիւր իտի, վէ պա-
շընը էլինէ տայատարաք կէօյա տիւն-
եանըն սօնու կէլմիշ կիպի — աման
Լլւահ — տէյու եիւքսէք ավազ իլէ
պաղըրուպ վէ սօնդրա բէք քէտէր ի-
տէրէք տիւշիւնճէյէ վարտը իսէ մէր-
սում Ֆասիտեան սիւալ իթտի :

— Վ իչէն աղա նէ տիւշիւնիւյօր-
սունըզ, տիւշիւնմէ իլէ պիթմէզ պիր
ան էվվէլ պու շէյի մէն իթմէնին չա-
րէսինի արամալը :

— Նէ տէրսինիզ հալա ինանմաք

կէլմէյօր :

— Նիչուն , բէք էյի ինանմալըսը նըզ , հաթթա պէօլէ պիր շէյ օլուր տէյու բէք մէմուլ իտի , զերա Յա կոր աղանըն ահվալի մալիւմ , պիր ի քի սէնէտէն պերու կիզլիճէ միլէթ ումուրընէ քարըշուպ , Ղրմէնիլէրէ տախմա եագընիէթ կէօսթէրիյօր :

— Պէնիմ օղլում իչուն մի տէյօր սունըզ :

— Վիվէթ , վէ հիչ թաաճճիւպ իթմէյին , զերա վալիտէսինին մաթլուպը իլէ չօճուղ իքան , կէօնտէրտիյինիզ մէքթէպտէ պու ֆիգիրէր իլէ պէօլիւյիւպ վէ սօնղրա Ֆրանսա մէքթէպլէրինտէ իլմու ֆինուն վէ սերպէսիէթ քէսպ իտուպ , իլմինին քէսրէթի իլէ բէք չօք տտէմլէրի կէն սունէ ճէլպ իթմիշ տիր , պունլարէ մէպնի կէնսունին ֆիգրինէ մըթապըզ վէ կէնսունէ էմսալ պիր քըզ րասթ կէլաիքտէ ալագա իթմէսինի , վէ անը ալմաղէ ճահտ իթմէսինի ա ճալիպ մի պուլույօրսունըզ — :

Վէ Ս . Ֆասիտեան Վ իչէն աղա յէ պիր ազ տահա եագլաշուպ պաշլատը պու սէօղլէրի տիմէյէ :

— Վ իչէն աղա եկէր քի պու քէյ-
 ֆիէթի մէն իտէմէզ իսէք, պիւմիշ օ-
 լուն քի հագգըմըդտա բէք ֆէնա օ-
 լուր չիւնքի, էվիւլա զէնկին
 ֆամիլէատէն պէօյլէ պիր շէյ զուհուր
 իտէր իսէ բէք չօբլէրինէ ֆէնա իպ-
 րէթ տիր, վէ սօնդրա պիզիմ տախի ա-
 խէրինէ տիյէճէյիմիզ քալմազ, սանի-
 էն մահտումինիզին ագլունէ պէկէն-
 միշ բէք չօք քիմսէլէր վար ճիւմլէսի
 խօշանտըքուն մատա անլէր տախի
 պունա էմսալ շէյլէր եաբարլէր, օլ-
 վագըթ նիհայէթի նէրէյէ վարըր, պի-
 ղիմ քուրտուղըմը ֆիգիրլէր արթըք
 իլէրի կիտէր մի, զերա խըսըմըք մի-
 նասիպէթի իլէ իքի միլլէթ պիրլէշէ-
 ճէք օլուր իսէ, պու տէվլիւտէ նիճէ
 պիր տահա այըրապիլիրիզ, պունճա
 սէնէլէրուն պէրու սէլէֆլէրիմիզին,
 վէ պիզիմ իթտիյիմիզ ճահալէր պօ-
 շունա կիթմէզ մի, վէ հասիմլէրիմի-
 զէ մաղլուպ օլուրսաք անլէր մէմնուն
 օլմաղլէր մի: Աիւճիւլէք իլէ շիմտիէ
 գաուսար պու ագրապալըք խուտուսը-
 նը քալտըրուպ վէ մէն իտէպիլտիք,
 մէմնու օլան քէյֆիէթէ թագվիլէթ
 վիլէմէզ իսէք միլլէթին էֆքեարը ի-

քիւն թէ՛վճի՛ն օլմուշ իբան պիր տա-
հի միւրատըմըզը նսմըլ իլէրի կէօթիւ-
րէպիլիւրիզ :

— Եօք եօք, պէնիմ օղլումուն
պու շէյ սաշլանղըճ օլմաղ, օնուն
հագգընտէն պէն կէլիւրիմ — տիւերէք
Վ իչէն աղա խըրս իլէ այաղէ քալը-
տը, լաքին սօնղրա եինէ գալպինտէ
բէտէրլիք մուհապպպէթինի տույ-
տուքտէ “ Լ՛հ նէ գատար տա օղլու-
մը սէվէրիմ ” տէյուպ էլինի անլընա
քօտու :

— Վ իչէն աղա, Լ՛ըահըն խաթը-
րը իչուն պու շէյի մէն իթմէյէ ճան
ու կէօնիւլտէն ղայրէթ իտէճէքսին,
վէ օղլունը սէվէր իտէն տահա էյի
եա, ճանը ղայպ օլմասըն տէյու ճահու
իտէճէքսին, չիւնքի սէվտիլին ատէ-
մին, հէր շէյտէն էվվէլ ճանընը քուր-
թարմալը, պու տիւնեա կէչիճի տիր,
ասըլ տիւչիւնիւպ վէ քօքքաճաղըմըզ
շէյ էպէտիլիք տիր, էպէտիլիք :

— Լ՛հ պէնիմ օղլումըն նէ՛ գապա-
հաթը վար, պիւթիւն ֆէնալըք իր-
շատ իտէնլէրին տէյի՞ մի :

— Սահի՛ն, հագգըն վար, պիւ-
թիւն ճիւնհա օնլարըն պաքա-

լում Ալահա նէ՞ ճէվապ վերէճէքլէր ,
 եաբսընլար պու շէյլէրի , լաքին ինչա-
 ալլահ պիր կիւն կէլէճէք քի
 հէր նէ իսէ շիմտի պու պէլայը տէֆ
 իթմէյէ պաքալում :

— Աման պէնի եալընըզ պըրաքմա-
 յըն :

— Խայըր , պէն սէնին իլէ տաիմա
 պիրլէքտէյիմ , շիմտի պէն սանա սէյ-
 լէտիյիմի եաք , սոնուհտէ նէ թէտ-
 պիր քուլլանմալըր սէյլէրիմ : Ավկե-
 լա Պէյիւք տէրէտէն Պէյ օղլունէ
 ինմէլիսինիզ :

— Աիշուն :

— Չիւնքի Պաղտասար աղա Ալէմ
 տաղընտէն Պէյիւք տէրէյէ կէլէճէք
 իմիշ , սիզ տէ պուրատա պուլլունըր
 իսէնիզ քըզ իլէ տաիմա կէօրիւշմէյէ
 վէսիլէ օլուր , լաքին աշաղտէ եանըն-
 տան այըրմագսըն , իպթիտա կէօրիւշ-
 մէլէրինի մէն իտէլիմ , սոնուհտա նէ
 քի իգթիզա իսէ եաբարըզ , ֆագաթ ,
 Վ իչէն աղա , թէքրար սէյլէրիմ , է-
 լինաէն կէլէնի տիրիզ իթմէյէճէքսին ,
 օղլուն տըր տէյու աճըմայաճաքսըն ,
 սոնըրա տահա ֆէնա օլուր , պիր ա-
 տէմ սէվաիյի քիշինին ճանընը քուր-

Թարմայէ չալըշմալը , էն պէօյիւք էյ-
լիք պու տըր , տիւնեէ վի շէյլէրին թօ-
բու պօշ , ահրէթիմիզ էյի օլտուն ,
նէ վագըթ քի օղլունըն ճանընը քուր-
թարըր իսէն , օլ զէման պապալըք
խըզմէթինի թէքմիլ իթմիշ օլուրսըն ,
վէ լ'լլահա տա պօրճլու քալմազըն — :

Վ իչէն աղա Ս' . Փասիտեանըն
սէօյլէտիքլէրինի տինլէյուպ , վէ օղ-
լու հէման ճէհէննէմէ կիթտի տէյու-
քօրքարաք — բէք էյի էֆէնտիմ , բէք
էյի եարըն սապահ ինէրիմ — տէյու-
ճան ու տիլտէն սէօղ վիւրուպ վէ ին-
մէյէ գարար վիւրաի :

— Պիր շէյ տահա սէօյլէյիմ :

— Պույուրըն :

— Պունտան սօնղրա նէքի եաքար
իսէք էսրար օլմալը , մահտումինիզն'
իքիմիզն իլմի պիր օլտուղընը տույ-
մաուր հիչ պիր տիւրլիւ էյի օլմաղ , պի-
ղի կէնտուսինէ տօսթ տէյու իրշատ
իթմէլիիզ , վէ եինէ տօղրուսը պու-
տըր , չիւնքի անըն էյլիլի իչուն չալը-
շլըօրըզ , շիմտի ճէհալէթ իլէ պիր շէյ
եաքայօր , սօնունտա բէշիման օլուր ,
վէ օլ վագըթ պիղէ միւթէշէքքիւր
օլաճաք տըր , ֆագաթ շիմտի պէլլի

իթմէյե կէլմէզ :

— Ի՛նք էյի , սիղին նասիհաթլէրի-
նիզին ճէմիսի պէնիմ մադպուլում ,
ինչաալլահ սոնունտէ սէմէրէսինի կէօ-
րիւրիւզ :

— Հիչ շիւպհէ իթմէյին , պու-
կիւն պու գատար կէօրիւշտիւք էլ
վէրիւր , եինէ Պէյ օղլունտէ պուլու-
շուրըզ զիրա պէն շիմտի ինէճէյիմ :

— Ի՛նչա իտէրիմ , պու կիւն պու-
րատէ քալըն , պէնի եալընըզ պլորաք-
մայըն , զիրա վերտիյինիզ խապէրտէն
բէք Ֆէնա օլտում , ախէրլէրին պու-
զիւիւմտէ օլտուղընէ իքրահ իտէր ի-
քան , պէնիմ պաշըմա կէլտիյինէ բէք
քէտէր իտէյօրում :

— Իսայըր , պու կիւն էլպէթտէ
էնմէլլիւմ , պուտան մատա տահա չօք
մէշղուլիէթիմ վար վէ սիղտէ քօրք-
մայըն պիր շէյ եօք Ալլահ եարտըմ ի-
տէր — :

Վ իչէն աղա միւսաֆիրինին ար-
գասընտէն եալընըն էօնիւնտէքի իս-
քէլէյէ գատար ինուպ , վէ էլինտէն
թուլթուպ քայըզա քօտուքտէն սօնդ-
րա եօքարը չքքտը իսէ , պիր խըզ-
մէթքեար չաղըրուպ կէօշ արապալէ-

րինի իրթէսի կիւնինէ թերթիւ իթ-
տի, վէ պատէհու օտասընէ չէքիլուպ
հիչ պիր շէյ իշթահը քալմայարաք
տիւշիւնմէյէ պաշատը :

Ֆերտասի սապահը արապալէր
եիւքլէնիւպ Յակօբ աղանըն բէտերի-
նին Պէյ օղլունէ ինտիյինի կէօրէնլէր
էբէյի թաաճճիւպ իթտիլէր, վէ խըզ-
մէքեարլէր տախի սիւալ իտէնլէրէ
“ պիլմէյիզ, պիր շէյ վաճր ամմա նէ օլ-
” տուղընտէն խապէրիմիզ եօք ” տէ-
յու ճէվապ իտէր իտիլէր :

ՖԼՍՐԼ՝ ՕՆ ՊԻՐԻՆՃԻ

ՓՈՒՐԹՈՒՆԱ

ՅԱՎՈՒՐ աղա Ագապի տուտուս իլէ
սօն տէֆա Ալէմ տաղընտէ կէօրիւշ-
տիւլիւնտէ, զնտան սօնդրա արթըք
Պէօյիւք տէրէտէ պուլուշմալէրինի
գարարաշտորուպ, Վ իչէն աղանըն
քէօյտէն ինտիլի կիւն օլ տաիի Պէյ
օղլունէ ինտի. վէ հէր նէ գատար
քէօյէ կիտիլուպ, թէգրար կէրու
տէօնիւլտիւլինի խրղմէ թքեարէրտէն
տուլտու իսէ տէ սէպէսլինի աշիքեա-
րէն տուլամայուպ իլլա շիւպհէ իտէր
իտի: Գ իրա բէտէրինտէն կէօրտիւ-
լի թէրս չէհրէտէն անա սիւալ իթ-
մէյէ ճէսարէթի օլմաուր, գապիլ տիր
քի մէրսուժ տէլի քանլու կէնտու
խրղմէ թքեարընտէն Վ. Ֆասիտեա-
նըն քէօյէ չըքուպ, բէտէրի իլէ կիդ
լիճէ կէօրիւշիւպ վէ իրթէսի կիւնի
ինիլտիլինի տուլսա պիր աղ մէրգուժ

Ֆասիտեանտէն շիւպհէ իտէր իտի իւ
սէ տէ օլ խուսուսը անղայապիլէճէք
հիչ պիր վէսիլէ օլմատը, զիրա քէօյ-
տէն ինէր իքան պի գըլմէթ պիր սա-
աթ գազաէն քըրըլմըշ օլոուղընտէն
Վ իչէն աղա օղլունըն սատըգ պէն
տէսինին տիգգաթսըղլըղընը վէսիլէ
իտէրէք անա իղին վէրտի, պու սէ-
պէսլէրէ մէսնի, Յակոբ աղա հէր
խուսուստէ շիւպհէաէ քալտը իսէ
տէ կէնտու ալագասը զահիրէ չըքուը-
ղընէ պիր էյիճէ գարար վիրաի :

Պու քէյֆիէթլէրտէն տէօրթ պէշ
կիւն սօնղրա, պիր պաղար կիւնի Վ ի-
չէն աղա իլէ օղլու օթուրմուշ սէօհ-
պէթ իտէր իքան, Վ. Ֆասիտեան ան-
լէրին խանէսինէ կիտուպ վէ օտատէն
իչէրի կիրիւր կիրմէզ՝ էվվէլա Յակոբ
աղայէ տիգգաթ իթտի, աճապ մեր-
սում կէնտու հագգընէ պիր շիւպհէ
իտէյօրմը տէյու, զիրա էկէր քի պիր
ազ քըրկընլըք կէօրսէ իտի, օլ կիւն
ֆիգըրինտէքի քուրտուղընը իճրս իթ-
մէյի թախիր իտէճէք իտի, լաքին եի-
նէ Վ իչէն աղանըն օղլունտէն հէր
տէֆաքի մուամէլէյի կէօրտիւյիւ ի-
չուն միւսթէրիհ օլարաք վէ կէնտի

տախի խօշ մուսամէլէ կէօսթէրէրէք
սէտիրէ կէչուպ օթուրտը, վէ Յակոբ
աղա չըպըք կէթիրսինլէր տէյուլ էմը
իթմէք իչուն տըշարը չըքար չըքմաղ
Ս. Փասիտեան՝ չաքըճաք Վ իչէն ա-
ղայէ տէօնիւպ :

— Պու կիւն թամամ վագթի տիր
սէօլէյէլիմ, վէ սէն տէ պանա եար-
տըմ էթ . . . — տիմէյէ քալմատը,
Յակոբ աղա թէքրարէն իչէրի կիրտի :

Եւի հաւատէն սէօհպէթ աչըլուպ
վէ պիրրախանէյէ գատար, եախուս
սուրբ Յակովբտան եգքարը չըքըլուպ
կէզինմէք Ֆէնա օլմաղ տէյուլ սէօլէ-
չէր իքան՝ Ս. Փասիտեան Վ իչէն ա-
ղայէ տէօնիւպ տէտի :

— Սուրբ Յակովբ լաքըրտըսընտէն
խաթըրըմա կէլտի, կէչէն կիւն տօս-
թումըն պիրի տէյօր խտի քի, պալըք-
ճը Համբարձում տէյուլ պիրիսի վար,
Յակոբ աղա մուգատտէմ սուրբ Յա-
կովբա քօտուրթմուշ ճիւնհասը օլ-
տըղը իչուն, լաքին շիմոի ագլը պա-
չնէ կէլմիշ օլտըղընտէն պիրիսի՝ հա-
լինէ մէրհամէթէն սուրբ Յակովբտան
չըքարթմըշ, ֆագաթ բէք ֆագիր օլ-
տըղը իչուն Վ իչէն աղայէ, եախուս

Յակոբ աղայէ սէջլէսէն տէ պիր խըզ
մէթլէրի օլուր իսէ՝ քուլլանսընլէր,
ղերա իպթիտա թէրպիէսինի վերմիշէր
վէ շիմաի տէ պիր քաչ բարա քազա-
նաճաք պիր իշէ քօրսալար, պունտան
պէջիւք էֆէնտիլիք օլմաղ տէյու,
պէն տէ սէջլէրիմ տէյու սէօզ վեր-
միշ պուլունտում, լաքին եինէ սիզին
պիլէճէք իշինիզ տիր — :

Վ իշէն աղա օլ վագըթ մահաու-
մինէ տէօնիւպ թաթլըլըք իլէ տէտի :

— Յակոբ, սէն պու ատէմի պիլմէ-
լիսին էջլէ իսէ :

— Իվվէթ, պիր աղ հաշարի օլտը
ղընտէն օլ վագըթ պիր թարաֆըլըւ
սուրք Յակովբա քօտուրթտում իտի :

— Յակոբ աղա, բէք էյի իթմիշ-
սինիզ, թամամ միւսթահագ իմիշ :

— Իվվէթ, զիրա բէք թաճիզ ի-
տէր իտի էհլինի :

— Օվալլու քարը, միլէթիմիզ-
տէ նէ գատար պունա էմնալ շէյլէր
վար — տիյերէք Ս. Ֆասիտեան կէն-
տու քուրտըղը թուղաքլէրտէն հիշ
հիճազ իթմէզ իտի : Վ է մէքսում քէ-
տէր կէօսթէրէրէք պիր իքի տէֆա
պաշընը սալլաուր, շունը տափի մա-

լիւմ իտէրիզ քի Ս. Ֆասիտեանըն՝
Սօֆի տուտուլը թանրուղընը Յակոբ
աղա պիւմէզ իտի :

— Լաքին շիմտի, օ տօսթումու-
ղըն նագլինէ կէօրէ էօլէ քալմամըշ .
պիլերսինիզ օլ մագուլէ ատէմլերին
պիր քէրրէ կէօղիւ քօրքար իտէ, պիր
տահա հիչ պիր շէյէ ճէսարէթ իտէ-
մէզլէր :

— Էօլէ տիր — տէյու Վ իչէն ա-
ղա գարար վիրտիքուն սօնղրա տէօ-
նիւպ օղլունէ տէտի :

— Յակոբ, սէնին ուշաղըն եօք,
օնուն եերինէ քօրսաք ֆէնա օլմազ :

Յակոբ աղանըն պու թէքլիֆէ բէք
ճանը սըքըլարաք ճէվապ իթտի :

— Լֆէնտիմ, նաւուր օլուր, պա-
լըքճը ատէմ ուշաքըք էտէպիլիր մի :

— Էօք, Յակոբ աղա, զանն իթմէ-
յին քի էօլէ բէք գապա ատէմ տիր :

— Պէն թանըրմ, բէք տէ քուլա-
նըլըր ատէմ տէյիլ :

— Յակոբ աղա, պէն թարաֆ իթ-
մէք իչուն տէմէյօրում, լաքին շիմտի
հիչ էվլէլքիլիսի քալմամըշ, մահճուպ
քուղու կիպի պիր ատէմ օլմուշ, լա-
քին եինէ սիզ պիլերսինիզ :

— Դապիւն տիր, ֆագաթ հաշարը
լըղը տէֆ օլմաղըլա գապալըղը տա
պիրլիքտէ կիթմիշ օլմաղ:

— Յակոբ, նէ օլաճաք, օտատէ Սի-
քայէլ վար, պու Համբարձումը տա
ալըրսաք սէնին իլէ պիրլիքտէ կէզէր,
չօքլուք պիր իշի եօք, բըլըղընը տէ-
յիշիրսէտէ պիր ազ սըրասընէ կիրիր,
օտա ատէմ տէյիլ մի, իւչ պէշ կիւն
թօբու լաճէմիլըք չէքէճէք, հէմ շէ-
հիր ուշաղը բէք ահմաք օլմաղ, վէ
իպթիտա սուրբ Յակովբա քօտուրթ-
մուշսըն շիմտի տէ եանընէ ալըրսան
պաշլա օլուր, զավալու բէք տէ ֆա-
բիր իմիշ—:

Յակոբ աղա բէտէրինէ իթաա-
թէն վէ պիր իբի այ խըզմէթինտէ
քուլանտրքտէն սօնղրա իզին վէրիր
միւլհազասը իլէ — բէք էյի — տէտի:

Վէ Վ իչէն աղա Ս. Ֆասիտեա-
նէ տէօնիւպ սիւալ իթտի:

— Պու ատէմ էվլի տէտինիզ էօյ-
լէ տէյիլ մի:

— Իվլէթ:

— Իօյլէ իսէ սէքիզ կիւնտէ պիր
էվլինէ կիթսէ էվլէրիր:

— Նէ տէմէք, իսթէրսէնիզ օն պէշ

կիւնտէ պիր կիթսին :

— Իշօյլէ իտէրիզ Յակոբ , Համբարձումը ալըրըզ , քեամիլ պիր աւտէմ էվտէ պուլունմասը ֆէնա օլմազ , էվին իչինտէքիլէր թօբու ճահիլ :

— Բէք էյի էֆէնտիմ , սիզ պիլիր սինիզ — :

Պէշլէճէ գարար վիրիտիքտէն սօնդրա , իրթէսի կիւնի Մ . Փասիտեան Համբարձումը կէթիրուպ Յակոբ աղանըն խըզմէթինէ միւսթէիւտամ իթտի :

Յակոբ աղա Համբարձումը կէօրտիւքտէ սուրբ Յակովբտան կէնտուսինի քիմ չըքարտըղընը սիւալ իթտի իսէ , պալըքճը օլ խուսուսը սէթր իլէյուպ ,

— Չըքարան աւտէմ աւտընըն սէշլէնմէսինի իսթէմէյօր էֆէնտիմ — տէյու ճէվապ վիրտի իսէ , Վ իչէն աղանըն օղլու թէգրար սիւալ իթմէտի , վէ սօնդրա պազը սիւալլէր իտէրէք Սօֆի տուտունըն՝ Պաղտասար աղանըն էվինտէ օլտըղընը Համբարձում պիլմէյօր մէմուլի իլէ պալըքճըտէն չիւպհէ իտէրէք պիր սէպէպ պուլմա-

տը , չիւնքի Ս . Ֆասիտեան Համբար
ձուժա բէք զկատէ թէնպիհ իթմիշ
իտի ապա պու խուսուսէրի պիլտիւ-
մէմէյէ զայրէթ իթմէսի իչուն :

Նիհայէթ պալըքճը օտատէն տը-
շարը չըքար իքան Յակոբ աղա տէ-
տի :

— Ինչապիւհ պիր իքի այտէն սօնդ-
րա էհլին իլէ սէնի պարըշարըտըղը-
մըզտէ մուհապպէթ իլէ էօմիւր կէ-
չիրիրսինիզ , զիրա շիմտի Սօֆի տու-
տու քէօյտէ տիր :

— Լփէնտիմ , արթըք ճէնապին
նանսը պիլիրսէն էօյլէ եաք :

Վ իչէն աղանըն օղլունըն ֆիգրի ,
պիր իքի այտէն սօնդրա պալըքճըյը
էհլի իլէ պարըշարըրուպ վէ պիր ասէր
խըզմէթէ քօմաք իտի :

Յակոբ աղա Լլէմ տաղընտէն ին-
տիքտէն սօնդրա եիրմի կիւն գատար
Լգապի տուտույը կէօրէմէմիշ իտի ,
զիրա պիր տէֆա բէտէրինտէն Պէօ-
յիւք տէրէյէ Սարգիս աղանըն էվինէ
կիտուպ պիր քաշ կիւն քալմաք իչուն
իզին իսթէտի իսէ Վ իչէն աղա պու
ճէվապը վէրմիշ իտի :

— Օղլում , պու կիւնլէրտէ կէն

տիմոէ պիր ազ րահաթսրզլըք վար ,
բէտէրիմ տէ անգարիպ էօլմիւշ տիր ,
պէն տէ օ իլլէթաէն քօրքայօրում զա-
ֆիլ սէն եօզ իքան պիր շէյ օլուրսամ ,
պէնիմ եանըմտէ քիմ պուլունսըն — :

() Լ վագըթ Յակոբ աղա պիր ճէ-
վապ վիրէմէտի , ֆագաթ Ղգապի տու-
տույէ իթտիյի վատ խաթըրընէ կէլըր
իտի իսէ , կէնտուռնի զայէթ իլէ թագ-
սիրաթլը պուլուր իտի իճրասընտէ օլ-
մատրղը իչուռն :

Լգապի տուտու տախի Պէօյիւք
տէրէտէ պիր տագիգէ գալպի րու-
հաթ տէյիլ , տաիմա Յակոբ աղայը
կէօրմէյի արզու իտէր , լաքին հիչ
պիր տէֆա կէօրէմէզ : Պազար կիւն-
լէրի չայըրտէ վէ կիճէլէրի մահիթապ-
տէ արար տուրուր , վէ պաղէն ու-
զաքտէն պիր ախէրինի անա պէնգէթ-
տիրուպ տէրէճէյի քէմալտէ մէմնուռն
օլուր իքան , պիր ազ եաքընլաշտրղը
կիպի ալտանմըշ օլտրղընը անղլայուպ
եինէ գաթի ումիտ հալտէ գալըր ի-
տի : Վիմի քէրրէ գալպինտէն սիթէմ
իտէր , վէ պաղը քէրրէ տախի աճապ
սէվտիյի քէֆսիղ մի տէյու շիւպհէ ի-
տէրէք իթտիյի սիթէմլէրէ բէշիման

օլուպ թահամիւլ օլունմաղ դալպ
րահաթսըղըղէ կիրիֆտար օլուր իտի :

Պու հալէրտէ իքան , Յակոբ ա-
ղանըն պիր մաուրահաթ իլէ Պօղաղ ի-
չինտէ պիր եալըլէ չըքմասը իճապ իթ-
տի , շէօլէ քի բէտէրի տախի օղու-
նըն կիթմէսինի մինասիպ կէօրտիւ ,
հէր նէ գատար եանընտէն այըրմաք
իսթէմէղ իտի իսէ տէ : Պագաթ նա-
սըլքի իֆատէ իթտիք , Համբարձում
մուայէթինէ թային նէբէյէ կիտէր ի-
սէ պիրլիքտէ պուլլունտըղընտէն , օլ
կիւնի տախի Պաղչէ գաբուսընտէն
կէնտու գայըղընէ պինուպ մէրսում
պալըքճը իլէ Պէյքօղէ չըքտըլէր :

Յակոբ աղանըն ֆիգըրինտէ օլ կի-
ճէ Լգապի տուտույէ կիթմէք օլաը-
ղը իչուն մէշղուլիէթինի թէքմիլ իթ-
տիքտէն սօնղրա օլաըղը մահալտէ գա-
լուպ իրթէսի կիւնի ինմէյի գարար-
շաշտըրտը , վէ էվվէլինտէն գայըքճը-
լէրէ գայըքհանէտէ պէքլէմէլէրինի
թէնպիհ իթմիշ օլարաք , թամամ սա-
աթ իւչ պուչուք սուլէրինէ վարտը
իսէ , եաղ կիճէսի հէր քէս իրքէնճէ
եաթմըշ , Վ իչէն աղանըն օղու եու-
վաշճաճըք աշաղը ինուպ տըշարը չըք-

տը վէ ավտէթի իչուն գաբունըն ետ-
նընտէ ասըլը օլան անախտարը տախի
իւզէրինէ ալտը :

Դայըղա պինտիյի վագըթ հավա-
տէ պիր ազ սաքաթըլըք վար իտի իսէ
տէ ճէսարէթ իտուպ ֆիգըրինի ասլա
թէպտիլ իթմէտի . լաքին Սէրվի պու-
րունը կէչտիքտէն սօնղրա հավա պիւս-
պիւթիւն ֆէնալաշարաք պօղապըն էօ-
նիւնիւ կէչմէզտէն ֆէնա պիր պօրա-
յէ թուլթուլտը վէ կէրու տէճնմէք
տահա միւշքիլ օլտըղը իչուն գայըք-
ճըլէր Պէօյիւք տէրէյէ տօղրու կիթ-
մէյէ մէճպուր օլտուլէր :

Ըգապի սուտու կիճէլէրի սաաթ
ալթը եէտիյէ գատար օթուրուպ Սա-
կուր աղայը տիւշիւնիւր օլտըղընտէն ,
օլ կիճէ տախի աշգ իթտիյի տէլի քան-
լույը պիր տահի կէօրէպիլէճէյինէ ու-
միտի գաթ իթմիշ , բէնճիրէնին էօ-
նիւնտէ տէնիզին սէրթլիյինի սէյր իւ-
լէյուպ կէնտու գալպինին րահաթսըզ-
լըղընէ րուպար իտէր իքան կէօզիւնէ
ղայէթ ուզաքտէ պիր բիյատէ գայըք
րաստ կէլտի իսէ , մահիթապըն եար-
տըմը իլէ տիւրպիւնի ալուպ պաքմայէ
պաշլատը :

Պաղէն ինսանէ մալիւմ օլուր կի-
պի պիր շէյէ զիյատէճէ տիգգաթ ի-
տուպ վէ կէնտուսինէ բաճի պիր քէյ-
ֆիէթ միսիլու անա մէրաք իտէր :
Հէր նէ գատար Ղգապի տուտունըն
թապիաթընէ կէօրէ պէօլէճէ մու-
խաթարատէ պիրինի կէօրէրէք վազի-
ֆէսիզ օլմաք միւմքինսիզ խտի իսէ տէ՝
օլ տէֆա կէօյա կէնտու էն եապընը
օլ գայըղըն տէրունինտէ կիպի տիգ-
գաթ իտիւպ վէ սօնու նէրէտէ գա-
րար վիրէճէյինի անղլամայէ չօք թէ-
լաշ իթտիքտէն մատա գալպինտէ չօք
գօրքու տույմուլէ պաշլատը :

Եւյատէ պու տէրէճէ մուխաթա-
րատէ օլարաք վէ Ղգապի տուտու
գօրքուսընտէն էլլէրի թիթիրէյուպ
տիւրպիւնի կիւճիլէ թու թապիլիւր
քէրթէսինտէ պիր գարա պուլուտ կէ-
լուպ պիւսպիւթիւն այըն բույինի գա-
բայարաք տէրեանըն իւզէրինէ գա-
րանլըք շէօքաիւ իսէ , պիր շէյ կէօ-
րիւնմէզ օլտուքտէ , Պաղտասար աղա-
նըն եէկէնինէ եաբաճաղընը շաշքրուպ
վէ հէման տիզ իւզէրինէ կէլուպ Եւ
լահա րէճա իթմէկէ պաշլատը :

Օլափալու Ղգապի տուտու պիւ-

մէզ քի է՛ն սէվտիյի զաթ կէնտուսինի
կէօրմէք իշուն տէնիզին իւզէրինտէ
տալլալէր իլէ չալքանուպ տուրույօր :

Իուզիկէարըն էօրֆիւլիւ սէսի ,
հիւպէթլու տալլալէրին պիրի պիր արւ
գասըսըռա գայըղըն իւզէրինէ . քօշմալէ-
րի հայաթ վիրիճի ըշըղըն կիւզէլլիյի-
նէ զարէզէ՛ն՝ գարանլը . ք՛եաս , քէտէր
վէ գօրքու վիրէն հիւքիւմաթընը ճիւ-
հանըն իւզէրինէ նէշը իլէմէսի , Մ-
գապի տուտունըն սէվտիյի տէլի քան-
լույը գաթի իւմիտ հալտէ պըրաքմըշ-
լէր վէ պէնզինտէ ըէնք գալմայարաք ,
արզու իթտիյի զաթէ մալիք օլմադտէն
տէնիզին կիրտապլէրինէ ինէճէյինի
ֆիգր իթտիքտէ , աիլպէր սուրաթը
քէտէր իլէ պիր գաթ տահա շիւրինէ-
նիր իտի :

— Եանքօ , աճապ գուրթուլապի-
լէճէքմիյիղ , ամա՛ն եանքօ շու բէք
ֆէհա կէլի — :

Յակօբ աղանըն քէլամընը թէքմիլ
իթմէյէ պըրաքմայուպ տաղ կիսի պիր
տալլա քուտուրմուշ ապան միսալի
քէօբիւք քուսարաք գայըղը պիւս
պիւթիւն տէվիրմէ քէրթէսինէ կէ-
թիլալիյի անտէ “ Մ՛հ , սօն կիւն իմիշո

տիւերէք Վ իշէն աղանըն մահաւումի
բէտէր իլէ կէօզէրինի Պէօյլէք տէ-
րէյէ չէվերտի :

Վաբին Նանքօ երնէ շաշըրմայուպ
սույու պօշաթմաք իշուն չամչաղը Յա-
կոք աղայէ վերտիքտէն սօնղրա պի
դայա տուրուշը վէ տէլիճի պաքըշը
իլէ բուզիկէարը , տարդալէրի վէ աւ-
գատաշընը պիր տիւզիւ քուլլանըր
իտի :

Նիհայէթ իւչ սաաթ մըգաարը
տէնիզ իլէ ուղըաշարքտէն սօնղրա
Վ իշէն աղանըն մահաւումի Պէօյլէք
տէրէտէ Պաղտասար աղանըն սահիւ-
խանէսինին էօնիւնաէքի իսքէլէյէ ետ-
նաշար :

Ղգապի տուտու բէնճիրէտէ օ-
թուրմուշ գայըղըն եանաշարղընը կէօ-
րիւպ վէ սէվտիյի տէլիքանիււյը թա-
նրտըղը անտէ կիճէլիք էսվապընըն իւ-
զէրինէ պիր քիւրք տլուպ խաֆիֆ պա-
սըշ իլէ գաբույէ գօշտու :

Պիր քաչ սանիէ պիրիպիրլէրինէ
պիր շէյ տիմէտիլէր , Յակոք աղա էօ-
լիւմտէն քուրթուլմուշ վէ մաշուգէ-
սինէ գավուշմուշ , հալա կէնտուկէ-
ինանմաք կէթիրէմէզ իտի , վէ Ղգա-

պի տուտու տախի սէվտիխինն քու-
թուլալը թէհլեքէյի խէյալ խլէյուպ
հալա տահա թիթիրէր իտի :

Եղա՞մուր բէք զնյատէ եաղար , ի-
չէրի կիրմէյէ ճէսարէթ իտէմէղէր ,
լաքին չէքտիքլէրի աղապ ասլա կէօղ-
լէրինտէ տէյիլ , իքիսինին տախի տույ-
տուքլէրի մէմնունիէթին իֆատէսի
միմքինսիղ :

Տէլի քանլու Լֆապի տուտունըն
էլինաէն թութմուշ , օլ կիճէյէ տե-
կին կէլէմէտիխինն սէպէպինի անղ-
լաթտրուպ աղայարաք ավֆլըք տիժ
լէմէտէ , Պաղտասար աղանըն եէկէնի
տախի սէվտիխինն սատագաթընըն իւ-
զէրինէ իթտիյի շիւպհէյի խաթըրընէ
կէթիրուպ ասըլ թագսիրաթլը կէն-
տունի պուլարաք , մաշուգունըն ճէլպ
իտիճի կէօղլէրինտէն ագան եաշլէրի
ինճուլը եաղլըղը իլէ սիլմէյէ պաշլա-
տը :

Իքի սաաթ գատար կէօրիւշտիւ-
լէր , ֆագաթ կէնտուլէրինէ իքի տա-
զըգէ պիլէ կէլմէտի , զերա պիրիպիր-
լէրինաէն տույտուքլէրի լէզգէթ հիչ
պիր շէյէ բուպար օլունմազ . լաքին
նիհայէթ կիւնէշ թուլու իթմէյէ :

պաշխար իսէ մէծպուր օլտուլէր այ-
րըմաղէ եինէ իրթէսի խաֆթէ պու-
լուշմաղէ գարար վիրէրէք . վէ պօրա
հայըճա թէսքին օլմուշ օլմասըրլա ,
Յակոբ աղա գայըղընա պինուպ Պէյ-
քօզա ալտէթ իտէպիլտի , լաքին Ա-
գապի տուտու պիր իքի սաաթ գա-
տար ույուլամատը հաւայէ տիգգաթ
իթմէք իչուն :

Համբարձում՝ Յակոբ աղանըն
կիտէճէյինէ շիւպհէ իթմիշ օլտըղըն-
տէն , ույուքույը թէրք իթմիշ , վէ
պուլունտըղը օտատէ բէնճիրէնինէ օ-
նիւնտէ օթուրուպ մերսումու կէօ-
ղէթտի իտի վէ պու սէպէպտէն Վի-
չէն աղանըն մահտումինին կիթտիյի-
նի , վէ թէգրար կէրու տէօնտիւկինի
կէօրտիւքտէն սօնղըա պիր ազ ույուտը :

Իրթէսի կիւնի Համբարձում պիր
էյիճէ անղլամաք իչուն գայըքճըլարա
սիւալ իթտիքտէ՝ հէր նէ գատար մէր-
սումլէր սէթը իյլէտիլէր իսէ տէ ,
կէնտունին կէօրտիւյիւնի սէօյլէյուպ
վէ կէնտուլէրինէ զարար կէթիրթմէ-
յէճէյինի վատ իտուպ , վէ էկէր եի-
նէ տօղըուսունը տիմէզ իսէլէր , օլ
վագըթ անյէրէ զատը իտէճէյինէ գօր-

գու վերերէք պիւր էյիճէ գանդը էվէ
կիթտիյինի թասհիհ իթտիքտէն սօնդ-
րա միւսթէրիհ քլտու :

Վ. Պասիտեան միւթտոր իւզըէ
կէնտու էվինտէ պալըքճըլ պէքէ-
յուպ, մէրսումտէն՝ Յակոբ աղանըն
Լգապի տուտու իլէ կէօրիւշաիւյիւ-
նի անղատըքտէն սօնդրա ախշամա
Վ իլէն աղանըն էվինէ կիտուպ Յա-
կոբ աղա թաամտէն սօնդրա տըշարը
չըքարքտէ մէրսում Պասիտեան բէ-
տէրի իլէ եալընըզ քալոր իսէ Համ-
բարձումտէն տույարղընը նագլ իթ-
տիքտէ , Վ իլէն աղա բէք զիյատէ
խըրսա չըքարաք օղլունը հէման էվէ
գապուլ իթմէմէք նիյէթլէրինտէ կէ-
ղէր իտի , ֆագաթ մէրսում Պասիտ-
եան պրոքքմայուպ ճէվապ իթտի :

— Վճ օլուր օղլունը բէտտ իթմէն
իլէ , տահա զիյատէ օնա սէրպէսիէթ
վերմիշ օլմաղմըսըն , պիղիմ միւրատը-
մըզ պոլմու տըր :

— Լլիմտէն նէ կէլիւ , հիւքմիւմ-
տէն չըքմըշ աստմի նասըլ զապթ ի-
տէյիմ :

— Սիզէ բու պէրու կէլուպ պիւր
շէյ սէօյլէտի մի , իթաաթսըզ հալտէ

պոռլուհտու մը :

— Խայր :

— Ի՞նչէ իսէ նախը հիւքմիւմտէն չըքմը տիսէպիլիսինիդ :

— Պէ՛ցլէ կիտէրսէ ելպէթտէ ի-
թաաթսըզ հարաքէթ խտէճէք :

— Պիզ տնու ոլ տէրէճէյէ կէթիր-
մէմէյէ զայրէթ իթմէլիսիդ, հիչ չա-
րէսի եօքմը զանն իտէյօրսուհնըզ, օղ-
լունըզն թապիաթընը պիլէրէք անա
կէօրէ տապրանմաք օլմա՞ղ մը : Պիր տէ-
ֆա սիզտէն իզին իսթէսի իսէ, անա
գարչըլք քէֆսիլլիսինիզի վէսիլէ իթ-
տիլինիզտէ, պիր տահա սիզի եալընըզ
պըրաքմայը իսթէտֆի մի :

— Խայր :

— Ի՞նչէ իսէ նիջուհն աճէլէ խտէր-
սինիզ, հիչ պիր չարէմիզ քալմազ իսէ,
օլ վագըթ բէտտ իթմէք վէ ալէմէ ի-
լան իթմէք սօն գուվվէթիմիզ օլաճաք,
լաքին եինէ մագպուլ տէյիլ, զիրա
կէնտու զիւ՝միւնէ իթիպար իտէնլէր
անը աճըրլէր վէ պու քէյֆիէթէ պա-
զըսը հագգ վիրիր իսէ տէ, սիզէ օլան
տիւշմէնլէրին տախի զարէզինի ար-
թըրմազէ վէսիլէ օլուր :

— Ի՞նչէ իսէ չաղըրուպ թաթլըլք

իլէ նասիհաթ իթմէլի :

— Պու սէօլէտիյինիզտէն մէնֆա-
աթ կէօրմէք գապիլսիզ տիր, զիրա ա-
նըն ֆիգրինտէ սէվտիյինէ մալիք օւ-
մաքտէն ղայրը պիր շէյ եօք, վէ օլ
արզուսինէ գարշու կէլէն հէրնէ գա-
տար եագընը, վէ հէրնէ գատար
զիւմիւնէ իթիպար իթտիյի քիմսէ
օլսա՝ միւճէրրէտ կէնտուսինէ տիւշ-
մէն կէօրիւնէճէք տիր : Նասիհաթ ի-
լէ թահրիք օլունմազ, վէ զօր իլէ գօր-
քութտուրուլմազ :

— Նա նէ՞ իլէ պու պէլայը տէֆ
իտէպիլիւրիզ. պու սուրէթտէ կէնտու-
միւրատընէ պըրաքմաքտէն ղայրը պիր
շէյ եաքամայաճաղըզ — :

Ս. Պասիտեան Վ իչէն աղայէ
տէօնիւպ՝ ագլը ուզաղա իրմէզ օլտը-
ղընը թանլարաք, վէ կէնտունէ էմ-
սալ օլմատըղընա պիր էյիճէ իրշատ օւ-
տուքտէն սօնղրա, քիպիրիյէթ իլէ
եիւզիւնէ պաքտը :

(Ը) Վագըթ Յակոբ աղանըն բէ-
տէրի — ճէվապ վիւրմէտինիզ — տէտի
իսէ, — շիմտի պիւսպիւթիւն գարար
վիւրտինիզ մի չարէսի օլմատըղընէ —
տէյու Ս. Պասիտեան սիւալ իթտի

իսէ, Վ իչէն աղա մերսում Ֆասիտեաննն պիր ախէր թարիգ իլէ միւրատընը իճրա իտէճէյինի անղայարաք վէ կէնտունին ագլի իրմէտիինէ հիճապ իթտիյինտէն — պէնիմ գիհնիմէ պիր շէյ կէլմէյօր, լաքին էլպէթ սիզ պիր շէյ տիւշիւնմիւշսինիզ տիր — տէտի:

(Ո) Ը գէման Մ. Ֆասիտեանն Վ իչէն աղայէ գալէմ իլէ պիր աղ քեհաղըտ վիրուպ — նէ սէօյլէր իսէմ օնու եաղտէյուլ էմր իթտիքտէ՝ Վ իչէն աղա գալէմի ալուպ պէքլէտիյի անտէ, մերսում Ֆասիտեանն, գաբուլը աչուպ պաքըպ վէ գաբատըքտէն սօնղրա Յակոբ աղանն բէտէրինէ տէտի:

— Ե իմտի պաշլա եազմաղէ:

“ Բազպէթլու Վաղտասար աղա,

” Հէր նէ գատար մահտումիմիզ
 ” սիղին եէկէնինիզէ ալագա իթմիշ,
 ” վէ սիղին տէ պու քէյֆիէթէ ըուխ
 ” սաթընըզ կէօրիւնիւյօր իսէ տէ, պիւ
 ” միշ օլուն քի, պիղիմ ասլա ըէյիմիզ
 ” օլմատըղընտէն մատա, էկէր քի սիզ
 ” պու խուսուսըն մէնինէ ղայրէթ իթ
 ” մէզ իսէնիզ, պիղիմ թարաֆըմըզտէն

«պուլ պելէնին տէֆի հագգընտե
 «ճահտ իտէճէյիմիզի աշլքեար խլէ
 «ըրիզ, զերա պուլ քէյֆիէթ պիզիմ ու
 «սուլիմիզէ՝ մէրթէպէմիզէ վէ կէօնա
 «կէօն ահվալիմիզէ զիւլ վէ մուղայրը
 «օլտըղընը սիզէ պէյան իթմէք իչուն
 «մախսուսէն պուլ թէզքիբէմիզ թահ
 «ըրիւ վէ թարաֆընըզէ թէսիր օլուն
 «մուշ տըր » :

Վ իշէն :

Թէզքիբէ եազըլտըքտէն սօնդրա
 Մ. Պասիտեան կէնտուսի ալուպ,
 — մէմուլ իտէրիմ քի պուլ թէզքիբէ
 յի կէօնտէրտիյիմտէ իսթէտիյիմիճրա
 կէօրիւլիւր — տէտի — զերա Պազուա
 սար աղա պիզիմ միլլէթէ բէք զըթ
 պիր ատէմ տիր, պա խուսուս, կէն
 տու քիպիրիէթինէ պուլ եազտըքլա
 ըրն բէք տօքանըր, պաքալըմ պուն
 տան սօնդրա նէ կէօնա հարաքէթ իթ
 մէք լազըմ կէլիւր իսէ անէ կէօրէ ի
 ճապընա պաքարըզ — :

ՖԵՍՐԼ՝ ՕՆ ԻՔԻՆՈՒ

ԱՆՆԱ ՏՈՒՏՈՒ

ՍՈՒՐԲ Գրիգոր Լուսաւորիչտէն
պիր պազար եւկէլ ախշամ սաաթ օն
իբի վագթէրինտէ թէք չիֆթէ պիր
գայրք Արնաւուտ քէօյիւնի կէջմիշ
եօքարը տօղըու կիտէյօր իտի:

Կիւնէշ տէվրինի թէքմիլ խլէմիշ,
կիւնիւն շիտտէթինէ մուխալիֆէթ ի-
տէն սէրինլէք պաշլամըշ, տէնիզ զա-
յէթի իլէ ասուտէ, լէպի տէրեատէ
սահիլսանէլէրտէ օլան պաղչէլէրտէ-
քի կիւլէրին վէ պին տիւրլիւ շիւ-
քիւֆէլէրին խօշ պուլէրի ինճէ վէ
հայաթ վերիճի պիր բուղիկեար իլէ
տէրեանըն իւղէրինէ նէշը օլմուշ,
խանէլէրին տիւրլիւ պէ տիւրլիւ ռէնք-
լէրի, աղաճլէրին եէշիլլիյի, ֆըստըք-
լըքլէրտէ իսքեան իտէն քուշլէրին սէ-
տալէրի, կէօք եիւղիւնտէ օլան երւ-
տըղլէրին՝ կէօյա տահա կիւնէշին ալ-

տէթինտէն խէվֆ իտէր կիպի կէնտու
բարլաբլըբլէրինի աղար աղար կէօս
թէրմէլէրի, վէ մահը հիլալ կէն
տու մէմալէքինին իւզէրինէ հիմայէթ
իլէ նազար խլէմէսի պիրլէքտէ իթթի-
ֆագ իտէրէք ըուլի զէմինտէ էն խօշ
կէօսթէրիչէ թէրքիպ խլէմիշ խտիլէր:

Այճքիւր բխատէ Լէնի քէօյիւն
էօնիւնտէն կէչէր իբան էվին պիրին-
տէ տէր իտիլէր:

— Վարդենի տուտու, կէլ, կէլ
կէլ:

— Նէ վար Նիկողոս աղա:

— Շու քայրղըն իչինտէքինէ պաք:

— Հաճկը քայրղըն:

— Շու բարմաղըմըն տօղըուսուն
տաքի բխատէնին:

— Տուր պաքայըմ, հաճկըսընը տէ-
յօրսըն:

— Ղանըմ իչթէ եալընըն էօնիւն-
տէ, աճաիպ՝ կէօղլէրի՞նտէմի կէօր-
մէզ օլսու արթըք:

— Իյ հէ կէօրտիւմ, նէ օլմուշ:

— Իչինտէքի իհթիեարը կէօրմէ-
տին մի:

— Իհթիեա՞ր մը օ առէմ:

— Լա նէ տիր:

— Հէր նէ իսէ , պէնի նիջուն պու
գատար չաբըք չաղըրտըն :

— Կէօրմէյօրմուսըն աղլէյօր :

— Եւ նէմէ լաղըմ պէնիմ :

— Լմմա աճաիպ պիր շէյ , պուրա
լէրտէ պէյլէ ատէմ բէք աղ կէօրիւ
լիւր . պու քըլըքտէքի իհլթիեարլէրի
պէն էքսէրի Վոււմ գաբու Սամաթիա
Թարաֆընտէ րասթ կէլերիմ , պաքսաւ
նա պէյաղ սաքալը վար , հէմ ֆէսինին
իւղէրինտէն մավի եէմէնի պաղլամը :

— Սէնին նէ իշին վար Վոււմ գա
բու Սամաթեա Թարաֆլէրինտէ :

— Ղանըմ , նէ տիմէք , պիր ատէ
մին օլ Թարաֆլէրտէ հիշ իշի օլմաղ
մը :

— Խըղմէթեար եօք տէյիլ եա ,
օնլարը կէօնտէր , սէնին կիտէճէյին
էվտէն չարսու , չարսուտէն էվ , եինէ
էվտէն :

— Լնղլատըմ , անղլատըմ , չարսու
տիյէճէքսին , սօնղրա եինէ էվ , սօնղ
րա եինէ չարսու վէլ հասըլ շունլա
րըն արասը էյլէ տէյիլ մի . լաքին հա
լա տահա եաղլըք կէօղիւնտէն ինմէ
տի . քարըսը էօլմիւշ տիսէմ նէ պիլէ
յիմ պու գատար աճըմ մը :

— Չօք չէ՛յ պիր ատէ՛մ քարըսընը
աճըմա՞ղ մը :

— Ղանըմ աճըր ա , իհթիեար տա ,
օնու՛ն իչու՛ն տիյօրում :

— Նէ՛ պօշ չէ՛յ , քարը քօճա արա ,
սընտէ իհթիեարըք կէնճլիք հէքսի
պիր — :

Նիկողոս աղա ֆիգրինտէն ըուպար
խլէյուպ հայըճա ֆերգ պուլտու իւ
սէ տէ եիւզէ կէլմէյուպ ճէվապ վերտի :

— Ի՞յլէ եա՛ , լաքին բէք քարըսը
էօլմիւշէ տէ պէնզէմէյօր , պէլքի պիր
աղըր քէֆսիզի վար , զերա ելինտէ
թէսպիհ տուա իտէյօր :

— Ի՞ֆէնտիմ սիզտէ պունա նիչու՛ն
պու գատար մերաք իտէյօրսու՛նը ,
պէն պիր էյիճէ կէօրմէտիմ իտէ տէ ,
բէք աղէյօր կիպի տէյիլ իտի :

— Սէնին պիր աղ վագըթտէն պէ-
րու նէվազիլին արթմըշ , կէօզլէրին
բէք էյի կէօրմէյօր :

— Ի՞վվէթ Նիկողոս աղա պիր հէ-
քիմ կէթիրսէք օլմա՞ղ մը :

— (Նտէմ հէքիմ պօշ չէ՛յ ա՛ նէվազի-
լէ նէ՞ եաբաճաք :

— Ի՞յ պէյլէ պէյլէ նէ՞ օլուր ,
կէօզլիւք քօյում տիյօրում , օնուտա

ճանըմ իսթէմէյօր :

— Նիւնն :

— Ինթիեար զանն իտէրլէր տէյօլ :

— Պէն պիլմէզմիսիմ սէնին կէնճ օլ տուղընը :

— Ղանըմ էօյլէ , քաչ տէֆա տէ միշիմ եինէչէրի վազաւսընտէ եիրմի պէշ եաչընտայ իաիմ , օնտան պէրու օն սէնէ տահա օլույօր , էօյլէ տէյիւ մի Նիկողոս աղա :

— Նէ գատար տէտին :

— Օն սէնէ :

— Պիլմէմ , օրացոյցա պաքմալը — :

Վարդենի տուտու սահիհ օրացոյցտէ եազըլըտըր զանն իտուպ , վէ թահսիհ օլունտուքտէ սիննի գիյատէ յէ չըքաճաք տէյօլ խէվի իթտիին տէն պէնզինտէ րէնք քալմայարաք սիւ ալ խլէտի :

— Սահիհ օրացոյցտէ եազըլմը տըր :

— Ղալիպա , չիւնքի տիւնեանըն եարատըլտըզը , սու թուֆանը , հէփսի վար , պէլքի եէնիչէրի վազաւսը տա եազըլը տըր :

— Պաք տէտիի լաքըրտըլէ , եէնիչէրի վազաւսը օ գատար էսքի շէյ մի :

— Եօք էսքի տիր տէյու տիմէյօ-
րում:

— Շիմոի սէն պէնի տինլէ: Լիւր-
մի պէշ տէտիմ էօյլէ տէյիլ մի:

— Իվլէթ:

— Օն սէնէ տահա օթուղ պէշ,
սէն սայ օն պիր, օթուղ ալթը, պաք
շու սաչլէրիմէ պիւսպիւթիւն աղար-
մըշ, պուլնտան սօնղրա պաշղա պիր չա-
րէսինէ պաքաճաղըմ:

— Ե՞ն թաաճճիւպ իտէյօրսըն,
սաչլէրինին պէյաղլանմասը տէ նէվա-
ղիլտէն տիր, պիլմէզսին Վարդենի տու-
տու նէվաղիլ տէտիքլէրի նէ աճաիպ
չէյ տիր: Պէնիմ պիր հալամ վար իտի,
ալթմըշ եաշընա վարտըղը կիպի սաչ-
լէրի պիւսպիւթիւն աղարտը, օլ տա
սէնին կիպի բէք նէվաղիլլի իտի:

— Իմնա ալթմըշ եաշընտաքի ատէ-
մին սաչլէրի էլպէթ պէյաղլանըր, պէ-
նիմ պիր պուչուք եաշըմ տիմէք:

— Են տիյօրսըն չօք ղիյատէ, օ-
թուղ պէշ տէտին պիր պուչուղը էլ-
լի իքի պուչուք իտէր, կէրչէք Վար-
դենի տուտու սէն պիր չարէսինէ պաք:

— Իշօյլէ իթմէլի, լաքին քիմէ տէ-
սէմ աճապ, խըղմէթքեարլէրէ սը-

մարլամայա ութանըօրում, Նիկողոս
աղա սէն Սահմուտ քաշտտան կէջէր-
միսին :

— Պաղը քէրէ :

— Իշթէ օրատէ սաթարլար ըմը :

— Նէյն :

— Իշթէ անղամատըն մը, ութա-
նըօրում սէօլէմէյէ :

— Իէք էյի, պէն եարըն ախշամ
աշաղտա քալաճաղըմ, օլ պիր կիւն
ալըր կէլըրիմ :

— Եթէ մի աշաղտա քալաճաքսըն,
նէ անղամըշըն պիւմէմ :

— Պիր աղ իշիմ վար :

— Սէն կէլմէտիյին կիպի պէն եա-
լընը քալըօրում . . . :

— Պէն տէ ծնուն իչուն սէքիզ կիւն-
տէն պերու հիչ քալմատըմ, լաքին
եարըն մէճպուրի — :

Վարդենի տուտու իլէ Նիկողոս
աղայր կէնտու սէօհպէթլէրինտէ պը-
րաքալըմ : Եալընըն էօնիւնտէն կէջէն
գայըք սաաթ պիր պուչուքտէ Պէօ-
յիւք տէրէյէ եանաշտը :

Նիկողոս աղանըն թարիֆ իթտիյի
միսիլու կիինմիշ, Քում գաբուտէ
Լինա տուտունըն էվլենէ Լգապի տու-

տուլը կէօթիւրէն Սարկոս անպար
Պէջիւք տէրէյէ չըքորքաէ, կէօղէ-
րինին քրորդըրդը կիթսին տէյու չար-
սուտաքի չէշմէտէ եայքանորքաէն
սօնղրա բիացայա չըքոր իսէ պիր իբի
բէսի բայէ առէմէ Պաղտասար աղա-
նըն էվինի սիւալ իյլէյուպ Մօսպի
տուտուլը աճասլ եալընըճա նասըլ
կէօրէպիլիւր տէյու տիւշիւնէրէք կի-
տէյօր իտի :

Սարկոս անպար Մօսպի տուտու-
նըն էվինէ եաքլաշտը իսէ, աճասլ գան-
ղըսը տըր տէյու տիւշիւնտիւյի էէր-
տէ Սօֆի տուտուլը գաբուներն էօ-
նիւնտէ կէօրիւպ պիր աղ ուղաքտէն
էլ իտուպ չաղըրտը. ֆագաթ վագըթ
կէճ օլմասը իլէ Համբարձումըն էհ-
լի իպթիտա Սարկոս անպարը թանը-
յամատը վէ պա խուսուս անըն կէլէ-
ճէյինի հիչ մէմուլ իթմէղ իտի. լա-
քին Սարկոս անպար թէգրար պիր
իբի տէֆա տահա իշարէթ իթմէտէ՝
Սարիամըն վալիտէսի կէնտուսինէ օլ-
տըլընէ շիւպհէսի քալմատը իսէ «քիմ»
» տիր աճասլ » տէյու ֆիքրինտէն
միւլհաղա իտէրէք Սարկոս անպարա
եաքլաշտըքաէ չարըճաք թանըլուպ,

— Եղա տայր նիչուն կէտին նե վար չաբուք սէօլէ — տէյու քօրքաւրաք սիւալ խլէտի :

Մարկոս ախպար օֆի տուտունըն վալիտէսի Նեթաուամըն գարընտաւ չը իտի , վէ Սօֆի տուտու տայըսընըն Ննա տուտունըն եանընաէ օլճ տըղընը պիլտիլնտէն օլ վագըթ տայըսընըն կէլմէսինտէ բէք չօք շիւպհէլէրէ սահիպ օլարաք քօրքուպ սիւալ խլէտիլնէ հագգը վար իտի :

Շիմտի պէյան իտէրիզ քի հէրնէ գատար Սօֆի տուտու վալիտէսինտէն վէ տայըսընտէն Ննա տուտունըն քիմ օլտըղընը տույմսւ շիտի իսէ տէ , լգաւի տուտու Սօֆի տուտունըն պիլտիլնտէն պի խապէր օլարաք հիչ պիր գէման պիր շէյ սիւալ խլէմէմիշ իտի , վէ սանիէն Ննա տուտու հագգընտէ եալընըղ Նեթաուամ իլէ Մարկոս ախպար կէնտու սըրտաշլէրի օլտըղը իչուն Մարիամըն վալիտէսինէ պիլէ օլ էսրարը վերմէմիշ իտի : Վէ Համբարձումըն էհի տախի վալիտէսինին էմըինէ կէօրէ օլ խուսուսը սէթը խլէտիլի իչուն թարաֆէյնտէն պիրիպիլինէ աչըլմաք վուգու պուլմատը :

Պոլ խոստովների իֆատէ իւլէ-
տիքտէն սօնդրա եփնէ նագլիմիզէ կէ-
չէրիզ :

Սօֆի տուտու Սարկոս ակապար
պէօյլէճէ քօրքարսք սիւալ իւլէտիք
տէ տայըսը ,

— Հայտէ աշաղը սօղըու կիտէ-
լիմ տէ սէօյլէրիմ — տէյուպ եալըտէն
պիր ազ ուզտքլանտըլէր իսէ Սարկոս
ակապար պաշատը տիմէյէ :

— Սախտուս պոլ ախշամ Մնա
տուտունըն եմրի իլէ Մշապի տուտու-
յէ խապէր վերմէյէ կէլտիմ :

— 'Նէ՞ վար :

— Սօֆի, Մնա տուտու բէք ֆէ-
նայ տըր վէ եալընըզ նասըլ պրաքուպ
կէլտիմ տէյու տիւշիւնիւր իսէմ, բէք
ալթ իւսթ օլույօրում — տիյէրէք իհ-
թիեարըն կէօղէրի եաշ իլէ սօլտու
իսէ ,

— Բօրքարըմ աղա տայը պիր շէյ
վար պէնտէն սաքլայօրսըն — տէյուպ
Սօֆի տուտու տախի նէ օլտըղընը պիւ-
մէտի :

— Լօք , եօք քօրքմա , պէն պըրաք-
տըմ իսէ տահա պիր շէյ եօղ իտի :

— () հալտէ նասըլ եալընըզ պը-

քաբտըն :

— Չօք իսթէտիմ պիր պաշկասընը
կէօնտէրմէյի , լաքին պէնտէն մատա
քիմ կէլէպիլը , քիմէ էմինիէթ օլու
նըր : Պիր քաշ կիւնտէն պէրու Ագա
պի տուտուլը կէօրմէյի բէք իսթէյօր
իտի , լաքին պու սապահ արթըք տա
յանմայուպ պանա տէտի : « Սարկոս
» ախպար , պու գատար վագըթտէն
» պէրու իթախին սատըքըղը ունու
» տամամ . պու կիւն տէ բէճա իտէ
» ըիմ սանա կիթ Ագապիէ շիւպէ
» վիրմէյերէք սէօլէ քի եարըն սապահ
» մուլթլագա կէլսին , էկէր քի Սօֆի
» տուտուլ ծնամ իսէ չօք էյի օլուր օ
» նա սէօլէ էլպէթտէ պիր քօլայըղընը
» պուլուր ինտիրի , զանն իտէրիմ քի
» սօն տէֆա կէօրիւշիւմ օլաճաք » :
Պու սէպէպտէն պու ախշամ կէլտիմ ,
Ագապի տուտուլը պիր եօլը իլէ ինտիր
մէլիսին վալիտէն տէ պիլըր , ինտիքտէն
սօնղրա պիր սըրասընա քօրլար Աննա
տուտուլը կէօրմէք իչուն , էօլէ անդ
լարըմ քի սօն կէօրիւշիւ օլաճաք , սէ
նի պուլտըղըմ էյի օլտու , սէն արթըք
պիր սըրասընա քօրսըն : Պաղտասար
աղա սլուրատամ մը :

ապրիլի 18-ի, զիմ ցցելոյա գաթ

— Եւթըք կէնտու պիւրէ, սէն տէ
տնդատըն Լինա տուտուհըն նէ հալէ
տէ Ելտըղընը, պիր քուայընա պաքար-
սըն՝ Պէն շիմոի թէգրար կիճէլէիւն
աշաղա ինէճէիմ, դայըք թէք չիֆտէ
տիր օնուսն իչուսն կէճ. քալտըմ, Լաքին
նէ եաքայըմ բարամ չըքմատը իքի
չիֆտէ թութմաք իչուսն, Լինա տու-
տույէ պիր չէյ սէօյլէմէտիմ, զիրա օ-
նուսն տա օրմատըղընը պիւրիմ, Լգա-
պի տուտուտէն պիր ազ բարա իսթէ-
սին տէյու չօք զօր իթտիմ պիր տիւր-
լիւ գապուլ իթտիրէմէտիմ՝ Լհ նէ
կիւճիւլէր չէքիլիօր թօքու Պաղ-
տասար աղանըն պաշընըն ալթընտէն
տէյիլ մի հէր նէ իսէ հայտէ-
կիթ, Լգապի տուտույը քօրքութմա-
յարաք եարըն ինտիրմէյէ պաք :

— Իէք էյի աղա տայը. զալալու
Լինա տուտու աճապ նէ հայտէ տիր :

— Պէնիմ տէ բէք եիւրէյիմ թիւ-
քէնիօր : Լման կիտէյիմ :

— Եղա տայը Լգապի աուտույը
նէրէյէ ինտիրմէլի :

— Մարտիրոս աղանըն էլլինէ :

— Լճապ նէ տէսէմ :

— Պաք արթըք պիր շէ հաղորդա,
պէն տէ քըզ քարընտաշըմը կէօրիւր
սէջլէրիմ սրրասընա քօր։ Ալահ եար
տըմ իյլէյէ, շիմտի կիտէր իսէմ նէ
հալտէ պուլաճաղըմ։ Սօֆի տուա էթ։

— Բէք էյի աղա տայը, բէք էյի—։

Սարկուս անպար իջումէ թինի թէք
միլ իթտիքդէն սօնդըա գայըղընա պի
նուպ Բոււմ գաբույէ ինտի, վէ Սօ
ֆի տուսող տախի մէյուս հալտէ էվէ
տէօնիւպ Ագապի տուտույը պուլտըք
տէ պիրլէքտէ կէղինմէյէ պաշատըլէր
իսէ Անթաուամըն քըզը տէտի։

— Ագապի տուտու, եբէյի վա
դըթ տըր քէջէ չըքմըշըմ, արթըք
եարըն իղլն վէր տէ ինէյիմ։

— Նիչուէն Սօֆի տուտու ճանըն
սըքըլլթօրմը։

— Խայըր, լաքին էվ բէք եաղընըզ
քալտը, օնուէն իչուէն ինմէք իսթէյօ
րում։

— Պէք քաշ կիւէն տահա սապը ի
տին, պէն տէ Սաքտիրոս աղանըն է
վինէ ինմէք իսթէյօրում պիրլէքտէ ի
նէրիզ, սիզ տէ էվէ կիտուպ պաքար
սընըզ սօնդըա եինէ պիրլէքտէ չըքա
րըզ։

— Ի՞նչ է իսէ Լազաւի տուտու եւ-
րոն ինէլիմ պիր իբի կիւն քալալմ,
եհնէ պիրլիքմէ չքալալմ:

— Ի՞նչ է ի՞նչ օլուր, ֆազաթ պիւ-
մէմ Պաղտասար աղա իզին վերիւր մի:

— Օնուն իչոն պիր շէյ տիւշիւ-
նիւրիւզ. տէրսինիզ քի Վարտիրոս ա-
ղանըն քըզ գարնտաշընըն պիր աղ-
քէյֆի եօք իմիշ կէնտու պաշ աղըրըր
թուլթուշ, պիր իբի կիւն իզին վէ-
րիւնէնիզ, պէնիմ իչուն, օնուն իլէ
ինէյիմ տէյու, սիզ Քուլմ գաբուլէ
կիտէրսինիզ պէն տէ էվիմէ կիտէր պիր
կիճէ քալըր իրթէսի կիւնի Վարտի-
րոս աղանըն էվիմէ կէլիւր սիզի պու-
լուրըմ —:

Լազաւի տուտու պիր քաշ կիւն
տէն պէրու ինուպ Լննա տուտույը
կէօրմէք իսթէյօր իտի իտէ տէ, պիր
քօլայընը պուլմաք իչուն տիւշիւնիւր
իտի, պու ճիհէթտէն Քուլմ գաբու-
լէ պէթինի իչիտուպ վէ Սօֆի տու-

ւնըն թէքլիֆի տախի տահա զիյա-
տէ իսթէք կէթիրուպ հիչ պիր շիւպ-
հէյէ վարմայարաք Պաղտասար աղա-
էն իզին իսթէմէյէ գարար վերտի,
քազաթ շու տախի վար իտի քի Համ-

բարձու մուն է հիւնին Լննա տղատու
յը թանրտըղընը պիլմէզ խտի, էկէք
պիլմիշ օսա շիւպհէյէ զնատեճէ վէ
սիլ օյաճաղ խտի մէմուլ իտէրիզ:

Օլ ախշամ պէօյէճէ գարարլաշ
տըրտըքտէն սօնդրա իրթէսի կիւնի
Լգապի տուտու Պաղտասար աղատէն
չօք բէճա իյէ իյին ալուպ Սարտիրոս
աղանըն հէմշիբէսինին քէ ֆսիզ լիզինի
վէսիլէ իտէրէք Սօֆի պուտու վէ Նի
քօլա իյէ իւչիւ պիրլէքտէ Քրում գա
բույէ ինոգւ Սարտիրոս աղանըն էվի
նէ տախիլ օլտուլէր իսէ Լնթառամըն
բըզք Հաս քէօյէ կիթտի իրթէսի կիւ
նի կէլմէք իչոն:

Լխշամա Սարկոս ախպար կէօյա
Լգապի տուտուներն ինտիյինտէն խա
պէրի եօք կիպի Լնթառամ իյէ կէօ
րիւշմէյէ կիպուպ Պաղտասար աղա
նըն եէկէնինին քէօյտէն ինտիյինի խա
պէր ալտըքտէ Լննա տուտուներն է
վինէ տեօնիւպ թէգըրար ստաթ իւչ
սուլէրինտէ Լգապի տուտույը ալմօք
իչոն Սարտիրոս աղանըն էվինէ կիթ
տի, գիրա Սօֆի պուտուներն վալտէ
սի Լգապի տուտույէ պէլլի իթմէյէ
րէք Լննա տուտուներն էվինէ կիթմէ

սինի քօլայլաթորմբ ոլորդընտէն չա-
նըն տախի արզու իթտիսի քէյֆիէթ
վէ պաշլըճա օլ սէպէպ իչուն ինմիշ
օլարաք ախէր տէֆալէր միսիլու Պաղ-
տասար աղանըն եէկէնի Սարկոս ախ-
պար իլէ պիրլէքտէ խասթէնին էվինէ
կիթտի :

Ըննա տուտու եինէ եաթաղըն ի-
չինտէ , տիլարտէ մուգատտէմ ասըլը
օլան ըէսմ եանընտէ , տիտէլէրինտէն
պիր տիւղիւ եաշ աքուպ տուքուր :
Ո՛հ վեղ իսքէ մէնին իւզէրինտէքի գան-
տիլին եինէ ըջըղը ազ , վէ օտա չօք-
տան պէրու սիւբրիւվէմիշ օլորդըն-
տէն սէտիրին իւզէրինտէ վէ եէրտէ
հայլըճա թօղ պիրլէքմիշ :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի օտա-
տէն իչէրի կիրէր կիրմէզ Ըննա տու-
տու — ան Ըգապի կէլտին մի — տի-
յէրէք քօլարընը աչուպ գապուլ ի-
տուպ վէ անլընտէն էօբտիւքտէն սօնդ-
րա եաթաղընըն իւզէրինէ օթուրու-
տու :

Ըգապի տուտու խասթէնին չէհ-
րէսինտէն քէյֆսիզլիյի մուխաթարա-
լը օլորդընը անղլայուպ վէ եաթաղըն
եանընտէ օլան ըէսմի հիչ պիր վազըթ

տիվարտէն ինտիլինի կէօրմէյոււպ օլ
կիւճէ աշաղտէ կէօրտիւ իսէ գալպինւ
տէ րահալթսրղլըք տույոււպ, ախէր
տէֆալէր խասթէյի կէօրտիւյինտէ
տույտրղը մէմուունիէթ խէվֆինտէն
քէտէրէ թէպտիւ օլտու, յաքին եինէ
հիչ պիր շէյ մալիւմ իթմէյոււպ ճէ-
վապ վերտի :

— Իվվէթ, չօքտան պէրու արզու
իտէր իտիմ կէլմէյի, յաքին շիմտիէ
գատար պիր վէսիլէ պուլամատըմ,
տիւննախշամ Լնթաուամըն քըղը Սօֆի
տուտու, պէլքի ատընը իշիթմիշտի-
նիղ :

— Իվվէթ կէնտուսինի տէ թա-
նըրըմ :

— Սօֆի տուտու տէ սիղի թանըր
մը :

— Իվվէթ — :

Լննա տուտունըն թանըր տիմէ-
սինտէն Լգապի տուտու չօք թաաճ
ճիւպ իթտի, օլ կիւնէ տէկին Սօֆի
տուտունըն կէնտուսինէ պիր շէյ տի-
մէտիլինէ, վէ պիր ազ ճանը սըքըլտը
իսէ տէ, սօնղրատէն վալիտէսինին
թէնպիհի օլմալը տըր տէյու մէրսու-
մէյէ հագգ վիրուպ եինէ սէօհպէթէ

պահապարհ լինելով իր անհատական
 աշխատանքները ինքնուրույն իր
 թեթի իսկ պէն տէ ինքնուրույն զիրա
 Պարտաւորութեան Պարտաւորութեան ազա
 նըն հեղինակութիւնը քեզ քեզ քեզ քեզ
 զին ապարհ քեզ քեզ քեզ քեզ

Ինչպէս տուտու Ինչպէս տուտու
 նըն նապարհներն կէնտու միւրաւոր մի
 պիւր Պարտաւորութեան պիւր շէյ տիւմ
 միւր օրտըղընը անհատաւորութեան սօնըն
 տեւորիւ

Ինչպէս տուտու Ինչպէս տուտու
 կու ախպարը Պարտաւորութեան կէն
 տեւորիւ

Ինչպէս տուտու Ինչպէս տուտու

Պարտաւորութեան ինքնուրույն ինչպէս
 Պարտաւորութեան Պարտաւորութեան կէն
 միւր տեւորիւմիւր, վէ Ինչպէս տուտու
 զը տէ ապարհ ինքնուրույն օրտըղընը
 պիւր շէյ տիւմիւր պիւրիւրութեան ինքնուրույն
 միւր

Ինչպէս տուտու Ինչպէս տուտու
 ինքնուրույն ինչպէս տուտու վէ քետեւոր
 տախի արթարաք ճէվապ վիրտի

Ինչպէս տուտու Ինչպէս տուտու
 տուտու, զիրա սիւրի կէնտույն քեք ար
 զու իտեյօր իտիւմ, լաքին զանն իտե

յօրում տա քի պիր չէ՝ սեօյլէյէճէք սինիղ՝ նէ իսէ սեօյլէյին չաբըճար իճ-
րապնտէ օրայում։

— Եօք Ագապի հիչ պիր մաթլու-
պում եօք . եալընըզ սէնի կէօրմէք վէ
սէնին պիր քաչ տէֆա պանտ սիւալ
իթտիյին խոստուսլէրի պու կիճէ հէք-
սինի սեօյլէմէք, զիրա տահա վազթի
կէլմէտի տէտիյիմ կիւնլէք կէչտի,
չիմաի քիմսէտէն քծրքում քալմատը .
չիւնքի արթըք ինսանլէրին հիւքմին
տէն չըքուպ Ալլահա թէսլիմ օլաճա-
ղըմ։

— Ահ նէ տիյօրսընըզ — տէյուպ
Ագապի տուառ սողայարաք եաթա-
ղըն իւզէրինէ քաբանաը, չիւնքի պիր
քիմսէ սէվտիյի տաէմտէն այրըլաճա-
ղընր անղատորղը անտէ տըչար նէ
տէրէճէ օլ քիմսէյի սէվտիյինի։

— Բաղք Ագապի տիլլէ պէնի, տը-
թըք պէնիմ աճըլաճաք վազթիմ կէչ-
տի, չիմտիէ գատար նէ տէրտ չէքտիմ
իսէ հէքսի թէքմիլձոլտու, կէօյլէրի-
մի գաբալորքտէն սօնղրա պէն րա-
հաթըղա տիւչէճէյիմ . լաբին սէն
տահա կէնճ չաղինտէ սին վէ սէնի
անհէն եազընըմ վէ էն սէվտիյիմ զա-

Թի — տիէրէք Լննա տուտու կէօղ-
լէրինի կէօյէ տօղրու քպտորուս ,
— պանսա տիւշման օլանկէրին էլինտէ
պրոաքաճաղժ — տէյօւ Ֆիղան խլէ-
տի վէ սօնղրա Լգապի տուտույէ աէօ-
նիւս — աճապ սէն տէ պէնիմ կիպի
սէֆիլ մի օլաճաքսըն — տէյուս տի-
տէլէրինի եաղղղ իլէ սիլմէյէ պաշ-
լաուր :

Ըգապի տուտու Լննա տուտունըն
սէօհպէթինի տինէյուպի թտիյի շիւպ
հէլէրտէն, տույտըղը աճրտէն վէ կէն
տու հալինին իւզէրինէ կէզտիրտիյի
ֆիգիւրէրտէն պիր ազ վազըթ ճէվապ
վիրէմէյուպ քալտը իսէ խասթէ թէք
րար տէտի:

— Լ'գապի՝ շիմոիտէն սօնղրա կէն
տրանի խտարէ իթմէք վէ էթրաֆըն
տէ պուլընան քիմսէլէրին նասըլ ա
պէմ օլտուքէրինի թանըմաք իչուն
կէջմիշ էօմրիւմիւ սանա նագլ իտէ
ճէյիմ, հէման պունտան սօնղրա Լ.Է
լսհրն նաղարը իւղէրինտէ օլտուն :

Անա տուտունըն նագլի:

“ Եւ ալիտէմ վէ պէնտէն կէնճ պիր հէմ
 “ շիրէմ վէ պա իլէ թինտէն էօլտիւք
 “ տէն սօնղրա բէտէրիմ Վրիգօր աղա
 “ գահրընտէն տիւնեայէ պաքմայտ իտ
 “ թէյի քալմայուպ վէ մուհապպէ թինի
 “ պիւսպիւթիւն պանա վիրուպ վարի
 “ էթինի ֆաիզ իլէ կէշինմէյէ գարար
 “ վիրէրէք իշէրինի տախի թէրք իլէ
 “ տի: Քըշէրի Պէյ օղլունտէ վէ եագ
 “ լարը Քանտիլլիտէ պիր քաշ րապու
 “ թալը ահպապլէր իլէ վէ իրթիֆա
 “ իլմինէ տախի հավէս պըրաքուպ նէ
 “ գաստար քի գապիլ իսէ էօմրիւնիւ
 “ րահաթ կէշիրմէյէ պաշլատը:

“ Պէն տէ բէտէրիմին քէտէրինի
 “ պիլտիլիմտէն էլիմտէն կէլտիլի գա
 “ տար պօրճլարըմտէ գուսուր իթմէ
 “ յուպ տէրտինի պիր աղ խաֆիֆլէթ
 “ մէյէ զայրէթ իտէր իտիմ: Չօք տէ
 “ ֆա պանա տէմիշ իտի: “ Անա
 “ վալիտէնի վէ քըզ քարընտաշընը Աւ
 “ լահ էլիմտէն ալտը իսէ, սէնի պանա
 “ թէսէլլի պըրաքուր, զիրա սէն օլմա
 “ սայլտըն հալիմ նիճէ օլաճաղ իտի:

“ պէն ըլ վագըթ արթըք օլ քատաք
 “ աճըյա տոյանումազ խոիմ ” :

“ Բըշ կէճէլէրի չօք տէֆա ահ-
 “ պապլէրի իլէ վագըթ կէ շիրտիյնտէ
 “ պէննտէ մէճլիպլէրինտէ պուլունըր
 “ իտիմ, չիւնքի հէբսի թէրպիէլի վէ-
 “ իխթիպարը քիմսէլէր իտիլէր :

“ Պաղումասար աղանըն քարընտաշը
 “ սէնին բէտէրին Պօղոս աղա, ահ
 “ Լքապի իշթէ թասվիրի պու տըր վէ
 “ պէն տէ սէնին վալիտէն իմ ” աէյու-զ
 “ Լննա տուտու եանընտէքի բէսմի կէ օս-
 “ թէրէրէք կէ օզլէրլնտէն աքան եաչլէ-
 “ ըի սիլմէյէ պաշլատը :

() Լ վագըթ Լքապի տուտու “ ահ
 “ բէտէրիմի վէ վալիտէմի շիմփի թա-
 “ նըյօրում ” տիյէրէք վալիտէսինի բուս
 “ խլէտիքտէ) նէ տէրէճէ սէվինճ տու-
 “ տըղը թարիֆ օլունմազ, վէ սօնղրա
 “ բէտէրինին թասվիրինի էօբտիւյի զէ-
 “ ման հալա սէվինճինին քէսրէթինտէն
 “ իշլթտիյնին սահիհ օլտըղընէ ինան
 “ մաղէ կիւճլիւք չէքէր իտի, վէ պիր
 “ աղ կէնտու քինէ կէլէր կէլմէզ իւք սիւ-
 “ ալի պու օլտը :

— Լքապ բէտէրիմ նէրտէ տիր,
 “ զիրա հիւ պիր շէյտէն խապլէրիմ եօք :

— Լ'գապի՝ բէտէր իթմէ զերա
հէքսիմիզ պօրճումըդ էտա խլէյե-
ճէյիզ — 3

Պաղտասար աղանքն եէկէնի կէն
պու կէնտինէ եաւաշ եաւաշ աղքայա-
րաք եինէ վնլիտէսինին նագլինի տին
լէմէյէ պաշլատը :

“ Պօղոս աղա բէտէրիմին բէք
” աստթու իտի , շէջլէ բի իբի կիւն
” կէլմէզսէ բէտէրիմին բէյֆի բըր-
” լըր իտի : Սինլէրինտէ վէ մէզհէպ
” լէրինտէ օլան ֆարգ ասլա պիրիպիր
” լէրինտէն ուզաքլաթաղումայուպ իւ
” լա ֆիքիրլէրինին ույղուն օլմասըն
” տէն տահա զիյատէ աստթուքլէրի
” նի զիյատէլէշտիրմէյէ վէսիլէ օլմըշ
” իտի : Չիւնքի բէտէրիմ՝ Պօղոս ա-
” զայէ էվատըր կիպի նագար խլէյուպ ,
” օլ տախի օնա բէտէրի մագամինտէ
” րազպէթ իտէր իտի : Վէ մէզհէպ
” իմուսուսընտէ հիչ պիր վագըթ մա
” պէյնլէրինտէ միւճասէլէ օլմայարաք
” հաթթա պաշլալարընըն պու սէ
” պէպ իլէ պիրիպիրլէրինէ օլան տիւշ
” մէնլիքլէրինէ թաաճճիւպ իտուպ
” ճէհալէթ սայար իտիլէր : Վէ պէն
” տէ բէտէրիմին իթտիյի րազպէթի

" կէօրէրէք ֆարգ օլակիզգէթստ գու-
 " տուր իթմէյուպ պազը բէրրէ իքի
 " իւչ կիւն կէլմէտիյի օլուր իտիստ,
 " բէտէրիմ էլէ պիւլիքսէ մահաւն զ-
 " լուր իտիմ:

" Մգապի բէտէրին էլէ կէօրիւ-
 " շէն էլպէթտէ հաղ իտէճէք իտի,
 " չիւնքի գալպի բէք թէմիզ, հէր բէ-
 " սէ իթտիյի մուամէլէ բէք խօշ, ին-
 " ճէ տիւ շիւնճէլու, մերհամէթլու վէ
 " ֆազըլէթ սահիպի վէ սիմասը տա-
 " իի տիլպէր պիր ատէմ իտի":

" Տաիմաքի կէօրաիւյիմ բիմսէլէր
 " տէ անա էմսալ պիրինի պուլամատը-
 " ղըմտէն տէրունիմտէ եագընիէթ
 " տույուպ վէ ղէյատէսի էլէ րաղպէթ
 " իտէր իտիմ, վէ ազար ազար պու-
 " հալլէր էլէ պանա օլ գատար պիր
 " ալա ատէմ կէօրիւնմիշ իտիքի, հէր
 " տագիգէ եանընտէ եէսիրի կիպի օ-
 " լուպ հիւքմինտէն ասլա չըքմամայը
 " արգու իթմէյէ պաշլատըմ:

" Պիր կիւն իտիմին կիւնի օլմա-
 " սը էլէ Պօղոս աղա պէնի սէլամլա-
 " մաք իշուն Քանտիլլէ կէլմիշ իտի
 " վէ աթիմաքի կէօրիւ շտիյիմիզ ֆա-
 " միլէալէրտէն տաիի կէլմիշ օլուպ,

" Իսմիրն կիւնինի վէ ծիլէ խոհրէք էյ-
 " Լէնմէք արդմն իթտիքէրինտէն վէ
 " Մապէյնիմիդտէ պիրիպիրլէրինի զէմմ
 " Իտիճի քիմսէ օլմայուպ բէտէրիմ-
 " տէն տաիի իզին ալարաք տէր ադապ
 " Հալլըճըլէրէ խապէր իթմիլէր :

" () Լ ախշամ եարը կիճէյէ գա-
 " տար էյլէնտիլէր վէ թաամտէն սօնը
 " Շա սօն Քարէ¹ պաշանմագտէն պիր
 " ազ էվիլէ պէն ղայպ օլտում² չիւնքի
 " Պօղոս աղա հէր օյոն պաշանմագ-
 " տէն էվիլէ պիրէր պաշղա տաամալէ-
 " ըրի անխաթէ³ իտուպ պանա հիչ պիր
 " տէֆա կէնտուսի իլէ պիրլքտէ օյ-
 " նայրմ տէյու թէքլիֆ իթմէտի , վէ
 " պու շէյ պանա բէք տօքունտըղըն-
 " տէն օլ տէֆա տէ եինէ ախէրի իլէ
 " օյնամայը իսթէմէյուպ մէճլիսի տիւ-
 " շիւնմէյէրէք օտամա չէքիլտիմ Քա-
 " ըէ պաշանտըքտէն սօնղրա մէյտա-
 " նէ չըքարըմ տէյու , վէ օտամա կի-
 " ըէր կիրմէզ Լստուածածին պատկէ-

1 Քարէ էֆրէնճ բաքսէրինտէ պիրինին խաի
 տիր :

2 Տաքս պաշանմագտէն էվիլէ պիր էրէք պիր
 քարընէ կէնտուսի իլէ պիրլքտէ օյնայաճաղընը վատ
 իթտիլմէսինէ ֆրանսըղ լիսանընտէ անխաթէ տէրէր :

« րինին է տնիւնէ տիղ չէ օքիւպ պաշ-
 « լատըմ րէճա իտէրէք տիմէյէ, — է-
 « ֆէնտիմ ռէն պու մու հապպէթի պէ-
 « նիմ եիւրէյիմտէն չըքար, զերա ա-
 « նըն գալլպինտէ էսէրի օլմատըղըն-
 « տէն պէն սէֆիլ օլաճաղըմ — վէ սօնդ-
 « րա քէտէրիմտէն կէնտու կէնտիմէ
 « տէտիմ, — ահ զալիմ, օլ տամայըւս
 « օյնատըղըն վագըթ պիլսէն վիրտիին
 « քէտէրի, լաքին նէ՞ գապահաթըն
 « վար, զերա պէնիմ նէ հալտէ օլտը-
 « ղըմը պիլմէզսին, եինէ սանա ֆէնա
 « տիլէմէմ, վէ սէնին տաիմա մութլու-
 « լու օլմֆնա տուա իտէրիմ, ֆագաթ
 « պէն եիջրէյիմտէ օլ քէտէրի տույ-
 « տըղըմ զէ ման քիմ պիլիւր եանընտէ-
 « քի տամա նէ իֆթիսար իտէյօր իտի,
 « ահ Պօղոս աղա, պիլսէն խապէրին օլ-
 « մայարսւք պանա աճը վիրտին — տէր
 « տէմէզ գաբու աչըլուպ, — ալֆ ի-
 « տին էֆէնտիմ, ճէսարէթ իտէմէ-
 « տիմ — տիլէրէք Պօղոս աղա այաքէ-
 « ըիմէ քաբանտը: Չուքի Պօղոս ա-
 « ղանըն ախէրի իլէ օյնամասը՝ պէլքի
 « թէքլիֆինի գապուլ իթմէմ տէյու-
 « պէնի աւիսթէ իթմէյէ ճէսարէթ ի-
 « տէմէտիլինտէն իմիչ, լաքին էնճա-

" մը արգուսինէ գարշու քօմայուպ ,
 " գապիլ տիր քի պիրլքտէ օյնարրմ
 " տէյու իւմիտ իթտիլնտէն պէնի աւ
 " կաթէ իթմէյի միւրատ իթտիքտէ աւ
 " շաղտէ պուլամամըշ իսէ , օտամա
 " չըքմըշըմ տըր մէմուլի իլէ քօրքաւ
 " ըսք եավաշճաճըք եօքարը չըքմըշ
 " վէ գաբումը քաբալը կէօրտիւքտէ
 " տըշարը չըքտըղըմէ պէքլէր իքան ,
 " իլէրտէն սէօղլէրիմի վէ կէնտու իս
 " մինի վիրտիլիմի տախի իշիտուպ գաւ
 " բուլը աչուպ ալաքլէրիմէ քաբան
 " տըղընը սօնղրա նադլ խլէտի :

" Ագապիլ իքիմիզին տէ եիւրէյիլնին
 " տուլկուլարը մըթապըգ օլուպ , օլ
 " կիւնէ գատար ճէսարէթսիղլիլիմիզ
 " տէն պիրիպիրիմիզէ մուհապպէթի
 " միզի աշիքեար իտէմէյուպ իքիմիզտէ
 " թահամմիւլ օլունմազ գալպ ազաւ
 " պընտէ իքան պէօլէճէ մուհապպէ
 " թիմիզ պէյան օլտու իսէ , նէ տերէ
 " ճէ սէվինճ տուլտըղըմըզ սանա թաւ
 " ըիֆ իթմէք հաճէթ տէյիլ :

" () Լ կիճէտէն սօնղրա կիւն պէ
 " կիւն մուհապպէթիմիզ զըյատէլէ
 " շուպ վէ չօք տէֆա Պօղոս ազապէ
 " նի ալմաք միւրատ իթտի իսէ տէ ,

" Պաղտասար աղանըն Քաթօլիքէրէ
 " բէք հասիմ օլտըղընը պիլէրէք պու
 " շէին մէնի իշուն բէք չօք միւշքիւ
 " լիքէր վէ ֆէնալքէք հասըլ իտէ
 " ճէյինի աշիբեալք կէօրտիւյինտէն
 " պիր սուհուլէթի եօլ արար սու
 " ռուր իտի, զիրա էկէր գարընտաշը
 " նըն միւրատընէ գարշու ֆիտսէ, էվ
 " վէլու ճէմի օլան վարիէթինէ մալք
 " ռօլապիլէճէյինէ շիւպհէսի վար իտի,
 " շիւնքի բէտէրլէրի վէֆաթ իթտիի
 " վազըթ Պաղտասար աղա պէօյիւք
 " օղլու օլտըղընտէն ճէմի վարիյէթի
 " նին իտարէսինի օնա թէսլիմ իթմիշ
 " իտի, վէ Պօղոս աղա տախի բէտէր
 " լէրինին էօլտիւյինտէն պէրու պէօ
 " յիւք պիրատէրինէ պիր շէյ սուալ
 " իթմէյէրէք էվլէլքի կիպի մաւյա
 " հաթլէրինէ իգտամ իթմիշ իտիլէր,
 " օլ մապէյտնէ բէտէրին՝ գարընտա
 " շընըն միւրատընէ մուղայըր պիր շէյ
 " եաբսա, պօղուլմալարը լաղըմ կէլ
 " տիքտէ, տմուճան բէտէրինէ էլ
 " պէթտէ տիւշմանլք իտէճէյի աշի
 " բեալ իտի, վէ միլլէթինտէ նուֆուս
 " լու օլտըղընտէն հէրքէս կէնտուսի
 " նէ թարաֆ օլարաք Պօղոս աղայր

" հէր պիւր շէյտէ հագսրգ չքարմաք
 " վէ ֆիւլուս — ու — մանղըրէ միւհ
 " թաճ իթմէք պիլէ մէմուլ իտի :

" Պու շէյէրի տիւ շիւնէրէք էվէն
 " մէյի հիչ պիւր վագըթ աբղու իթմէզ
 " իտիք , զիրա իքիմիզ տէ պիրիպիրի
 " միզի սէվէր օլուպ , վէ էօմրիւմիւ
 " զիւն նիհայէթինէ գատար օլ մու
 " հապպէթիմիզ սէօնմէյէճէյինի բէք
 " էյի պիլիւր օլարաք նէ միւհ թաճըմը
 " վար իտի սէֆիւլէք իլէ էվէնմէյէ ,
 " զիրա էջլէ մէմուլ իտէրիմ քի պիւ
 " ըիպիրլէրինի սէվէն իքի զաթ եալւ
 " նըզ պսակ քաղը իլէ աշգլէրինի իս
 " պաթ խլէմէյէ վէ օնուն իլէ էմնիւ
 " յէթ իտինմէյէ մէճպուր օլուր իսէ
 " լէր , մուհապպէթլէքի թէքմիլ օլ
 " մայուպ , իլա եա պիրի եա օլ պիրի
 " մէֆֆաաթ կէօղլէյէրէք սահտէ աշգ
 " խլէմիշ տիր տէյու , պու սէպէպլէր
 " տէն նէ վագըթ թէքմիլ րահաթ իւ
 " տէպիլէճէյիմիզի անղար իսէք , օլ
 " զէման էվէնմէյէ գարար վիրէրէք
 " իւչսէնէ գատար վագըթ կէչիրտիք :

" Պու մապէյնտէ բէտէրիմէ էմրի
 " հագգ վագը օլտու իսէ , պէն թէ
 " սէլլի գապուլ իտէմէզ տէրէճէսի

" նէ կէտիմ, չիւնքի էօյլէ պիւր բէ-
 " տերտէն այրըմաք բէք միւշքիլ ի-
 " մի, վէ հալամըն օղուլարընտէն եւ-
 " գըն քիմնէմ օլմատըղը իջուսն հէր
 " նէ գատար անլէրտէն պիւր տիւրլիւ-
 " հազ իտէմէզ իտիմ իսէ տէ, մէճ-
 " պուր օլտուլմ էվլէրինէ կիտուլպ պիւր-
 " լըքտէ օթուրմաղէ, վէ պուլ սէպէպ-
 " տէն բէտէրիմին աճըսը տաիի վէ-
 " միլէ օլպրաք ալթը այ գատար Պօ-
 " ղոս աղանըն եիւզիւնի կէօրէմէտիմ:
 " Պիւր կիւն օտամտէ օթուրմուշ
 " եինէ հալիմին իւզէրինէ տիւշիւնիւր
 " իքան պէսլէմէ կէլուլպ պէնի պիւր
 " գարը իսթէյօր տէյուլ խապէր վիւր-
 " տի: Պէսլէմէյէ — եօքարը չըքսըն —
 " տէյուլ ճէվապ վիւրտիքտէն սօնդրա,
 " տահա սէպէպինի անղլամատէն եիւ-
 " ղէյիմտէ պիւր ալթիւլթիւք տույ-
 " տում:

" Կէլէն գարը բէտէրիմին է-
 " մէքտարը Սարկոս ախպարըն քըզ
 " գարընտաչը Լնթառամ իտի: ԼՆ
 " Լգապի, Սարկոս ախպարըն վէ Լն-
 " թառամըն սատագաթլէրինի սա-
 " նա անղլաթտըրամամ, չիւնքի վա-
 " լիտէմ էօլտիւքտէն սօնդրա բէտէ-

" րիմէ ի թոխի սատագաւթտէն մա-
 " տա պէնի հիշ պիր վագըթ եալը-
 " նըզ պրտաքմայուպ հեր պիր տէրտի-
 " մէ չարէ արսցուպ թէսէլլի ի թմէյէ
 " չալըշմըշ տըր, եալընըզ հալամըն օ-
 " ղուլլարընըն եանընտէ օթուրտըղմ-
 " ղէման պէնտէն պիր աղ վագըթ այ-
 " րըրտը, չիւնքի զեյատէ մէսարիֆ տիր
 " տիյէրէք օնու գապուլ ի թմէտիլէր,
 " լաքին միւրատլէրի պանա տօսթ օ-
 " լանը պէնտէն ուղաքլաթմաք իտի :
 " Լնթառամ օտամէ կէլուպ օ-
 " թուրուպ պիր աղ պէնիմ հալլէրիմի
 " սօրտուքտէն սօնղրա, պիր թէզքիրէ
 " չըքարուպ պանա վիրտի " :

(Օ) Լ վագըթ Լննա տուտու էլինի
 պաշ եաստըղընըն ալթընա ուղատուպ
 վէ մէթուպու չըքարուպ քըզընա
 տէտի :

" Լգապի՝ իշթէ Պօղոս աղանըն
 " եապտըղը մէթուպ պու տըր օքու " :

Վէ ագապի տուտու պաշլատը օ-
 քու մաղէ :

" Լննա տուտու ,

" Չօք միւլհաղէլէրտէն սօնղրաքա-
 " րար վէրտիմ պու կիճէ՝ եարը կիճէ-
 " յի տիր սաաթ կէչէրէք Մարկոս ախ-

„պար իլէ Պսիրըրքոտէ գարունըն էօ-
 „նիւնտէ պուլունուպ սիզի ալուպ
 „պիր տօսթոււմըն էվինէ կիթմէյէ,
 „զերա պաշղա եօլ իլէ սիզի հալանը-
 „զըն էվինտէն ալապիրմէյէ իւմիտիւմ
 „եօք, վէ պէնիւմ տէ պունտան սօնը-
 „րա պիր տագիգէ սիզտէն այրը օլ-
 „մաղա սապը իլէմէյէ թահամմիւլիթ
 „եծք՝ էկէր պանա էմիլիէթինիզ վար
 „իսէ, վէ գատերիմէ միւլէիգ օլմայը
 „իսթէր իսէնիզ թէգքիրէմին ալթը-
 „նա ըէյինիզ օլտըղընը իշարէթ իլէ-
 „յուպ թէգրար Լնթաուամ իլէ պա-
 „նա կէօնտէրին, լաքին մաթլուպու-
 „մա գարշու կէլուպ պէնի ըէտտ ի-
 „տէրսէնիզ պիլմիշ օլուն քի կէնտու-
 „մի թէլէֆ իթմէտէն ախէր պիր շէյ
 „ֆիգրիմտէն կէլմէյօր ” :

Պօղոս :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի թէգ-
 քիրէյի օքուտըքտէն սօնղրա՝ Լննա
 տուտու, եինէ նագլինէ պաշլատը :

“Լգապի՝ թէգքիրէյի օքուտուղըմտէ
 „նէյէ գարար վերէճէյիմի պիլէմէտիւմ.
 „բէտէրիմտէն այրըլտըքտէն սօնը-
 „րա տիւնեա իւզէրինտէ սէվտիյիւմ
 „քիմանէ եալընըղ Պօղոս աղա օլարաք ա-

" նը օլ հայտէ թերք իտէպիկըմիկ
 " պիմ, զերա կէնտուհի թէլէֆ իթ
 " տիքտէ պիր տահա պիւթիւն էօմ
 " քիւմտէ թէսէլը պուլապիլըմիկ
 " տիմ, պու սէպէպէր իչուն հիջ պիր
 " շէր տիւշիւնմէյուպ էլիմ թիթիրէ
 " յէրէք — թէքլիֆին մագպուլում
 " տըր — Թէյու իշարէթ իտուպ թէգ
 " քիրէյի մէօհիւլէտիքտէն սգնդրա
 " թէքրար Լիթպուամա վէրտիմ:

" Օլ կիճէ պէյան իթտիյի վա
 " գըթտէ գարույէ ինտիմ վէ Պօղոս
 " աղանըն քօլունէ կիրգուպ տօղրու Փը
 " ըանսըղ թէրճգէմանը Սօսիէօ տը
 " Լօնկվիլին էվինէ կիթտիք, զերա բէ
 " տէրին էվլէլինտէն գարարլաշտըր
 " մըշ օրայէ կիտէճէյիմիզի, վէ օն
 " տա Պօղոս աղանըն տօսթու Տէր
 " Վահան մախսուսէն պուլունըպ պի
 " զի կիթտիյիմիզտէն եարըմ սաաթ
 " սօնդրա պսակ իթտի, վէ պու սէ
 " պէպ իչուն Լըմէնի Բաթրիյի Պաղ
 " տասար աղանըն միւրաուր իւզրէ Տէր
 " Վահանը բէք չօք խրրբալաուր:

" Լգապի՝ սանա թարիֆ իտէմէմ
 " Սօսիէօ տը Լօնկվիլին վէ ֆամիլէա
 " սընըն պիզէ իթտիքլէրի էյլէքլէրի,

" Եհն վէ քրդէրն պէնի րահաթ վէ
 " Խօշուտ իթմէյէ հէր կիւն եհնի
 " տէն շէյէր տիւշիւնիր խիլէր վէ
 " Սօսիէօ տը | օնկվիլ տախի Պօղոս աք
 " Ղանըն հէր նէ քի իշի օլուի խի ի
 " սէ պիթմէսինէ Ղայրէթ խտէր խաի :

" | արին Սօսիէօ տը | օնկվիլտէն
 " վէ ֆամիլէասընտէն պաշղա տօս
 " Թղմուզ եօղ խաի , զիրա բէտէրին
 " Էլէ Էվէնտիսիմիզտէ իքի միլէթ տէ
 " աիզէ հասիմ օլտու , վէ Պաղտասար
 " աղա գարընտաշընէ բէք զարազ պալ
 " լայուպ իքիմիզէ տէ եաբապիլտիյի
 " Ֆէնալըղ իճրա խլէտի , քի շիմտի
 " նագլ խտէճէյիմ :

" Մէքիզ պգատար յրանսըլ թէր
 " Ճումանընըն Էվինտէ օթուրտուք , վէ
 " պու մապէյնտէ բէտէրին պիրատէ
 " քի իլէ օլան շիրքէթտէն այրըմաք
 " ինթէտիքտէ , կիւնտէն կիւնէ պըրա
 " քարաք հայըճա վագըլթ կէչտիքթէն
 " սօնղրա Էնճամը Սօսիէօ տը | օնկ
 " վիլին եարտըմը իլէ հիսապլէրի կէօ
 " ըիւլիւպ Պաղտասար աղանըն Պօղոս
 " աղայէ եիրմի պին բէսէ ագճէ պօր
 " Ճու չըքուպ պիր աղընը ալարաք վէ
 " պագիսինէ վատէ քէսիլուպ պիր

Դ թափիրէ րապիթ ծուռաճաղ իբան ,
 Դ Քաթօլիքէրին սիւրկիւնլիւնի մէյ-
 Դ տանէ չքաթը : Քազաթ պու մէն-
 Դ ֆիլիք զուհուր իթմէղտէն պիր աղ
 Դ էփլէլ Բրանսըղ էրչիսինին կիթմէսի
 Դ իճապ իթտիինտէն Սոմիէօ տը | ծնկ-
 Դ վիլ տախի Բրանսալը օլուպ էլչի ի-
 Դ լէ տօսթուքէրի վէ ագրապալըք-
 Դ լէրի օլտրղընտէն Բրանսայէ կիթ-
 Դ տիլէր իսէ , պիզէ հիմայէթ իտէն
 Դ քիմսէ քալմամբշ իտի : Պու մասէյն-
 Դ տէ նասըք քի սէօյլէտիմ իսէ , Քա-
 Դ թօլք վազամսը զուհուր իթտի իսէ
 Դ իքի միլլէթ տէ պիզէ հասիմ օլտը-
 Դ զընտէն սիւսպիւթիւն ետլընըքալ-
 Դ տըք : Օլ վազըթ Պաղտասար աղա
 Դ Կուտուրէթլու քիմսէլէրի ճէլպ ի-
 Դ սուպ , Պօղոս աղա Քաթօլիք օլ-
 Դ մուշ տըր , վէ Սօսիէօ տը | ծնկվիլ
 Դ տօսթու օլտրղընտէն , Բրանսա չա-
 Դ շտըքտըր տէյու իֆթիրա իտէրէք
 Դ խաթիրիք մարիֆէթի իլէ ֆէրմա-
 Դ նընը եաբտըրթտըրուպ գաթլէ պէ-
 Դ տէլ , պիր տահա Սթանպուլա կիր-
 Դ մէմէք շարթը իլէ Սումիլտէ Քէր-
 Դ պինէյէ սիւրիւլէճէյինի Պօղոս աղա
 Դ տույուպ պիր կիճէնին իչինսէ կէ-

” միշտ պիտուպ | օնորայէ ֆիրար իւ
” լէտի :

” Ագապի՛ սանա թարիֆ իտեմէմ
” նէ տէրէճէ աճը տույտուք պիրիպիւ
” րիմիզտէն այրըրդըմըզտէ , տահա
” հէնուզ րահաթըզէ տիւշէճէ իքան
” պէօլէճէ այրըմամըզ զուհուր իթ
” տիքտէ , կէնտու՛մի թէլէֆ իթմէք
” հիչ կէօզիւմտէ օլմայաճազ իտի է
” կէր սէնի տիւշիւնմէմիշ օլամ իտի ,
” զիրա բէք միւշքիւ տիր պիր քիմսէ
” յէ սէվտիյինտէն այրըմաք պիր տա
” հա կէօրէպիլէճէյինէ իւմիտի օլմա
” յարաք :

” Քաթօլիքլէրին բէք չօղու տը
” շարը մէմէքէթլէրէ սիւրկիւնն օլ
” տուլէր իսէ , պուրատէ քալանլէր
” տախի Պէյ օղլունտէ սաքին օլմայէ
” րուխսաթլէրի օլմայուպ Սամաթիա ,
” Օրթաքէօյ վէ Պէշիքթաշէ թէվ
” ճիհ օլտուքլէրինսէ , պէնտէ Սարկուս
” ախպար իլէ Պէշիքթաշտէ պիր | շը
” մէնի էվինտէ իքի օտա թուլթուում :

” | աքին օրատէ տախի հէր կիւն
” սիւրիւլմէ քօրքուսը էքսիք տէյիւ
” իտի , չիւնքի Քաթօլիքլէրին բէք չօ
” ղը Անատօլուտէ | չկիւրիւյէ մէնֆի

" օլտուլէր ֆամիլեալէրի իլէ պիրլը.
 " տէ : Շէյլէ քի խանէլէրինտէ րա.
 " հաթ իլէ էօմիւր կէչիւմէյէ ալըշմըշ.
 " օլքն ֆամիլեալէր՝ ղայէթ իլէ շէ.
 " տիւս քըշ էյեամընտէ վէթանլէրինի
 " թէրք իտուպ սօնու նէտէ գարար
 " վիրէճէյինտէն պի խապէր օլարաք,
 " եօլճուլուքլէր իթմէյէ մէճպուր օլ
 " տուլէր :

" Պօղոս աղա ֆիրար իթտիքտէն
 " իքի այ սօնղրա սէն տիւնեայէ կէլ.
 " տին . վէ թէսէլլիմ եալընըզ սէն օ.
 " լաճաղ իքան , պէնիմ եանըմտէ օ.
 " լուր իսէն Քաթօլէք մէղհէպինտէ
 " օլուքսըն տէյու Պաղտասար աղա
 " քօրքտըղը իշուն տահա քէյֆսիղլի.
 " յիմտէն քալքմատէն պիւր կիճէ ու.
 " յուտըղմ վագըթ օլտըղմէվին սա.
 " հիպի իլէ սէօղիւ պիր իտուպ սէնի
 " պէշիքտէն չալտըրուպ կէնտու եա.
 " նընէ ալտը : Իրթէսի կիւնի սապահ.
 " տան ույանտըմ իսէ սէնի պէշիքտէ
 " կէօրմէտիւիմտէ զիհնիմի ղայպ իթ.
 " մէ տէրէճէսինէ կէլուպ վէ թէգ.
 " րարէն քէյֆիմի պօզուպ էօլիւմ տէ.
 " րէճէսինէ կէլտիմ , վէ պէլքի տէ
 " խասթէլիքտէն իֆլահ օլամաղ իտիմ

" Եկէր Լեւթաւամ կէլուայ Պաղտա-
 " սար աղանըն Եանընտէ օլտըղընը
 " խտպէր վիրմէմիշ օլտայ խտի, զիրա
 " Եվ սահիպէրինէ սօրսըղըմտէ — պիւ-
 " մէյիվ, կէօրմէտիք — տէն զայրու-
 " պիր ճէվապ վիրմէզ խտիւէր :

" Պօղոս աղատէն այրըլտըքտէն
 " սօնղրա պիր երլ գատար մէքթուպ
 " ալամատըմ, վէ կէչինմէ խուսուսըն-
 " տէ կիւճիւք չէքմէյէ պաշատըմ,
 " զիրա հալտմըն օղուլէրի վասի օլ-
 " տուքէրինտէն բէտէրիմին տէ ֆթէր-
 " լէրինի վէ վարիէթինի մէյտանէ չը-
 " քարմայուպ սօնուլտէ պանա տիւշ-
 " ման պիլէ օլտուլէր, նասըլ քի պէօյ-
 " լէ շէյլէր չօք քէրէ վուգու պուլ-
 " մուշտըր :

" Պօղոս աղանըն հէտիէ խլէտիյի
 " վէ պէնիմ Եվ վէլտէն օլան միւճէվ-
 " հէրաթըմտէն նէ քի քալմըշ խտի ի-
 " սէ (չիւնքի չօղընը բէտէրինին ֆի-
 " րար խլէտիյի վագըթ ազճէ եհրի-
 " նէ անլէրտէն վիրմիշ խտիմ, ազար
 " աղար սաթուպ կէչինմէյէ պաշա-
 " տըմ :

" Պիր երլտան սօնղրա Պօղոս ա-
 " զա Վըրանպայէ կէչուպ Փարիղէ կիթ-

" Եւ ինչի վազըթ թափելիինի պահա
 " կէօնտէրմիշ խաի պիր մէթուպ իւ
 " լէ պիրլեքտէ ։ վէ հիշ պիր վազըթ
 " էսվապընը թէսլտիլ իթմէտիյի իչուն
 " Փարիզտէ իսմինէ քաչղըն թիւըք
 " քօմու շէր ։

" Բէտէրինտէն մէթուպ ալտըմ
 " իսէ, զայէթ իլէ մէմնուն վէ պիր
 " ազ թէսնլլ Օլտում, եազմիշ խաի
 " քի Փարիզտէ եինէ Սօսիէօ տը
 " Լօնկվիլի պուլմուշ, վէ անըն իլէ
 " պիրլեքտէ տիր տէյու ։ Փազաթ
 " Սօնղըրատան ֆրանսըզէրին զօրպա
 " լըղը զուհուր իթտի իսէ պիրտէն
 " պիրէ մէթուպլէրի քէսիլտի, չիւն
 " քի օլ զօրպալըքտէ զավալու Սօ
 " սիէօ տը Լօնկվիլի թէլէֆ իթտիքլէ
 " րինտէ՝ Պօլոս աղա տախի անըն
 " տօսթու օլուպ, վէ պիր իքի խու
 " սուսլէրտէ տօսթունը քուրթարմայք
 " իչուն տէվէթճէ մատտէլէրտէ մէճ
 " պուրի պուլունտըղընտէն բէտէրի
 " նի տախի մահպուս իլէյուպ մէք
 " թուպ եազմաղէ ֆըրսանթ պուլա
 " մատըղը իչուն, հիշ պիր խապէրինի
 " սլամատըմ խաի, վէ անպարիպ թու
 " թուպ հապս իլէմէլէրի իլէ եա

Դնընտա պուլընան ագճէսինի տախի
 Դ զապթ իլէյոււպ, ֆիւլուս — ու — ման
 Դ զըրէ միւհթաճ իլէմիլ իտիլէր, վէ
 Դ ագճէյէ միւհթաճ օլարդընը թա
 Դ ըրիֆ իթտիլի վազալէրտէն անղա
 Դ տըմ, զիրա պէնիմ հալիմի պիլէրէք
 Դ կէնտուսի պիր բարա մաթլու պ իթ
 Դ մէմիլ իտի. օլ վազըթ պաքի քա
 Դ լան միւճէվհէրաթըմը սաթու պ ի
 Դ քի պին ֆրանք իտու պ պիր թիւճ
 Դ ճար էլի իլէ կէօնտէրտիմ:

Դ Պիր կիւն կէնտու հալիմին իւ
 Դ զէրինէ միւլհաղա իտէր իքան՝ Պաղ
 Դ տասար աղանըն իթտիլի պունճա
 Դ ֆէնալըքլէրէ խրքալանու պ վէ կէն
 Դ տումէ հիւքմիմ քալմայու պ վէ պա
 Դ խուսուս սէնի պէնիմ եանըմտէն ա
 Դ յըրմասը բէք նահաֆ պիր քէյֆի
 Դ էթ օլարաք հէր քիմ տույար իսէ,
 Դ էլպէթ պէնի աճըր տէյու մէմուլ
 Դ իտու պ, ֆադաթ պէն սիւքու իթ
 Դ տիքճէ պիր տահի սէնի կէօրէմէյէ
 Դ ճէյիմի անղատըքտէ, պիր տիւրլիւ
 Դ կէնտուսի ըաղի իտէմէյու պ քալ
 Դ քու պ աօղըու Պաղտասար աղանըն
 Դ էվինէ կիթտիմ — էվատըմը իսթէ
 Դ ըիմ — տիլէրէք: Մէն օլ վազըթ տա

" հա պէշ եաշընտէ իտին: Պազտա-
 " սար աղա սէնի վերմէտիինտէն մա-
 " տա պու ճէսարէթիմէ պիր քաթ
 " տահա խըքսլանուպ պանա օլան հա-
 " սիմլէյի զկյատէլէշտի: Իվէ տէօն-
 " ռոիւյիմտէ աղլայարսք վատլէր իթ-
 " տիմ էլպէթտէ պիր կիւն միւրատը-
 " մըն իճրօսընտէ օլաճաղըմ տէյու,
 " շէօյլէքի խըրսըմըն արասընտէ տիւշ-
 " մէնիմի հիչ պիր շէյ եէրինէ քօյա-
 " րաք էվ տահիպլէրիմին եանընտէ
 " ֆիքրիմտէն կէշէնի չէքինմէյէրէք
 " սէօյլէմիմ, վէ անլէրտէ պանա հապ
 " վիրտիլէր վէ աճըմը թէսքին իթմէք
 " իչուն չօք թէսէլլի իտուպ վէ պիր
 " քաչ կիւնտէն սօնղրա կէօյա տէֆի
 " զամմ օլայըմ նիէթի իլէ պիրլէքտէ
 " պիր մահալէ կէզինմէյէ կիթմէյի
 " պանա թէքլիֆ իթտիլէր: Իպթիտա
 " հէր նէ գատար գապուլ իթմէտիմ
 " իսէ տէ, բէք չօք ըէճա իթտիքլէ-
 " րինտէն պէտ մուամէլէ եախուտ
 " քիպիրլէք իտէյօրում անղաշըմասըն
 " տէյու մէճպուր օլտում կիթմէյէ,
 " նամըլ անղաշապիրլի իտիմ ֆիքրլէ-
 " րինի, մէ կէր պէնիմ էօմրիւմէ գասու
 " իթմիշլէր իմիշ, զերա քահվէտէն

Դ սօնդրա եիւրէյիմօնէ պիր աղ ֆէնա-
 Դ լըք տույուպ էվէ տէօնտիւքտէ բէք
 Դ զիյատէ ֆէնալաշտում իսէ, Սարկոս
 Դ ախպար չաքըճաք պիր իքի հէքիմ
 Դ կէթիրուպ գէհիրի քէստիրտիլէր ի-
 Դ սէ տէ, էվլէլքի սաղլըղմը զայպ ի-
 Դ տուպ օլ կիւնտէն պու կիւնէ գա-
 Դ տար տաիմա ֆէնալաշմաքտէ օլա-
 Դ րաք պու տէրէճէյէ կէլտիմ: Լվ-
 Դ տէն չըքտըքտէն սօնդրա սէնի պէ-
 Դ շիքտէն չալանլէր տախի էվ սահիպ-
 Դ լէրիմ օլտըղմը տույտում իսէ տէ,
 Դ իսպալթը բէք միւշքիլ օլտըղմտէն
 Դ սիւքութ իթմէյէ մէճպուր օլտում:
 Դ Պէշիք թաշտէ օլտըղմ էվտէն
 Դ չըքտըքտէն սօնդրա, Իւսքիւտարէ
 Դ կիտուպ Պաղլար պաշմէ եագըն է-
 Դ վին պիրինտէ պիր ուֆաք օտա
 Դ թութտում, վէ օլ վագըթլէր Պաղ-
 Դ տասար աղա եաղլէրի Իւսքիւտարէ
 Դ կիթտիյինտէն չօք տէֆա Լինթառամ
 Դ սէնի ալուպ կիղլիճէ պանա կէլիր
 Դ իտի, վէ պիր աղ թէսէլլի օլուր ի-
 Դ տիմ, չիւնքի Պօղոս աղատէն ալթը
 Դ սէնէ գատար մէքթուպ ալամտուր-
 Դ ղըմ իչուն նէ օլտըղմը պիլմէտիյիմ
 Դ տէն բէք զիյատէ քէտէրլի իտիմ:

" Պաւ մապէնտէ պիր կիւն Սար
 " կոս ախպար բէտերինտէն պիր մէք
 " թուպ կէթիրտի . եազմըշ իտի քի ,
 " Ֆրանսատան Արապիտանէ քըս
 " մէթ արամայէ կիտէր իքան զուր
 " սանտէր թութմուշ , հէր քաչ զու
 " ռուշը վար իսէ ալմըշէր , վէ քուր
 " թուլմասընէ պէտէլ պէշ պին զու
 " ռուշ մաթլուպ իտէրլէր տէյու , վէ
 " օլ մէքթուպտէն պաշղա պիր քաչ
 " տանէ տահա եազմըշ , ֆագաթ էլլէ
 " մէ կէլմէմիշ օլտըղընը անղատում :

" () Լ մէքթուպի ալաղըմ կիւն նէ
 " եաբաճաղըմը պիլմէյուպ տիւշիւ
 " նիւր իքան եինէ սէն Անթառամ ի
 " լէ պիրլէքտէ պանա կէլտին , վէ բար
 " մաղընտէքի թէք թաշ պրիլանթի
 " եիւզիւյիւ կէօրտիւյիմտէ պէնի սէ
 " վէրմիսին տէյու սանա սօրտուքտէն
 " սօնղրա սէնտէն իսթէտիմ :

— Իվվէթ :

" Սէ օլ եիւզիւյիւ ալթը պին
 " զուռուշէ սաթուպ բէտերինէ կէօն
 " տէրտիմ , վէ կէչէնտէ պու քէյֆի
 " էթի պանա սօրտուն իսէ , — Ագա
 " պի օլ եիւզիւյիւ վերտինտէ բէք
 " պէօյիւք էյլէք իթտին — տէտիմ ի

„տի, չիւնքի բէտերինի եէսիրըբտէն
 „բուրթալմայէ սէպէպ օրոտն:

„Պօղոս աղա եէսիրըբտէն .բուր-
 „թուլարքաէն սօնդրա չէքոյի մէ-
 „չագգաթլէբտէն հիչ պիր շէյէ ճէ-
 „սարէթի քալմայուպ, իլլա բէճա ի-
 „լէ պէլքի դարքնտաշնըն խըրսընը
 „թէսքին իթաիրուպ րահաթ էօմիւր
 „կէչրէպիլիք իւմիտի իլէ վէթանընէ
 „տէօնմէյի արդու իթաիրնտէն սօն
 „պահմը էսնասը Սթանպուլէ կէլտի:

„Լ՛՛՛ Լ՛գապի՝ հիչ պիր վագլթ
 „թէքմիլ սէվնմէյէ նաիլ օլամամը-
 „չում տըր, քիմի քէրրէ պիր աղ րա-
 „հաթլըղէ տիւչտիւմ տէյու խօշ-
 „նուտ օլուր իքան էվվէլքինտէն պէօ
 „յիւք պիր քէտէր աման վիրմէյէրէք
 „եէրիշուպ պէնի խարապ խլէմիշ
 „տիր:

„Բէտերին վէթանընէ տէնտիւք-
 „տէ հալիմի կէօրիւնջ, սէպէպինի
 „անդլայուպ (զիրա մէքթուպլէբիւմ
 „տէ քէտէր իթմէսին տէյու պիր շէյ
 „պիլտիրմէմիշ իմիւմ) զէյատէսի իլէ
 „աճըտըղընտէն թէպաիլի հաւա տա-
 „խի եարաղմ իտէրէք վէպա իլլէթին-
 „տէն թուլթուլուպ եաթսը: | պքին

" Եանընաէն պիր տադիգէ պըրքմա
 " յուս զայեթ տիգգաթ իլէ պարտը
 " զըմտէն եիրմի կիւն գատար կէշմիշ
 " վէ թէ հլիքէսինի սառւ շառւրմըշ ի
 " քան , Պաղտասար պղս պիրատերի
 " նին կէտխինի տույուս եինէ ինթի
 " գամ ալաճաղընը Պօղոս աղանըն
 " տօթթարընտէն պիրի խապէր ալա
 " րաք , վէ քէյֆսիզ օլտըղընը պիլմէ
 " յէրէք ձիր թէղքիրէ կէծատերմիշ
 " իտի : Վարկոս ախպար թէգքիրէնին
 " իշինտէ նէ եաղըլմըշ օլտըղընտէն
 " խապէրի եօք , կէթիրէն առեմտէն
 " ալմըշ վէ Պօղոս աղայէ վիրմիշ իտի ,
 " օլ տպխի օքուտըքտէ բէք զեյատէ
 " բօրքուս օլ ախչամ քէյֆսիզլի
 " թէգրարլայուս արթըք հիշ պիք չա
 " րէ պուլունմայաքաք պէշ կիւնտէն
 " սօնղրա վէ ֆաթ իլէտի " :

[Ննա տուտու պուրպա գատար
 նագլ իլէտիրտէն սօնղրա պաշատը
 աղլամաղէ :

[Գապի տուտու տախի տինլէտի
 յի նագլէ օլ գատար քէտէր վէ թա
 աճճիւս իտէր իտի քի , էկէր նագլ
 իտէն պիր ախէրի օլտա ինանմաք կէ
 թիրմէսի բէք միւշքիլ իտի :

Պօղոս աղանքն էհլինին պիր աղ
բէտէրի թէսքին օլտուքտէ եինէ նապ-
լինէ պաշատը :

” Ագապի՛ բէտէրին սէնի պիւ-
” թիւն էօմրիւնտէ պիր տէֆա կէօրէ-
” պիւտի , զերա Սթանպուլա կէլըր կէլ-
” մէզ բէշֆսիզլէնտիսնտէն էլէ կէ-
” թիրթսիրէմէզ օլտուք իսէ՛ պիր աղ
” էշիլէշտիսի վագըթ Անթառամէ իսմ-
” պէք իտիւպ եաթտըղը օտպնըն բէն-
” ճիրէսինին էօնիւնէ պիրլիքտէ կէլ-
” տինիզ , վէ պէն սէնին իլէ սէճհպէթ
” իթտիսիմտէ եանըմտէն պաքուպ սէ-
” նի կէօրիւր կէօրմէզ կէօղլէրի եաշ ի-
” լէ տօլտու , վէ սօն սաաթընէ գատար
” սէնի խաթըսընտէն չըքարմայուպ
” էօլէճէյի վագըթ տալի տէտի — Ան-
” նա տիլտու , արթըթ պիւսպիւթիւն
” պըրլաճաղըմըզ վագըթ կէլտի , պէ-
” նիմ վասըթամ իլէ նէ գատար մէ-
” շագգաթ չէքտին իսէ , ճիւմէսինի
” պանա ալֆ իլէ . զերա պէնիմ իրա-
” տէթիմ իլէ օլմատըղը սանա մա-
” լիւմ տիր , վէ Ագապիսին թէրպիէ-
” սինէ էկէր միւմքին օլուր իսէ զայ-
” րէթ իլէ , կէնտու լիսանընը էլպէթ
” էօյրէթտիրիլէր , ճըսնսըզ լիսանը

" իլէ քիանօյը տախի էօյրէնսին չիւն
 " քի սէնիմ միւրատում էօյլէ իտի, Լն
 " նա տուտու բէք քէտէր իլէ պըր
 " լըօրոււմ, ահ Լգա պիր
 " տա աճ — պէօյլէճէ պիր
 " քաչ անղաշըլմաղ սէօղլէրտէն սօնղ
 " րա թէսլիմ օլտու :

" Իէտէրինին իթտիյի վասիէթին
 " հիչ պիր վադըթ իճրասընտէ օլամա
 " յաճաղ իտիմ, էկէր պիր քաչ սէ
 " նէտէն սօնղրա Պաղտասար աղա պիր
 " պէօյիւք քիմսէ իլէ մարաղա իթտի
 " յինտէն պէչ սէնէ սիւրկիլէն օլմա
 " մըշ օլսայ իտի, չիւնքի ամըւճան
 " մէնֆի օլտու իսէ, հէմշիրէսի Լըրա
 " նուհի հանըմա բէք զեյատէ րէճա
 " իթտիրէրէք Պօղոս աղանըն վասիէ
 " թինի իճրա իթտիրմէյէ րաղի իտէ
 " պիրտիմ :

— Իվլէթ, անտէն մատա էվին ի
 չինտէ պէնի սէվէն եօղ իտի, էօլտիւ
 յիւ զէման չօք քէտէր իթտիմ, վէ
 Պաղտասար աղա սիւրկիւնտէն կէլտի
 իսէ Պրանսըզճա էօյրէնտիյիմէ բէք
 ճանը սըքըլոր, վէ էվտէ օլտըղը վա
 դըթ քիանօյու չալմաղէ րուխսաթ
 վիրմէտի, լաքին հէմշիրէսինէ պիր

չէր տեսէ մէծի : — Ի՞նչ իշխեալիմ քի՛ Լորանդահի
հասնման հաթորրոնա բէք զկատէ րա-
յէթ իտէր տէյու :

— Ի՞նչ իշխեալիմ : — Եւ սէպէպտէն Վ իշէն աղանըն
քայնը հայր Վ րդանէսի կէօնտէրուպ
րէճա իթտիրտիմ իտի :

— Սեղ Վ իշէն աղայը թանըրմար-
նը — տիէրէք Լճապի տուտու թէ-
լաչ իէ սիւալ իթտիրտէ վալիտէսի
ճէվապ իթտի :

— Ի՞նչ իշխեալիմ քրդըմ, լաքին պանա
տուսթ տէյիլ տիր, ֆազաթ հայր Վ րդ-
դանէսին չօք էյիլէնի կէօրմիւ շիւմ — :

Պոն սէօղէրի իշխեալիտէ Լճա-
պի տուտու պիրաղ տիւ շիւնճէյէ վար-
տը իսէ, Լճնա տուտու թէգրար սօր-
տը :

— Լճապի զարիպա սէն տէ Վ իշէն
աղայը թանըրօրսուն :

— Իսմինի իշխեալիմ — տէյուպ
Պաղտասար աղանըն եէկէնի ասէր
պիր շէյ տիմէտի :

“ Քրդըմ, պոււնտաչն ծօնդրա նէ քի
” օլտու իսէ ճիւմէսի մալիւմիւն տիր,
” Պաղտասար աղանըն խապէր իթմէ-

Դ սի քի էկէր սէնին իլէ կէօրիւ չմէյէ
 Դ զայրէ թ իտէր իսէմ, իքիմկտէն սու
 Դ խի տիւրլիւ ինթիգամէր տրասկիւր
 Դ տէյու վէ Վարտիրոս չաղանըն էվիւ
 Դ նէ կէլտիսին կիճէլէր կէօղճիւլէր քօ
 Դ մասը արւնլարըն թօքունը պիլիւր
 Դ սին, վէ պէնիմ տէ շիմտիէ գատար
 Դ վալիտէն օլտուղըմը կիղլէմէմ ասէն
 Դ պիր շէյ իչուն տէյիլ, իլլա սէն տու
 Դ յաճաք օլուր իսէն պէնի սէֆիւ պլ
 Դ րաքմաք իսթէմէտիսինտէ, հէմ պիր
 Դ չարէ եաբամաղ օլտրղընը պիլուպ
 Դ վէ օլ վազըթ պէնիմ սէպէպիմ իւ
 Դ չուն բէք չօք շէյլէր չէքէրսին տէ
 Դ յու աշիքեսար կէօրտիւ յիմտէն իտի,
 Դ լաքին պու կիւն սօն կիւնիւմ օլտը
 Դ զընը անղլատրղըմտէն՝ ճիւմէտիսի
 Դ աշիքեսար իյլէտիմ, զիրա քիմսէտէն
 Դ արթըք իսէվֆիմ քալմատը : Ագապի
 Դ շիմտի Պաղտասար աղանըն նարը ա
 Դ տամ օլտրղընը պիլիւ էյիճէ անղլա
 Դ տըն, պսւնտան ոօնղրա անա կէօրէ
 Դ հօրաքէթ իյլէ, զիրա տահա սէն
 Դ կէնճ սին վէ չօք տիւրլիւ հալլէրտէ
 Դ պուլընա պիլիւրսին, հէման Ալլահըն
 Դ նազարը սէնին եիւզէրինտէ օլտունդ :
 Աննա տուտու նազլիսի թէքմիւ

ի թափքտէն սօնորա եօրդաճնըղընտէն
վէ կէշէն էօմբիւնիւն ֆէնալըղը հա-
թըրընէ կէլմէսի իլէ ալթ իւսթ օլմա-
սընտէն իլէթի տահա զիյատէ զալէ-
պէ իլէյուպ միհման քալտը վէ կէօղ-
լէրինի քըղընըն եիւզիւճէ չփլիւրէքէք
քէտէր իլէ պիր տիւզիւ պաքար իտի :

Լգապի տուտուներն տախի քէտէ-
րի զայէթ զիյատէ , օլ կիւն վալիտէ-
սինի թանըլուպ վէ օլ կիւն անտէն
այըրըմաղէ թահամմիւլ իթմէք բէք
միւշքիլ իտի , պու սէպէպտէն նէ
եաքաճաղը կէնտուսինէ տախի նա-
մալիւմ , իլլա վալիտէսինի էօլիւմիւն
բէնչէսինտէն քուրթարմաղէ պիր չա-
րէ արար իտի :

Եարը կիճէյէ վարտը իսէ՝ Լննա
տուտու տահա զիյատէ պօզուլտուք-
տէ՝ Պաղտասար աղանըն եէկէնի Սար-
կոս ախպարէ քօշուպ հէքիմէրէ խա-
պէր իթտի , լաքին թէհի ճահուլէր ,
զիրա Լգապի տուտու թէգրար օտու-
տէն իչէրի կիրտիքտէ Լննա տուտու
ճան թէսլիմ իտէյօր իտի , վէ քըղը-
նըն իչէրի կիրտիլինի կէօրիւպ սօն
գուվլէթինի ճէմ իտէրէք , — ահ քը-
զըմ սէնի նամըլ պըրաղուպ կիտէյօ

բնւմ — տէյու պ Լճապի տուտույի
սարրլոր:

Սարկսս ասպար իբի իւչ հէքիւ
 իլէ էվէ տեօնտիւքտէ եօքարը չըք
 տըլէր իսէ , Ննա տուտայը էօլմիւչ
 վէ քըզընը անըն իւղէրինէ տիւչմիւչ
 վէ կէկտունի զայպ իւլէմիւչ սուլուր
 բէր

ՖԼՍՐԼ՝ ՕՆ ԻԺԻՆՈՒԹ

ՏԻՒՅԻՒՆ

Ն՛ՆԷՆ ԲԷՔ աճայիս տիր քի-
մինէ հայ հայ, քիմինէ վայ վայ, տէ-
յու գապա պիր թապիր վար, ֆա-
գաթ ԲԷՔ սահիհ տիր, պազը եէրտէ
սէֆալէթ վէ պազը մահալտէ տախի
մէսրուրիէթ :

Ըգապի տուտու Քուժ գաբունըն
պիր քէօչէսինտէ վալիտէսինի զայս
իթտիսի կիճէ Պէօիւք սէրէ բիացա-
սընտէ ճէմիէթտէն կէչիլմէյօր :

Ուրբէնիկ աղանըն էվի օլ սէնէ
Պաղտասար աղանըն էվինին ինթիտա-
լինտէ . Սարգիս աղա հէր երլ Սէզար
պուրնունէ կիտէր իբան օլ երլ օղլու-
նըն ԲԷՔ զիյատէ արզուսինէ գարչու
կէլմէյէրէք էվի բիյացատէ թուլթ-
մուշ խոփ, զերա Ուրբէնիկ աղա կէն-
տու կէնտինէ պազը գարարլէր վեր-
միշ անլէրին իճրասընտէ օլմաք իս-

Թէր, վէ պաղը վագըթ պու միտիւ-
լու խուրտէ շէյէր տիգգաթա բէք
չայան տըրէր:

Ուրբէնիկ աղա պիր իբի կիւնտէն
պէրու Պուլիք տուտույը կէօրէմէ-
միշ. օլ կիճէ Թաամը իտէր իթմէզ,
կէնտինտէն պիր տզ տահա ուզուն
պիր եասէմին Թիւթիւն չըպըզը ա-
լուպ վէ կէօյա պիր տզ սէրին տիր
միւլհազասը իլէ (Ֆագաթ հէր քէս
տըճաքտէն Թաճիլ) պօյտան սամուր
բաչասը պիր քիւրք տըմըշ էթրաֆը
սիւղէրէք վէ տագըգէտէ պիր աուրմ
ալարաք Մօսթօֆ սարայընըն էօնիւն
տէքի իսքէլէյէ կէլտի իսէ, գանաբէ-
նին իւղէրինէ օթուրուպ վէ պիր տօն
տուրմա ըսմարլայուպ պաշլատը եէ-
մէյէ, զիրա օրատէն Պուլիք տուտու-
նըն էվի կէօրիւնտիւլինտէն եօքարքի
քաթտէ ըշք կէօրմէտլսի իչուն տա-
հա Թաամտէ տիրլէր մէմուլի իլէ սկր
տզ պէքլէմէյէ գարար վիրտի:

Նասըլ քի իֆատէ իթտիք իսէ՝ բի-
ացատէ ճէմիէթ բէք չօք, կէղէնլէր
կիւճիւք չէքէյօրլար, լաքին պուն-
տան մատա պիր գաչ ֆամիլէա պիր
եէրէ ճէմ օլմուշ վէ հալի իլէ եօլու

գաբաթմյոյն օլտուրէրինտէն կեզէնլէ-
րէ պիւսպիւթիւն էնկէլլէք վերիւր ի-
տիլէր :

Պազը էվէրտէ բիանօ սէսի իշի-
տիլիւր , վէ պազըլէրինտէ տախի (Ս)-
մանլու խանէնտէլէրի թիզ բերտէ-
տէն օքույօրլար , շէօյլէ քի պիր քիմ
սէ կէչտիլի եէրտէ հէմ մէշհուր (Ս)-
սինինին եաբարդը էմսալսիզ նաղմէլէ-
րի իշիտէպիլիւր հէմ տախի Խահաբըն
պէյաթիսինի , ճէմիէթին էճնաս օլտը-
ղընը պուշտան պէյան օլուր :

Պազաթ օլ պի մէնէնտ (Ս)սինինին
նաղմէլէրինի տինլէյէնլէր բէք չօք տէ-
յիւ , կէօրիւնիւր քի էյի շէյի անղա-
յան պիր աղ աղճա պուլունըօր , զի-
րա հէր նէ տիւրլիւ մանա վիւրիսէ ,
Իթալիան մուսիքիսի մէճմուինտէն ա-
լա օլտըղը շիւպհէսիւր տիր :

Պազըլէրի մուսիքի տինլէմէք իլէ
մէշղուլ վէ պազըլէրի տախի հէր քէ-
սին ահվալինէ տիգգաթ իթմէք իլէ ,
նասը քի շիմոի իֆատէ իտէճէյիզ :

— Ղանըմ շու ֆամիլէա տա հիշ
օսանմանը մը , հէր աղամ ար պու , սա-
աթ օն պիրտէն պաշարըսը կէճէնին
տէօրտիւնէ գատար կէզէրլէր , պուն-

լարն աւորնա բիացա քու շէրի քօ-
մալը :

— Հէ ճանրմ, պէ օյլէ պէ օյլէ քէն,
տիւէրինի տաթաճաքլար քօրսա :

— Քան շու առամ քիմ տիր, պա-
նա նիշին պու գատար պիգալիլ պաքա-
յօր :

— Սէնի բէք պէյէնիշ օլմալը :

— Պէնի քիմ պէյէնմէղ :

— Բա իշթէ սիւսիւ պիր տէլի
քանի՞ հայտէ շունույուլա քօրթէ
էթ :

— Չօք շէյ, իսթէյէճէք օլսամ սան-
քի քըթլըղը վար, հէբսի պանա պա-
յըլլօր, պաշմըն սաշնտան չօք :

— Տօղրու սէօյլէ հիչ քօրթէն վար
մը :

— Եօք ամմա պէն իսթէմէյօրում,
շէնի շու կէչէն պաքսը տէմէսին մի :

— Հէ :

— Եւ իսթէսէմ պունտան քօլայ
շէյ մի վար — :

Պու տուտուլարը քօրթէ իթմէ-
նին քօլայլըղընըն իւզէրինէ սէօհպէթ
իթմէտէ պըրաքալմ, էօթէտէ եինէ
պիր սաիր ֆամիլեա պիր ախէրինին
հագգընէ սէօյլէ շիրլէր իտի :

— Պար պար, Սուրբիք տուտու՝
շունչարն ճանը տօնտուրմա իսթէյօր:

— Ահ, պիլյօրսուն:

— Տօնտուրմաճընն եաննտէն կէչ
աիլէրի վագըթ չօք պաքայօրլար, լա-
քին սիւրիւ օլտուքէրիննէն օ գա-
տար բարայը վիրէմէյօրլար, քաւալի-
էրէրի տէ պիր բոսպութալը առեմ
տէյիլ քի զավալու տամալէրինէ իք-
րամ էթսին: Սուրբիք տուտու, շու-
պէյազ էլաիվէնի, ուզուն պօլու-
ֆէսիլ քիմ աիր. Ս* * * աղանն ֆա-
միլէասընն տայմա եաննտան կէչէ-
յօր, հէմ Ս* * * աղանն քըզ տա
օ առամ կէչէրսէ պիր շէյլէր օլույօր,
պարէ կիւզէլ պիր շէյ օլսա, օ առա-
մըն օ գատար արգասընա տիւշտիւ-
յիւնէ կէօրէ: Պու կիւն Ս* * * ա-
ղանն ֆամիլէասը ֆընտըք սույուն-
տէ իտի, օ ֆէսիլ տէ իսթէլէյի սլուպ
գարչսընէ կէչաի օթուրալ, պար,
պար, ֆէսիլ տէօնիւպ տէօնիւպ նա-
սըլ պաքայօր:

— Բա սօշ շէյլէրէ աիգաթ էթ-
մէյի սլըրաք, պարէլէի տիւզէթ, սէ-
նինքի կէլյօր:

— Բա կէրէք:

— Հէ, իշխե :

— Քա սուրբ Աստուածածին կէօ
րէմէյօրում :

— Եսւրատա սիր իբի քիշի րասթ
կէլտի տուրտուլար :

— Վախ եաղըք պէն տէ հիչ եիւ
ղիւնէ պսքմայրպ տա, քիւս օլաղը
մը անղլաթորրաճաղ խաիմ :

— Քա նիշին քիւստիւն :

— Պէօյիւն Անտոն աղանըն քըղը
Ֆուլիք տուտու կէչտիյի եէրաէ եիւ
ղիւնէ օ գատար պաքտը քի, էօթէ
տէ խըրսըմտան քըք քըրմըղը օլտում,
աճա պէնիմ կէօրտիւլիւմի հիչ կէօր
մէտի :

— Ֆուլիք տուտու իշին պիր շէյ
իշիթտին մի :

— Եօք :

— Սարգիս աղանըն օղլու Ռուբէ
նիկ աղա ալաճաղ ըմըշ :

— Քա կէրէք տէյօրտուն :

— Հէ էօյլէ տէյօրլար :

— Քա նէ էյի տէլի քանլը տըր,
աթը վար շէյի վար, չօք բահալը քըղ
ըմըշ էյեր սահիհ իսէ :

— Տուր պաքալըմ սէնինքի սօնուն
տա նէ եաբաճօք :

— Եթէ պիւլէիմ ոլու գատա՞ր շէյլէր
օլտուքսան սօնղրա :

— Եթէ ես արթըք պրոքապի-
լըր մի :

— Տահա պաշկալորը տա արգա-
մա տիւշտիւ ա՞մա բէք եիւզ վէրմէ-
տիմ. քօրքտու՞մ քի պէնիմքի տույար
տա ծնու տա գաջըրըրմ տէյի :

— Լճան էթլէ շէյլէրի էյի կէօ-
ղէթ :

— Հէ ա՞մա օ հէբսինտէն սույա-
յօր :

— Օլարարը եօք, սօնղրա սէն տէ
աճըսընը չըքարըրսըն :

— Քա պիրիսի վար քի . . . :

— Լճան սուս օլ, իշթէ սէնինքի
շուրատա իքի քիշի իլէ լաքըրտը իտէ-
յօր :

— Կէօրտիւմ, կէօրտիւմ :

— Քա բէք պաքմամաղլըք իթմէ :

— Հէ, հէ, իպթիտա պաքմայըմ,
սօնղրա պաքայըմ :

— Եթք, պէլքի կիւճիւնէ կէլըր,
իպթիտա պաք տա սօնղրա պաքմա :

— Եթէ էյի՞ մի օլուր :

— Հէ եա — :

Այերթլըք իթմէք իսթէյէն տու-

տունըն ելւրէյի եռմուշայուպ, պիր
էյիճէ պաքտըքտէն սօնղըա պիր ազ
տա կիւլտիւ, զերա հէր նէ գատար
պազը քիմսէլէր տուտուլէրին գալ
պինտէն շիքեայէթ իտէր իսէլէր տէ՝
բէք սահիհ տէյիլ տիր, հէմ չօք տէ-
ֆա մէրհամէթսիզ օլմալէրինէ վէսի-
լէ օլանլէր երբէքլէր տիր:

Փուլէք տուտուլէ տիգգաթլըճա
պաքան, վէ իքի քըզն եօքարտա ի-
ֆառէ իթսիյիմիզ սէօզլէրինէ վէսիլէ
օլան առէմ՝ մէզքիւր քըզլէրին կէչ-
տիյինի կէօրտիւքտէ թէք թաշ եիւ-
զիւյիւնի կէօսթէրմէք իչիւն լազըմ-
սըզ եհրէ սէթրիսինին եաքասընր տիւ-
զէտէրէք իքի ահպապը իլէ զիրտէ պէ-
յան օլան սէօհպէթլէրի իտէր իտի:

— Լ՛ղալէր, պու ախշամ չօք պաս-
թօնլու ֆէսլի սինեօրլար՝ վար, տիգ-
գաթ իտէյօրմուսընըզ:

— Լ՛վլէթ էֆէնտիմ, պիզ տէ անըն
սէօհպէթինի իտէյօր ըտըք — տէյու
օլ պիրլէր ճէվապ իթտիլէր:

Ի Սինեօր մոնտար ալաֆրանկայէ մէյիլլու օլան
վէ եֆրէնճ հալլէրինի մազպուլ թուծան քիմսէյի
անղաթտըրը, վէ պու սուրէթտէ կէօյա զէվլէք:

— Պու պատժօն իլէ կէզինմէք նէ օլմայը :

— Սինէօրլըք պու եա չօք շէյ եարարըր :

— Հագդընըզ վար — տխէրէք պաու թօն թաշլլանլէրտէն հազզ իթմէյէն առէմ՝ իբի քըզար պիր ազ տահա եաքլաշարլէր խէ , սէթրիսինին եա քասընը պըրաղուսլ էլինի անլընա քօտու ֆէսինի եօքարը խտէրէք , վէ պէցլէճէ ալագա իթատի քըզա սէլամ վլըմիշ օլարաք , օլ տախի հիչ պաք մայաճազ իքան , խաթըր շինասլըզը էլտէն պըրաքմայուսլ պիր ազ տա էյլէնիր կիպի իթաի , զիրա ալագա խտէն քիմնէլէրին պէյնինտէ տարըլմաք վէ պարըշմաք իքիսի պիրլէքտէ կէզերլէր . իլա պիր ազ տա պիրի օլ պիրինին սա տաքաթընէ բէք էմնիյէթի օլմազ իսէ :

Քըզար կէչաիքտէն սօնղրա պաս թօնտէն հազզ իթմէյէն քիմնէ թէգրար տէօնիւսլ ահպասլլէրինէ տէտի :

— Պու ախշամ պէնտէնիզ սիլի կէզմէյէ չըքմազսընըզ տէյու մէմուլ իտէյօր իտիմ , շիւնքի սիզտէ Ս . Ֆա սիտեան վար տըր տէյու պէլէմիշ ի

տիմ :

— Ի՞նչ են տիմ չօք զօր ի թտիք կէլ մէտի, Վ իչէն աղայը կէօրէճէք իմիշ :

— Եղալէր, սիգ պիր շէյ անղլատը նըգ մը Վ իչէն աղաներն պու սէնէ քէօյէ չըքմատըղընտէն . պիր կիւն չըքմըշ իրթէսի կիւնի թէգրար Պէյ օղլունա կէօշ ի թմիշ :

— Իչպէթտէ թահտընտէ պիր շէյ օլմալը :

— Օանն իտէրիմ քի եինէ օղլունըն պաշը ալթընտէն տիր պու շէյլէր, ղերա Յակոբ աղա տա քէմ սինեօր տէյիլ, տօղրու սէօյլէյին, սիգ անըն կէօրիւ շմէսինտէն պիր շէյ անղլա՞ր մը սընըղ :

— Խայըր, նէ՞ մէֆու՞մ օլապիլիք . պիր թագըմ սինեօրճա հալլէր, ֆիւ գիրլէրի պիւսպիւթիւն չիւրիւք, կէօյա ալիմ ատէմ իմիշ, պէնտէնիգ օ ալիմլիքտէն վազ կէչտիմ, տախի սա հիհ օլտա :

— Նէ՞ մինասիպէթ, ալիմ տէտիքլէրի բէք պօշ, արթըք էյիսինի պիլիւրիմ, չիւնքի Ս . Դաստտեան պիր շէյ պիլմէզ տէյօր :

— Կէօրտիւնիւղ մի, պէնտէնիգլին

տէտիսի սահիհ, զերա Ս. Ֆասիտեանն տէտիսի խիւաֆ օլամազ :

— Այ՛ տէմէք, միւմքին մի տիր — :

Պու ճէմիէթին արասընտէ իսքէլէնին պիրիսինտէ պիր քաչ տէլի քանլու էրքէք, վէ պիր քաչ տանէ տախի քատըն թաիֆէսինտէն գարմա գարը շք օթուրմը իտիլէր, վէ պունլար պրըճա եանի ահալիէ գարըճմայաւրաք, (պէլքի կէնտու մէճիսլէրինէ տախիլ իթմէյէ շայան կէօրմէտիքլէրինտէն) հէր քաչ քիշի իսէլէր պիրպիրլէրի իլէ էյլէնիր իտիլէր :

Տէլի քանլուլէրին էքսէրիսի, հէման ճէմիսի, պիր պիչիմ վէ պիր րէնքտէ կիլինմիշէր, վէ անլէրին տավըանըշէրի տախի կէօրիւնիւր քի մախսուսէն թալիմ օլունմը պիր նիզամ իւզըէ իտի. շէյլէ քի էլլէրինտէքի պալէնա պասթօնլէր տուտաքլէրինին իւզէրինէ տայանմը վէ սօլ էլլէրի եէլէքլէրինին սօլ քօլթուղէնտէ : Պու տուրուշտա պիրի եախուտ իքիսի. օլ սալէր, իթթիֆագէն րասթ կէլիշ տէնէպիլիւր, լաքին ճէմիսի պիրլէքտէ օլուր իսէլէր էլպէթտէ րէսմի պիր իճրատէ պուլունլօրլէր տէյու տա :

հա զիյառէ մէմուլ օլունուր իտի :

Պու մապէյնտէ էրբէքլէրտէն պիւրիսի պիր կէնճ քըզըն եանընա եաքլաշուպ տէտի :

— Սափմադէլ¹ նիշուէն պէօյլէ պիւնա² իտէյօրսընըզ :

— Սի-սի-³ նէտէն կէլէ սօրտուներզ, շիմտի մի խաթըրընըզա կէլտիք — տիէրէք քըզ ճէվապ իթտի . վէ անըն սէօյլէյիշինին թարզընտէն մէզքիւր տէլի քանլունըն չօք գըլամ իթմէմիշ օլտըղընէ ճանը սըքըլմըշ կէօրիւնիւր իտի :

— Սափմադէլ, ճէնապինիղի հէր վագըթ առ-վընի⁴ իտէրիմ :

— Սի-սի- տօղըուսու էօյլէ կէօրիւնիւյօր — :

Հէր նէ գատար ճէվապ վիրէն քըզ Ֆրանսըզ լիսանընէ աշինա տէյիլ իտի իսէ տէ, պու եանլըշ սէօյլէյիշէր օլ գատար անլէրին մապէյ-

¹ Սահիհի մատրմօագէլ վէ մանասը հանըմըմ տէմէք :

² Սուս տուրույօրսընըզ տէմէք իսթէր :

³ Միւսահահ տէնմէք լաղըմ կէլիւր իսէ մօսիէօ տէմէլի քի էֆէնտիմ տէմէք տիր :

⁴ Տիւշիւնիւրիւմ տէմէք օլաճաք :

նինքն քուլանըրը իաի քի, պու լու-
ղէթլէրի անղլար օլմուշ իտի, վէ հէմ
օլ թարղ մէճլիւէրտէ պուլընան ա-
տէմէ անլէրի պիլմէք ֆարղընտէն տիր:

— Նիջուէն մապմաճլէլ, ճէնապինի-
ղէ սիկարա եամբմատըմ տէյու, պու-
նու սէօլէյօրսուներղ:

— Խայըր, նէ մինասիպէթ, պաշ-
կալարընա եաբտընըլ եա պանա եաբ-
մասանըլ տա օլուր:

— Աղլատըմ մապմաճլէլ, էօլէ ի-
սէ պիր սիկարա եաբայըմ տէ ճէնա-
պին իլէ պարըշալըմ:

— Սէրսի¹ Դէ-Կի:

— Սէրսի վո-ի մը, Դէրսի նօ մը²:

— Սէրսի նօ³:

— Նիջուէն պէօլէ իտէյօրսուներղ
մապմաճլէլ, պիղ ճո-վէնթո-լարա, պու գա-

¹ Սէրսի, միւթէշէք քիւրիմ տէմէք տիր ֆրանսըլ
լիտանընտէն:

² Տէլքանլուներն սիւալի շու օլույօր քի իսթէ-
յէրէք մի մէրսի տէյօրսուներղ, իսթէմէյէրէք մի:

³ Պու ճէվալլ իլէ քըլ իսթէմէյօր օլտըղընը պէ-
յան իթտի:

⁴ Ճիօվէնթու, Խթալան լիտանընտէն կէնճլք
տէմէք տիր, ֆագաթ պուներ սէօլէյէն տէլքանլու
կէնճ մանասընա քուլանտը:

տար «Ֆրոնիկ»¹ օլո՞ւր մը :

— Ղէնապինիդ կիպի ճո-վէնիո-լար² քալսաք հալմիդ բէք ֆէնա ի տի :

— Սափմայէլ, պու գատարա գա տար պիդ ճո-վէնիո-լարը քըրմաք տօղրուսու չօք շէյ :

— Սի-սի պէն տօղրուսու լիպէր իւ³ սէօլէրիմ — :

Պու հագլ իթտիյմիդ սէօլէշէն քիմնէլէր իսքէլէտէն գալգուպ բիա ցատէ կէզինիր իքան, պիր ախէր տէ լի քանլու անլէրին եանընտէն աճէլէ կէչուպ վէ հէման պու սէօլէրի սէօլ լէյերէք եինէ եօլունա կիթտի :

— Պօնսօար,⁴ քէյֆլէր, էյ ապիօ⁵ — :

Լճէլէթէն կիտէն տէլի քանլույի պիր քաչ տէֆա չըղըրմատէ կէրի տէօն տիւ վէ չաղըրան քըղըն եանընա կէ-

¹ Ա. ֆրոնիթէ, եինէ իթալիան լիսանընտէն պէտ մուամէլէ տէմէք տիր :

² Լիպէրթա, իթալիան լիսանընտէն սէրպէսի էթ տէմէք իսէ տէ, պու լուղէթի սէօլէշէն քըզ սէրպէսթ մանասընէ իսթիմալ իթտի :

³ Պօնսօար, ֆրանսըզ լիսանընտէն, ախլամար խայր օլսուն տէմէք տիր :

⁴ Ա. տիօ, Ալահա ըսմարլատըք մանասը տըք :

լուսս սիւսւ ի թտի :

— Սաքմանէլ նէ¹ տիր օրպինծնու² :

— Ղանըմ Ռսի- ըէճա իտէրիմ,
տուրունտա պիրիքտէ կէզէլիմ :

— Բարսօն³ Տաքմանէլ, պէն տէ սի-
զէ ըէճա իտէրիմ, էօն Բըլի Տօման⁴
լիօն ըմը⁵ կիւէյիմ, շիմտի Բոպը սո-
կէլիմ — :

¹ Օրտինօ, Իթալիան լիսանընտէն էմը տէմէք տիր :

² Բարտօն, ալֆի իտին տէմէք :

³ Էօն Բըլի Տօման, Ֆրանսըղ լիսանընտէն աղ պիր վագըթ մանասը տըր :

⁴ Բարիզ մէճլիսէրինտէ, վէ էքսէրի միւթէպ պէր մէճլիսէրտէ, լիօն Թապիր իթտիքէրի էրքէք էախուտ քարըէր շէյլէ պիր զաթէլ տիր քի, հէմ տիլէր վէ կէնճ, հէմ զայէթ շիրին վէ հազըր կիւֆ. Թար, վէ պունըրտէն մատա պաղըլէրի էա կիւզէլ սէտալը, էախուտ զայէթ մահիր մուսիքի օլըրէր : շէյլէ քի հէր գանղը մէճլիստէ պունընտալէր, օլ էյ. լէնճէյէ տահա զիյատէ ըէֆնագ վերտիքէրինտէն, չօք մէճլիսէրէ արղու վէ մէմունիէթ իլէ գապուլ օլու. նուրէր :

Հիմտի Իֆատէ իտէրիզ, մէգքիւր տէլը քանլու. նըն լիօնը մը կիւէյիմ տիմէսինտէն շու անղլաղըրյօր քի լիօն տէնիլմէք իշուն պաղըլէրինին գարարէրի Իղըն Իգթիզա իտէն էլլիսէյի կիւէյիմ տէմէք իսթէր. լաքին տօղրուտու սէյլէնմէք լաղըմ կէլըր իսէ, էա. լընըղ էլլիսէ իլէ լիօն հիւ պիր վագըթ օլունմաղ :

⁵ Թօւտըր սիւիթ, շիմտի մանասը տըր. Ֆրան.

Սէ պէօլէճէ աճէլէ իտէն տէլի
քանուլ իլէ քըզ ասէրլէրինտէն պիր
ազ այրըուպ պիրլէքտէ կիտէր իտիլէր
պու սէօզլէրի սէօլէյէրէք :

— Սի-սի- նէ գատար շէլլէրիմ
վար սիզէ սէօլէյէճէք :

— Սափմալէլ կէրչէք տէյօրսունը :

— Լվվէթ Ֆի-սի- տիւն ախշամ
նէրտէ իտինիզ պագալըմ :

— Սայ մափմալէլ օնու սօրմայըն,
պիլիբիմ քի ճէնապինիզի չօք պէք
լէթտիմ, լաքին նէ եաքայըմ պիր
թիւրլիւ կէլէմէտիմ, բէք չօք սէ
պէպլէրիմ օլտու :

— Պէն զանն էթտիմ քի պիր չօք
մափմալարա բըրէլանիար ² օլտունը :

— Սափէ Ժափէ ³ էվտէն տըշարը
չըքմատըմ, չիւնքի էօլէ իգթիզա էթ-
տի :

— Շիչ ինանմամ, գէրէ պէն պի-
լիբիմ նէ եաքմըշարնը :

— Սէօլէյին պաքալըմ նէ օլմուշ :

² քըզ լիսանընտէն :

³ Սահիհի բրէզանթէ, վէ մանասը պիրինի օլ
պիրինէ թանլթմաք :

³ Ասլա մանասը տըր Ֆրանսըզ լիսանընտէն :

— Տիւն ասչամ ճէնապինիդ կէլէ ճէքսինիդ տէյու եաբա եալընըդ էվտէ քալորք, տուրուն քի սէ ցլէյիմ: Այի—
սի— Լլըբէի—ար մախսուս հապէր իթ—
միշ իտի, ուշաք կէլտիլի կիպի բա
թըր քիւթիւր աշաղա ինտիմ տէտիմ
քի ուշաղա, պիզտէն սէյամ սէ ցլէ
Ֆի—սի— Լլըբէի—արա, տիւն ասչամ պիր
մահալտէ սո—արէ քանչան ¹ վար իտի պո—
սէպէպէն պիզ տէ օրատա պուլուն
տըք վէ օնոն իլէն անխախտա ² բէք ի
լէրտէ օլտուղլմտան պոնոն իլոն բէք
չօք ֆալիկէ ³ օլմամ իլէ օ սէպէպէն
ավֆ էթսին պու ասչամ կէլէմէյիդ:

— Վօլ ⁴ հաքմալէլ պէ ցլէ մի խա—
պէր իթտինիդ:

— Լվէթ Ֆի—սի—, ճէնապինիդին
խաթըրի իչուն եալա՞նմըլմ, տիւն
ասչամ Ֆի—սի— Լլըբէի—արա սո—արէ քան—
չան եօքմույուտը:

¹ Սահիհի սօարէ տանսանթ, քի բաքս օլան
մէճլիա տէմէք տիր, ֆրանսըղ լիսանընտէ:

² Չօք քիմնէլէր իլէ ջուն ցնատըմ տէմէք իս
թէր:

³ Ֆաթիկէ, ֆրանսըղ լիսանընտէն եօրուլմը
մանասը:

⁴ Վօլ, ֆրանսըղճա կիւզէլ տէմէք տիր:

— Սի, փ¹ վար իտի :

— Սօնդրա չըքտըմ բէնճիրէտէ օ
թուրտում պէքլէտիմ քի կէլէճէքսի
նիզ տէյու , սօնդրա սահաթ տէօրտէ
վարտը իսէ ճէնապինիզին պիր տօս
տու կէչէյօր իտի , նէրէյէ կիտէյօր
տուն տէյու սօրտում իսէ ճէնապինի
զին ատընը վէրտի , տէտի քի — օնու
իլէ պերապէր պիր բօնճճու թիւ
քեանընա կիթտիք օթուրտուք չիմտի
տէ էվէ կիտէյօրում — տէտի :

— Նօ , նօ բէք եալան , չիւնքի պէն
ճընսըմտան հիչ հօչլանմամ² :

— Արթըք ճէնապինիզին հիչ պիր
տէտիյինէ ինանմայաճաղըմ : Պիր քաչ
տէֆա տըր պէօյլէ պէնի ալտատըր
սունըր :

— Իօյլէ իսէ պանա տարըլտընը :

— Իվիլէթ փ—փ— — :

Տէլի քանլունըն ախէր պիր չարէ
սի գալմատը իսէ սաաթընըն քէօստէ
յինէ հէման սարըլտը արատըղընը

¹ Սի , էվիլէթ մանասը տըր :

² Ճընսըմտէն հիչ հօչլանմամ տէմէսի իլէ քէտի
եախուտ մայմունտէն հազզ իտէքիմ տէմէք իսթէ
մէզ , իլա երբէքլէրի սէվմէմ տէմէք իսթէր :

պուլուպ վէ քըղը սահտ իտէրէք օլ
կիւճ քէրթէյի սաուշտըրմաք իչուն :

Ի վիլէլա էլինէ պիր արապա րասթ
կէլոի սու ֆըչըսը իլէ պիրլէքտէ , լա-
քին արատըղը օ օլմատըղընտէն անը
պըրաքտը . սանիէն պիր կէմի չէնկէլի
իլիշտի , վէ անը տախի պիր թարաֆա
իթտի : Իւչիւնճիւ պիր թէք չիզմէ
քի անըն օլ մապէյնտէ հիչ իգթիզա-
սը եօղ իտի . վէլ հասըլ տէօրտիւն
ճիւտէ պիր չօք քալապալը քլէրին ա-
րասընտէն ուֆաք սանտըքճայը պու-
լուպ , վէ տէրունինտէն պիր իքի թէլ
սաչ չըքարուպ քըղա կէօսթէրէրէք
տէտի :

— Սափմալէլ պու սաչը պանա
վիրիպ տէ սօնղրա սէօղիւմէ ինսնմա-
մաք օլո՛ւր մը :

— Սիւսիւ ալֆէտէրսինիզ . իպթի-
տա պէօլէ տէյիլ իտինիզ , չիւնքի . . — :

Պու մապէյնտէ օլ պիր ըէֆիքլէր
տախի պիրլէշտիլէր իսէ , իչլէրինտէն
պիրի մէճլիսէ պու թէքլիֆի իթտի :

— Սափմալ , միւսիւլէր , եարըն պիր
բիլի բարիլի : եաքալըմ մը — :

Լ'նէր գանդը մահալէ կիթմէնին
գարարընը վիրմէքտէ օլտունլէր, պիզ
կէլէլիմ Ռուբէնիկ աղայէ :

Ռուբէնիկ աղա տօնտուրմասընը
պիթիրտիքտէն սօնլրա, Ֆուլիք տու-
տունըն էվլնտէ օտայէ ըշք կէլտիյի-
նի կէօրտիւլի կիպի, եասէմին չըպը-
ղընը ալուպ այաղէ քալքուր, վէ եի-
նէ էվլէլի եիւրիւլիւշիւնի թէպ-
տիլ իթմէյէրէք, Լ'նտոն աղանըն խա-
նէսինէ եէրիշտիքտէ, թէրէզիա տու-
տու իլէ Ֆուլիք տուտույը գաբու-
տէ պուլտը : Ֆագաթ Լ'նտոն աղա-
նըն էհլի Ռուբէնիկ աղանըն կէլտի-
յինի կէօրիւր կէօրմէզ քըզընա եա-
վաշճաճըք պիր շէյ սէօլէտի, վէ Սար-
գիս աղանըն օղլու եաքլաշտը իսէ,
— սաքըն սէօլէմէմէզլիք իթմէյէսին —
տէյուլ թէրէզիա տուտու թէնպիհ
էթտի :

Ռուբէնիկ աղա կէլտիյի կիպի,
Լ'նտոն աղանըն էհլի վէ քըզը իքիսի
պիրտէն այաղէ քալքուպ — պուլյու-
րուն — տէյուպ պիր սանտալիէ վիր-

տէն . քի մանտը պիր քաշ քէսան իլէ պիր սահրէ
մահալէ կիթմէք :

տիւն , վէ մէրսուժ տախի զալիպա ա-
խէր մինասիպ մահալ պուլամատըղըն-
տէն , սանտալիէյի Պուլիք տուտու-
նըն եանընէ եաքլաշտըրուպ օթուր-
տը իսէ , թէրէզիա տուտու պիր ազ
հաղղ իտէրէք պաշլատը իօշ սիթէմ-
լէր իթմէյէ :

— Ռուբէնիկ աղա , երնէ պիլի բէք
ուսուլթուտընը :

— Լֆէնտիմ պիր իքի կիւն տիւր
միւսլիման միւսաֆիրլէր եաքամըղը
պըրաքմատը :

— Սէրամ օլսա պիր ազ արալըք
պուլունապիլիք իտի — աէյուպ թիւ-
րէզիա տուտու քըղընըն եիւզիւնէ
պաքտըքտէ , Պուլիք տուտու եէրէ
պաքարաք , վէ նասըլ քի պիր թապիր
վար աղյընտէն տէօքիւլէրէք տէտի :

— Ռուբէնիկ աղա նէ պիլէյիմ . . .
զանն իտէրիմ քի . . . բէք էյի պիւ-
մէյօրսամ տա . . . էյլէ կէօրիւնիւր
քի պու սէնէ պիլէ թէնէզզիւլիւնիզ
եօք — :

Հէր նէ գատար Պուլիք տուտու-
նըն սէյլէյի շինտէն բէք զեյատէ իւ-
թիֆաթ վէ տէլի քանլունըն կիթմէ-
սինէ արղու կէօրիւնմէյօր իտի իսէ

տէ , Ռուբէնիկ աղանըն պու թարզ սէօհպէթ օ գատար իշիթտիի եօղ իտի քի , մէղքիւր սէօղէրի իշիթտի- յի անտէ զիհնինի զայպ իթմէ տէրէ- ճէսինէ կէլուպ կիւճիլէ պիր քաչ լուղէթ սէօլէյէպիլտի :

— Իլլիլէթ ... շէյ ... կէլմէլիլ- տի ... լաքին ... նէ պիլէյիմ ... — :

Ռուբէնիկ աղա տահա ճէվապ վիրմէ իւղէրէ իքան՝ Լնտոն աղա մէր- սուժուէն սէսինի տլտըքտէ աշաղը ին- տի իսէ , հալի իլէ սէօհպէթ թէպ- տիլ օլտու , զերա նէ գատար օլսա վա- լիտէլէր իլէ պիր աղ թէքլիֆսիղճէ օ- լունըր . զերա անլէրին եիւրէյի տու- հա զիյատէ եուժուշաք տըր : Վէ սօնդ- րա կէլմէյէ գարար վիրէրէք բիյա- ցայէ չըքտըլէր :

Պիր իքի սաաթտէն սօնդրա Ռու- բէնիկ աղա այրըլուպ վէ Լնտոն ա- ղանըն ֆամիլէասը տաիի էվլէրինէ կիրտիքլէրինտէ թէրէզիա տուտու- քըղընը այրըճա չաղըրուպ տէտի :

— Քա Ֆուլիք , սէն հիչ լաքըրտը էթմէյի պիլմէզմիսին , պու աիշամ պէն սանա էօլէմի ըսմարլատըմ , պիր չօք նէ պիլէյիմ տէտիքտէն սօնդրա ,

կիւճպէլա աղղընտան — պիղէ թէնէղ
զիւլիւնիզ եօք — չքապիլտի :

— Տուտու, իշթէ օգատար սէօյ-
լէյէպիլտիմ, օ պիր թէնպիհ իթտիք-
լէրին ագլըմտան չքար :

— Իշթէ օնուն իչուն օ պօտա
քալաճաքսըն — տէյերէք թէրէզիա
տուտու խըրս իլէ օտասընէ կիրտի :

Իօթէտէ Ռուբէնիկ աղա էվլինէ
կիրէր կիրմէզ հէման օտասընէ չք-
քուպ, վէ սէտիրին եիւղէրինէ եա-
թուպ պաշատոր տէմէյէ :

« Ռուբէն, սէն նէ՛ ահմաք ատէմ
” սին, տահա նէ՛ տուրույօրսուն, իս
” թէրսին քի քըզ սանա ըէճա՛ մը էթ-
” սին, քըզ սէնին իչուն տէլի տիվանէ
” օլաճաք, սէն տահա սապը էթ պէք-
” լէ, պու ախշամքի տէտիլի աճ լա-
” քրրտըմը իտի, — պիղէ թէնէզզիւ-
” լիւնիւզ եօք — տէմէք նէ՛ տէմէք
” տիր, տահա նէ՛ տէր պիր էհլի ըրզ
” քըզ, պունտան զիյատէ նէ՛ տէյէպի-
” լիւ. վախ սանա Ռուբէն, վախ,
” շիմտիյէ գատար պէօյլէ քալմըշսըն,
” կիւնլէր կէչսին պէօյլէ ճէսարէթ-
” սիզլիք իլէ էօմրիւնի կէչիր, եարըն
” պիր քըսմէթի չքսըն վէրսինլէր,

“ սէն տուր պաք, հէմ քըզ տա կի-
 “ տէրսէ հազգը եօք մը, օ վազըթ
 “ նէ եաբաճաքսըն պիլմէմ, վէրէմ օլ
 “ էօլ, օնտան պաշկա չարէն եօք ” :

Վէ մէրսուժ պիր ազ տահա տիւ-
 շիւնտիւքտէն սօնղրա կէնտուէնէ կէ-
 լէրէք քալքուպ սէտիրին իւզէրինէ
 օթուրուպ թէլաշ իլէ տէմէյէ պաշ-
 լատը :

“ Խայրը Խայրը, արթըք տուրա-
 “ ճաք սրրատան չքքորը, պիր սաաթ
 “ էվվէլ եաբըպ պիրթիմէլի, հէմ պու-
 “ ախշամքի տէտիսի սէօզլէրտէն պէնի
 “ սէվէյօրմը տէյուլ շիւպհէմ քալտը
 “ մը, եարընտան թէզի եօք վալիտէմէ
 “ պիրիսի իլէ սէյլէթտիրիրիմ Ֆու-
 “ լիք տուտույը իսթէրիմ տէյուլ, օ
 “ տա բէտէրիմէ սէյլէսին արթըք նէ
 “ եաբարլարսա եաբսընլար ” :

Ռուբէնիկ աղա պու գարարը վիր-
 տիքտէն սօնղրա՝ եաթաղա կիրիպ ու-
 յուտու, վէ իրթէսի կիւնի էրքէն-
 տէն վաբօր վազթինէ պէքլէմէյէրէք
 բիատէ իլէ տօղըու Պէյօղլունա ինուպ
 Ս. Ֆասիտեանըն էվնէ տախիլ օլտուք-
 տէ՝ մէրսուժու կէօրիւր կէօրմէզ — ա-
 ման էֆէնտիմ — տիյէրէք այաքլէրի-

նէ գաբանար :

— Նէ՛ եաբայօրսըն Ռուբէնիկ աղա , սուր պաքալըմ մէրամըն նէ՞ տիր :

— Լ՛ման էֆէնտիմ պանա պիր չարէ զերա պի . . . պի . . . պի . . . պիւմէգ . . . :

— Տուր պաքալըմ աղլամա , սէօյլէ տէրտինի , էլպէթատ պիր շարէսինէ պաքարըղ :

— Տիւն ախշամ պիր էյի անղլա տըմ , սիղին սօրաճաք շէյլէրինիզին ճէմիսինի թահսիհ էթտիմ , զերա շիմտիէ գատար պէքլէտիլիմ պիր էյի անղլամաք իչուն իտի :

— Լ՛յ օղուլ անղլամայօրում , սէօյլէ պաքալըմ միւրատըն նէ՞ տիր , սօնղըրա էյի մի ֆէնա՛ մը տիւշիւնիւրիւղ :

— Լ՛ֆէնտիմ , միւրատըմ ֆէնա շէյ տէյիլ , էկէր քի իճրա օլմազաս պէն արթըք եաշայամամ :

— Ղանըմ , ֆէնա էյի տէյէն եօք , տահա նէ տէտիլինի պիլմէյօրում :

— Հէքսի տույտու , սիղ տահա պիլմէյօրմուսընըղ պէնիմ ալաճաղըմը :

— Լ՛օք հէքսի պիլմէզ զանն իտէրիմ , կէչէն կիւն բէտէրին էօյլէ տէյօր իտի :

— Վայ բէտէրիմին խապերի վաճ
մը :

— Նէ՛ տէմէք բէտէրինին խապերի
օլմա՞ղ մը , լաքին օ սէնին կիպի թէ-
լաշ իթմէյօր , գըսմէթ տէյիլ իսէ
պաշկասը օլսու՛ն տէտի :

— Լման էֆէնտիմ նէ՞ տէյէրսու-
նըզ , պաշկասը օլուրսա պէն արթըք
եաշայամամ :

— Լ՝օ օղուլ , էվ քըթըղը տէյիլ
եա պիր պաշկասընա պաքարըզ :

— Իֆէնտիմ ախէր էվտէ էօյլէ շէյ
պուլու՛նմաղ :

— Նիջուն :

— Լ՛ն էֆէնտիմ պուլու՛նմաղ տէ-
տիյիմէ պաքըն :

— Ղանըմ թօբու օն օտա պիր տէ
չամաշըքըք :

— Իֆէնտիմ էվ ալաճաղըմ տէմէ-
յօրում :

— Հէր նէ իսէ պիր պաշկասընը
ալըքըն :

— Նէ՛ տէյօրսու՛նըզ , պաշկասընը՞ մը
ալայըմ , պէն կիւճպէլա պու քէրթէյէ
կէթիրտիմ , շիմտէն սճնղրա պիր տէ
ախէրինէ՞ մի պաշլամալը , ա . . . ա . . .
ամա՛ն էֆէնտիմ :

— Երինէ աղլար, պօշ, սէն նէ եաբ,
տըղընը պիլմէյօրսըն :

— Պիլերիմ էֆէնտիմ պիլերիմ :

— Սէօլէ պաքալմ էօլէ իսէ :

— Ըռ ֆու... ֆու... ֆու...
լիք տուտու եօք մը :

— Ղանըմ աղանմատան սէօլէ քի
պիզ տէ պիր շէյ անղայալմ :

— Լնտօն աղանըն քըզը ֆուլիք
տուտու :

— Բէք էյի, նէօ օլմուշ :

— Իշթէ պէն օ ֆուլիք տուտույը
իսթէրիմ :

— Հա շիմտի պիր ազ անղաշըլը-
յօր : Իյ վալիտէն բէտէրին զայլ օլմու-
յօրլար մը :

— Պիլմէմ :

— Իպթիտա օնա պաքմալը :

— Եա օնլար իզին վէրմէզ իսէլէր :

— () վազըթ հիշ պիր շէյ օլմազ :

— Իօլէ իսէ պէն, էօլ... էօլ...
էօլ... էօլ... :

— Երինէ աղլար, տուր պաքալմ,՝
պիզ տէ նէ տէյէճէքլէրինի պիլմէյօ-
րըզ եա :

— Լման էֆէնտիմ սիզ արթըք պու-
լշի պիթիրմէլիսինիզ :

— Տուր պաքալում, պու պաղար
քէօյէ չքարսամ սէօյէրիմ :

— Աման պաղարա պրրաքմայըն եա-
րըն չքքըն սէօյէին :

— Եօք եարըն օլմազ պաղար կիւ-
նէ գատար սապր էյէ :

— Եա պաղարա գատար պիր գըս-
մէթի չքքար իսէ, սօնղրա օ տա էօ-
լիւր պէն տէ էօլիւրիւմ :

— Եօք աճանըմ, իքի իւչ կիւնիւն
իչինտէ պիր շէյ օլմազ, հէման քըզ-
լարը գաբան գաբանա՞մը :

— Ա՛հ, էկէր քի էլիմտէն գաբաը-
րըրսամ պէն արթըք եաշայամամ : Ա՛հ
պիլմէզսին Պէօյիւք տէրէ տէ էօյէ
պիր եէր քի, հէր քէսին քըզը մէյ-
տանտա, հէբսի պիրիպիրինի կէօրիւ-
յօր, էօյէ կիւզէլ շէյի պրրաքըրլա՞ր
մը, էկէր էլիմտէն գաբաըրմատան
գըսմէթ օլուր Ալլահըն իզն ու քերէ-
մի վէ ինայէթի վէ եարտըմը իլէ, պէն
Ֆուլիք տուտույը ալըր կէնտումէ
մալ իտէրսէմ, տըշարը եաշմաք ֆէ-
րաճէսիզ մի չքքարայըմ, Ալլահ իթ-
մէյէ, ամմա քէօյ օլսուն նէ օլուրսա
օլսուն, նէ մինասիպէթ հէր քէս պէ-
նիմ գարըմը կէօրսիւն, սօնղրա նէրէ :

յէ վարըր օնուէն սօնու :

— Լ'Ֆէրիմ օղլում, հագգըն վար, պիր ատամըն կէնտու մալի կէնտու նին տիր, քէշկի միլէթիմիզտէ նէ գատար ատէմ վար իսէ, ճէմիսի սէ նին ագլընտան օլսա, պէր խօրտար օլ, պու Ֆիքիրտէն սագըն շաշմա, պիր աղ ատէմլէր ճանլէրինի թէհլէքէյէ քօմուշէր, պիր ալաֆրանկալըք արգասընա տիւշմիւշէր, լաքին սօնու չըքմաղ, պէն թաաճ ճիւպ իտէյօրում եաշմաքսըղ սօքաղէ չըքանլէրէ նամըլ արձակում վէրիյօրլար, զիրա սօքաղէ աչըք չըքան օլուր իսէ, պիլմիշ օլ քի քաւարանտա չաթըր չաթըր եա նաճաքլար ¹ :

— Իօյլէ իսէ եաշմաղը չըքարանլէր նամըլ արձակում ալըյօրլար, տէ տիյինիզ կիպի չօք ագըլ իրմէզ շէյ :

— Օղլում, զանն իթմէ քի հէր սաքալը թէքմիլ կէնտու պօրճուներ էտա իտէյօր, միլէթիմիզին քահանալարընա ագըլ սըր իրմէզ, պուներն իշուէ միլէթիմիզտէ նէ գատար ատէմ վար

¹ Պու սէօլէրին թըպգըսը սէշլէնիլմիշ տիր :

իսէ , հերպիրի պիրէր զիւիւմտէ տիր ,
 նէ գատար քի չալըշուր լսաք պիր թաւ
 րիգտէն քահանայ օլսու՛ն տէյու՛ պիր
 տիւրլիւ պաշա չըքըմատը . լաքին Աւ
 լահըն քերէմի պէօյիւք տիւր
 կիւն տօղմատան նէլէր տօղար
 պու եօլ սէօքմէղ պիրի պիր
 թարաֆտան եաբար , օ պիրի օ պիր
 թարաֆտան պօղար . միլէթիմիղ նէ
 տէրէճէյէ կէլտի պիլմրմիսին , էկէր
 պիր չարէսի պուլունմայուպ , պիր
 քաչ սէնէ տահա պէօյլէ կիտէր իսէ ,
 վէ էկէր պաղը մէքթէպլէրէ պիր նիւ
 զամ վիրիլմէղ իսէ խայրընը
 կէօր էօյլէ միլէթին : Աննին ագըն
 իրմէղ , եիրմի սէնէ էվլէլ պէօյլմի
 իտի , կիթտիքճէ ֆէնալաշմաքտա , օլ
 վադըթ տա պաշլամը իտի ամմա պու
 գատար տէյիլ իտի , եէնի թէօրէմէ
 պաղը տէլի քանլուլէրի կէօրտիւն մի
 սէն :

— Իվլէթ , հագգընըզ վար , պի
 րի տէ Յահուք աղա . պաղը քերէ Լը
 մէնի Քաթօլիք լաքըրտըսը օլուրսա ,
 “ իքիմիղ պիր միլէթ տէյիլմիսիղ , նիւ
 ” չու՛ն պիրիպիրիմիղէ տիւշման օլմա
 ” լըլըզ , մէզհէպիմիղ այրը օլմա իլէ

« ԴՆՔ՝ օլուր , Լ՛ետարան պիղէ մու-
 « հապպէթ իթմէյի թէնպին իթմէ-
 « տի մի » տէյօր :

— Սաքըն սէն օնու՛ն տէտիքլէրինէ
 քուլաք վէրմէ , սօնղըա սէնին տէ ճա-
 նըն ճէհէննէմէ կիտէր . զարարը եօք
 տահա օ պէօյլէ շէյլէր սէօյլէսին
 հէր նէ իսէ շիմտի սէնին միւրատըն
 Ժուլիք տուտույը ալմաք , էօյլէմի :

— Լ՛ման էֆէնտիմ՝ ախէր միւրա-
 տըմ եօք :

— Ի՛օյլէ իսէ պէն իպթիտա բէ-
 տէրինի կէօրիւր սօնղըա Լ՛նտօն աղա
 իլէ սէօյլէշիւրիմ :

— Ի՛ֆէնտիմ՝ եարըն կէօրիւրմիւ-
 սիւնիւղ :

— Եօք եարըն օլմաղ տէտիք եա :

— Ի՛յ օ պիր կիւն :

— Պաքալըմ պէն սըրասընա քօրըմ :

— Լ՛ըթըք սի՛ղ պիլիւսինիղ . սիզին
 չէրաղընըղ օլաճաղըմ :

— Սէն քօրքմա , ումարըմ քի պու
 իշի գարարլաշտըրըրըղ :

— Լ՛ման էֆէնտիմ , զերա օլմաղ ի-
 սէ պէնիմ երլըմ պիթտի :

— Բէք էյի , պէն պու խուսուսա-
 ղայրէթ իտէրիմ , լաքին պէն տէ սա-

նա պիր չէ, թէնպիհ իտէճէյիմ, ու
մարում քի սէօղիւմտէն չըքմաղսն :

— Խայըր, սիզին էմրինիզէ գար-
չու կէլմէք միւմքին մի տիր :

— Պէնիմ թէնպիհիմ սանա շու օ
լաճաք քի Յակոբ աղա իլէ կէօրիւչ
մէյի պիր աղ սէրեքլէթ չիմտիլիք,
սօնդրա պիւսպիւթիւն թէքք իյոն,
զիրա սէն Լլաւն իզնի իլէ էվէնէ-
ճէքսին . Ե իչէն աղաննն օղլունն սէ-
նին էվինէ կիրուպ չըքմասր եաքըչ-
մազ, չիւնքի նասըլ ատէմ օլտըղլնր
սէն տահա թանըմայօրսն :

— Եւ, էօյլէ իսէ պիր տահա կէօ
րիւրսէմ հիչ սէլամ պիլէ վիրմէմ :

— Եօք պիրտէն պիրէ օլմազ, ա-
ղար աղար չէքիլմէլի :

— Բէք էյի էֆէնտիմ պէն պոււն
լարը պիլմէյօր իտիմ :

— Իչթէ չիմտի անղլատլն եա սը-
թըք :

— Ելէ տէմէք անղլամաղմըլմ :

— Բէք էյի :

— Ել էֆէնտիմ, իթտիյիմ րէճա
իչիւն եիւրէյիմ րահաթ օլսուն մը :

— Բէք զիյատէ ճահտ իտէրիմ պի-
թիրմէյէ :

— Արթըք սիզ պիլերսինիզ :

— Սէն տէ պէնիմ թէնպիհիմի է-
յի թուի :

— Պաշ իւզէրինէ , հիչ սէօզիւ-
նիւզտէն չըքարմըլմ — :

Պիր քաչ կիւնտէն սօնղըա Ս . Ֆա-
սիտեան Ռուբէնիկ ազայէ իթտիյի
վատ իւզըէ Սարգիս ազայէ վէ Սու-
ցիա տուտույէ կէնտու օղուլէրինին
Ֆիգրինի իֆատէ իլէտիքտէ , անլէր
տախի հէր նէ գատար կէնտու ինթի-
խապլէրի իլէ օլմատըղընէ պիր ազ
ճանլէրի սըքըլտը իսէ տէ , պիր տանէ-
ճիք էվատլէրի օլտուղընտէն գարշու
կէլմէյերէք Ֆուլէք տուտունըն բէ-
տէրի վէ վալիտէսինէ Ֆուլէք տու-
տույը իսթէրլէր տէյու խապէր իթ-
տիքլէրինտէ , Անտօն ազա , իլլա թէ-
րէզիա տուտու հիչ տիւշիւնմէյերէք
վէ հաթտա բէք մէմնուն օլարաք օլ
թէքլիֆի գապուլ իթտիլէր , վէ Ֆու-
լէք տուտույէ , ասլա սիւալ իթմէք
իչուն տէյիլ , իլլա խապէր վերմէք ի-
շիւն կէնտու գարարլարընը պէյան իւ-
լէտիքլէրի վագըթ դավալու քըղ չօք
քարշու կէլտի իսէ տէ , էնճամը բէ-
տէրինին զալիմանէ հիւքմինէ գարշու

գօյամայուպ, վէ վալիտէսինին սի-
թէմի իլէ խրրբալամասընէ թահամ-
միւլ կէթիրէմէյուպ կէօյա բէյինի վեր-
միշ խոի :

Սարգիս աղանըն օղլու նիշանլան-
մըշ, վէ մասլէյնի պիր այ կէջմիշ պիր
ճուժա իրթէսի կիճէսի, իրթէսի կիւ-
նիւնէ տիւյիւն իչուն բէք չօք հազըր-
լըքլէր կէօրիւլիւյօր, վէ Ռուբէնիկ
աղա քէյֆի պօղմատէն, վէրէմ օլմա-
տէն պի ալնիլահի թաալա սալիմէն
օլ ախշամա եէրիշմիշ խոի :

Տիւյիւն ահալիսի բէք զլյատէ,
ագբապատէն օլանլէրին ճէմիսի տա-
վէթ օլմուշ, քէզալէք տօսթ պուլու-
նանլէր տախի, զիրա Սարգիս աղա
պիր տանէճիք էվլատընը էվլէնտիրտի-
յի իչուն նէվ ուսուլ տիւյիւն եսթ-
մաք իսթէմէմիշ, վէ ճէմիսինի ճու-
ժա իրթէսի ախշամընա տավէթ իթ-
միշ: Նիկոզոս աղա իլէ Վարգենի տու-
տու տօսթ օլմալէրի իլէ անլէր տա-
խի Նէնի քէօտէն կէլմիշլէր, վէ հօ-
ճա Բառնիկ էսքիտէն քալմա պիր եէ-
նի սէթրի կիլինմիշ վէ քիլէրճի իլէ
հուգուգու զլյատէլէշտիրմիշ օլարաք՝
Սարգիս աղանըն տէտէլէրինտէն պաշ

լամբը պիր գաջ սիւսիւն սօնղրա կէլէ-
ճէք թօրունլարընա վարանա գատար
ճէմիսինն սաղլըղընա բաբը իջուպ
շէքերլամէտէն մէզէլէնիօր . լաբին
Վ իշէն աղա իլէ օղլու կէլմէմիշլէր ,
քի սէպէպինի պիր աղ սօնղրա անղ-
լարըղ :

(Ո) Լ կիճէ սաաթ տէօրթ սուլէրի
հէր քէս եաթմաք իւզըն՝ իրթէսի
կիւնի երբէն քալքըլաճաք օլարղըն-
տէն , ֆագաթ Ուլբէնիկ աղա իլէ
հօճա Ռառնիկ տահա ույուլմամըշլար .
Սարգիս աղանըն օղլու հօճա Ռառնի-
կի ալուպ , պիր օտայէ շէքիլուպ վէ
խըզմէթքեարլէրին պիրինէ պիր աղ
շէքերլամէ իլէ բաբը կէթիրթտիրուպ
պաշլատըրլէր իշէրէք սէօհպէթ իթմէ-
յէ :

— Հօճա Ռառնիկ , հէլէ նէ իսէ
պու կիւնէ հազթաալա սաղ սէլիմ
եերիշաիրաի , նէ՞ տէրսին չօք շէյ տէ-
յիլ մի :

— Վիվէթ էֆէնտիմ , բէք աճաիպ
շէյ իսի պու կիւնիւ կէօրմէմիղ :

— Վօյլէ իսէ կէլ սէնին իլէ Պու-
լիք տուտունըն սաղլըղընա պիրէր տա-
նէ իշէլիմ :

— Բէք էյի էֆէնտիմ :
 — Հօճա Բառնիկ սէն աղ քօտուէն :
 — Խայրը պէնիմքի սիզտէն զիյա-
 տէ :

— Հէլէ պիր աղ տահա :
 — Բէք էյի , նասըլ իսթերսէնիզ :
 — Ֆուլիք տուտուներն սաղլըղընա :
 — Ֆուլիք տուտուներն սաղլըղը-
 նա — :

Վէ քատէհլէրի պիրիպիրինէ վու-
 րուպ իչտիլէր :

— Հօճա Բառնիկ շու մատամ՝ Պու-
 նուեէնին՝ շէքերլէմէսինտէն ալ պիր
 տանէ , պաք նէ ալա :

— Վ ագա՝ չօք էյի :
 — Հօճա Բառնիկ չըպըղըն թագէ՞
 մի :

— Թագէ տիր էֆէնտիմ :
 — Իյ շիմտի նէ տերսին տահա
 շիւպհէ վաճ մը Ֆուլիք տուտու պէ-
 նիմ օլաճաղընա :

— Նէ տէմէք , եարըն արթըք հեր
 շէյ թէքմիլ օլաճաք :

— Լանի պէնիմ մալիմ օլմաք իչուն
 պիր պսակ էքսիլի քալտը :

— Ի՞նչ է աս :

— Ի՞նչ պուռ քէյֆին իւզերինէ կէլ սէնին իլէ պիրէր տահա իշէլիմ, պուռ տա Ֆուլիք տուտունըն տաիմա սաղ օլմասը իշիւն :

— Ինչաալլահ նիշուն սաղ օլմայաւ ճար :

— Հայտէ պաքալըմ հօճա Բառնիկ :

— Հայտէ պաքալըմ Ռուբէնիկ աղա :

— Հօճա Բառնիկ, շէքէրլէմէտէն :

— Ալըօրու՞մ էֆէնտիմ :

— Հօճա Բառնիկ, շու տիւլիւն նէ էյի շէյ տիր :

— ()՛հ բէք ալա իլա կիւլէյի հապս գընա — :

Ռուբէնիկ աղա կիւլէրէք տէտիր :

— Հազզ իթտիմ հօճա Բառնիկ կէլ պիրէր տահա իշէլիմ,

— Պիր աղ սըքճա տէյիլ մի էֆէնտիմ :

— Սուս օլ հօճա Բառնիկ սուս օլ, պուռ տա Ֆուլիք տուտունըն հալաթընա :

— Պունլարըն հէբսի պիր լսըրըտը

ամմա հայտէ պաքալըմ:

— Ղանըմ պու հայաթընա, օ պիր իչտիխիմիզ տախմա սաղ օլմասը իչուէն իտի:

— Բէք էյի էֆէնտիմ, իսթէրսէնիզ պիր տէ էօլիւպ կիտէնէ գատար եաշամասը իչիւն իչէլիմ:

— Պուներ իչ, սօնղըա պիր տէ օնուն իչիւն իչէրիզ: Վաքին հօճա Բառնիկ պէն թէրլէմէյէ պաշըատըմ:

— Օւրարը եօք էֆէնտիմ—:

Պու միսիլու սէօհպէթլէր իլէ պիր աղ տահա իչտիքսէն սօնղըա Ռուբէնիկ աղայէ վահտէթ չէօքիւպ ույուտուքտէ հօճա Բառնիկ տախի պիր քէօշէտէ ույույա քալտը: Վէ հէր քէս եաթմըշ քիմսէ եանլարընա կէլ մէտիյի իչիւն Ռուբէնիկ աղա սապա հա տէկին աջըք բէնճիրէնին էօնիւն տէ ույումուշ քալտը:

Իրթէսի կիւնի սապահտան Սարգիս աղանըն օղլու կէնտուսինտէ պիր աղ րահաթսըզլըք տույու իսէ տէ, վազիֆէ իտինմէտի, Ֆադաթ եալընըզ հօճա Բառնիկէ էսրարէն տէտի:

— Հօճա Բառնիկ բէք զարարլը տէյիլ ամմա, էկէր րահաթսըզ օլմա:

յայրտըմ տահա էյի օլուր իտի :

— Լֆէնտիմ, պիր շէյ տէյիլ, կէ-
չէր, պիր ազ էքմէք քըզարթտըրուպ
սույունը իչմէլի, եախուտ պիր իքի
լիմօնատա իլէ սաուշուր :

— Լօյլէ եա, ֆապաթ աճապ պը-
սակ չօք սիւրէր մի :

— Լքէյիճէ :

— Լճապա նաճըլ իթսէք, բէք ու-
ղուն սիւրէր իսէ, պէն սօնունա գա-
տար տուրամայաճաղըմ կիպի կէլլօր,
պէն տըշարը չքտըղըմ վագըթ սէն
պէնիմ եէրիմէ վէքեալէթէն տուր-
սան օլմա՞ղ մը :

— Բէք ալա օլուր, պէքեար օլ-
սամ օ վագըթ քօրգուլուր, սօնղրա
Ֆուլլէք տուտու իլէ պսակ օլմուշ
սայըլըլըր ըտըմ :

— Նէ տէյօրսուն, հօճա՛ Բառնիկ :

— Լօք էֆէնտիմ, շիմաի գօրքմա-
յըն, էվլլիմ պսակըն հիւքմի կէչմէզ,
քիմին նիյէթինէ տուրուրսամ օ ա-
տէմ Ֆուլլէք տուտու իլէ նիքեահ օ
լուր, տըշարը չքաճաղընըզ վագըթ
պէնտէնիզէ խապէր վիլին, պէնտէ-
նիզ օ տագիգա Ֆուլլէք տուտունըն
եանընէ կիտէր տուրուրում, վէլ հա-

սըւ իբիմիդ պիրլէքտէ պէճէրիրիզ :

— Եօք բէք եաքլաշմաղա կէլմէզ :

— Եփէնտիմ, բուլունըզ արթըք սըրասընը պիրլիրիմ, վէքեալէթ հէ օլ սըղընը շիմտի էօյրէնէճէք տէյիլմ եա :

— Եօլէ իսէ ախէր տէֆալար տէ վէքեալէթ իթմիշսին :

— Բէք չօք . պէնտէնիզ հէմ զարարսըզ, հէմ էվլի պիր ատէմ օլտըղլմտէն չօքլարը պանա վէքեալէթինի վիրմիշ տիր :

— Եօլէ իսէ օլմազ շէյ տէյիլ :

— Եփէնտիմ օլուր, սիզ գայտ իթմէյին — :

Եօլէնտէն սօնղըա Սարգիս աղանըն էվինտէ ճէմլէթ ազալմըշ, չօղու կէլին ալմաղէ կիթմիշ, չալկըճըլէր ա հէնկլէրինի իթմիշէր, զերա կէլինի գօթուտան չալկը իլէ գարշըլայաճաքլէր :

Սաաթ սէքիզ սուլէրինէ եաքլաշտը իսէ, իըզմէթքեարլէրին պիրիսի — կէլիօրլար — տիյէրէք եօքարը չըքուպ խապէր վիրիր վիրմէզ, Սուբէնիկ աղա — աման, աման — տէյու պաշաաթը էվին իչինտէ գօշմաղէ :

() Լ վագրութ հօճա Բառնիկ եանը-
նա կիտուպ — նէ՞ օլույօրսունըդ Բու-
բէնիկ աղա — տէյու սիւալ իթաի ի-
սէ տէ , մէրսում եինէ ճէվագ վիրմէ-
յուպ — աման , աման — տիւէրէք եի-
նէ աշաղը եօքարը գօշտըքտէ , հօճա
Բառնիկ վէ պիր իքի քիշի տահաեա-
նընէ կիտուպ սիւալ իթտիէր իսէ ,
Պաղգիս աղանըն օղու ճէվապ վիր-
տի :

— Ե՛կ օլաճաղըմ , սըրասըզ պիր շէյ
օլմասըն տէյու քօրգայօրում , աման
վէքիլիմ հօճա Բառնիկ սէն պանա
եարտըմ էթ , չիւնքի Պուլիք տու-
տունըն էվինի պէն պիլիլիմ , նէ տիւղ-
կիւն նիզամիլ , սըրալը , գանունլու ,
սաաթ կիպի գուրուլու էվ տիր , զե-
րա վալիտէսի պուլունմաղ պիր քա-
տըն տըր :

— Վօրգմայըն էֆէնտիմ , նիշուն
սըրասըզ շէյ օլաճաք , արապատէն ին-
տիրէճէք ատէմլէր Թախսիս օլուն-
մուշ , հէր շէյ սըրասընտէ , չալկըճը-
լէր տէ գաբուտէն գարշըլայաճաքլէր :

— Կէօրտիւն մի , հէր շէյ սըրա-
սընտէ տէյօրսըն , տահա չալկըճըլէր
նէ հավա իլէ գարշըլայաճաքլէր , օ

պէլլի տէյիլ :

— () շէյ չալկըճըլէրին պիլէճէյի ,
էլպէթ պիր էյի հավա իլէ գապոնլ
իտէրլէր :

— Ի՛յըլէ եա պիզ պուրատու առէմ
տէյիլիզ , կէնտու մերամլէրինէ պըրա-
քալըմ նէ իսթէրլէրսէ օնու չալըն-
լէր :

— Ըմմա օնլար տահա էյի պիլը-
լէր զանն իտէրիմ :

— Նէ մինասիպէթ , պիզլմ հիչ
պիր շէյտէն խապէրիմիզ եօք մը :

— Բէք էյի , սէյլէյին նէ իսթէր-
սէնիզ օնու չալսընլէր :

— Շէյլէ պիր մանասի պիր շէյ չալ-
տըրալըմ քի Պուլէք տուտուընըն խօ-
շունա կիթսին :

— Իյ նէ չալտըրալըմ :

— Նիւզէլ թիւրքիւլէր վար , օնլոր-
տէն պիրիսինի :

— Համնկըսընը :

— Տուր պաքայըմ շիմտի խաթը-
րըմա կէլիր — :

Սարգիս աղանըն օղլու պիր աղ-
տիւշէնտիւքտէն սօնղրա — պուլ-
տում , պուլտում — տիյերէք պաշլա-
տը եինէ գօշմաղէ իսէ , վէրիլի սիւ-

ալ ինքտի :

— Նէ թիւրքիւ տիր Ռուբէնիկ աշա :

— Հօճա Բառնիկ, շիմտի Ֆուլիք տուտու պիղէ կէլմէյօրմը արթըք :

— Իվվէթ, կէլիօր եա :

— Իօյլէ իսէ պիղիմ մէմնունիւն. թիմիզի, պա խուսուս պէնիմ ֆէրա հիւէթիմի անղլաթմաք իչուն սէֆա կէլտին տէմէլ տէյիլ մի :

— Իօյլէ եա, Ֆագաթ չալկը ա տէմէ սէֆա կէլտին տէյէպիլնր մի :

— Տուր շիմտի պաք նասըլ տէյօր : Հայտէ սէն քէմանիւի պանա չաղըր — :

Քէմանի եօքարը կէլտիքտէ Սարգիս աղանըն օղլու սիւալ ինքտի :

— Պարոն Կղմէս, կէլինի գարշըլամաք իչիւն նէ հավա չալաճաքսը նըզ :

— Իֆէնտիմ նէ քի էմր իտէրսէնիզ :

— Տուր քի սէօյլէյիմ, իպթիտա կէլին արապասը եաքլաշմաղտէն պիր պաշկա հավա չալարսընըզ, լաքին կէլին արապասը գաբունըն էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ իպթիտաքի չալտըղընըզ հավայը պուլաք կիպի քէսուպ, վէ միւս.

Թաքիլ կենտուսի իչուն չալընտըղընը
կէլինէ պէլլի իտէրէք նիյ միյ, Ծան-
Թուր մանթուր, քէման մէման, վէլ
հասըլ հէքսինիզ պիրտէն,

Քարանֆիլիմ պուտամա,
Սէֆա կէլտին օղամա,

տէյու պաշար չալարսընըզ:

— Պաշ իւստիւնէ էֆէնտիմ:

— Կէօրտիւն մի հօճա Բառնիկ,
նաճըլ օլույօր ըմըշ, հէմ քէք մանա-
վի օլմատը մը շիմտի:

— Սահիհ, պէն պուենը տիւշիւնէ-
մէտիմ:

— Լոտամ սանա քալսա հիչ պիր
շէյ օլաճաղը եօք:

Հօճա Բառնիկ ֆիգրինտէն “սա-
” նա քալմըշ տա չօք էյի շէյլէր օլու-
” յօր ” տէտի իսէ տէ եիւղէ կէլմէ-
տի:

Ուրբէնիկ աղանըն Թէրթիպ իԹ-
տիյի հաւա չալընըր իքան Վուլլեք տու-
տույը Թալիքատէն ինտիրտիլէր, ֆա-
գաթ զաւալլու քըզըն եիւրիւմէյէ
մէճալի եօք վէ սապահա գատար աղ-
լամաքտէն պէյնզինտէ րէնք քալմա-
մըշ, լաքին քիմսէնին խապէրի եօք,
եալընըլ Մարիցա տուտու օլ էսրա-

քէ աշնա՝ օտարղընտէն Ֆուլիք տու-
տու կէլին կիթտիքտէն սօնդրա պիր
օտայէ չէքիւուս պաշատը աղլամաղէ :

Շիմտիյէ գատար նիչէ քըղլէր
Ֆուլիք՝ տուտու միսիլլու թէլլէչէնին
ալթընտէն ահ ու վահ իտերէք մէճ-
պուր օլմուշտըրլէր խորանէ եաքլաշ
մաղէ , մէ կէօղլէրինտէն եաշ պքա-
րաք պքլա սէվիպ մէ պիրլիքտէ իմթի-
ղաճ իտէպիլմէյէ իւմիտլէրի օլմայան
քիմսէլէրէ սէօզ վիրմիշտիրլէր միւտ-
տէթի էօմիւրլէրինտէ պիր տահի այ-
րըլմամաղէ եախուտ ապա ախ-
լագընը թանըմատըքլէրի ատէմլէրին
հիւքմինէ թապի օլմաղէ մէճպուր օլ-
մուշտըրլէր : Հէր նէ գատար , քի-
շինին պիւթիւն էօմրիւնտէ մութլու
եախուտ սէֆիլ օլմասընէ սէպէպ օ-
լան պիր քէյֆիէթէ , եա մէճպուրի ,
եախուտ պահալընէ իհալէ իտուպ
պիւսպիւթիւն թէճէսսիւղտէ գու-
սուր իտերէք գարար վիրիլմէսի թա-
աճճիւպ օլլուհաճաք պիր խուսուս ի-
սէ տէ , նէ չարէ ուսուլլ պէլտէ օլ-
մուշվէ թէպտիլ օլմասըն տէյու ճահտ
իտէնլէրի իրշաա իտէպիլմէք եախուտ
ղալէպէ խլէմէք բէք միւշքիլ օլտը-

ղընտէն պէօյլէճէ կիթմէսինէ գա-
րար վիրիւմիշ :

Պսակա եագըն հօճա Տառնիկ Ռու-
բէնիկ աղայը հայլըճա արատըքտէն
սօնղրա պուլուպ կէթիրիր իքան Սար-
գիս սղանըն օղլու սիւալ իթտի :

— Հօճա Տառնիկ էլտիվէնլէրիմի
կէօրտիւն մի :

— Խայրը էֆէնտիմ :

— Տուր տուր, խաթըրըմա կէլտի,
աճէլէ իլէ քուրնանըն եանընտէ պը-
րաքտըմ — :

Ռուբէնիկ աղա տէր ագապ տէօ-
նիւպ՝ էլտիվէնլէրինի ալուպ եարը ըս-
լաք եարը քուրու էլինէ կէչիրտի,
շէօյլէ քի էլճէքլէր պիր ազ ըսլանմըշ
իտի իսէ տէ, հայլըճա պէօյիւճէք օլ-
տըղընտէն ըսլաքլըղը՝ քօլայլըք իլէ կի-
յիլմէսինէ մանի օլմատըղընտէն մա-
տա, կիյտիքտէն սօնղրա տախի բար-
մաքլէրինին ուճոււնտէ վէ ալուճու-
նըն իչինտէ հայլըճա պօշ մահայլէր
վար իտի, ֆագաթ էլտիվէն պիր ազ
պէօյիւք օլմուշ տիգգաթ օլունաճաք
շէյ տէյիլ, էլվէրիր քի էլտիվէնին իւ-
ղէրինտէ թէք թաշ եիւզիւք օլսուն :

Հօճա Տառնիկին վէքեալէթինէ

միւհթաճ օլունմայժրաք, պսակ թէք-
միլ օլտու, վէ տիւյիւն ահալիսինին
պիր աղը պէօյիւճէք պիր օտայէ ճէմ
օլարաք Ս. Փասիտեան տախի քէօշէ
բէնճիրէսինին էօնիւնտէ օթուրմուշ
տիգգաթ իլէ եանընտէքի էվէ պա-
քար իքան Սուբէնիկ աղա մերսու-
մուն եանընէ կիթտի իսէ, մէրգոււմ Ս.
Փասիտեան եավաշճա սիւալ իթտի :

— Սուբէնիկ աղա շու եանընըզտա-
քի Լըրմէնի էվի տէյիլ մի :

— Լվվէթ էֆէնտիմ :

— Դալիպա Պաղտասար աղանըն
էվի օլմալը :

— Լվվէթ էֆէնտիմ, պու սէնէ
էվվէլ պահարտա Լլէմ տաղընտէ ի-
տիլէր, սօնդրա պուրայէ ինմիշլէր :

— Սիգ կէօրիւշիւյօրմուսընըզ :

— Խայրը, պազէն սէլամ սապահ-
տէն իպարէթ :

— Քէշկի ճիւմլէսի սիզին կիպի
օլա :

— Լխղու իթա իչուն կէօրիւշիւլ-
միւշ զարարը եօք, ֆագաթ պէնտէ-
նիգ ախէր վագըթ կէօրիւշմէմ, լա-
քին Յակոբ աղա էօյլէ տէյիլ, էյի
խաթըրըմա կէլտի նասըլ տըր :

— Տահա թէհլքէսի վար, լաքին
բէք տէ իւմիտսիզ տէյիլ :

— Պուլ արալըք քէյֆսիզ օլմասը
էյի օլտու . պէնիմ տիւյիւնիւմէ մէճ
պուրի տավէթ իթմէլի իտի :

— Լօյլէ, պուլ կիւնլէրտէ քէյֆ-
սիզ օլմասը սահիհ էյի օլտու
հէր նէ իսէ հայտէ Ռուբէնիկ աղա
պիզէ պիրէր իքսիր էմր խլէ ծնու տա
սիզին սաղլըղլնըղէ իչուպ սօն իտէ-
լիմ, ղերա պէն տահա Պէյօղլունէ ի-
նէճէյիմ :

— Եթ տէյօրսուներզ էֆէնտիմ, պուլ
կիւն արթըք ինիլր մի, հէմ սաաթ
ծնա կէլիօր բէք կէճ գալըրսըներզ :

— Լօք եօք, պէնիմ իչուն կէճ էր-
քէն հէբսի պիր տիր էկէր մէշղուլի-
էթիմ օլուրսա :

— Պուլ ախչամ թախիր էտին էն
մէյի, եարըն սապահ վաբօր իլէ ինէր-
սինիզ :

— Խայըր պուլ ախչամ Վ իչէն ա-
ղայը էլպէթտէ կէօրմէլիյիմ :

— Բէտէրիմէ սէօյլէյիմ պաքալըմ
նէ ճէվապ վիրիր :

— Բէտէրին պիլիւր պէնիմ ինէճէ-
յիմի, չիւնքի էօյլէ գարարլաշորըմըշ

ըտըք . հայտէ սիզ իբրիբի սէջլէին
կէթիւրինէր — :

Ս . Ֆասիտեան իբրիբի իչուպ վէ
սճնդրա գայրդէ պինուպ Պէյօղլունէ
ինտի :

Ռուբէնիկ աղանըն տա արթըք
տիւշէնճէսի գալմատը , զերա պըսա-
կըն գուվվէթի իլէ Ֆուլք տուտու-
յէ կէջա մալիք օլտու :

ՖԼՍՐԼ, ՕՆ ՏԻՕՐՏԻՆՈՒ

ԹԻԲԻ ՊԱՇԸ

Ս. Ֆասիտեան պազար կիճէսի սաաթ եարրմ սուլէրինտէ Վ իչէն աղանըն խանէսինէ վասըլ օլուս՝ եօթաւըը չքքար չքքմազ պալըքճը Համբարձումու պիր թէնհա օտայէ ալարաք պաշլատը սիւալ իթմէյէ :

— Պարոն Համբարձում տիւն սապահտան պերու նամըլ տըր Զակօր աղա :

— Հերարէթ չօք, տօղրուսու պաշաղըըսը տէրսէն մէտէտ Ալլահ գաֆայը էյի սարմըչ հէմ սայըքլամատէն աղըը տիւնէնմէյօր :

— Հէքիմ պիւսպիւթիւն գարար վիրտի մի թիֆօ իլլէթի օլտըղընէ :

— Իվլէթ :

— Սայըքլատըղը վագըթ նէ տէյօր :

— Նէ տէյէճէք, տէրտի աթէչի

բըղտա, իմանը թու թու շույօր չէ օյ-
լէ քըզ իշուն :

— Հիջ պիր շէյ պէլլէմէտին մի :

— Հայ հայ, տէյօր քի : “ Լ՛հ Լ՛-
” գապի, պէնի աճըմայօրմուսըն, պու-
” հալէ կէլմիշիմ պէնի նաւսը պըրա-
” քըյօրսըն, աճապ էօլիւրսէմ պէնի
” պիւսպիւթիւն ունուտաճաքմըսըն ”
պունա պէնգէր պիր թագըմ լաքը-
տըլար :

— Հէքիմլէր նէ տէյօր :

— Տիւն ճէնապին կիթտիքաէն սօնը-
րա պիր աղ տահա ֆէնալաշտը իսէ,
Վ իչէն աղա պիր պաշկա հէքիմ կէ-
թիրթտի օնուն թէրթիպինին իւս-
տիւնէ պիր աղ էյի տիր, պու կիւն
ախշամ իւստիւ նէօպէթ կէլմէտի :

— Նասըլ, էյի պաքըլլըօր մը :

— Թագուհի տուտու բէք էյի
պաքըլլօր :

— Լ՛նիք տուտու պուրատա՞մը :

— Պու կիւն կիթտի եարըն կէլէ-
ճէք :

— Նիքօլա եինէ մէքթուպ կէթիր-
տի մի :

— Հայ հայ, տիւն ախշամ, չէ օյ-
լէ պէնի շէյ կիպի արաթտըրտը, եի-

նէ դահվէյէ չաղըրթտը, պիր մէք-
թուպ տահա վերտի, հէմ չէօյլէ նա-
սըլ եալվարտը կէօրսէն՝ քի չաբըճաբ
Յակոբ աղանըն քէնտիսինէ վերէյիմ
տէյի :

— Նէ՞ ճէվապ վերտին :

— Հայ հայ, իշիմ նէ տէտիմ,
վերմէզմիյիմ տէտիմ, կէլտիյի կիպի
իւք իշիմ պու օլուր տէտիմ :

— Եինէ բարա վիրտի մի :

— Իշթէ տահա եէմէտիմ, քօյ-
նու մտա ալթընլար տուրույօր — տի-
յէրէք պալըքճը Ս. Պասիտեանէ
Նիքօլանըն վերտիյի ագճէյի կէօս-
թէրտի :

— Սաքըն պէլլի էթմէյէյիտին Յա-
կոբ աղանըն քէյֆսիզ օլտըղընը :

— Պիր քէրրէ սօրտու իսէ պիր չէ-
յի եօք տէտիմ, սօնղլա աղղըմտան
գաչըրըրսամ ալթընլար պիր տահա ճի-
ճօս :

— Սէքթուպ նէրէտէ :

— Իշթէ եանըմտա — տիյէրէք Համ-
բարձում մէքթուպի Ս. Պասիտեա-
նէ վիրտիքտէ, օլ տախի մէօհիւրիւ
բըրուպ Լ՝գապի տուտունըն մէքթու-
պինի պալըքճը տույմասըն իչուն եա-

վաճա օքուտու , չիւնքի Համբար
ձուժ մէրսում Պասիտեանն էմրինէ
հիչ պիր վագըթ մուղայրը հալտե
պուլունմայարաք Պաղտասար աղանն
եէկէնինին՝ Յակոբ աղայէ կէօնտեր-
տիւի մէքթուպլերի մէօհիւրլիւ Ս.
Պասիտեանէ թէսլիմ իսէր իսի :

() քույան տօսթու մուղըն մալիւ-
մի օլմասը իչուն իֆատէ իտերիզ քի
Ս. Պասիտեան Քուրէնիկ աղանն
տիւյիւնիւնտէն տէօնտիւյի ախշամա
գասար Ս իչէն աղանն եաղտըղը
մէքթուպ տահա Պաղտասար աղանն
էլինէ կիթմէմիշ իտի , չիւնքի նասը
քի պոււնտան էվլէլ իֆատէ խլէտիք
իսէ , մէրսում Պասիտեան օլ մէք-
թուպի կէնտուսի ալուպ պիր մինա-
սիպ քիմսէ իլէ կէօնտերէճէք իքան ,
Պաղտասար աղանն պիր աղ քէյֆսիզ
օլտըղընը տույտու իսէ , տիւլէլտիք-
տէն սօնղրա կէօնտերմէյէ գարար վիր-
տի իտի . լտքին Պաղտասար աղա էյի-
լէշիր իքան Յակոբ աղա թիֆտան
եաթտըղընտէ օլ վագըթ տախի Ս ի-
չէն աղա բէտէրանէ գալպինտէ տույ-
տուղը մուհասպլէթին գուվլէթի ի-
լէ օլլու խասթէ իքան օլմայա քի պիր

մարաղա հուսուլէ կելուպ զղուներն
քէյֆսիղ լիւինի վնատէլէ շտիրմէյէ վէ-
սիլէ օլտուն տէյու գօրգարաք վէ թէզ-
քիրէնին կիթմէտիւնի պիլէրէք պիր
գաչ կիւն տահա կէօնտէրիլմէսինի
թախիր իթտիրմիշ իտի :

Պու խուսուսլէրի թափսիլէն պիլ-
տիրմէքտէն միւրատ շու տըք քի , էվ-
վէլա Պաղտասար աղանըն տահա հիչ
պիր շէյտէն խապէրի եօք , սանիէն
Լգապի տուտու Յակոբ աղանըն խա-
թէ օլտըղընը պիլմէտիւնտէն եազտըք-
լէրի մէքթուպլէրին ճէվապընը պէք-
լէր , վէ ճէվապ ալամատըղը հալտէ
սէպէպի նէ օլտըղընը պիլմէյուպ սէվ-
տիւնին սատագաթընտէն ճուղի շիւպ-
հէ իտէր :

Կէլէլիմ Յակոբ աղայէ . մէրսում
Պէյքօղտէն կիտուպ Լգապի տուտու
իլէ կէօրիւշտիւքտէն սօնղըա սէվտի-
յինի պիր տահի կէօրէմէմիշ , չիւնքի
հէրնէ գատար օլ կիճէ իրթէսի խաֆ-
թա կէօրիւշմէլէրինի գարարլաշտըր-
մըշլէր իտի իսէ տէ , Համբարձումու
պաշընտան տէֆ իթմէյէ պաշըճա վէ-
սիլէ պուլամատըղընտէն իքի իւչ խաֆ-
թա գատար Պէյիւք տէրէյէ չըքա-

մառոր, վէ սօնղրա կէնտուսինին քէյֆ-
սիզլիյի իւսթէ կէլտի իսէ հալի իլէ
կիտէմէզ օլտու. պու սէպէպլէրտէն
Յակոբ աղանըն՝ նէ Մնա տուտու-
նըն էօլտիւյիւնտէն խապէրի վար, վէ
նէ տէ Մգապի տուտունըն նէ հալտէ
օլտըղընտէն :

Պու քէյֆիէթլէր մալիւմ օլտուք-
տէն սօնղրա շիմտի Մգապի տուտու-
նըն Յակոբ աղայէ եազտըղը մէք-
թուպի զերտէ պէյան իտէրիզ, վէ պու
մէքթուպ ալթընճը իտի քի պունտան
էվվէլքիլէր տախի Ս. Պասիտեանըն
էլննէ կէշմիշ օլտըղընը սէօլէտիք :

“ Յակոբ աղա ,

” Սատագաթընըզտէն շիւպհէ իւ-
” լէմէյի պիր տիւրլիւ գալպիւմ իզլին
” վերմէզ , լաքին պունտան էվվէլ եազ-
” տըքլարլւմ մէքթուպլէրէ ճէվապ
” վերմէտիլինիզէ մանա վիրէմէյուպ ,
” նէյէ գարար վիրէճէյիմի պիլմէմ :
” Ս ալիտէմին վէֆաթիլի վէ պէնիւմ
” նէ հալտէ օլտըղըմը պիլտիրուպ
” տիւնեատէ իւմիտ իթտիլիւմ քիմսէ
” եալընըզ սիզ օլտաք սիզտէն թէ-
” սէլլի վէ եարտըմ տիլէտիլիմտէ եի-

« նէ պիր ճէվապ վերմէտիւնիդէ բէք
 « քէտէր իթտիմ: Աճապ իթտիւնիդ
 « վատէր սահտէ օլուպ պէնի ալ
 « տաթմըճմըտըրլար, տիտէլէրինիդտէն
 « տքան եաչէր պէնի պու հալէ կէ
 « թիրուպ պէնտէն ինթիգամ ալմաք
 « իչոն մի իմիշ » :

« Ախմտի վալիտէմին սէօզլերի
 « քուլաղմա կէլիօր, — Տահա սէն
 « կէնճ սին վէ չօք տիւրլիւ հալէրտէ
 « պուլուհնապիլիւրսին — տէյու նասի
 « աթ իթմէսի բէք սահիհ իմիշ: Ահ
 « վալիտէմ, սէնտէն այրըմաղէ նամըլ
 « թահամիւլ իտէպիլտիմ, սէնտէն
 « ղայրու ճիհանտէ պէնի սէվէն քիմ
 « սէ եօղ իմիշ, պէն իսէ աճըմըն ա
 « րասընտէ մուհապպէթ իլէ թէսէլ
 « լի օլուր իտիմ » :

« Ապրին, եօք եօք, 'սիզին սէօզ
 « լէրինիդ խիլաֆ օլամաղ, սիզին գալ
 « պինիդ սատագաթտէն ղայրու հիչ
 « պիր շէյի գապուլ իտէմէզ, իթտի
 « յինիդ վատլէրին սահիհ վէ տէրու
 « նէն օլմասընէ շիւպհէտէ օլմաք պէօ
 « յիւք ճիւնհա տըր, ֆագաթ սոլ
 « քիւթ իթմէնիդէ նէ մանա վերմէ
 « լի աճապ Ալիքօլա պանա խը

„յանէթլիք մի խոէյօր, լաքին հիչ
 „վէսիլէ եօք, վէ շիմտիէ գատար
 „սատագաթտէն պաշկա պիր շէյ իթ-
 „մէմիշ տիր, վէ տիւնն ախշամ տախի
 „սոււալ իթտիմ իսէ — Պիր սատորքիւրդ-
 „մէթքեարընէ մէքթուպլէրի թէս-
 „լիմ խոէյօրում, էլինէ եէթիշտիւ-
 „նէ հիչ շիւպհէ իթմէ — տէտի, վէ
 „սէօլէյիշինին թարղընտէն ապա խի-
 „լաֆ օլտրղը մէմուլ տէյիլ իտի:

„Յակոբ աղա, պու սօն մէքթու-
 „պիմ օլաճաք. էկէր պու տէֆա տա-
 „խի ճէվապ վիրմէզ իսէնիզ, օլ վա-
 „գըթ ալտանմըշ օլտուղըմը անղլայա-
 „ճաղըմ, լաքին պէնիմ հալիմ նէօ
 „լաճաք :

„(Մհ, սէվիլմէք նէ գատար կիւ-
 „ղէլ իսէ, թէքք օլմաք պին գաթ
 „տահի միւշքիլ իմիշ” :

Ըգապի:

Մ. Պասիտեան պու մէքթուպի
 օգուտըքտէն սօնղրա՝ մէմնունիյէթիւ-
 տէն պիր ազ կիւլիւպ վէ ֆիքրինտէն
 տէտի:

“Էկէր պու մէքթուպ Յակոբըն
 „էլինէ կէջմիշ օլսա իտի, նաճըլ օնու
 „զապթ իթմէլի իտի, րէճա վէ նի-

“յազ խայր իտէ՞րմի իտի՞ լաքին Լէ
 ”լահ պիղեմ իլէ տիր քօրքմայալում”:

Լգապի տուտու պու մէթուպին
 տախի գարշըլըղընը ալամաուր, նասը
 քի Յակոբ աղանըն ճէվապ վերէմէ
 յէճէւի նագլիմիղտէն աշիքետար կէօ
 րիւնիւյօր, լաքին Լգապի տուտու
 իւմիտինի պիւսպիւթիւն գաթ իթ
 մէտի, չիւնքի պիր պաշլըճա վէսիլէ
 վար իտի, վէ օլ վէսիլէ շու օլույօր
 քի, հէր նէ գատար Պաղտասար ա
 ղանըն եէկէնի մէթուպինին ճէվա
 պընը ալամաուր իսէ տէ, Ռուբէնիկ
 աղանըն տիւյիւնիւնէ Յակոբ աղա
 նըն կիթմէտիլինի կէօրտիւքտէ չիւպ
 հէսիղ թահթընտէ պիր սէսլէպ վար
 տըր տէյու մէմսւլ իտէրէք (չիւն
 տօսթ օլտուբլէրինի էյի պիլիւր խտի)
 բէք զիյատէ անը անղլամայէ արզու
 իտուպ օն՝ վէ օն պէշ կիւն գատար
 պիր տիւզիւ միւլհապա իթտիքտէն
 սօնղրա էնճամը սապըր նիհայէթ տէ
 րէճէյէ կէլտի իսէ, ճէմի միւլքիլի
 յէթլէրի, իթիպար քըրկընլըղընը,
 կէօնիւլաղապընը վէ կէօնա կէօն խըր
 բալանմաբլէրի աղա տիւչիւնմէյուպ
 ճէսարէթ իլէ գարշու քօմայը կէօ

զիւնէ ալարաք պիր կիճէ Նիքօլայը
չաղըրուպ Պաղտասար աղա ուշուշօր
իբան սաաթ իւչտէ Թալիքասընէ պի-
նուպ պիր պուչուք սաաթտէ Պէյօղ-
լու քըչասընըն էօնիւնէ կէլտի . վէ
Թալիքանըն եանընտէ Նիքօլայը պը-
րաքուպ, հէր նէ գատար սատրք իըգ
մէթքեարը պու շէյէ գարշու կէլտի
իսէ տէ , ասլա տինլէմէյէրէք էլինտէ
պիր Ֆէնէր իլէ պաշընտէ պիր սիեահ
չալ , պաղը խէվֆինտէն Թիթիրէյուպ
պէյնզինտէ րէնք գալմայարաք վէ պա-
գէն կէնտուսինէ ճէսարէթ կէթիրէ-
րէր թէբէ պաշընէ սօղլու կիթտի :

Ագապի տուտունըն միւրատը չու
իտի քի , Յակոբ աղանըն էվինէ պիզ
զաթ կիտուպ գաբույը վուրուպ , վէ
Թանըմամաք իչուն սուրէթինի շալ
իլէ գաբատրքտէն սօնղրա գարշուսը-
նէ քիմ չըքար իսէ Յակոբ աղայը չա-
ղըրթարուպ կէնտու էլի իլէ սէվտի
յինէ պիր Թէգքիրէ վերտիքտէ տէր
ադապ գաբույը գաբայուպ գայպ օլ-
մաք , վէ օլ Թէգքիրէնին տէրունինտէ
օլ կիւնէ տէկին եազտըղը մէթուպ
լէրին ճէվապընը ալամատըղընըն սէ-
պէպի նէ օլտըղընը սուալ իթմիշ օլ

տըղընտէն էկեր երեսէ ճէվապ ալա-
մաղ իսէ՝ Յակօբ աղա կէնտուսինի
ալտաթմըշ օլտըղընէ պիւսպիւթիւն
գարար վերէճէք իտի :

Ըգապի տուտունըն Յակօբ աղա-
նըն էվինէ կիթմէսի, պա խուսուս կի-
ճէնին օ վագթինտէ, ճիհանըն տիւ-
շիւնճէլերինէ վէ ատէթինէ բէք մու-
ղայըր իտի իսէ տէ, մուհապպէթի-
նին քէսրէթինտէն պու ճէսարէթի
իթտի :

Պաղտասար աղանըն եէկէնի սէվ
տիսինին էվինէ հիշ կիթմիշ տէյիւ ի-
տի, ֆագաթ, մուգատտէմ Սօֆի
տուտուտէն մերսումուն էվի ներէ-
տէ օլտըղընը վէ բէսմինի պիր էյիճէ
անղլամըշ օլարաք էլպէթտէ պուլուր
մէմուլինտէ իտի :

Ըգապի տուտու թէբէ պաշընէ
վասըլ օլտուքտէ, պաշատը տիգգաթ
իթմէյէ . վէ Յակօբ աղանըն էվինին
էօնիւնէ կէլիր կէլմէզ արատըղը օ էվ
օլտըղընը պիր էյիճէ անղլատը իսէ
տէ, գաբունըն իւզէրինտէքի օտատէ
ըջք կէօրտիւյիւնտէն պիր տիւրլիւ
գաբուլը վուրմաղէ ճէսարէթ իտէ-
մէյուպ եավաշ եավաշ եիւրիւյիւպ

վէ եւ վէ տիգդաթ իլէ պարարաք էօ-
նիւնտէն կէչտի վէ կէչտիքտէն սօնդ-
րա արգասքնէ պարտըքտէ պիր աղ
ուզարտէն գարանըքտէ Պաղտասար
աղանըն եէկէնինի կէօզէյէն ատէմ
չարքճար թէբէ պաշնտէքի սօքաղըն
իչինէ կիրտի : Լճապի տուտու պիր
աղ կիտուպ թէգրարէն տէօնտիւ՝ օլ
տէֆա գարույլ վուրմաղէ թէքմիլ
նիյէթ քօյարաք փ լաքին եվին էօնիւ-
նէ կէլտիքտէ պիր տիւրլիւ էլի իլէ-
րու վարմայուպ եինէ եվէ պարարաք
էօնիւնտէն կէչուպ կէնտուսինի կէօզ
լէյէն ատէմին կիզէնտիյի սօքաղըն աղ-
զընտէն կէչտի , օլ տէֆա տախի կիզ
լէնէն ատէմի կէօրմէյէրէք :

Պիր քիմնէ հէր նէ գատար կէն-
տուսինէ էվվէլինտէն ճէսարէթ կէ-
թիրուպ միւշքիլ, եախուտ հիճապլը
պիր քէյֆիլէթի եաբմաղէ միւրատ
խտէր իսէ տէ , եաբաճաղը վագըթ
եաքլաշտըքտէ , մութլաքա ճէսարէ-
թի էքսիլիր , զիրա իճրասընէ միւ-
րատ իթտիյի միւշքիլ քէյֆիլէթ ի-
չիւն նէ գատար ճէսարէթէ իհթի-
աճը օլտըղը , եախուտ հիճապլը խու-
տուսըն թահթընտէն նէ գատար մահ-

ճուպիէթ հուսուլէ կէլէճէյի օլ վա-
գըթ կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէլէրէք
բէք չօք տէֆա միւրատընըն իճրասըն-
տէ պուլունմաքտէն վաղ կէլէր. կէր-
ջի օլ բէրթէյի կէջիրտիքտէն սօնդրա
ճէսարէթսիգլիինէ բէշիման օլոսր ի-
սէտէ՝ նէ չարէ գուտուրէթինտէ տէ-
յիլ թապիաթընդ զալէպէ իտէմէզ :

Գաբոնըն իւզէրինտէ Յակոբ ա-
զանըն օտասը իտի, մերսում հայըճա
էյիլէշմիշ եաթաղըն իջինտէ, թա-
գուհի տուտու սէտիրին իւզէրինտէ
վէ գարշուսընտէ Ս. Փասիտեան բէր-
տէյի արալըք իթմիշ պաղը բէրէ սօ-
քաղէ պաքարաք խասթէ եալընըզ
քալուպ ճանը սրբըմամաք իջիւն
սէօհպէթ իտէր իտիլէր :

Լգապի տուտու պիր իքի տէֆա
էվին էօնիւնտէն էվէ պաքարաք կէչ-
տիքտէ Ս. Փասիտեան տիգգաթ իթ-
մէյէ պաշատը, զիրա կէնտու կէնտի-
նէ տէր իտի :

« Պիր գարը կիճէ ֆէնէր իլէ սա-
ռաթ պէշ սուլէրինտէ պիր իքի տէ-
ֆա կէչուպ պու էվէ տիգգաթ իլէ
պաքմաք նէ՞ օլմալը, աճապա պէնիմ
խապէրիմ օլմալարաք պիր ֆէ՞նտ մի

” գուրուլմուշ ” :

Չիւնքի պիր ինձէ ֆիգիրլի քիմ-
սէ պիր խուսուսըն տիպաճէսինի անդ-
լամաք միւրատ իտէր , պա խուսուս
կէնտու ալտանապիլիւր գօրգուսու ու
լուր իսէ ասլա զինի բահաթ օլմա-
տըղընտէն գալպինի բահաթ իտէնէ
տէկին շիւպհէսի օլան քէյֆիլէթի
թասհիհ իթմէքտէն վազ կէչմէղ :

“ Լլպէթտէ պու քէյֆիլէթի թաս-
” սիհ խլէմէլի , զերա պու քարը Լլր-
” մէնի քըղընըն թարաֆընտէն Յա-
” կոք աղանըն նէ հալտէ օլտըղընը
” եախուտ նէ եաքտըղընը անդլամաք
” իչուն կէօնտէրիլմիշ օլմալը տըր ”
տէյու ֆիգր իտէրէք Ս . Ֆասիտեան
օտատէն տըշարը չըքտը . զերա օլ ա-
րալըք Յակոք աղա տէ ույգույէ վար-
մըշ իտի . վէ կիտուպ Համբարձում
իլէ պիր ազ կէօրիւշտիւքտէն սօնղրա
եքիսի պիրլէքտէ գաբուլըն էօնիւնէ
չըքտըլէր :

Ըգապի տուտու պիր ազ տահա
կիտուպ , թէգրար կէրի տէօնաիւ՝ օլ
տէֆա թէքմիլ գարար վիրէրէք Յա-
կոք աղալը չաղըրթտըրմայէ , զերա
գալպինտէն կէնտունէ սիթէմ իտէր

իտի օլ գատար ճէստրէթսիզ օլմասը
իչուն : Վէ օլ վագըթ մերօղմէյի
կէօղէյէն ատէմ կիզլէնտիյի սօքաղըն
աղղընէ կէլուպ արգասընտէն պաք-
մայէ պաշլատը :

Ս. Փասիտեան վէ Համբարձում
օրալարտէ տօլաշան գարընըն կէնտու-
լէրինէ տօղըու կէլտիյինի կէօրտիւ-
լէր իսէ պաշլատըլէր սէօյլէշմէյէ . վէ
Լըգապի տուտու կէնտու սէլտիյինին
գաբուսուըն էօնիւնտէ իքի ատէմ
կէօրտիւ իսէ՝ անլէրէ սէօյլէյուպ Յա-
կոբ աղայը չաղըրթորըր մէմուլինտէ
իքան պու սէօղլէր քուլաղընէ կէլտի :

— Պարոն Համբարձում՝ Յակոբ
աղանըն նիշանը իչուն եարընա չօք
ատէմ տավէթ օլտօմ մը :

— Լվվէթ, Յակոբ աղա էօյլէ իս
թէտի :

— Ինչասլլահ խայրըլը օլուր — :

Լըգապի տուտու պու սէօղլէրի ի-
շիթտիյի անտէ պաշլատը թիթիրէմէ-
յէ վէ էլինտէքի ֆէնէրի կիւճ իլէ
թութապիլիւր քէրթէսինտէ իքան Ս.
Փասիտեան ֆիգրինտէքի քուրտըլը
ֆէնտի պիր էյիճէ իճրա իթմէք իչուն
տէտի :

— Օտնն իտէրիմ քի տիւյիւն չա-
բուք օլաճաք, զիրա Յակոբ աղա քը-
ղը բէք սէվէյոր — :

Լճապի տուտու պու սոն սէօզլէ-
րի իշիթտիի տագիգէ՝ եալընըզ — ան —
իտուպ՝ վէ կէնոուսինի պիւսպիւ-
թիւն զայպ իյէյուպ թօքրաղըն իւ-
գէրինէ տիւշտիւ : Այ օլ վագըթ ու-
քաղըն աղզընտէ պէքլէյէն ասէմ տէր
ագապ քօշարաք Պաղտասար աղանըն
եէկէնինի քուճաքլայուպ թէբէ պա-
շընտէն զայպ օլտու :

Ո՛. Ֆասիտեան վէ պալըքճը՝ Լճ-
ապի տուտունըն տիւշտիւյինի կէօ-
րիւր կէօրմէզ մէմուլէրինտէն զիյա-
տէ իճրատէ պուլունմըշ օլտըքլէրինէ
մէմուսն օլարաք իջէրի կիրուպ եա-
վաշճա գաբույը գաբատըլէր :

Կիճէ վագթի Լճապի տուտույը
եաբա եալընըզ պըրաքմաք Նիքօլա-
յէ պիր տիւրիւ մինատիպ կէօրիւն-
մէյուպ թալէքայը պըրաքուպ կէնտու-
սի արգասընտէն կիթմիշ վէ սօքաղըն
աղզընտէ պէքլէր օլարղընտէն մէրսու-
մէնին տիւշտիւյինի կէօրտիւյի ան-
տէ, չաբուճաք քօշուպ քուճաքլա-
յուպ աղլայարաք թագսիմէ գատար

կէօրթիւրտի վէ թալիքայէ քօտուք-
տէն սօնղրա պայկընլըընը տէֆ իթ-
տիրուպ տահա շէֆադ սէօքմէտէն
Պէօյլէք տէրէյէ եէթիշտիրտի :

Լգապի տուտունըն սէսինի Վ ի-
չէն աղանըն էվինտէ ախէրի տույմա-
տը . զիրա Յակոբ աղա ույդույէ տալ-
տըքտէն սօնղրա Թադուհի տուտու-
օտաարնէ կիթտի . վէ օլ վազըթ ա-
խէր ույանըք քիմսէ եօղ իտի :

Իրթէսի սապահ Ս . Քասիտեան
կիճէքի օլան քէյֆիյէթի Վ իչէն ա-
ղայէ նազլ իթալքտէն սօնղրա , օլ-
մայա քի Լգապի տուտու իչիթտիք-
լէրինին թասհիհինէ ճահտիյէսին տէ-
յու գօրքտուքլէրինտէն , էքիսի պիր-
լէքտէ մինասիպ կէօրաիւլէր մուգատ-
տէմա եազըմն թէղքիրէնին թարի-
խինի թազէլէյուպ օլ կիւնի Պաղտա-
սար աղայէ կէօնտէրմէյի , զիրա մէր-
սում Քասիտեան պիր աիւզիւ տէր
իտի :

— Պէօյլէ մուհապպէթ վէ ճէսա-
րէթ կէօրիւլմէմիշ տիր , էկէր պու-
թէղքիրէ կիթմէղ իսէ սօնու բէք
ֆէնա օլուր — :

() Լ կիւնի ախշամըն սաաթ օն էքի

սուլէրինո՛ւ Պաղտասար աղա՝ Սի-
չէն աղանըն եազտըղը թէգքիրէյի եա-
լըտէ օթուրմուշ օքույօր իսի :

Պաղտասար աղանըն հալինի թա-
րիֆ խլէմէք միւմքինսիզ տիր , պէնզի
քիւլ րէնկինտէ , զալիմ խըրսը պիւս-
պիւթիւն եէկէնինին իւզէրինէ ճէմ
օլմուշ ախըը ինթիգամընը տիւշիւնիր
իքան , զաւալլու Մգապի սուտու
պաղչէյէ չքքուպ պիր թէնհա մահա-
լինտէ աերսինի աղլամաք ֆիգրի իլէ
տիւանխանէտէն կէչտիյի անտէ ամու-
ճասը խըրս իլէ չաղըրտը իսէ , թիթի-
րէյէրէք իչէրի կիրիւր կիրմէզ , Պաղ-
տասար աղա թիւթիւն չըպըղընը ե-
լինէ ալուպ հատէսի լիսան իտէրէք
եէկէնինին նազիք վիճուտինէ պիր
քաչ տէֆա պիւթիւն գուվլէթի իլէ
վուրտու :

Մերսումէնին զաթը մէշագգաթ-
տէն այաքտէ սուրմաղէ մէճալի քալ-
մամըշ , տէր ագապ տիւշիւպ պայը-
տըղընը Պաղտասար աղա կէօրէրէք
պիր իքի քիշ չաղըրուպ խըրս իլէ էմր
իթտի եէկէնինի օտասընա կէօթիւր-
սիւնլէր տէյու :

ՖԸՍՐԴ, ՕՆ ՊԵՇԻՆՈՒ

ՊԱՂՏԱՍԱՐ ԱՂԱ ԻԼԷ

ԱԳԱՊԻ ՏՈՒՏՈՒ

Սէնէի Իսէվէ 1847, մահը Թէմուշ 21:

Եւրո կիճէի իբի սաաթ կէչմիշ,
Թէբէ պաշտէ կէզինէն ահալլինին
ճէմիսի խանէսինէ ավտէթ իլէմիշ:

Լէնէքլի մուսիքի սէտալէրինտէն
սօնղրա կիճէնին սուսլուղը, բարմաբ-
լըքտէն էօթէտէ կէօրիւնէն իսլամ
մէզարլըղը, վէ սըք սէրվի աղաճլէրի-
նին սիեահ ըէնկինտէն՝ կէօյա մէզար-
լէրին իւզէրինէ գարա էօրթիւ չէ-
քիլմիշ կիպի կէօրիւնիւշիւ ինսանէ
քօրքու վիրէրէք քէտէրլի օլան ատէ-
մին տէրտինի պիր քաթ տահի աը-
թըրմաղէ վէսիլէ օլմուշ իտիլէր:

Յակօր աղա ըօպա տի քամէրա:

իլէ եազը խանէսինին էօնիւնտէ օ-
թուրմուշ, ղայէթ քէտէրլի միւլհա-
ղէլէրտէ իտի :

Պիր քիմսէ նէ գատար մէրհամէթ-
տէն հալի օլտա , Վ իչէն աղանըն մահ-
տումինին հալլէրինի կէօրէրէք աճը
տուլմամաք միւմքինսիղ իտի :

Օլ կիւզէլ տէլի քանլու մէշագ-
գաթտէն խարոպ օլմուշ, կէօլլէրի՝
բարլաքըքլէրինի ղայպ իլլէմիշէր ,
տիլպէր սուրաթընըն րէնկի սօլմուշ,
զիհնինին գուվլէթի ինգիրաղ պու-
մուշ, եալընըզ աշգընըն գուվլէթի
իլէ եաշայօր :

Յակօր աղա պիր աղ տահա տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնղրա եազը խանէսի-
նին կիզլի չէքմէճէսինի աշուպ , վէ-
տէրունինտէն Մապի տուտունըն
թաավլերինի չըքարուպ անէ պաքա-
րաք պու սէօլլէրի սէօլլէր իտի :

“ Օ՛հ նէ միւմքին , պէնիմ գու-
տուրէթիմտէմի իտի պու թաավլերի
չըզմաք , նէրէտէ օլ կէնտուսինտէ
կէօրտիւլիմ կիւզէլլէք , օլ ճէլպ ի-
տիճի պաքըլլէր , վէ սիմասընտէ օ-
լան օլ քիպարլըղ իլէ մախլութ հա-
լիմիէթ ” :

Հէր նե գատար Յակոբ աղա պու-
սեօղէրի սեօյլէյօր խոր խսե տէ, Մգա-
պի տուտունըն թասվիրինի զայեթ
թըպգը վէ մէհարէթ իլէ ըէսմ իլէ-
միշ խոր, լաքին աշգընըն քէսրէթին-
տէն սէվտիլինի կէօրտիւշի անտէ տույ-
տուղը մէմնունիլէթի թասվիրինտէն
պուլամասըղը իշուն կէնտու մէհա-
րէթինի էքսիք պէլլէր խոր:

Վէ սօնղրա Յակոբ աղա թասվի-
րի եագը խանէնին իւզէրինէ քօյուպ
պաշլատը տիմէյէ:

“ Եարըն իսմինին կիւնի տիր, է-
” կէր եարըն տախի կիտուպ կէնտու-
” սինի կէօրիւպ պունճա վագըթտէն
” պէրու կիտէմէտիլիմէ ճունհամ օլ-
” մատըղընը անղլաթտըրամազ իսէմ,
” ահ պէնի պիւսպիւթիւն սատագաթ-
” սըզ վէ ֆէնա պիր քիմսէ պէլլէյէ-
” ճէք: Վէ սահիհ թագսիրաթլը տէ-
” յիլմիլիմ, սէքիզ օն կիւնտէն պէրու
” թէգըրար քէյֆսիզ օլմատան քօր-
” քուպ նիշուն կիթմէտիմ: Պունտան
” սօնղրա պէնի խօրլայուպ վէ ըէտու
” իտէճէք օլուր իսէ պիր տահի անա
” մուհապպէթիմի պէյան իլլէմէյէ ճէ-
” սարէթ իտէպիլլիմիլիմ :

Վէ (Յակոբ աղա պաշտօր քէտէր
իլէ կէօզ եաշը տէօքմէյէ :

Սահիհ պիր ատէմ, հէր նէ կէօ
նա օլուր իսէ, սէվտիյինին եանընտէ
հիճապլը օլարաք թէքրար աշգընը
պէյան իլէմէյէ ճէսարէթի օլմազ ի-
սէ բէք սէֆիլ հալտէ պուլունմը օ-
լուր, շէօյլէ քի սէվտիյինտէն եինէ
մուհապպէթ կէօքմէտիքճէ կէնտու-
սի հիչ պիր վագըթ ճէսարէթ իտէ-
մէտիյինտէն մատա, թէսէլլի տախի
գապուլ իտէմէզ :

Կէրջի Յակոբ աղանըն Լգապի
տուտունըն եանընտէ մահճուպ օլա-
ճաք հիչ պիր վէսիլէսի եօզ իտի իսէ
տէ, կէնտուսինի թագսիրաթլու պէլ-
լէտիյինտէն բէք չօք քէտէր իլէ տիւ-
շիւնտիւքտէն սօնղրա նիհայէթ պու-
գարարը վէրտի :

“ Լարըն սիֆթահ չարսույէ կի-
” տիշիմ տիր, տիւյիւն թէպրիքի վէ-
” սիլէսի իլէ Ռուբէնիկ աղանըն էվի-
” նէ չքքմաք իչուն բէտէրիմտէն էլ-
” պէթտէ իղին ալըրըմ ” :

Յակոբ աղանըն պէօյլէճէ միւքէտ-
տէր հալտէ օլտըղընը անղլատըքտէն
սօնղրա, կէլլէլիմ Վաղտասար աղա ի-

լէ Ղաապի տուտույա :

Պաղտասար աղա թէզքիրէի օգուտըդ ախշամըն իրթէսի կիւնի քէօտէն շէհիրէ ինուպ թէքրար ախշամա քէօյէ չըքուր, վէ հերքէս եաթտըքտէն սօնղրա եէկէնինին օտասընէ կիտուպ Ղաապի տուտույէ էմը խլէտի կէնտու օտասընէ կէլսին տէյու :

Այտիրին իւղէրինտէ Պաղտասար աղա օթուրմուշ՝ եիւզիւնէ պագան էլպէթտէ խէվֆ իտէր, օլ տէրէճէ խըրսը զալիպ . եէկէնի օտատէն իչէրի կիրէր կիրմէզ եանընտաքի սանտալ լիէյի կէօսթէրէրէք նստէ (օթուր) տէյու էմը խլէտի :

Քէմալէթ իլէ միւլհազա իթմէյէ պիրազ գուտուրէթի օլան քիմսէ չաբուճաք անղլայա պիլիր Ղաապի տուտու իլէ ամուճասընըն տիւշիւնճէլէրինտէ օլան պէօյիւք ֆէրգի :

Պաղտասար աղա զայէթ իլէ խըրսը, զալիմ պիր ատէմ իտի . վէ կէնտու միւլհազէլէրինէ գարշու կէլէնէ օլ տէրէճէ զարէզ պաղլէր իտի քի անտէն ինթիգամ ալմաք իչուն հիչ պիր շէյի տիւշիւնմէյուպ իլա իտուհա սարնը իլէրու կէօթիւրմէկէ զայրէթ

իտէրիւքի . վէ օլ սիննէ կէլէնէ տէկին
կէնտուսինտէն պէօյիւք քիմնէլէրին
հէր պիր միւշկիւլ միւրատլէրինի տա-
իմիւլէվգալթ իճրա իթմէքտէ օլտը-
ղը իչուէն էօյլէ մէմուլ իտէր իտի քի ,
կէնտուսինին հիւքմիւնտէ , եախուտ
կէնտինտէն բէս մէրթէպէտէ օլանլէր
տախի ճէմի միւրատընը էյի կէրէք
Ֆէնա ասլա թէճէսսիւս իթմէտէն
գապուլ իյլէյիւպ իթաալթ իթմէկէ
պօրճլուտուրլէր տէյու , շէօյլէքի ին-
սան հագգընը թանըմայարաք եալընըզ
աքճէնին գուտրէթինի թանըմըզ օլ-
տուղունտէն հէր պիր ատէմին գա-
րինի անըն իլէ վէլն իտէր իտի :

Սիլլէթ վէ մէղհէպ խուսուսլէրի-
նին հագգընէ օլան միւլհագէլէրինի
իֆատէ իլլէմէք հաճէթ տէյիլ , ղերա
Լննա տուտունուն նագլինտէն նէ
տիւշիւնճէտէ օլտըղը անղաշըլտը :

Լգապի տուտունըն ամուճասը-
նըն իըրսը ղայէթ իլէ ղկատէ , եէկէ-
նի իլէ բու պէրու պուլունտուքլէրին-
տէ տահա արթմայէ պաշլատը :

Լննա տուտունըն քըզընըն ճէ-
սարէթի եօք ամուճասընըն եիւղիւնէ
պարասլիլմէյէ , չունքի վալիտէսինէ

ի թախի պունճա զալիմլեքէր Ֆիքրինէ
կէլէրէք՝ պիր քաթ տախի անըն խըր-
սընտէն խէվֆ ի թաիրմէյէ վէսիլէ օ-
լուրլարըտը : Օ իրա Աքապի տուտու-
նըն տիւնեատէ հիչ պիր հիմայէթ
խտէնի քալմամըշ տէյուլ մէմուլ իտէր .
վալիտէսի վէֆաթ խլէմիշ, սէվտիլի
տէլլեքանլը կէնտուտիւնի թէրք խլէմիշ
տէյուլ պէլլէյօր, վէ եալլընըղ օլ զալիմ
ատէմին էլինէ թէսլիմ օլմուշ, ախէ-
րինտէն ասլա իւմիտի եօք :

Պաղտասար աղա եէկէնինին իւզէ-
րինէ պիր իքի տէֆա զարէզ իլէ պաք-
տըքտէն սօնղըսա կէնտու հիւքմինտէ
օլտըղընէ վէ հիչ պիր քիմսէ անը էլին-
տէն գուրթարամայաճաղընէ գալպին-
տէ պիր զալիմ մէմուլնիէթ տույարաք
խըրսընըն զէհիրինի գուրպանընըն իւ-
զէրինէ տիրհէմ տիրհէմ տէօքմէյէ
պաշլատը :

— Աքապի, սէն պէնիմ նասըլ ա-
տէմ օլտուղըմը թանըմազմը սըն,
պէն պիրինին հագգընտէն կէլմէք իւ-
թէրիսէմ օ տտէմ պէնիմ էլիմտէն
քուրթուլապիլնիր մի — :

Աքապի տուտու գօրգարաք —
Խայըր — տէյուլ ճէվապ վէրտիքտէ ա-

մութաւոր թէքրար տէտի :

— Ելլէ իսէ պէնիմ նէ ֆիքիրտէ
օլտուղամը պիլէրէք, Քաթօլիքլէրէ
նէ քատար տիւշմանլըղըմ օլտուղընը
թանըյաքաք, սէն պէն տէն քօրքմայու պ
նազըլ ճէսարէթ իթտին Վ իչէնին օլ
լուա՝ Յակօբու սէվմէյէ . զանն իտէր
իտին քի պէն տույմամ տէյու , վէ
պէն տույաճաք օլուրսամ պանա նէ՞
ճէվապ վէրէճէյիտին , պիրիտի էվիմի
զի ալթ իւստ իթտիյի իչուէն պէլասընը
պուլտուքտէն սօնղրա տահա կէպէ
րէլի չօք օլմաուր . . . , — տէր տէմէղ
Պաղտասար աղանըն եէկէնի ամուճաւ
սընըն սյաքլէրինէ քաբանըպ — վալի
տէմէ ֆէնա սէ օյլէմէյին , ծնուէն սէֆիլ
լէյի կէնտուսինէ ելվէրմիշ իտի — տէ
տիքտէ , Պաղտասար սղա Լ'գապի
սուտուէնուէն հէր շէյէ աշինա օլտու
ղընը անղայըպ յողայէթ խըրսլանա
րաք — Վ այ , սէն հէր շէյի պիլտիքտէն
սօնղրա պէնտէն քօրքմայու պ պու ճէ
սարէթի իթմիշսին , անանըն իթտիք
լէրի ելվէրմէղ , սէն ծնտան ղլյատէ
պէնի րէզիլ իթմէյէ չալըչլուօրսուէն —
տէյու պ խըրսընը հիչ պիր տիւրլիւ եէ
նէմէզիտի :

Լաբին սօնորատան եէկէնինին
պիւսպիւթիւն կէնտու հիւքմիւնտէ
օլտըղը եինէ խաթընէ կէլուպ եա-
պանիճէ պիր ֆերահիէթ տույարաք
թէքրար տէտի :

— Լգապի , պիւմիշ օլ քի սէնի՝ պէ-
նիմ էլիմտէն քիմսէ քուրթարամազ ,
սէն պէնիմ հիւքմիմտէ սին վէլ հասըլ
սէն պէնիմ եէսիրիմ սին — :

Պաղտասար աղանըն տէտիքլէրինին
ճէմիսի սահիհ օլտըղընէ Լգապի
տուտու ֆիքր իտէրէք քօրքուպ թիւ-
թիրէր իտի : Վէ աճապ պահտընէ օ-
լաճաք տէյուլ տիւշիւնիւր իքան ա-
մուճասըլ թէքրար պաշատը տիմէյէ :

— Վէ հէմ զանն իթմէ քի պէնիմ
խըրսըմ ինէր . քուրտուղուն ֆիքիր-
լէր հիչ պիր վագըթ իճրա օլտամազ .
չունքի պէն հէր շէյի թէքմիլ իթտիմ .
տիւն նիշանըն վէրիլտի , պէնիմ էմէք-
տարըմ էկինլի Վարապետէ վէրէճէյիմ
սէնի , զիրա պէնիմ միւրատըմ պու-
տուր , վէ սէնտէ պէնիմ մաթլուպում-
տան պաշկա պիր շէյ եաբամայաճա-
ղընա բէք սահիհ օլ — :

Լգապի տուտու պու սէօզլէրի ի-
շիթտիյի կիպի նէ եաբաճաղընը շաշը-

որպէս վէ ամուսնացողն մերհամէթին տէն զայրու իւմիտի քաւմայարաք ընծա իթմէյէ պաշխատը իսէտէ Պաղտասար աղա ասլա մերհամէթէ կէլմէյուպ ճէվապ վերտի :

— Պիլիւրիմ պու շէյէ ճանըն սըքըլաճաղընը, լաքին ընծա գապուլ իտէրիմ զանն իթմէ, պէն գարարը վէրտիմ պու բազար կիւնիւ էվէնէճէքսին, զիրէ պանա օլան բէզալէթ էլ վէրիւր, Վ իչէնին եաղտըղը թէգքիրէի օգուտուլ ըսա նէ տէրէճէ խըրսլան տըղըմը պէն պիլիւրիմ, զարարը եօք եաւաշ եաւաշ ալըշըրսըն, հէմ Յակոբու սէվտիին եալան տըր տէյու Վ իչէնին եաղտըղը թէգքիրէյէ ճէվապ վերէճէքսին, պու բազար էվէնէճէք օլտուղընը տախի աշիքեար էտէրէք — : Վ է Պաղտասար աղա Վ իչէն աղանըն եաղտըղը թէգքիրէի չըքարըպ “ () գուպունու ” տէյուպ վէ լգապի տուտու օքուտուքտա հէր շէյ կէնտուսինէ պէյան օլտու : Լէմ տաղընտա եաղտըղը թէգքիրէ իլէ կէջմիշ օլտուղուն տէն Վ իչէն աղանըն կէնտու օղլունուն ալագասընը տույտուղու, վէ օլ սէպէպտէն պու քէյֆիէթի մէն իթ-

մէք իչուն Պաղտասար աղայա օլ թէս-
քիրէի եազմասը , վէ Յակօբ աղանըն
նիշանլանմասը տախի շիւպհէլի պիր
խուսուս օլտուղունէ գարար վիրտի :
վէ Ղգապի տուտու պու միւլհաղա-
լէրէ սահիպ օլտուղու անտէ էվէլքի
տույտուղու քօրքուլէր պիւսպիւթիւն
ղայպ օլտու , պէնզի սօլմուշ իքան
եիւզիւնէ րուհ կէլտի , ամուճասընըն
էօրֆիւ թէ'սիր իթմէմէյէ պաշլատը ,
ղիրա Պաղտասար աղանըն հիւքմիւնտէ
օլմայուպ իլլատ սմրիւնտէն վիյատէ
սէվտիխ տէլիքանը կէնտուսինէ հիմա-
յէթիտէճէյինէ շիւպհէսի քալմայա-
րաք գալպի րահաթ օլտու :

Պաղտասար աղա էէկէնինին թէպ-
տիւ օլտուղընը կէօրիւպ՝ պիր մանա
վիրէմէյէրէք եինէ էվէլքի թէքլի-
ֆինի' եանի թէղքիրէյէ ճէվապ վիր-
մէսինի էմր իյլէտիքտէ' Ղգապի տու-
տու ճէվապ իթտի :

— Հիչ պիր վագըթ խիլաֆ գա-
պուլ իթմէմ , Յակօբ աղայը սէվտի-
յիմի առլա ինքեար իյլէմէմ , վէ ախէ-
րինին քիպրիէթի իլէրու կիթմէսի ի-
չուն վատիմի կէրու ալմաղա թէնէղ-
զիւլ իթմէմ , Յակօբ աղայը սէվէրիմ ,

վէ թա՛քի կէնտու թարաֆընտէն
մուհապպէ թիմի էքսիլթմէյէ վէսիլէ
կէօրմէտիքճէ էօմրիւմիւն նիհայէ թիւ
նէ գատար անը սէվմէք պէնիմ էն աւ
ղիղ պօրճում տուր : —

Վէ Մգապի տուտու պու սէօղլէ-
րի սէօլլէտիյի անտէ օլ տէրէճէ միււ
նէվլէր պիր սուրաթ քէսպ իյլէտի
քի հէման կէօք մախլուքաթընէ բոււ-
պար օլունմա տէրէճէսինէ եաքլաշար :

Պաղտասար աղա եէ կէնինին պու
սէօղլէրինէ ղայէթ իլէ խըրսլանուպ վէ
անգարիպ թէպտիլ օլմասընէ բէք զիւ
յատէ թաաճիւպ իտէրէք տէտի :

— Մգապի, նէ տիր պու ճէսարէ-
թին, նաճըլ պէնիմ էմրիմէ գարշը
կէլմէյէ քօրքմայօրսուն, պէնիմ հէր
պիր միւրասըմը իթտիրմէյէ մէճպուր
իտէճէյիմի պլլմէյօրմըսըն :

— Վլվէթ, գատէրիմ սիզին էլինիւ
զէ թէսլիմ օլմաղըմըշ, պէնիմ միւրա-
սըմ իւղըն էօմիւր կէչիրմէյի մէն իւ
տուպ պէնտէն ինթիգամ ալապիլիբսի-
նիզ, լաքին գուտուրէթինիզ օլ տե-
րէճէտէն իլէբու կիտէմէզ, զիրա գաւ-
պիմ սիզին հիւբիւմաթընըզ թապի
տէյիլ տիր :

— Լ'գապի էկէր քի էմրիմ եէրի
նէ վարմաղիսէ , սօնզրա բէշիման օ
լուրսըն :

— Խայրը , հիչ պիր վագըթ , պէնի
թէլէֆ իթսէնիզ պիլէ ասլա գայտըմ
տէյիլ . ղերա օլ բուհիմ կիպի սէվտի-
յիմ տէլի քանլըյէ մալիք օլմայը մէն
էտիպ անրն մուհապպէթինին բուղի-
կեարը իլէ հայաթ պուլարաք բուհի-
մէ ֆաիտէմէնտ սերպէսիէթիլէ էօ
միւր կէշիրէճէք իքան , սիզին զալիմ ,
եապանի , վէ տայիմ խըրքալայան հիւ-
քիւմաթընըլէ պէնի թապի խլէտիլի-
նիզտէ ազար ազար գահը իլէ վէֆաթ
իտէճէյիմի աշիքետար կէօրիւյօրում ,
լաքին սօն նէֆէսիմի վէրտիյիմ ղէման
պունճամէշապգաթամուգապէլէ պա-
րի վատիմի լէքէսիզ սաքլաուըլըմ պա-
նա պիր պէյիւք թէսէլլի օլաճաք տըր :

Պաղտասար աղա խըրս իլէ պիրազ
տիւշիւնիւպ վէ ֆիգրինտէ տիւշիւն-
տիւյիւ քէյֆիէթի թէքմիլէն գարար
վիրուպ թէքրար եէկէնինէ տէտի :

— Սանա էմր իտէյօրում էլին իլէ
իսթէտիյիմ թէզքիրէի եազմաղա :

— Պու էմրինիզ մագպուլիմ տէյիլ :

— Լ'գապի , էյիճէ տիւշիւն սահա

անան էօլէլի չօք օլմատոր :

— Ի՛նչվէթ , ֆապաթ արթըք սի-
զին հիւքմիւնիւզտէն չըքոր , գատոր
տէյիլսինիզ պուշտան սօնղրա վալիտէ-
մէ ֆէնալք իթմէյէ , սիզին զալիմ
լիլինիզ նէ գատար հատտէն խարիճ
օլա եինէ վէ ֆաթընտէն սօնղրա հիւք-
մի իշլէյէմէզ . վէ սիզին մէրհամէթսիզ
լիղնիզ եալընըզ հայաթընտէ սէ ֆիլ
խլէմէյէ միւգթէտիր իտի — :

Ըգապի տուտունուն ամուճասը
նըն՝ Ըննա տուտույա իթտիլի ֆէնա-
լքըէր ֆիգրինէ կէլիպ հիճապ իտէ-
ճէք եէրինէ եէկէնինէ տահա զիյա-
տէ զարաղ պաղլայուպ թէքըար սիւալ
խլէտի :

— Ի՞նչլէ իսէ պիւսպիւթին գա-
րար վէրտին պէնիմ միւրատըմա գար-
շը կէլմէյէ :

— Թէքմիլէն , զիրա տույտուղում
մուհապպէթի լէքէսիզ հըֆա խլէմէք
պանա պօրճ տուր . վէ ասլա օլ մու-
հապպէթի ինճիթմէյէ ճէսարէթ ի-
տէմէմ , չունքի օլ տուր պէնիմ խազի-
նէմ , իւմիտիմ վէ միւրատըմ . լաքին
պիհուտէ եէրէ սէօլէյօրում , զիրա
սիզ գատոր տէյիլսինիզ պու ֆիքիրլէ-

րի անղայապիւմէյէ, եալընըղ սիզէ գա-
րարըմը պիլտիրիրիմ քի, իսթէտիյի-
նիզ թէգքիրէյի եալմամ, վէ նիշանը
տախի գապուլ խլէմէմ տէյու :

— Սոն ճէվապըն պո՛ւմու տըր :

— Իփլէթ :

— Ի՞յլէ իսէ եարըն կէճէլէյին կէ-
պէրէն անանըն լէշինի կէօզիւմիւն էօ-
նիւնտէ մէղարտէն չըքարթտըրըպ
քէլլէլին էօնիւնէ աթտըրայըմ — :

Լգապի տուտու Պաղտասար աղա-
նըն պու սէօզլէրինի իշիթտիյի անտէ :

— Լ՜հ վալիտէմ, մէկէր էօլտիւք-
տէն սօնղըմ պիլէ օլ մէրհամէթսիզ
ատէմին հիւքմինտէն չըքմամըշսըն,
վէ էօլիւնէ պիլէ րաղպէթ խլէմէյուպ
զալիմլիյինի իճրա իտէյօր — տիյէրէք
պաշատը կէօզ եաշլէրի տէօքմէյէ, վէ
սօնղըմ աւուճասընէ տէօնիւպ — ճհ,
եօք, եօք, ասլա պէն վալիտէմին էօ-
լիւսիւնի խըրքալթտըրմայէ վէսիլէ
օլամամ, վէ շիմտի միւրատլէրինիզի
իճրա խլէմէյէ հաղըրըմ — տէտի :

Օլ վագթ Լգապի տուտու Պաղ-
տասար աղանըն էմրի իլէ Վ իչէն ա-
ղայէ պիր թէգքիրէ եազըպ, օղլու-
նուն ալագասընա կէնտու թարաֆըն :

տէն հիշ պիր վէսիլէ վերիլմէտիյնտէն
մատէ պիւսպիւթիւն գապուլ զուռն
մամըլ զլուղընը պէյան խլէտիք
տէն սօնդրա օլ խաֆթէ բազար կիւ
նի էվէնէճէյնի տախի իֆատէ խլէ
տի :

Վէ Պաղտասար աղա տախի իսթէ
տիյ միտիլու պիր թէգքիրէ կէնտու
եաղըպ իբիսինի պիրլիքատ Վ իչէն ա
ղայա կէօնտէրթտի :

Լաբին Լգապի տուտու Վ իչէն
աղայէ թէգքիրէյի եաղտըքտէն սօնդ
րա օտաուընէ չէքիլուպ Յակոբ աղա
հալա կէնտուսինի սէվէր զլուղընէ
չիւպհէ իթմէյուպ, վէ զօր իլէ եաղտը
ղըքեաղըտ սէվտիյի աէլիքանընըն ե
լինէ կիտէր իսէ նէ մանա վիրէճէք
տէյու ֆիքը խլէտիքտէ պիր տիւրլի
թէսէլի գապուլ իտէմէզ հալէ կի
րիֆթար զլուղընտէն եաղըխանէ
սինին էօնիւնէ կիտիպ զիւրտէ օլան
թէգքիրէյի եաղար :

“ Յակոբ աղա .

” Իէտէրինիլէ եաղտըղըմ թէգ
” քիրէ էլպէթ սիղին էլինիլէ կէչէ
” ճէք տիր . անը օգուտըղընըղտէ

" պէնի սատագտթսըզ պէլէյէճէքսի
 " նիզ տէյու Ֆիքրիմէ կէլտիյի զէման
 " ասլա թէսէլլի օլամայօրում. լաքին
 " պիլմիշ օլուն քի վատիմին խիլաֆըն.
 " տէ տիյիլիմ, վէ հիչ պիր գուտու.
 " բէթ պանա օլ թէզքիրէի եազորը.
 " մաղէ գատոր տէյիլ իտի, էկէր վալի.
 " տէմէ օլան մուհապպէթիմ վէ բաղ.
 " պէթիմ պէնի մէճպուր իթմէսէ ի.
 " տիլէր, զիրա օլ թէզքիրէի եազմա.
 " զէ գարշը կէլմիշ օլսամըտը՝ օլ զալիմ,
 " վէ ինսան տինիլմէյէ շահէսթէ օլմա.
 " յան ամուճամ վալիտէմին էօլլուսի.
 " նիւ մէզարտէն չըքարթտըրըպ քէլբ.
 " լէրէ եէմիտէճէյիտի. պու շէյէ նա.
 " սըլ զայլ օլապիլիւրիտիմ, պու ալչաք
 " ճիւնհասնըն սահիպի օլսամ, պիր տա.
 " հի ֆէրահիյէթէ նայիլ օլապիլիւր մի
 " իտիմ, օհ, եօք, օլ ազիզ պօրճու մու.
 " թէքմիլ իթմէք իչուն հէր գանդը մէ
 " շաֆգաթա հազըրլանսամ եէրի տիր,
 " վէ սիզ տախի պունլարա ալեահ օ.
 " լուպպանա հաֆֆ վիրտիյինիզտէ տա.
 " հա զիյատէ սիզին մուհապպէթինի.
 " զէ լայըք օլլուրում տէյու մէմուլ.
 " իլլէտիլմտէն, օլ թէզքիրէի եազ.
 " մաղա պիւսպիլթիւն գարար վէր.

” տիմ :

” Յակոբ աղա տիւն կիճէյէ կէլէ-
 ” նէ գատար պունճա եազտըղմմէք-
 ” Թուպլէրէ ճէվապ վիրմէտիյինիզ-
 ” տէն վէ նիշանլանտըղնըզ տախի
 ” տույարաք պէնի Թէրք իթմիշսինիզ
 ” տէյու գարար վիրմիշիտիմ, վէ նէ
 ” տէրէճէ քէտէր իշինտէ իտիմ սիզէ
 ” Թարիֆ իտէմէմ, լաքին տիւն կիճէ
 ” քէտէրինիղին ամուճամա եազտըղմ
 ” մէքթուպի օգուարըմտէ եէնի-
 ” տէն էօմրէ արղու իթմէյէ պաշա-
 ” տըմ. զերա հալա սիզ պէնի սէվէր
 ” օլտըղնըզէ շիւպհէմ քալմայուպ իւ-
 ” լա տիւշմէնլէրիմիզ օլտըղնէ գարար
 ” վիրտիմ, վէ նիշան վիրմէնիզ տախի
 ” (էկէր սահիհ իսէ) հասիմլէրիմի-
 ” զին քուրսուղլ հիլլէլէրտէն իլէրու-
 ” կէլլօր տէյու մէմուլ իտէյօրում.
 ” պու շիւպհէլէրէ մէսնի պու Թէզ-
 ” քիրէյի եազմաղէ գարար իլլէտիմ
 ” քի էլպէթտէ էլինիզէ եերիշէճէք
 ” տիր. օլ վագըթ հալիմէ վագըֆ օ-
 ” լուպ էկէր մուհապպէթինիզ գա-
 ” տիմ իսէ եինէ էվլէլլէի Ագապինի-
 ” զի առա թէպտիլ օլմամըշ կէօրիւպ,
 ” հէրնէքի միւրատընըզ վար իսէ ճէ-

“ միսինի իճրա էթմէյէ հազըր, վէ
 “ էօմրիւնի սիղին ըէյինիղէ իհալէ իթ-
 “ միշ Թէքմիլէն միւլթի հալթէ պու-
 “ լաճաղընըլէ հիչ շիւպհէ իթմէյին.
 “ զերա ըուլի ճիհանտէ քիմ տիր սիղ-
 “ տէն պաշկա պանա սահիպ օլապի-
 “ լէճէք, վէ սիլին մուհապպէթինիղ-
 “ տէն մատա նէ տիր պէնի մութլու
 “ իտէպիլէն ” :

“ Ահ Յակոբ աղա, ամուճամ զա-
 “ լմիլիյինի իճրա իթմէք իչուն աղ
 “ կիւն քալօր, անըն էլինտէն պէնի
 “ քուլթարապիլմէյէ գատըր օլան եա-
 “ լընըլ սիղսինիղ . լաքին պու մէքթու-
 “ պիմի ալտըղընըլտէ եինէ հալիմէ
 “ պիգայտ օլուր իսէնիղ պիլէ, զանն
 “ իթմէյին քի սօն նէֆէսիմի սիղէ սի-
 “ թէմ իտէրէք վերիբիմ, զերա Ագա-
 “ պի սիղէ տօսթլուքտէն զայրը պիր
 “ շէյ իտէմէզ, վէ սիլին իւղէրինիղ-
 “ տէ հիչ պիր հագկը օլմատըղընը
 “ թանըր, եալընըլ սիղէ ըէճամ շու-
 “ տուր քի մութլու կիւնլէրինիղտէ
 “ պաղը քէրէ սիլին սէֆիլ Ագապինի-
 “ զի խաթըրընըլա կէթիրին, վէ սիլին
 “ տօսթուռուզ ըտը տէյուլ ֆիգրինիղ-
 “ տէն չըքարմայըն ” :

« Պու կիւն սալի . էկէր ճումա
 » կիւնիւնէ գատար պէնի գուրթա-
 » րամաղ իսէնիզ օհ , ֆիգրի-
 » մէ կէլտիքտէ նէ տէրէճէ խէվֆ
 » իթտիյիմի թարիֆ իտէմէմ » :

Լ'գապի :

Լ'գապի տուտունըն վէ Պաղտա-
 սար աղանըն Վ իչէն աղայէ եազտըք-
 լերի թէզքիրէլէր մէրսումըն էլինէ
 վասըլ օլմուշ նասըլ քի էօթէտէ ի-
 ֆատէ իլէտիք , վէ Ս . Ֆասիտեան
 իլէ Յակոբ աղանըն բէտէրի օլ թէզ-
 քիրէլէրի օգուտըքտէ զայէթ իլէ
 մէմնուն օլմուշէր , զիրա Յակոբ ա-
 ղանըն միւրատընը մէն իտէճէքլէրինէ
 շիւպհէլէրի քալմամըշ , ֆապալթ եա-
 լընըզ Վ իչէն աղանըն պիրազ քիպի-
 րիէթինէ տօքունմուշ Պաղտասար
 աղանըն եազտըղը թէզքիրէ . լաքին
 Ս . Ֆասիտեան օլ խաֆթէյի չըքա-
 րանա գատար Յակոբ աղանըն իւղէ-
 րինէ տահա զկստտէ տիգգաթ իթմէ-
 յէ գարար վիրմիշ , չունքի հեր նէ
 գատար Պաղտասար աղանըն խըրօը
 զալիպ օլտուղունը պիլիպ եէկէնինի
 էլպէթտէ էվլէնտիրէճէյինէ էմին ի-

տի իսէտէ տիւնեատէ չօք շէյ օլուր
Ֆիքրի իլէ Թաքի Մաալի տուտու էվ
լէնիպ պիթէնէ տէկին գալպի րահաթ
օլամազ րտը :

Պունլար մալիում օլտուքտէն սօնդ
րա կէլէլիմ Մաալի տուտույա : Թէգ
քիրէյի եաղտրքտէն սօնդրա Նիքօլա
յը կիզլ իճէ չաղըրուպ տէտի :

— Նիքօլա, ալ պու Թէգքիրէյի
Յակոբ աղանըն էվինէ կէօթիւր, լա
քին օլ պիր տէֆալէր կիպի ախէրինէ
վիրմէ զիրա տահա ֆէնա օլուր, իլլա
Յակոբ աղանըն կէնտուսինէ Թէպիմ
իլէ : Նիքօլա, շիմտիյէ գատար իթտիւ
յին սատագաթլէրին հիչ պիրինի ու
նութմամըլմ, ֆագաթ պու տէֆա
քի իճրա իտէճէյին խըզմէթ հիչ պի
րինէ պէնզէմէզ, էկէր քի Յակոբ ա
ղայը կէօրմէյի սանա մէն իտէն օլուր
իսէ, ֆիքրինէ կէթիր քի պու Թէգքի
րէյի կէնտուսինէ վիրմէն իլէ պէնիմ
էօմրիւմիւ քուրթարմաղէ սէպէպ օ
լաճաքսըն :

Նիքօլա կէնտու էվլատը կիպի սէվ
տիյի Մաալի տուտունըն քէտէրինի
կէօրիւպ վէ անը քուրթարմատան զսյ
րը հիչ պիր շէյ տիւշիւնմէյերէք վէ

օլ կիւնէ քառար Համբարձուցմէն կէն-
տուսինի՛ն ալուաթառղղնէ զայլ թ իւ-
խորսլանարաք թէգքիրէի յալոր քաէն
սօնղրա պիր հայվանէ ցլինու պ տօղրու
Յակոբ աղանըն էվինէ սապահլայրն
սաաթ իբիտէ տախիլ օլտու :

Յակոբ աղա տախի օլ կիւնի սիֆ-
թահ մէշղու լիէ թինէ կիթմիշ վէ հե-
նուղ էվանէն չըքմըշ :

Նասըլ քի սէօլէ տիյիտէք . Ս . Փա-
սիտեան օլ խաֆթէ Վ իչէն աղանըն
էվինտէն պիր տագիգէ այրըմայօր ,
օլ կիւնի տախի սապահտան քահվէ
ալթը իտէր իքան գաբու չալընտը ի
սէ խըղմէթ իտէն պէճլէմէյէ էմի խ-
լէտի կիտուպ քիմ օլտըղընը անղրա-
սըն տէյու :

Պէսլէմէ խըղմէթինի իճրա իթ-
տիքսէն սօնղրա խապէր վիքտի :

— Խըրվաթ կիպի պիրթնի կէլմիշ ,
Յակոբ աղայը կէօրէճէյիմ տէյօր — :

Ս . Պապսիտեան Յակոբ աղանըն ա-
րանտըղընը իշիտիր իշիթմէգ չաբըճաք
պէյնզի տէօնիւպ թէգք րօրէն էմր իս-
լէտի :

— Հայտէ պանա չաղըր պաքալմ
քիմ իմիշ — :

Նիքոլա եօթարը չըքմատէ՝ վերստում Ֆասիտեան ագապինտէ թանքը յըս, լաքին շաշըմայարաք վէ թաթը լը լիսան իլէ սիւալ խլէտի։

— Նէ իտտէրսին օղոււմ։

— Յակոբ աղաջը կէօրէճէյիմ, աէօղիւմ վար։

— Իօյլէ իսէ պանա սէօյլէ, պէն եապանճը տէյիլիմ։

— Խայրք քէնտինի կէօրէճէյիմ։

— Ը, օղուլ Յակոբ աղա պուրտա տէյիլ։

— Պէն կէլինճէյէ գատար պէքլէրիմ —։

Ս). Ֆասիտեան պու ճէվապը ալ տը իսէ տէրէճէսիզ ֆէնալաշոր, լաքին եինէ հիչ պիր շէյ պէլի իթմէյերէք ճէվապ իթտի։

— ()ղոււմ, պու կիւն եարըն Յակոբ աղա եա կէլիր եա կէլմէզ, լաքին տահա զիյատէ կէլմէզ տէյու մեմուլ իտէրիմ, եկէր պիր իթթիզալը շէյ սէօյլէյէճէքսէն պանա սէօյլէ, եա խուսճոււմա կիւնի կէլ, պէլքի պուրտա պուլուրսըն —։

Ս). Ֆասիտեան Մգասլի տուտուտան աճէլէ պիր խապէր կէլտիյնի

անողայուպ վէ օլ տէֆա էլպէթտէ
Յակոբ աղանըն հէր շէյէ սկեան՝ Եւա-
ճաղընէ ագլը իրէրէք պու՝ ճէվապը
վիրմէսի իլէ կիւն քաղանըպ պիր չա-
րէսինէ պաքմայը տիւ շիւնիւր իախ՝

Նիքօլա հէր նէ գատար կէնոու-
սինին Յակոբ աղայը կէօրմէսինի մէր-
սոււմ ճասիտեան մէն իթմէք իսթէ-
յօրտէյիւ անղլատըր իսէտէ, հէր պիր
շէյէ պիր էյիճէ ահեան օլմատըղընտէն
պէլքիտէ Յակոբ աղանըն կէլմէյէ ճէ-
յի սահին տիր տէյու պիրաղ շիւպ
հէտէ քալըպ, ֆադաթ եինէ խրղմէ-
թինի թէքմիլ իթմէք իչուն ճէվապ
իլէտի:

— Պէն պու կիւն պիր իքի տէֆա
ուղըարըմ. էկէր պուլմնզ իսէմ եա-
րըն եինէ կէլըրիմ:

— Իէք էյի օղլում, լաքին պու կիւն
կէլմէզ իսէ եարըն հիչ կէլմէզ:

— Օարարը եօք — տէյուպ իսպիր
Յակոբ աղանըն էվինտէն կիտէր կիթ-
մէզ՝ մէրդում ճասիտեան ճէմիտինէ
թէնպիհ իթտի Նիքօլա թէքրտար կէ-
լիպ Վիլէն աղանըն մահտումինի սօ-
րար իսէ կէլմէնի տէսինլէր տէյու:

Ախշամ իւզէրի սաաթ սէքիզ սու-

էրինցէ՝ Նիքօլա թէքրար կիտուաքսիւ
ալ իթտի իսէ — Նէմէտի — տէյու ճէ
վապ իթաիւէր :

Վէ սահիհ Յակոբ աղա տահա
մէշգու լիէթինտէն տէօնմէմիշ իտի :

Իսպիր պիր սաաթտէն սօնդրա
թէգրար կէլուպ սաաթ օնպիրէ գա
տար պէքլէտի : վէ նիհայէթ իւմիտի
քաթ իյլէյէրէք գաբուտէն չքար ի
քան Յակոբ աղայը քարշըլատըքտէ
թէգրիւրէյի վերուպ չաբուճաք ղայս
օլտու :

Ս. Պասիտեան՝ Նիքօլանըն կիթտի
յինի Վէօզիւ իլէ կէօրիւպ գալպինի
րահաթ իթմէք իչուէն բէնճիրէտէն
պոքար իքան Յակոբ աղանըն թէգ
քիրէյի ալտըղընը կէօրպիւ :

Ե իմտի իֆատէ իտէրիզ քի հէր
նէ գատար Յակոբ աղա իլք ախշամը
Պէօյիւքտէրէյէ չքքմաղէ քարար վեր
տի իսէ տէ բէտէրինտէն իզին իսթէ
տիքտէ , « Պիր քաչ կիւնտէն սօնդրա
պիւս պիւթիւն բէօյէ չքքաճաղըզո
տէյու Վ իչէն աղա ճէվապ վիրմիշ օ
լարաք օլ կիւնի եինէ սապը իյլէմէյէ
մէճպուր օլուպ ախշամա էվէ տէօն
տիւ իտի : Վէ սահիհ Ագապի տու

տու Էվէնտիքտէն սօնդրա Վիչէն ա
ղա քէօյէ չըքմաղա նիյէթ իտէր իտիս :

Փագաթ պէլքի Յակոբ աղա իղին
ալըպ քէօյէ կիթմէյէ տահա զկյատէ
ղայրէթ իտէր իտի , Էկէր քի իլքմէչ
ղուլլիյէթինէ կիթալի կիւն մէմուլ
իթալիյինտէն զկյատէ կէնտուէնի զաիֆ
կէօրմէմիչ օլսայ ըտը , զիրա թէգրար
Էինէ քէֆսիզ օլապիլըր տէյու խէվֆ
իլէտի :

Ըգապի տուտուէնն Էազտըղը թէզ
քիրէնին Յակոբ աղանն իազերինէ
իթալի թէսիրի թարիֆ իլէմէք միւմ
քինսիզ տիր , օլ վաճթ քէտէրինին ,
վէ Ս . Պասիտեանն ալաք հիլէլէրինի
վէ Համբարձումն անլէրէ միւլհիգ
օլմասընը անղատը , լաքին հէր շէյտէն
Էվէլ Ըգապի տուտուէնն օլ հալտէ
պուլունտըղընէ տէրէճէի նիհայէթ
գալպինտէ աճը տույարաք , բարաք
վէ աթէշի կէօղէրի Էաչ իլէ տօլաու :
Վէ օլ տագիգէ Պէյիւքտէրէյէ քօ
շուպ սէվտի զաթի մէրհամէթսիզ
ամրճասընն էլինտէն քուրթաղըպ ա
նա սահիպ օլմայը միւրատ իթաի իսէ
տէ Էթրաֆընտէ պուլունտըղը ատէմ
լէրին ճէմիսի կէնտուսինէ տիւշմէն

օրտուքէ ընկի պիղերէք պիր քաջ սաաթ
տահա վազթ կէշիբիս, կիճէ վագթի
Պէժիւքաւէրէյէ եհրիշիւ Էօմրիւն
տէն ագիւղ զնաթէ սահիւպ օլուպ վէ ա
նա հիմայէթ իթմէյէ գարար վիրտի
յինտէն ֆիքրինի ասլա աշիքէար իթ
մէյուպ, եինէ հեր ախշամբի կիպի
թաամտէն էվվէլ օտասընէ կիրտի :

Կիճէ սաաթ իքի պուչուղա գա
տար Ս. Պասիտեան Վ իչէն աղա ի
լէ Էալընրգճա կէօրիւ շտիւքտէն սօնդ
րա ցտասընէ կիտէր իքան մէրսումէ
թէգրար տիտի :

Գ Պա ախշամ օլուենըղըն կիթմէ
սինի մէն իթմէք իշոան ախէր չարէ
միւղ Էօք, քօրքմայըն սօնուենու պէն
տիւշիւնմիւ շիւմ — Գ

Վ Է մէրսում Պասիտեան Էարըմ
սաաթ գատար օտասընտա իյլէնտիք
տէն սօնդրա Էաւաճաճրք աշաղը ի
նուպ, սօգաք քաբուսընը աչպայ Համ
բարձումա տէօնիւպ տէրի :

— Հայտէ սէնի կէօրէյիմ, շաշը
մայասըն սօնուենտա սէնի քուրթարա
ճաք տէն իմ — :

Վ Է պատէհու եինէ սէն իթմէյէ
րէք օտասընէ չքբար : Ժսվեճ միւղ

Օ՛ր կիճէ Յակոբ աղա սաաթ տէ՛ծրթ
սուլէրինտէ հէրքէսի ուլքուտէ մէ-
մուլ իտէրէք օտաւրնտէ պուլունան
ճէմի ազճէսինի վէ պիր քաջ բարչա
միւճէվհէրաթընը իւղէրինէ ալուպ ,
չունքի սօնու նէ օլաճաղընը պիլմէյուպ
հէր շէյի կէօզիւնէ ալմըշ ըսը , պիր
խըրսըզ ֆէնէրի իլէ էվտէն տըշարը
չըքտը : Վէ Տօղիուեօլա եերիշիւպ
գարաղօլխանէնին էօնիւնտէն կէչեր
իքանպէքլէյէն չալուշ “ Լ . յէն ” տէ-
յուպ վէ եիւղ պաշը Յակոբ աղայը
իքի նէֆերէ թէրֆիքէն հապսա ին
տիրթտի : Չունքի Համբարձում (Յա-
կոբ աղատէն պիրազ էվէլ գարաղօլ-
խանէյէ կիտուպ “ Լ . րգամուան կէլէն
խըրսըզտըր , չէվիւրին , էլինտէն կիւճ-
պէլա քուրթուլտում , հէմ պէշ իւղ
զուռուշումը ալտը ” տէյուլ չէքվա իւ-
լէմիշ իտի ¹ :

1 Օքույան տօսթումըզն բէք էյի մալումիւ
տիւր քի , էիւղ պաշընըն հիշ թաքսիրաթը եօղտը
Յակոբ աղայը չէվիւրթմէսինտէ : Չունքի պէօլէ
պիր թէչէքքի՞ օրուր իւկ , կէնուու վաճիլթի վիմէ-
թի տիրթուսհիւն իյէմէք իշիւն մահպըս իթտիրմէք :

ՖԵՍԲԵՏ, ՕՆ ԵՒ ԹՐՆՈՐ:

ՔԵՓԵԼԻ ՔԵՕՑԻԻ

ՆՈՒՄԱ կիճէսի սաաթ տէօրթ
պուչուք սուլէրի, Ագապի տուտու
նրն օտատրնրն տպաժուր քանաթլէրի
չէքիլմիշ, օտանրն իչինտէ ախէր բջբ
եօք, իլլա մէհթապըն սիմ՝ բէնկինտէ
շաֆքլէրի ապաժուրլէրին արտաքնաէն
կիւզար վէ միւմանէաթը շէպի տի
ճուր իտէրէք աճը վէ քէտէր ալթըն
տէ սիւքուլթ իտէն սահիպինին աիւ
պէր սիմասրնրն իւզէրինէ վուրմուշ:

Այնէլէրին էօնիւնտէքի քոնսօլէ
րին պիրինին իւզէրինտէ թուճտան
եաբըլմըշ իհթիյար Ռրիամ՝ մէշուր
քահրաման Աշիլին այաքլէրինէ քա
բանմըշ, օղլու Հէքթօրուն էօրլիսիւ
նիւ տիլէյօր:

Վէ օլ պիրինտէ, Բարիս՝ Սէնէ
լաս բատիշահրն էհլի Ալէնայը քու
ճաքլամըշ ֆիրար իտէյօր:

Չօք տէֆա Ագապի տուտու ան

լէրէ նազար խլէյուպ տիւրլիւ ֆիգիթ
 լէր իլէ գնալծիկնտէ ֆէրահիթ Վու-
 յար իտի, լաքին օր կիճէ քիօնին
 իւզէրինտէ աէ սիեահ Գյուրիւնճիւք
 լէր էօրթիւլմիւշ անլէրի կէօրնիւք
 ճէ էվլէլքի մէմուհիէթի պուլամա
 տրղընտէն մատա քէտէրինի տահա
 զիյատէլէշտիրմէյէ վէսիլէ օլուր խախ
 լէր 3

Եւթաղըն իւզէրինտէ շալ եիւզ
 իլէ եօրկանըն ուճու աէվրիլմիշ, տան
 թէլալը ինճէ պաթիսթա չարշաֆըն
 իւզէրինտէ պէյազ աթլաս քլլըֆ իլէ
 պաշ եասթըղընըն ալթընտէ պիր ու
 ֆաք վէ բէնկլի պիլլուր շիշէ կէօրիւ
 նիւր :

Եգապի տուտու քլլապիսէնին էօ
 նիւնտէ սանտալիէտէ օթուրմուշ, ի-
 բէք չօրապլէրին իշինտէ սէթր օլմուշ
 ուֆաք սյաքլէրինի նէզաքէթ իլէ ու
 զաթմիշ, սիեահ ճանֆէս էնթաքլինին
 իւզէրինտէ սէրբմէ ելլուրդ միսալի
 միւճէվէր տիւլմէլէր բարլայուպ ա-
 խէր տէֆալէր շալ քուշաղըն ալթըն-
 տէ կիզէնէն պէլինին ինճէլիինի զա-
 հիրէ չըքարմըշէր, պաշընտէքի ֆէս
 տրպայէ աիւշմիւշ քէտէրինտէն խա-

պէրի եօք, ուղուն սաղէքի հիւսիւնն
 լիւ վիճուտինն իւզէրինէ եայլմը
 պաշնը էլինն իւզէրինէ տայաթմը
 վէ կիւզէլ Վեօղէրինի բէտէրինն
 թաօվերինն իւզէրինէ չէվիւմիշ օլա
 բաք ք կիճէնին սուս վազթինաէ քէ
 տէրէ զարկ օլմուշ տիւշիւնիւր իքան
 սաաթ պէշի վուրտու իսէ, պաշնը
 եաւաշաճըք քալորրուպ «Ն» իթ
 տիքտէ նէֆէսինի թէքմիլ ալանա գա
 տար քար կիպի պէյազ վէ նազիք կէօք
 սիւնտէ հայրճա կիւճիւք աույտու,
 վէ սծնդրա ինճուլու եաղլըղնը կէօ
 զիւնէ քարայուպ պաշտար տիմէյէ:

«Իւմիւտ, մէսրուրիյէթ վէ ֆէ
 » րահիյէթ, գալպիմտէն պիւսպիււ
 » թիւն ֆիքար իլէյուպ եաս, քէ
 » տէր վէզ զամ իլէ եպլնիզ քալորմ
 » սէվիսիմ զաթին սէտաօր քուլաղը
 » մա կէլտիյի զէման սէվիւմիշ օլորղը
 » մէ շիւպհէմ քալմայուպ տէրունիմ
 » տէն կէնտունէ թէշէքքիւր իպէրէք
 » մուլթուլուք ֆիքրի իլէ թարիֆի
 » միւմքինսիզ մէմնունիյէթ աույարի
 » քան անտէն մէթրուք գալուպ վէ
 » կէնտուսի իշուք տէօքտիւյիւմ կէօզ
 » եաշէքինի սիւմէյէ պիլէ նայասըզ

« օլաճաղընտէն պի խապեր իտիմ :

« Ըլէմ տաղընտէ իթտիյի վապէ-
 « րին ճէմիսի խիլաՖ մը ըմըշ, գալ-
 « պիմի հիւքմինէ կէշիւլէք իչոնն իթ-
 « տիյի ճահալէր պէնտէն ինթիգամ
 « ալմաք իչոնն մի իմիշ : ԸՅ Երանոր
 « աղա, նէ՞ իտի պէնիմ թագսիրաթըմ,
 « սօն թէզքիրէմի սախի գապըւլ իւ-
 « լէյուպ սէվտիյինէ կէօսթէրէրէք պէ-
 « նի խօրլամաք միւրատընտէ օլտըզը-
 « նը մէմուլ իթմէզ իտիմ » :

Վէ սօնողա Ըգապի տուտու
 քըլլափաէնին սէսինի բէսլէնտիրուպ
 պիմէնէնտ հիւսնէ մալէք բարմաք-
 լէրինի թիղ բէրտէլէրինին իւզէրի-
 նէ քօյարաք տէրտյու Ֆիղանլէրի-
 նի թէսիրլի վուրուշէրի իլէ թէպէյ-
 յիւն իթմէյէ պաշլատը : Վէ չալտը-
 ղը հափայը թէքմիլ մէ հարէթ իլէ իճ-
 րա իթտիյինտէն մատա պազէն սրա-
 սընտէ պիրս իքի նէզաքէթլի մուսիքի
 իպարէլէրի, Եանի միւհրիք նաղմէլէր
 օլ գատար ինսանէ թէսիր իտէր իտի
 քի, ճիհանտէ քիշիյէ թէլէզզիւզ վի-
 րէն խուսուսլէր պիր վաքըթտէ ճէմ
 օլմալէրի միւմքին օլսա, օլ լէզզէթի
 անճաք վիրէպիլիր իտիլէր : Շէյլէ քի

սասախանքին լիցին տէքու շէրին թաթ-
լու ահէն կէրինին վազթի տողան կիւ-
նէ շին կիւղէ լիցինին , քեաֆֆէի մախ-
լու գաթըն այրը այրը թանգիմի վէ էս-
րարինէ վազրֆ օջան քիշինին տույ-
տուղը լէղլէթի , թէքմիլ տօսթլուք-
տէ հասըլ օլան մէմնուհիյէթի , էյլէք
իտէն քիմսէնին գալպինտէ քէյտահ օ-
լան ֆէրահիյէթի , կիճէ վազթի աշը-
գընը պէքլէյէն կէնճ քըզ քէվոլիյինի
կէօրաիւյի անտէ տույտուղը մէսրու-
րիէթի օլ խօշ նաղմէլէր ինսանըն
ֆիգրինէ կէթիրուպ , վէ իճրա իտէր
իտիլէր :

Ագապի տուտու չալորըը հավայը
թէքմիլ իթտիքտէն սօնղրա՝ պաշընը
չիմպալօնըն իւղէրինէ տայասուպ միւ-
քէտտէր հալտէ միւլհաղէ իտէր ի-
քան՝ թէգրար սաաթ ալթըը վուր-
տու . վէ կիճէնին սուս վազթինտէ
սաաթըն սէսի շէօյլէ իճրա իթտիքի ,
կէօյա ղէմպէրէք՝ սէֆիլ գաթըն հալի-
նէ մէրհամէթ վէ միւսաատէ իթմէ-
յէրէք ուչուճու վազթին կէջտիյինի
պիր տիւղիւ խապէր վիրուպ իւմիտի-
նի աղար աղար գաթ իթտիրուպ վէ
պիւսպիւթիւն թէհի իթտիրմէյէ վէ-

սիլէ օլուր իտի :

() Լ մապէնտէ Մնա տուտունըն
քըղը սաաթըն սէսի կէլտիյի մահալէ
տողու պաշընը չէվերուպ կէօղիւ ի-
լէ տախի կէօրիւպ իրշատ օլտուքտէ
թէգրար պաշընը հօքարը գալտըրտը ,
չէօլէքի տիւնեալի շէյէրտէն արթըգ
իմոատ պէքլէմէյէրէք Վլահա եաք-
լաշմայէ արղու իթտի . վէ պատէհու-
լիսանէն տախի կէնտու սէֆիլ հալի-
նի անղլաթտըրարաք “ () ‘ , սաաթ ալ-
” թը . պէն տահա իւմիտ իտէյօրում ”
տէյուպ այաղէ գալգտը իսէ թէգրար
մէհթապ եիւզիւնէ վուրտու :

Պէնգի սօլմուշ , ուզուն քիրքիքլէ-
րի եաշ իլէ ըսլանմըշ , կէօղէրինին
տթէշլի նաղարը թէսքին օլմուշ , տու-
տաքլէրինտէ ըէնք քալմամըշ , էլլէրի
թիթիլէյէրէք միւճէվհէրլի էնթարի-
յի չըքարուպ պիր սիեահ ֆիսթան
կիսինտի , վէ պաշ եաստըղընըն ալթըն-
տէ կէօրիւնէն պիլլուր շիշէյի ճէպի-
նէ քօյտուքտէն սօնղրա բէտէրինին
թասվերինի մուհապպէթ իլէ էօքիւպ
(չունքի վալիտէսի վէֆաթ իթտիք-
տէն սօնղրա , բէտէրինին թասվերի-
նի կիզլիճէ օտասընէ կէթիրմիշ իտի)

վէ պաշննա սիեա՛հ պիր շալ ալուպ ,
եալաշճաճքք աշաղը ինտի :

Գաբուտէն տըշարը չքար իքան
Յակօք աղանքն փուրթուհն առնէ գուր
Թուլուպ կիճէլէյին կէլտիյի վէ պիր-
լիքտէ մէմուհնէթ իլէ , կէօրիւշմէ-
լէրի խաթրընէ կէլտի իսէ , աճը եաշ-
լէր իլէ կէօղէրի տօլտու :

Լգապի տուտու չայրէ եագլաշ-
տըքտէ փօսփօր իլէ էլինաէքի ֆէնէ-
րի եագուպ , վէ քէտէրինին գիյատէ-
լիկինտէն օլ քէրթէտէ եիւրէկլէնուպ
գարաղօլխանէնին էօնիւնտէն ճէսա-
րէթ իլէ կէչաի սուալ օլմայարաք :
Վէ Քէֆէլի քէօյիւնտէն պիր ազ
էօթէյէ եերիշտի իսէ , Քիրէճ պուր-
նունէ կիտէճէք եօլուա տէնիլին քէ-
նտըրնտէ օթուրտը . վէ էլինտէ պիլ-
լուր շիշէյի թուրաթ պաշլատը աղ-
լամաղէ , զիրա սէվտիյի տէլի քանլու-
յէ մալիք օլուպ կիւղէլ էօմիւր կէ-
շիրմէյէ արզու իտէր իքան էօլմէյէ
գարաթ վիրմէք կէնտուհէ քէք միւշ-
քիլ կէլիւր իտի . վէ մուհապպէթինին
աթէշինտէն հայաթ պուլմաղէ իւ-
միտ իտէր իքան անտէն եատ օլուպ
էճէլին սօուք քուճաղընէ թէսլիմ օլ

մաղէ զայելթ իլէ իւրբիւ կէլիւ խտի :
 Լաբին Պաղտասար աղանըն զպլմիլի-
 նի կէօղիւնիւն էօնիւնէ կէթիւրուպ
 վէ մուհապպէթի զայս իթտիքտէն
 սօնդրա ասլա էօմրէ իսթէք կէլմէյէ-
 րէք զէհրիին շիշէսինի աղզընէ եագ-
 լաշորքաճաք իքան, եինէ էճէլտէն
 գօրգուպ էօմրիւ թէրք իթմէյէ ճէ-
 սարէթ իտէմէտի. վէ կէօղէրինի կէօ-
 յէ գալտըրուպ « ճհ, նէ հալէ տիւշ-
 ր տիւմ » տէյուպ թէգրարէն շիշէյի
 եէրէ գօտու, վէ սօնդրա տէնիզլն գը-
 յըսընտէ եիւզ իւզէրինէ եաթուպ
 աղլամաղէ պաշատը :

Յակօբ աղա՝ կէնտունին խըրսըզ
 օլմատըզընը իսպաթ իտուպ ճումա
 կիւնի սաաթ օն պիրտէ կիւճպէլա
 հափըստէն չըքապիլտի. վէ եինէ օլ
 ախշամը Ե. Պասիտեանըն հիլէլէ-
 րինտէն բէք միւշքիլլէք իլէ գուր-
 թուլուպ, մէրսում հասմի Պաղտա-
 սար աղայէ խապէր կէօնտէրմէզտէն
 էվլէլ Պէօյիւք տէրէյէ վասըլ օլտու
 իսէ տէ, Լէգապի տուտու էվտէն չը-
 քալը հայըլ օլմուշ խտի : Շէօյլէ քի
 գաբուներն էօնիւնէ կէլիւ կէլմէզ Նի-
 քօլա գարշըլայուպ,

— Լման Յակոբ աղա, Լգապի
տուտուտ օտասընտէ եօք տուր. հէմ
քաբույը աչքք պուլտում — տէյու
մէրսում խապէր վիրտի իսէ, տէլի-
քանլու — Նէ տէյօրսուն Նիքօլա —
տէյուպ պիր աուրմ տախի իլէրու կիթ-
մէյէ մէճալի գալմատը :

— Լվէթ, շիմտի օտամտան չըքուպ
ախրոա կիտէճէք իքան, սօքաք գա-
բուսընը աչքք կէօրտիւմ, հէմ տէ
իլք աքշամտան բէք քէտէրլի օլտու-
ղընտէն՝ չաբըճաք օտասընէ չըքտըմ
քի գաբու աչքք իչինտէ քէնտուսի
եօք : Լման Յակոբ աղա տուրմայա-
լըմ, պէն եօքարը քօշայըմ ճէնապին
տէ աշաղը թարաֆա կիթ. պէլքի է-
լէ կէչիրիբիզ — տիէրէք պիրիպիրլէ-
րինտէն այրըլտըլար :

Պազը քիմնէլէրէ քէտէր ագա-
պինտէ տօքունուպ անլէրին ճէվէլա-
նընը գաթ խտէր. լաքին պազըլէրինէ
տախի տէր ագապ օլ ֆէնա հալի իճ-
րա խտէմէզ իսէ տէ, վագըթ միւրուր
իթտիքճէ, աղար աղար պիւս պիւ-
թիւն խարապընէ սէպէպ օլուր :

Պէջլէ տէ Յակոբ աղա օլ քէր-
թէտէ թէքմիլէն շաշըրմայուպ, վէ

դայնք ընա ինմիշ մի տէյուս սիււալ իմ-
մէք իչուն իսկէլէյէ քօշտու , լաբին
քիմնէյի պուլամատը խտէ ախէր չա-
րէսի թիւքէնիւ պ չայլորա տօղրու կի-
տէր իքան Քարաղօլնանէտէն խապէր
ալտը պիր սիւեահլը տիշ էհլի կէջու պ
Քէֆէլի քէօյիւնէ տօղրու կիթտիղի-
նի : Օլ վագըլթ մէրսու մ Քիքէճ
պուրնունա տօղրու քօշտըղը եհրտէ ,
Լգապի տուտու աճէլէ կէլէն պաք
սէսինի տույտըղը անտէ « Լհ թուլթ
մաղէ կէլիօրլար » տիյէրէք զէհիրի ի-
չուպկէնտու նիտէնիզէ աթար աթմազ,
Յակօր աղա կէնտու սէվտիղի օլտուղը-
նէ չիւպհէ իթմէյէրէք Լգապի տու-
տունըն արգասընտէն տէնիզէ աթըլըպ
օլ սէֆիլ զաթի գըյըյա չըքարտը :

Լաբին նէ ֆաիտէ

Յակօր աղա Լգապի տուտույը
քուճաքըյըպ եագընտէ օլան պալըք-
ճըլէրին գուլիպէսինէ կէօլթիւրտիւ ,
վէ պիր հասըր եիւզէրինէ եաթըրտըք-
տէն սօնղրա էլինտէն կէլէն ճահտի ի-
տէրէք Լննա տուտունըն քըղը պիրազ
կէնտուսինէ կէլտիքտէ սէվտիյինի թա-
նըյըպ « Լհ Յակօր աղա » հալա պէ-
նի սէվէր իմիշսին » տիյէրէք տէլի

գանձույէ սարըտը :

Օ՛ւ վագըթ Վ իչէն աղանըն մահ տումի քէֆիզ օլմասընը վէ Ս . Ֆա սիտեանըն հիւլէլէրինի պիրէր պիրէր իֆատէ իյլէյուպ ճիւնհասը օլմատը զընը անղլաթտըստը իսէ՝ Ղգապի տու տու զէհիրի իշտիղինէ պին տէֆա բէ շիման օլուպ պաչլատը աիտէլէրին տէն ինճու կիպի եաչէր տէօքմէղէ :

Օ՛ւ զէման տէլի գանձու թաաճճիւպ իաէրէք սիւալ իյլտի :

— Նիջուն աղայօրսընըզ, պունտան սօնղըս քիմ պիղի պըրա պիլի, հա սիմլէրիմիզին ճահտլէրի պօշա կիթտի պիզ անլէրին գուվլէթինի ալթ իթ միշ օլտուք :

— Օ՛հ եօք եօք, անլէր հիչ պիր վագըթ ալթ օլմաղլէր . . . :

— Նէ ախօրսընըզ, գուրտուքլէրի թուղաքլէրտէն գուրթուլտուք, սէր պէսիէթիմիզի իտինտիք, պու տագը գէ ճէմի միւրատլէրիմիզին իճրասըն տէ օլսպիլիլիզ :

— Պօշ իւլէալէր :

— Նիջուն, մութլու օլաճաղըմըզը տիւշլունմէյօրմըսընըզ :

— Ահ Զակոբ աղա, պիղիմ հասիւ՛

լէրիմիզ կէնտի զիւիւմլէրինէ մուծաւ
պըգ օլմայան քիմսէլէրի մուծլու ի-
տէրլէր մի :

— Ագապի , գալպինիզտէն պու-
գօրգուլէրի չըքարըն . պէն սիզին եա-
նընրզոտ օլարաք քիմ սիզէ հիւքմ ի-
տէ պիլեր :

— Սահիհ , շիմտի քիմսէտէն քօր-
գում գալմատը , զիրա սիզին մու-
հապպէթինիզ պանա հիմայէթ ի-
տուպ հեր պիր շէյտէն գուրթարապի-
լեր , լաքին էճէլ վազըթ վիրմէյօր :

— Ահ տէյօրսընըզ Ագապի :

— Ահ գաթի իւմիտ իքան զէհրի
իչտիքտէն սօնղրա կէնտումի տէնիզէ
աթտըմ — :

Յակսք աղա պու սէօղլէրի իշիթ-
տիքտէ նէ տէրէճէ քէսկին աճը տույ-
տըղընը իֆատէ խլէմէք միւմքինսիզ
տիր , սէվտիղինէ մալլէք օլմաք իւլեա-
սընտէ իքան անը պիւսպիւթիւն զայպ
իտէճէյի ֆիգրինէ կէլտիքտէ , էօմ-
րիւնի վիրուպ գուրթարմաք իսթէտի
իսէ տէ , չարէսիզ օլտուղընէ տախի
ազլը իրուպ վէ պու սօն ֆէնալք զիհ-
նինէ պիրտէն պիրէ օլ գատար պէօյ-
իւք կէօղիւքտի քի — Ահ Ագապի պու

տէրէճէ սէֆիլիք պիր ինսանէ չօք
սուր — տիւրէք սէվտիյի զաթըն պա-
շընը կէնուու քօլունէ տայատուպ հաս-
րէթինի ալամայարսօք պիր տիւզիւ
եիւզիւնէ պագար ըտը :

Վէ լ'գապի տուտու, օլ պիմէնէնտ
զաթ օլ հալտէ իքան եինէ սէվտիյինի
թէսէլի իթմէք միւրատընտէ օլսւպ
տիտի :

— Աբին Յակոբ աղա զանն իթ-
մէյին քի տիւշմէնլէրիմիզ պիզի թէք-
միւ սէֆիլ իտէ պիւտիւր, զերս սէ-
նին մուհապպէթինի զայս իթմէմիշ
օլտըղըմը անղլամաք պէնի մութլու
իթմէյէ էլ վիւմէզ մի, վէ էպէտի էօ-
միւրտէ եինէ պիրիպիրիմիզէ դավու-
շաճաղըմըղը տիւշիւնիւր իտէք պիզէ
պէօյիւք թէսէլի օլմազ մը — :

Վ իչէն աղանըն մահտումի լ'նիա
տուտսւնըն քըզընըն թաթլը պէօզէ-
րինի տինլէյուպ վէ ազ վագըթտէն
պիր տահի օլ սէս քուլաղընէ կէլմէ-
յէճէյի խաթըրնէ կէլտիքտէ քէտէ-
րինտէն — լ'գապի սէնի պուլմուշ իքան
զայս իտէճէյիմ — տիւրէք սէվտի-
յինէ պիւս պիւթիւն սարըլըպ կէօյա
էճէլին էլինտէն գուրթարմայէ ճահտ

իտէր իտի , զերա՛ զէհիր հիչ միւսաւ
ատէ վերմէյուս ու կէնճ վէ տիւլէր
զաթի խարապ իթմէյէ պաշլամըշ իտի :

— Յակոբ աղա քէտէր իթմէ , եր-
նէ պիրիպիրիմիզէ մալէք ուտուքտէն
սօնդրա այրըլըյօրուզ — :

Հէր նէ գատար Ագապի տուտու
սէվտիյի տէլիգանլուշը տաիմա թէսէլ
լի իթմէք արզուսինաէ իտի իսէտէ ,
եարըմ սաաթ տահա կէշտիքտէ է-
ճէլինն աճըլարընը պիւս պիւթիւն
տուլմազէ պաշլատը իսէ ,

— Յակոբ աղա եանըմտան այրըլ-
մա գօրգայօրում — տիյէրէք աշդգընըն
էլինի թուլթուս առա պրաքմաք իս
թէմէզ իտի , կէօյա էօլիւմտէն գուր-
թուլաճաք կիպի :

Վէ Յակոբ աղա — Ագապի , գօրգ-
մա եանընտայըմ — տէյու ճէվապ վիր-
մէտէ , սէֆիլ զաթ սօն տէֆա գուլ-
վէթսիզ կէօզէրինի աշդգընէ տօլլու
չէվիրուս — Ահ , միւթէլէքքիւրիմ —
տիյէրէք թէսլիմ օլուս թէմուզ այը-
նըն երկիրմի տէօրտիւնճի կիւնի տօղան
կիւնէշի կէօրմէյէ նայիլ օլամատը . . . :

Յակոբ աղա՝ քէտէրինտէն թէգ-
րար քէֆսիզլէնուս եէրմի պիր կիւն-
տէն սօնդրա վէֆաթ իթտի :

